R. BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III.
RACCOLTA
VILLAROSA
A
351
NAPOLI

Racc. Villarosa
A 351

[illegible]

Google

533491

Biblioteca Nazionale V. E. NAPOLI

HORATIUS TURSELLINUS E SOCIETATE JESU Lectori.

EN tibi, Lector, Opuſculum de ratione colligandi, connectendique inter ſe membra, & quaſi artus orationis; parva quidem res in ſpecie, & exilis, ſed ad uſum magna ac plane neceſſaria. Niſi vero obſcurum eſt, quantum momenti habeant in corpore ad motum, uſumque membrorum molles oſſium commiſſuræ, nervi, cæteraque quibus artus omnes apti connexique inter ſeſe continentur: Quippe ſine his conjunctionibus, & quaſi vinculis non ſecus atque humanum corpus ſine nervis, diſſoluta, minimeque inter ſe apta & cohærens languet oratio. Itaque non immerito fortaſſe Caligula ille Cæſar hoc nomine Senecam irriſit, quod ejus ſcripta arenam ſine calce eſſe diceret. Neque vero exilitas, ac tenuitas rerum, quæ in hoc libello tractantur, ab eo abalienare te debet. Quis

enim ignorat, gemmas, quamvis ſpecie exiguas, pretio, & æſtimatione ingentes haberi? Nimirum, & minutis rebus genere eximiis, dignitate præſtantibus, uſu neceſſariis ſua laus, ſuum decus, ſuum pretium eſt. Ut, quod elegantiſſimus Poeta apum ſolertium explicare aggrediens de carmine ſuo vere dixit, id verius fortaſſe de hoc ſtudio ſolerter colligandæ orationis dici queat:

In tenui labor: at tenuis non gloria.

Quamobrem, ſi propoſitam habes veterem eloquentiæ laudem; incumbe in hanc curam, ut partes omnes orationis aptæ inter ſe, nexæque cohæreant; molleſque commiſuras, tanquam artus habeant. His enim ſcite, ſolerterque deſcriptis, tum demum Eloquentiæ ſuccus, ſanguis, color, & quaſi robur accedet.

JA-

JACOBUS FACCIOLATUS

IN SEMIN. PATAV.

Stud. Præfectus.

NOn debet ſane hujus libelli gloria, quæcunque ſit, Horatio Turſellino denegari, multis licet annis poſt Godeſcalcum

Stevvechium in arenam prodierit. Ita enim ille pro ſua latinæ linguæ peritia Stevvechii lucubrationem caſtigavit, & auxit, ut unus famam omnem, ſcholaſque univerſas citiſſime occupaverit. Quia porro in hac acie non tam glorioſum eſt palmam ferre, quam eripere; rurſus litteratiſſimi Germaniæ viri Jacobus Thomaſius, & Conradus Schvvartius tantam huc diligentiam, induſtriamque contulerunt, ut nihil ſupra fieri poſſe videretur. Sed iſti quidem, niſi fallor, ſibi potius, ſuique ſimilibus conſuluerunt, quam primæ illi ætati, cujus gratia ſcripſit Turſellinus. Obliti enim epigraphen illam. *De vi, atque uſu eleganti, &c.* omnia promiſcue ex toto Latio collegerunt, magnumque volumen, non ex Cicerone ſolum, & ejus æqualibūs, ſed ex omni Scriptorum turba veluti Lexicon aliquod concinnarunt. Si copiam quærimus, nihil eſt aptius; ſi delectum, vereor ne non ſatis ad ſtilum formandum juventuti proviſum ſit. Solet enim fere ætas illa pejora imitari, quod, opi-

opinor, Turſellinum movit, ut ex omni particularum copia optimas excerperet, paucisque pagellis clauſas pueris ad diſcendum proponeret. Itaque non tam multa Stevvechio addidit, quam detraxit; nec ſolum minus elegantia, ſed etiam vulgata rejecit, ne voluminis magnitudine puerorum memoriam ſine utilitate fatigaret. Quid quæris? Alius alio ſpectavit. Itaque donec ſe provinciæ ſuæ finibus Germanorum induſtria continuit, nihil ego laboravi: ut vero exiit, & in hanc Urbem, atque adeo in ſcholas noſtras penetravit, ſtatim curare cœpi, nequid a nobis inſtituta latini ſermonis ratio detrimenti caperet. Primum igitur Turſellini opus excuſſi, ut ſiquid humana infirmitate peccatum eſſet, abjicerem; in quo Germanis ipſis plurimum debeo, qui multa notarunt, & vero etiam ante nos abjeciſſent, niſi magna quædam modeſtia, vel minuendi voluminis timor obſtitiſſet: Deinde a Stevvechio, & ab iis ipſis non pauca deprompſi, quæ optima cum ſint, Turſellini tamen diligentiam effugerant.

 rant.

rant: Tum quædam de meo, addidi, quæ jamdiu ex optimorum Scriptorum lectione collegeram, & in privatum uſum repoſueram. Hac porro in parte valde timui, ne modum excederem, & amore quodam rerum mearum ea producerem, quæ in aliis minime probo. Multa equidem in adverſariis habeo, quæ particularum nomine cenſeri poſſunt, non modo ex ferrea, & argentea, ſed ex aurea quoque latinorum Scriptorum ætate deprompta; verum, ut ante dixi, non debet eſſe omnibus locus. Quod ſi tamen ſingularia quædam invenies, cauſſam item invenies, cur ſint a nobis allata, hoc eſt modo ut ipſius Turſellini, modo ut Germanorum, modo ut communem Grammaticorum opinionem evelleremus, qui raros quoſdam particularum uſus tanquam barbaros, minimeque latinos condemnarunt. Ceterum ubique monuimus adoleſcentes, quæ ad ſcientiam, quæque ad imitationem traderemus, ut mature intelligerent, plurima dici poſſe, ſed pauca debere. Hæc quidam cum legerent non-

dum

dum edita, magnopere ſuadebant; ut noſtra ab aliis diſtingueremus; ſed lucubrationes hujuſmodi, quæ niſi longo tempore, multorumque obſervationibus perfici nequeunt, cumque perfectæ fuerint, vix e puerorum manibus unquam exeunt, tantam hanc diligentiam, quaſique ſuperſtitionem non requirunt. Itaque ne Turſellinus quidem Stevvechiana diſtinxit, & Germani ipſi in hac parte ceteroquin diligentiſſimi, de Stevvechio ſiluerunt. Quod autem tam religioſe Turſellini verba ſervarunt omnia, ut ne notiſſimos quidem errores ſuſtulerint; quod ſua Thomaſius; quod ſua Schvvartius peculiari ſigno notarunt, nec probare poſſum, nec improbare auſim: tantum dico, id perinde eſſe, ac ſi qui Calepini Lexicon toties caſtigarunt, & auxerunt, primas illas adumbrationes diligentiſſime ſervaſſent, tum ceterorum additiones diſtinxiſſent, denique ſingulis vocibus, atque adeo ſingulis vocum ſignificationibus eorum nomina adnotaſſent, a quibus primum repertæ ſunt, & in penum illud

commune vario tempore illatæ. Nimia ſane diligentia, & in re tam minuta ſtudioſis viris incommoda. Sed cur, inquies, tam multas *Admonitiones*, ad ea præſertim, quæ tutius omitti poterant? Scilicet ut pueri noſtri, quæ ſunt in Collectione Germanica, paucis haberent, nec tamen omnia promiſcue tanquam optima uſurparent: Qua in re te monitum volo, multa etiam a nobis omiſſa, quod bona eſſent illa quidem, ſed nullius pene uſus viderentur. Quid enim erat, exempli cauſſa, quod particulam *Cum* ſimul adhiberi cum *Cur* doceremus ex Cic. Acad. IV. *Cum ſit campus, in quo poſſit exultare oratio; cur eam in tantas anguſtias compellimus?* vel cum *Quoque* ex II. de nat. Deor. *Cum Solis ignis ſimilis eorum ignium ſit, qui ſunt in corporibus animantium, ſolem quoque animantem eſſe oportet:* vel cum *Quanto* ex II. Acad. *Cum Sacerdotes Deorum vacationem habeant; quanto eſt æquius habere ipſos Deos?* vel cum *Pauliſper* ex Liv. lib. VIII. *Cum laudibus debitis perſecutus tam memorabilem mortem eſſet;*

pau-

paulisper addubitavit &c. vel deni- que cum *Enimvero* ex eod. lib. I. *Cum gladii abditi ex omnibus locis protraherentur ; enimvero manifeſta res viſa*. Quæcunque in eo libro e- juſmodi ſunt, præſertim cap. 45. 62. 124. 131. 209. tempus, & operam magis neceſſariis auferre poſſunt. Seu jam nimis multa. Quod ſuper- eſt, grates agimus Germanis, & ha- bemus, qui multa nobis ſane opti- ma ſuppeditarunt; eoque majores a- gimus, & habemus, quod abunda- re benefaciendo maluerunt. Schvvar- tium vero maxime, in cujus præ- fatione imago quædam æquiſſimi vi- ri, & ad omnem elegantiam excul- ti ſatis apparet, oro obteſtorque, ut rem totam æqui bonique faciat. Ipſa enim nos erudiendæ juventutis ne- ceſſitas invitos cogit ab eorum ju- dicio aliquando diſcedere, qui inge- nio quidem, & doctrina plurimum valent, ſed minuta quædam in ma- gna litterarum luce videre non poſ- ſunt. Novi ſingulare hominis a- cumen, induſtriam, eruditionem; quodque ait, *ſe plus laboris exantlaſ- ſe in hoc libro limando, & augendo,*

quam Auctorem in conficiendo, non gravate concedo: veruntamen, ut opinor, Schola pauciora poſtulat. Si ad eum noſtra aliquando pervenerint, quin eadem lege agat, non recuſamus.

DE VI, ATQUE USU ELEGANTI PARTICULARUM LATINÆ ORATIONIS

CAPUT I.

De Præpoſitione A, vel Ab.

A, & *Ab*, verbis activis, & neutris juncta ſignificat cauſam per quam.

1 A Vel *Ab* verbis activis, aut neutris juncta interdum ſignificat cauſam, per quam res efficitur, Cic. l. 1. Acad. c. 7. Nihil enim valentius eſt, *a quo* intereat, *Per cui potere periſca*. Ovid. Met. 13. v. 471. Occidit *a forti* (ſic Dii voluiſtis) *Achille*.

A, vel *Ab*, Cauſa propter quam.

2 Nonnunquam cauſam deſignat, propter quam res eſt. Cic. Acad. 4. c. 33. Mare, quia nunc collucet *a Sole*, albeſcit. ideſt propter Solem. Plin. lib. 24. cap. 5. Si caput *a Sole* doleat.

A, vel *Ab*, Locus, aut Perſona, unde.

3 Sæpe locum, aut perſonam ſignificat, unde aliquid ſumitur. Cic. Ver. 5. cap. 76. Pe-

Pecuniam numerari *ab ærario*. *Del Pubblico*. Id. Agr. 2. cap. 13. Sumptum ſuppeditat *a ſociis*. *Di quel de' compagni*. Id. pro Planc. 42. Sinite me id *a vobis* ei perſolvere. *Del voſtro*.

A, vel *Ab* pro *Pro*.

4 Alias declarat *Pro*. Cic. de orat. 1. 13. Vide ne hoc totum, Scævola, ſit *a me*, ideſt pro me. *Faccia per me*. Id. in Brut. 79. Ut nemo contra civium perditorum popularem, turbulentamque dementiam *a Senatu*, & a bonorum *cauſa* ſteterit. *Abbia tenuto dalla banda del Senato*.

A, vel *Ab* pro *Poſt*.

5 Nonnunquam idem eſt, quod *Poſt*. Cic. pro Mil. 35. Centeſima lux eſt hæc *ab interitu* P. Clodii. Id. 3. Orat. 2. Qui annus ei primus *ab* honorum *perfunctione*, omnium conceſſu, aditum ad ſummam auctoritatem dabat. Id. de Sen. 9. Cujus *a morte* hic tertius, & trigeſimus eſt annus.

A, & *Ab* Nominibus copulata.

Cauſa unde res eſt.

6 *A*, & *Ab* Nominibus copulata interdum declarant cauſam efficientem, unde res eſt. Cice. pro Mur. 30. Noſtri illi *a Platone*, & *Ariſtotele* moderati homines, & temperati ajunt apud ſapientem valere aliquando gratiam. Ideſt ex diſciplina Platonis. Liv. l. 6. 5. Criminabantur multo eum infeſtiorem agrum *a nobilitate* eſſe, quam *a Volſcis* fuerit, Ideſt magis infeſtari a nobilitate, quam a Volſcis.

A vel *Ab*, *quod attinet ad*.

7 Sæpius ſignificat, *Quod attinet ad*. Cic. ad Att. lib. 7. ep. 15. Imparati cum *a militibus*, tum *a pecunia*. Id. in Brut. 43. Niſi

qui

qui *a Philoſophia*, *a jure civili*, *ab hiſtoria* eſſet inſtructior. Id. ib. 16. Sed ille Græcus *ab omni laude* felicior. Plaut. Curc. ſc. 1. Tum *a me* pudica eſt, quam ſoror mea. Cic. in Brut. 63. Tum erat *ab oratoribus* quædam in foro ſolitudo.

A vel *Ab* pro *Ob*, vel *Propter*.

8 Interdum eſt *Ob*, vel *Propter*. Cic. pro Roſc. Am. 30. Vir, & contra audaciam fortiſſimus, & *ab innocentia* clementiſſimus, ideſt propter innocentiam. Idem 1. de Leg. 11. Id enim ut ſuaviter delectans *ab errore* mentis, tanquam ſalutare aliquid adſciſcitur. Ideſt ob errorem mentis. Liv. lib. 30. 36. Legati Carthaginienſes aliquanto minore cum miſericordia *ab recenti memoria* perfidiæ auditi ſunt. Adde lib. 2. c. 49. Cur. lib. 5. Vates quoque adhiberi cœpit *a ſuperſtitione* animi.

A vel *Ab*, Præpoſitus alicui muneri.

9 Alias ſignificat eum, qui præeſt alicui muneri, ut *a ſtudiis*, *ab epiſtolis*, *a rationibus*. Suet. in Claud. 28. Libertorum præcipue ſuſpexit Poſidem, & Harpocram, & ſuper hos Polybium *a ſtudiis*, ſed ante hos Narciſſum *ab epiſtolis*, & Pallantem *a rationibus*.

Admonitio.

10 Optimi ſcriptores hæc, & alia hujuſmodi non cum dativo, ſed cum genitivo conjungebant. Inſcript. apud Grut. p. 584. n. 6. Antiochus Tiberii Claudii Cæſaris *a bibliotheca*. Eſt enim constructio per ellipſim, cui deeſt *ſervus*, aut aliquid hujuſmodi.

A vel *Ab*, ad tempus præteritum relata.

11 Sæpe ad tempus præteritum refertur; idque multis modis, *A puero*, *a pueris*, *a pueritia*. Cice. 4. Acad. 36. Diodoro quid faciam

ciam Stoico, quem *a puero* audivi? Id. Tuſc. 1. 24. Nec vero fieri ullo modo poſſe, ut *a pueris* tot rerum notiones inſitas, & quaſi conſignatas in animis haberemus.

Admonitio.

12 Cum de uno ſermo eſt, *a puero* dicimus, cum de pluribus, *a pueris*.

Ab ineunte ætate, A prima ætate.

13 *Ab ineunte ætate*, & *a prima ætate*; idem eſt, quod *a pueritia*. Cicer. pro Leg. Manil. 1. Sed me meæ vitæ rationes *ab ineunte ætate* ſuſceptæ prohibuerunt. Id. 4. ep. 4. *A prima ætate* me omnis ars, & doctrina liberalis, & maxime philoſophia delectavit.

Ab adoleſcentulo, ab adoleſcentia.

14 *Ab adoleſcentulo*, & *ab adoleſcentia*; ſive *a prima adoleſcentia*, idem pene eſt, quod *ab ineunte ætate*. Cicer. pro Quint. 3. Nam qui *ab adoleſcentulo* quæſtum ſibi inſtituiſſet ſine impendio. Id. 2. de Fin. 30. Tua erga me, & erga philoſophiam voluntas *ab adoleſcentia* ſuſcepta. Id. 1. epiſt. 9. Refero me ad manſuetiores Muſas, quæ me maxime, ſicut *a prima adoleſcentia*, delectarunt.

Admonitio.

15 *Ab* non ſolum inſequentibus vocalibus adhibetur, ſed etiam aliis litteris, ubi nullus aſperior concurſus exiſtit, maxime vero liquidis, l, & r; ut, *Ab legione, ab Rege*, itemque ſ, & i conſonanti, ut *ab Sylla*, *ab Jove*, interdum etiam d, & n, ut *ab duce*, *ab nobilitate*. Denique etiam aliis, ſed aliquanto rarius.

Abs ante t, & q.

16 *Abs* cum adhibetur, præponitur litteris q, & t, *abs quovis* homine. Terent. Adelph,

Adelph. 2. 3. Ne *abs te* hanc ſegreges. Id. in And. 1. 5. & alibi ſæpe. Qui putant præponi etiam litteris *r*, & *ſ*. confirmantque ex Livio, & Terentio, non optimos codices conſuluerunt.

De Aduerbio *Abhinc*.

17 *Abhinc*, & ablativo, & accuſativo junctum refertur ad tempus præteritum. Cic. 3: Ver. 12. Quæſtor Cn. Papirio Conſuli fuiſti, *abhinc annis* quatuordecim. Id. pro Corn. Balb. 6. Etenim ſi Cn. Pompejus *abhinc annos* quingentos fuiſſet. *Cinquecento anni fa*.

Admonitio.

18 Cum tempus futurum ſignificatur, non uſurpatur *Abhinc*, ſed *Ad*, vel *Poſt*. Cicer. 1. Tuſc. 37. Et ego doleam, ſi *ad decem millia* annorum gentem aliquam Urbe noſtra potituram putem? *di qua a dieci mila anni*. Tamen etiam de futuro cum loqueretur Palladius uſurpavit *Abhinc*, ſed ſine caſu, l. 4. c. 13. Latent *abbinc* ætatis notæ.

CAPUT II.

De Præpoſitione ABSQUE.

1 *Abſque* pro *ſine* non libenter adhibent optimi ſcriptores. Cicero ſemel habet ad Att. l. 1. ep. 16. *Abſque* argumento, ac ſententia, Plautus, ac Terentius aliquanto frequentius uſurpant. Itaque ſatius eſt dicere. *Sine injuria*, quam *Abſque injuria*: *ſine ulla dubitatione*, quam *Abſque dubio*.

CAPUT III.

De Conjunctionibus AC, & ATQUE in principiis.

1 AC, & *Atque* in principiis periodorum dignitatem habent; hoc differunt, quod *Ac* ponitur inſequente quavis conſonante, præter c, & q, tum enim pro *Ac* ponitur *Et*: *Atque* uſurpatur inſequente vocali. Cicer. pro Leg. Manil. 13. *Ac primum* quanta innocentia debent eſſe Imperatores. Id. pro Sext. 2. *Atque ego* ſic ſtatuo, Judices, in hac cauſa. Idem pro Leg. Manil. 15. *Et quoniam* auctoritas multum in bellis adminiſtrandis valet.

2 Invenitur aliquando *atque* ante conſonantes. Cic. pro Cœl. c. 19. *Atque ſcitote, judices*, &c. *Ac* vero aliquando ante vocales, ſed raro, nec niſi in media periodo. Suet. in Aug. cap. 19. Tumultus, ac etiam rerum novarum initia. Id. in Cæſ. c. 26. & 55.

CAPUT IV.

De Præpoſitione Ad.

Ad pro *Uſque Ad*.

1 AD pro *uſque ad*. Cicer Att. lib. 13. epiſt. 9. Multus ſermo *ad multam* diem. Id. de Sen. 7. Sophocles *ad ſummam* ſenectutem Tragœdias fecit. Colum. lib. 12. cap. 47. Cum *ad fauces* vas impleveris.

2 Huc pertinent illa, *Ad inſaniam*, *Ad ſatietatem*, *Ad impudentiam*, & alia ejuſmodi.

modi. Cic.4. Ver.35. Quæ iſte *ad inſaniam* concupierat. Id. 1. de Leg. 2. In loquendo multus, & ineptus, *ad ſummam impudentiam*. Liv. lib. 24. cap. 38. Incautos *ad ſatietatem* trucidabitis.

3 Interdum accommodatur ad ſummam pecuniæ. Cic. Att. l. 5. ep. ult. Aſſident, ſubducunt, *ad nummum* convenit. *Sino ad un quattrino*.

4 Interdum refertur ad partes, diciturque *ad dimidias*, *ad tertias*, &c. ubi ſubſtantivum per ellipſim reticetur. Plin. lib. 20. c. 3. Aqua multa in ea decoquitur *ad dimidias*, *ſino alla metà*. Colum. l. 12. c. 21. Muſtum quam dulciſſimum decoquitur *ad tertias*, & decoctum de fructum vocatur.

Dicimus etiam *ad verbum* ediſcere, *a parola per parola*. Cic. 4. Acad. 44. *ad verbum* ediſcendus libellus.

Item *ad unum omnes*. *Tutti affatto*. Cic. de Amic. 23. De amicitia omnes *ad unum* idem ſentiunt.

Ad pro *Circiter*.

5 Alias eſt *Circiter*. Cicer. ad Q. Fr. lib. 2. epiſt 1. Sane frequentes fuimus *ad ducentos*. *Infin a ducento*. Id. ad Att. lib. 1. ep. 11. Homines *ad quindecim* Curioni aſſenſerunt.

Habet etiam eodem ſenſu rationem adverbii, nullumque caſum regit. Cæſar de B. G. l. 2. c. 33. Occiſis *ad* hominum millibus quatuor. Livius l. 35 c. 22. *Ad* mille quingenti ad conſules transfugerunt.

Ad uſus.

6 Aliquando uſum ſignificat. Cic. ad Qu. Fr. lib. 1. ep. 1. *Ad templum monumentumque* pecuniam decreverc. Id. Verr 5. 77. *Ad ſtatuam* pecuniam contulerant. *Per far la ſtatua*.

Ad

Ad pro *Apud*.

7 *Ad* pro *Apud*, interdum refertur ad locum. Cice. 4. Ver. 8. *Ad urbem* cum eſſet, audivit. *Appreſſo a Roma*. Id. Att. l. 1. ep. 2. Signa, quæ nobis curaſti, ea ſunt *ad Cajetam* expoſita. *A Gaeta*. Id. pro Cæl. 15. Habet hortos *ad Tiberim*. *Su'l Tevere*. *Vicino al Tevere*. Alias ad perſonam. Cicer. 2. Ver. 8. ex his quaſi decem fiſcos *ad ſenatorem* illum relictos eſſe. *In caſſa di quel Senatore*. Id. in Brut. 20. Cato contra Sergium Galbam *ad populum* magna contentione dixit. *Al popolo*. Nonnunquam ad alias res. Cicer. 4. Tuſc. 2. Ut canerent *ad tibiam* clarorum virorum laudes. Id. 2. de Leg. 24. *Ad cantus*, & *ad tibicinem* proſequi laudes honoratorum virorum.

Ad pro *Quod attinet Ad*.

8 Sæpe *Ad* uſurpatur pro *Quod attinet ad*. Cicer. 3. Verr. 22. Vidi forum, comitiumque adornatum *ad ſpeciem* magnifico ornatu, *ad ſenſum*, *cogitationemque* acerbo, & lugubri. Id. pro Sext. 44. Rem quæris præclaram juventuti *ad diſcendum*, nec mihi difficilem *ad perdocendum*. Id. pro Font. 15. Impiger *ad labores*, fortis *ad pericula*, peritus *ad uſum*, & diſciplinam, prudens *ad conſilia*, felix *ad caſum*, fortunamque.

Ad pro *Secundum*. *Conforme*.

9 *Ad* interdum ponitur pro *Secundum*: Cicer. de Am. 5. Non dicam C. Fabritium, M. Curium, T. Coruncanum *ad iſtorum normam* fuiſſe ſapientes. Idem in Orat. 8. *Ad arbitrium*, & nutum auditorum totum ſe fingit, & accommodat. Id. de Amic. 25. Omnia *ad voluntatem* loqui, nihil *ad veritatem*..

Par-

Parlare conforme al volere altrui.

Ad pro *Adverſus*.

10 Alias pro *Adverſus*. Cicer. lib. 2. ep. 6. Niſi deſperatione rerum obduruiſſet animus *ad dolorem* novum. Id. 1. de Div. 7. Mirari licet, quæ ſint animadverſa a Medicis herbarum genera, quæ radicum *ad morſus* beſtiarum, *ad* oculorum *morbos*, *ad vulnera*. Sed hæc tamen videtur conſtructio elliptica, in qua vox *ſananda* reticetur, hoc eſt *ad vulnera ſananda*.

Ad pro *Præ*.

11 Eleganter etiam *Ad* pro *Præ*, in comparatione uſurpatur. Cicer. 2. de Or. 6. Sed nihil *ad Perſium*. Id. 2. de Leg. 2. Nihil *ad Cælium*; ſed potius *ad* antiquorum *languorem*, & inſcitiam. Terent. Eun. 2. 3. Nihil *ad noſtram* hanc. *Non ha che fare con la noſtra. Non vi ha paragone.*

Ad pro *Poſt*.

12 Alias pro *Poſt*. Cicer. Att. l. 12. ep. 45. Neſcio quid interſit, utrum nunc veniam, an *ad decem annos*.

Ad diem, & *Ad dictam diem*.

13 *Ad diem* ſignificat præſtitutum tempus. Cicer. pro Roſc. Am. 44. Opinor eſſe in lege, *quam ad diem* præſcriptiones, venditioneſque fiant, nimirum *ad Calendas* Junias. Id. 4. Ver. 2. Quando Sicilia frumentum, quod debebat, *ad diem* non dedit. Id. lib. 16. epiſt. 12. Te Muſis noſtris para, ut operas reddas, noſtra *ad diem dictam* fient. *Al tempo determinato.*

Ad ſummum.

14 *Ad ſummum*, vel ad tempus, vel ad numerum refertur. Cicer. pro Quint. c. 25. Biduo, *ad ſummum* triduo, *alla più lunga*.

Id.

Id. pro Mil. 5. Quatuor, *ad ſummum* quinque ſunt inventi, qui, &c. *al più cinque*.

Ad ſummam.

15 *Ad ſummam* idem, quod *In ſumma*. *In ſomma*. Cic. 1. Off. 41. *Ad ſummam*, ut agam de ſingulis, communem &c. Hor. lib. 1. epiſt. 1. *Ad ſummam* ſapiens uno minor eſt Jove.

Ad extremum, ad poſtremum, ad ultimum.

16 *Ad extremum, ad poſtremum, ad ultimum* pro *Denique* uſurpantur. Cic. Att. l. 2. ep. 21. Sed, cum jamdiu occulte ſuſpiraſſet, poſtea jam gemere, *ad extremum* vero loqui omnes, & clamare cœperunt. Liv. lib. 3. *Ad poſtremum* adhortatio capeſſendi belli. Id. l. 1. c. 33. *Ad ultimum* connixus omnibus copiis Ancus acie vicit.

17 *Ad extremum* eſt etiam aliquando pro *omnino*. Livius lib. 23. c. 2. Improbus homo, ſed non *ad extremum* perditus.

18 *Ad ultimum* idem eſt interdum ac *ad ultimum vitæ tempus*. Liv. lib. 45. cap. 19. Fidem *ad ultimum* præſtitit.

Admonitio.

19 *Ad poſtremum*, & *ad ultimum* hiſtoricis ſunt, quam oratoribus aptiora.

CAPUT V.

De Adverbio ADEO.

Adeo in principio pro *In Tantum*.

1 *ADeo* in principio poſitum non raro ſervit Epiphonemati. Cice. l. 1. off. c. 2. *Adeo* ſumma erat obſervatio in bello gerendo.

Liv.

Liv. in præf. *Adeo* quanto rerum minus, tanto minus cupiditatis erat.

2 Sæpe uſurpatur pro *Vero*, ſed ſecundo loco. Cicer. Verr. 6. cap. 64. Id *adeo* ex ipſo S. C. cognoſcite. Id. Att. l. 9. ep. 19. Hanc *adeo* habeo illi gratiam.

3 Videtur aliquando hæc particula otioſa eſſe, quando inſervit tranſitioni: vel ſi quid ſignificat, ponitur pro *certe*. Cic. 2. de Orat. cap. 4. Magis *adeo* id facilitate, quam alia ulla culpa mea contigit. Virg. Ecl. 9. v. 59. Hinc *adeo* media eſt nobis via. Id. Georg. 1. v. 24. Tuque *adeo*, quem mox quæ ſint habitura Deorum Concilia, incertum eſt. Servius hoc loco putat uſurpari pro præcipue, alii redundare.

Atque adeo in medio.

4 *Atque adeo* in medio ſæpe pro *imo* ponitur: & ſervit correctioni. Cic. pro Cluent. 29. De foro, *atque adeo* de civitate eſſe ſublatum. Id. pro Planc. 19. Poſco, *atque adeo* flagito. Idem 1. Cat. 2. Intra mænia, *atque adeo* in Senatu videtis. *Anzi, o per dir meglio*.

Adeo ut. *Adeo non*.

5 *Adeo* ſæpe cum *Ut* jungitur. Cicer. pro Flac. 20. Neminem quidem *adeo* infatuare potuit, *ut* ei nummum ullum crederet. Id. pro C. Rab. 10. *Adeo* ne hoſpes hujus urbis, *adeo* ignarus es, *ut* hæc neſcias.

6 Interdum cum particula *Non*, pro *Tantum abeſt, ut*. Cur. li. 3. 12. 22. conjugem Darii *adeo* ipſe *non* violavit, *ut* ſummam adhibuerit curam, ne quis captivo corpori illuderet.

Admonitio.

7 *Adeo, dum*. *Adeo uſque, dum*. *Adeo, donec*.

donec. *Adeo*, *donicum*, & ſimilia, quorum exempla habentur apud Stevvechium & alios non ſunt niſi Comicis, nec ſine delectu adhibenda.

CAPUT VI.

De Adverbio ADHUC.

1 ADhuc ad tempus refertur, tum præſens, tum etiam præteritum. Cic. 1. Ver. 17. *Eſt adhuc* non Verres, ſed P. Mutius, *ſin qui*, *ſin ora*. Id. 2. de div. 2. *Adhuc* hæc *erant*. Id. l. 6. ep. 14. Tamen *adhuc* non feci. Id. Att. l. 7. epiſt. 12. Unam *adhuc* a te epiſtolam *acceperam*. Id. lib. 7. epiſt. 25. Me *adhuc* non legiſſe turpe *eſt*.

2 Interdum pro *præterea*, uſurpatur. Cic. de Amic. c. 9. niſi ſi quid *adhuc* forte vultis. *Alii leg.* Ad hæc. Plin. l. 33. c. 2. Sunt *adhuc* aliquæ non omittendæ in auro differentiæ. Adde Var. l. 3. R. R. cap. 3. *Se già non volete qualche altra coſa*.

Adhuc dum.

3 *Adhuc* cum particula *dum* libenter coit. Cic. famil. l. 16. ep. 18. Indulge valetudini tuæ; cui quidem tu *adhuc*, *dum* mihi deſervis, ſerviſti non ſatis. Id. ib. ep. 4. *Adhuc*, *dum* mihi nullo loco deeſſe vis, nunquam te confirmare potuiſti.

CAPUT VII.

De Adverbio ADMODUM.

1 ADmodum dictum quaſi *ad modum*: hoc eſt ad menſuram plenam, & perfe-

feſtam. Proinde ſignificat *Satis*, aut *Omnino*. Cice. Ver. 6. c. 34. Erat *admodum* amplum, & excelſum ſignum cum ſtola. Id. Att. lib. 7. ep. 23. Philotimi litteræ me *admodum* delectarunt. Id. de Amic. c. 1. Pauci *admodum* familiares. *Pochi affatto*.

Admodum nihil.

2 *Admodum nihil*, vel *Nihil admodum*, pro *Nihil omnino*, aut *pene nihil* uſurpari ſolet; quia quod admodum nihil eſt pro nihilo habetur. Cic. in Brut. c. 9. Nam plane quidem perfectum oratorem, & cui *nihil admodum* deſit, Demoſthenem facile dixeris. Id. ibid. cap. 48. Curio literarum *admodum nihil* ſciebat. *Si può dir niente, non ſapea ſtrazio di Grammatica.*

3 Sæpe refertur ad numerum. Liv. lib. 27. c. 30. Philippus multos *admodum* hoſtium utraque pugna occidit. Id. l. 44. c. 43. ſecuti eum ſunt *admodum* quingenti Cretenſes. *Cinquecento, e non più.*

CAPUT VIII.

De Præpoſ. ADVERSUS, vel ADVERSUM.

1 ADverſus, vel *Adverſum*, ex *ad* & *Verſus*, idem eſt, quod *erga*. Nec ſolum in malam partem accipitur, ſed ſæpe etiam in bonam. Cic. lib. 1. de Nat. Deor. 41. Pietas eſt Juſtitia *adverſus Deos*. *Verſo gli Dei*. Id. l. 1. Off. 28. Adhibenda eſt reverentia quædam *adverſus homines*.

2 Interdum pro *Contra* uſurpatur. Cicer. 5. Ver. 84. Pecuniæ conciliatæ *adverſum leges, adverſum Remp*. Id. Att. lib. 14. ep. 14. Non contendam *adverſus te*.

Adverſus pro verſus.

3 *Adverſus* item uſurpatur pro *verſus*: Cic. 1. divin. 45. Ara Aio loquenti *adverſus* eum locum conſecrata eſt. Liv. lib. 44. c. 10. Ænia *adverſus* Pydnam poſita urbs.

CAPUT IX.

De Adverbio ÆGRE.

1 ÆGre adverbium ab *ægro* ductum ſignificat *iniquo animo*, *cum dolore*. *malagevolmente*: Unde trita illa; *Ægre ferre*, *Ægre pati*, *Ægre carere aliqua re*. Cicer. Att. lib. 7. epiſt. 2. Tironem ægrum Patris reliqui, adoleſcentem probum, nihil vidi melius: itaque careo *ægre*. Id. pro Leg. Man. 5. Vident unum virum eſſe, in quo ſumma ſint omnia, & eum prope eſſe: quo etiam carent *ægrius*.

2 *Ægre* interdum eſt *difficile*; quia ægri difficile ſe movent. Cicer. de Sen. 20. omnis conglutinatio recens *ægre*, inveterata facile divellitur. Id. 6. Ver. 65. Nihil *ægrius* factum eſt multo labore meo, quam ut manus ab illo appellatore abſtinerentur: *Ebbi da fare, che non gli metteſſero le mani adoſſo*. Indidem illa ſunt, *Ægre ſuſtinere impetum alicujus*, *Ægre ſe tenere, quin*.

CAPUT X.

De Adverb. ÆQUE, & PERÆQUE.

1 ADverbium *Æque* ab *Æquo* dictum eſt. Interdum abſolute ponitur. Cic. l. 4. ep. 6.

epiſt. 6. Quantum præſens me adjuvare potueris, & conſolando, & prope *æque* dolendo. *Del pari*. Id. l. 5. ep. 21. nemo erat, quicum eſſem libentius, quam tecum, & pauci, quibuſcum *æque* libenter. *Tanto volentieri*. Id. Verr. 5. c. 52. Hoc *peræque* in omni agro decumano reperietis.

Æque ac, *Æque atque*, *Æque ac ſi*.

2 Sæpe cum *Ac*, vel *Atque* conjungitur: Cicer. de Amic. 6. Quis eſſet tantus fructus in proſperis rebus, niſi haberes, qui illis *æque*, *ac* tu ipſe gauderet? Id. l. 13. ep. 43. Sed me colit, & obſervat, *æque atque* illum ipſum patronum ſuum. Id. ibid. epiſt. 44. Egnatii rem, ut tueare, *æque* a te peto, *ac ſi* mea negotia eſſent.

Æque &, *Æque ut*.

3 Interdum cum *Et*, vel *Ut*. Cic. 2. Tuſc. 26. Eoſdem labores non eſſe *æque* graves Imperatori, *&* militi. Id. in Orat. 50. Verſus *æque* prima, *&* media, *&* extrema pars attenditur. Id. 12. Phil. 12. Poſſum ne igitur in Antonii latrocinio *æque* eſſe, *ut* hi, &c. Id. pro Dom. cap. 2. Itaque libentiſſime prædicabo, Cn. Pompejum ſtudio, & auctoritate, *æque ut* unumquemque veſtrum, pro ſalute mea laboraſſe. *Quanto ognun di voi*.

Æque, *atque*, *ut*.

4 Particulæ *æque* reſpondet aliquando in eadem conſtructione, *atque*, & *ut*. Cicer. Phil. 2. Æque *atque* huic ordini, *ut* equeſtri, *ut* Maſſilienſibus, *ut* omnibus.

Æque quam.

5 Æque aliquando aſſumit *quam*. Sueton. in Claud. c. 35. Nihil *æquequam* timidus ac diffidens fuit. Liv. lib. 5. cap. 6. An eſt quic-

quam, quod Vejentibus optatum *æque* contingere poſſit, *quam* ut ſeditionibus caſtra impleantur? Sed hæc non ſunt temere imitanda.

Æque cum, Æque quaſi, Æque prout.

6 *Æque cum, æque quaſi, æque prout;* non carent exemplis, ſed duo præſertim poſteriora longe abſunt ab elegantia, & communi uſu latini ſermonis.

CAPUT XI.

De Adverbio AGE.

Age, Agedum, Agitedum, Age nunc.

I AGe, *Agedum*, *Agitedum*, *Age nunc*, ſunt adhortantis, & ad alia tranſeuntis. Cicer. pro Cluent. 30. *Age*, quoniam corrumpendi judicii cauſas ille multas, & graves habuit, hic nullam, &c. *Orsù, poichè.* Id. pro Syl. 26. *Agedum* conferte nunc cum illius vita vitam P. Syllæ vobis, populoque Rom. notiſſimam. Id. pro Roſc. Amer. 36. *Age nunc* illa videamus judices, quæ ſtatim conſecuta ſunt. *Or via vediamo*. Liv. lib. 6. c. 35. *Agitedum*, comitia indicite, Patres, tribunis militum creandis.

Age vero, Ageſis, Ageſis nunc.

2 *Age vero, Ageſis, Ageſis nunc*, Tranſitioni ſerviunt. Cic. pro Lege Man. 14. *Age vero*, cæteris in rebus quali Pompejus ſit temperantia conſiderate. Id. in Part. 12. *Ageſis* ergo, quoniam dictum de altero eſt, expone nunc, &c. Id. 2. Tuſc. 18. *Ageſis nunc* de ratione videamus. *Orsù, ſe tu vuoi.*

3 *Ageſis*

3 *Ageſis* interdum disjungitur. Cicer. pro Roſc. Amer. 16. *Age* refer nunc animum *ſis* ad veritatem.

Age, *Age jam*, *Age porro*,
Inſtantis.

4 *Age*, *Age jam*, *Age porro*, ſunt interdum inſtantis. Cice. 5. Phil. 10. *Age*, ſi paruerit Antonius, hoc cive uti aut volumus, aut poſſumus? Id. 5. Ver. 22. *Age porro*, tu qui te tam religioſum exiſtimari voluiſti, cur Tauromitanis frumentum imperaſti? *Or via*. Id. 8. Att. ep. 3. *Age jam*, cum fratre, an ſine, cum filio, an quomodo?

Age, *age age*, *age ſane*.
Concedentis.

5 *Age*, *age age*, *age ſane*, concedentis ſunt. Cic. pro Mil. 19. *Age*, ſit ita factum: cur Romam properabat? *Su via*. Id. 5. Fin. 3. *Age age*, inquit, ſatis enim ſcite me noſtri ſermonis principem eſſe voluiſti. *Su ſu via*. Id. 2. Fin. 35. *Age ſane* inquam. *Su via*, *ſon contento*.

CAPUT XII.

De Pronomine ALIUS, & de adverbiis hinc ortis.

Alius ac, *alius atque*, *alius &*, *alius a*, *alius alias*.

1 ALius ſæpe jungitur cum, *ac*, *atque*, *&*, *a*, & *alias*. Cicer. 1. de Or. 71. Poteſt enim non ſolum *Aliud* mihi, *ac* tibi, ſed mihi ipſi *alias aliud* videri. Id. 3. de Or. 53. *Alia* dicentis *ac* ſignificantis diſſimulatio. Id. lib. 1. epiſt. 9. non *alius* eſſem, *atque* nunc ſum.

ſum. *Altro da quel, ch' io ſon ora*. Id. pro Cœl. cap. 28. Lux *alia* eſt Solis, & lychnorum. Id. famil. l. 11. ep. 2. Nos ab initio ſpectaſſe otium, nec quicquam *aliud* a libertate communi quæſiſſe, exitus declarat.

Alius iteratus eodem caſu.

2 *Alius*, *alia*, *aliud*, ſæpe iteratur eodem caſu. Cice. in Top. 9. Dolus malus eſt, cum *aliud* dicitur, *aliud* ſimulatur. *Si fa una coſa, e ſi moſtra un' altra*. Id. Att. 2. epiſt. 7. *Alia* legatio dicta erat, *alia* data eſt. Id. pro Cœl. 3. *aliud* eſt maledicere, *aliud* accuſare.

Alius iteratur diverſo caſu.

3 Sæpe etiam iteratur diverſo caſu. Cice. pro Sext. 34. *Alius alio* gravius de mea ſalute dixit. *L'un più gravemente dell' altro*. Id. 3. Ver. 26. Hic tum *alius* ex *alia* parte. *Chi di qua, chi di là*. Id. 1. de Nat. Deor. 4. Eſt enim admirabilis quædam continuatio, ſerieſque rerum, ut *alia* ex *alia* nexa, & omnes inter ſe aptæ, colligatæque videantur. Id. lib. 7. ep. 25. Habeo Sardos venales, *alium alio* nequiorem. *Un peggio dell' altro*.

Admonitio.

4 *Alius* tum iteratur, cum de pluribus eſt ſermo; nam cum de duobus tantum, *alter* adhibetur. Non deſunt tamen exempla optimorum Scriptorum, in quibus *alius* uſurpatur pro *alter*. Plaut. in arg. Caſ. Conſervam uxorem duo conſervi expetunt: *alium* ſenex allegat, *alium* filius. Cicer. in Bruto, cap. 95. Genera Aſiaticæ dictionis duo ſunt, unum ſententioſum & argutum, *aliud* autem &c. V. *alter* cap. XVI.

Alius atque alius, *alius aliuſque*.

5 *Alius*, *atque alius* idem eſt, ac *multus*

tus & diverſus. *Alius aliuſque* idem ſignificat, & ad augendum adhibetur. Sed primum Livianum eſt, alterum Celſi. Liv. l. 1. c. 8. *alia atque alia* appetere loca. Celſus l. 5. c. 26. Cancer *aliis aliiſque* ſignis diſcernitur.

Alius alio.

6 Interdum *alius* cum *alio* adverbio jungitur. Cicer. 3. Off. 24. Et cæteri quidem *alius alio*. *Chi qua, chi là*. Id. 1. de Div. 34. Simia & ſortes ipſas, & cætera, quæ erant ad ſortem parata, diſturbavit, & *alia alio* diſſipavit. *Una coſa in qua, l' altra in là*.

Aliud ex alio.

7 *Aliud ex alio* eleganter dicitur pro *una res poſt aliam*. Cic. l. 9. epiſt. 19. *aliud ex alio* me quotidie impedit. *Una coſa dopo l' altra*. Id. lib. 9. ad At. epiſt. 12. Nunquam *aliud ex alio* peccare deſtitit.

8 Interdum ſeriem rerum connexarum ſignificat. Cic. At. l. 16. ep. 14. Sed, ut *aliud ex alio*, mihi non eſt dubium, quin, &c. *Com' una coſa tira l' altra*.

Aliud niſi; aliud præter.

9 *Aliud* cum *niſi* jungi ſolet a Cicerone. Cicer. de Sen. 7. Quid eſt *aliud*, Gigantum more bellare cum Diis, *niſi* naturæ repugnare? Id. 1. Off. 23. Bellum ita ſuſcipitur, ut nihil *aliud niſi* pax quæſita videatur. Id. 2. Orat. 69. Rogavit, numquid *aliud* ferret, *præter* arcam?

Admonitio.

10 Rarius cum *Quam* jungitur a M. Tullio. Nec quicquam *aliud* opus eſt, *quam* abrogari. Att. lib. 3. epiſt. 15. latinum tamen eſt, atque elegans.

Alias.

Alias abſolute ponitur pro *alio tempore*. Cic.

Cicer. lib. 7. epiſt. 6. Plura ſcribemus *alias*.

Alias, alias iteratum.

11 *Alias* interdum iteratur. Cic. lib. 2. de Fin. cap. 27. Nemo poteſt *alias* beatus eſſe, *alias* miſer. *Ora beato, ora miſero; una volta beato, un' altra miſero.* Id. 3. de Or. 55. Ornamentis fere iiſdem uti licebit, *alias* contentius, *alias* remiſſius.

Admonitio.

12 *Alias* pro *aliter*, & pro *alioqui* latinum eſt, ſed ævi deterioris, ideoque non uſurpandum. +

Aliter ac, Aliter atque, Aliter atque ut, Aliter quam.

13 *Aliter* plerumque copulatur cum, *ac*, *atque*, *atque ut*, *Quam*. Cice. lib. 16. epiſt. 13. Ne ſim ſalvus, ſi *aliter* ſcribo, *ac* ſentio. *Se altrimenti ſcrivo di quel, ch' io ſento.* Id. l. 2. epiſt. 3. ſed *aliter*, *atque* oſtenderam, facio. Id. lib. 16. ad At. ep. 13. De Antonii itineribus neſcio quid *aliter* audio, *atque ut* ad te ſcribebam. *non ſo che diverſamente, di quel ch' io, ec.* Id. 3. Ver. 9. Ne *aliter*, *quam* ego velim, meum laudet ingenium. *altrimenti di quello, ch' io ec.*

Aliter &, aliter ut.

14 Interdum cum *Et*, vel *Ut*, conjungitur. Cic. At. l. 10. epiſt. 9. Quod de puero *aliter* ad te ſcripſit, *&* ad matrem de filio. Id. At. lib. 11. ep. 9. Illud quidem mutari, ſi *aliter* eſt, *ut* oportet, non video poſſe, *altrimenti, che biſogna.*

Aliter abſolute.

15 Sæpe abſolute ponitur. Cicer. lib. 3. epiſt. 7. Tu, ſi *aliter* exiſtimas, non errabis. Id. At. lib. 6. epiſt. 9. Non fuit faciendum *aliter*.

Ali-

Aliter, aliter iteratum.

16 Nonnumquam iteratur. Cic. 3. Off. c. 17. Sed *aliter* leges, *aliter* Philoſophi tollunt aſtutias. Id. de Am. 24. *aliter* enim cum Tyranno, *aliter* cum amico vivitur.

Aliter niſi.

17 Aliter præcedente negatione conjungitur aliquando cum *niſi*. Cic. de fato. *Aliter* obſiſtere fato fatetur ſe *non* potuiſſe, *niſi* ad has commentitias declinationes confugiſſet. Id. famil. 1. ep. 9. *Nec aliter* frangere, *niſi* cum præſidiis.

Aliter pro *Alioqui*.

18 Aliter videtur uſurpari pro *alioqui* apud Cicer. de Amic. *Aliter* amicitiæ ſtabiles permanere non poſſunt. Apud eund. 2. de off. cap. 12. Semper eſt jus æquabile quæſitum: neque enim *aliter* eſſet jus, & alibi.

Admonitio.

19 *Aliter aliterque*, *aliter atque aliter*, *Aliter quam ut*, non ſunt ex optimo penu latinæ elegantiæ.

CAPUT XIII.

De Pronominibus ALIQUIS, & ALIQUOT.

1 A*Liquis*, & *aliquot* ab *Alio* ſunt ducta; ſed *aliquis* ad unam ferme rem, aut perſonam, *aliquot* ad numerum refertur. Cice. At. lib. 13. epiſt. 15. Expectabam *aliquem meorum*. *alcuno*. Id. At. lib. 9. ep. 13. *Aliquot anni* ſunt, cum, &c. Id. l. 7. ep. 18. *Aliquot litteras* accepi a te, uno tempore, *alquanti anni*, *aalqunte lettere*.

CAPUT XIV.

De Adverb. ALICUBI, & ALIBI; ALICUNDE, & ALIUNDE.

1 *Alicubi* eſt *aliquo in loco*. Cicer. At. l. 9. ep. 12. Si ſalvus ſit Pompejus, & conſtiterit *alicubi*.

2 *Alibi*, *alio in loco*. *Altrove*. Cicer. 4. Acad. 32. Ea nuſquam ineſſet *alibi* veri, & certi nota.

3 *Alicunde* eſt *ab aliquo loco*. Cicer. 5. Fin. 2. Si quando his minamur, præcipitaturos *alicunde*, extimeſcunt. Ter. Andr. a. 2. ſc. 4. Simo venit meditatus *alicunde*. *da qualche banda*.

4 *Aliunde* eſt *ab alio loco*, *ab alia re*, aut *ab alio homine*. *Altronde*. Cic. pro Lig. 1. cum tu ipſe neque per te ſcires, neque audire *aliunde* potuiſſes. Id. 2. de Orat. cap. 9. Orator *aliunde* dicendi copiam petere non poteſt.

CAPUT XV.

De Adverbiis, ALIQUOTIES, & ALIQUANDO.

1 *Aliquoties* dictum eſt ab *Aliquot*, & ad numerum refertur. *Alquante volte*. Cicer. 4. Ver. 70. *Aliquoties* litteras ad ſocios de hujus injuriis miſerunt.

2 *Aliquando* ex *alius* & *quando* conflatum, ad tempus accommodatur. *Tal volta*, *qualche volta*. Cicer. 3. Offi. cap. 3. Liceret enim dicere, honeſtatem *aliquando* cum utilitate

litare pugnare. Ib. lib. 5. epiſt. 8. Et te nonnunquam a me alienarunt, & me *aliquando* immutarunt tibi.

Aliquando, pro *unquam*, ſeu *aliquo tempore*.

3 Interdum ponitur pro *unquam*. Cicer. pro Cœl. 6. Quis civis meliorum partium *aliquando*? *Una volta*. Id. 4. Acad. cap. 4. Num hæc ex ullo audiviſti *aliquando*? *Hai udito mai*.

Aliquando pro *Tandem*.

4 Perſæpe *aliquando* pro *tandem* uſurpari ſolet. Cicer. pro Cluent. 19. Collegi me *aliquando*, atque ita conſtitui, fortiter eſſe agendum. Id. 3. Ver. 28. Et *aliquando* miſeremini ſociorum, Judices. *ormai*.

5 Nec raro *Tandem* adjungitur, majoris explicationis gratia. Cicer. 2. Catil. 1. *Tandem aliquando*, Quirites, L. Catilinam urbe ejecimus. *Pur una volta*, *al fine*. Id. pro Quint. 30. Spes eſt, hunc infelicem *aliquando tandem* poſſe conſiſtere.

CAPUT XVI.

De Pronomine ALTER.

1 *Alter* fere de duobus dicitur, ut *Alius* de pluribus. Cic. pro Plan. 35. Quorum *alter* exercitum perdidit, *alter* vendidit. *l' uno lo mandò a male*, *l' altro la vendè*. Id. in Brut. c. 1. *Alter* ab *altero* adjutus.

Dicitur etiam de pluribus duarum partium. Cicer. l. 6. ep. 3. *Alteri* dimicant, *alteri* victorem timent.

Admonitio.

2 Invenitur & *alius* pro *alter* uſurpatum;

cujus exempla habes in capite xii. Sed hæc magis ſcienda ſunt, quam adhibenda.

Alter pro *Secundo*.

3 In enumeratione plurium *Alter* uſurpatur pro *ſecundo*. Cic. 1. Phil. 13. Proximo, *altero*, tertio, denique reliquis conſecutis diebus. Id. 4. Ver. 76. *Alterum*, tertium, quartum, permulta erant ejuſmodi nomina.

4 Etiam extra enumerationem *alter* pro *ſecundo* adhibetur, habetque ſignificationes elegantiſſimas. Cicer. Famil. 4. ep. 8. Me ſicut *alterum* parentem obſervat. Id. Verr. 7. *Alter* Verres luxuria & nequitia. Id. Fam. 7. epiſt. 5. Vide quam mihi perſuaſerim, te me eſſe *alterum*.

Alterum tantum.

5 Alterum tantum. *Altrettanto*. Plaut. Epid. a. 3. ſc. 4. Etiamſi *alterum tantum* perdundum ſit. Liv. l. 8. c. 8. *Alterum tantum* ex latino delectu adjiciebatur. Cicer. in Orat. 56. Ut neceſſe ſit, partem pedis aut æqualem eſſe alteri parti, aut *altero tanto*, aut ſeſqui eſſe majorem.

CAPUT XVII.

De Pronominibus ALTERUTER, & ALTERNUS.

1 A*lteruter*. *L' uno, o l' altro*. Cic. At. lib. 8. epiſt. 17. Si vobis videretur, *alteruter* veſtrum ad me veniret. Id. At. l. 9. epiſt. 10. Non eſt tuæ dignitatis, atque fidei, ut contra *alterutrum*, cùm utrique ſis conjunctiſſimus, arma feras. Id. Fam. 4. ep. 4. Si *alterutrum* neceſſe ſit, audire ea malis, quam videre.

2 *Alter-*

2 *Alternus* ab *alter* dictum eſt. Horat. l. 1. Od. 4. *Alterno* terram quatiunt *pede*. *Or con l' uno, or con l' altro piede*. Liv. lib. 5. c. 27. Alterni innixi.

3 *Alternis verbis, alternis verſibus*, eſt, *altero quoque verbo, altero quoque verſu*. Liv. l. 8. ca. 30. Nunciant, Dictatorem avidum pœnæ venire, *alternis* pene *verbis* T. Manlii facta laudantem. *Ad ogni due parole*. Cic. 4. Tuſc. 36. *Alternis verſibus* intorquentur inter fratres graviſſimæ contumeliæ. *Un verſo per uno*.

4 *Alternis diebus, alternis menſibus, alternis annis*. *Un dì sì, l' altro no; un meſe sì, l' altro no; un anno sì; l' altro no*.

5 *Alternis* adverbium hinc fluxit; intelligitur enim *vicibus*, aut aliquid ejuſmodi. Virg. Ecl. 3. v. 59. *Alternis* dicetis, Id. 1. Georg. v. 79. *Alternis* facilis labor, *A vicenda, una volta per uno*. Cicero *viciſſim* ſolet dicere.

CAPUT XVIII.

DE Adverbio AMPLIUS.

Amplius pro *Plus*.

1 AMplius ſæpe idem eſt, quod *plus*. Cicer. 4. Ver. 1. Aliquanto *amplius* amplexus ſum, quam, &c. Id. 4. Ver. 29. Facite quod vultis, daturus non ſum *amplius*. *Non più*.

2 Accommodatur ad tempus, ac numerum. Cicer. pro Roſc. Com. 3. *Amplius* ſunt ſex menſes. Id. 7. Ver. 59. Qui, cum *amplius* centum Cives Romanos haberet ex conventu

Sy-

Syracuſano. Id. pro Flac. 28. Laodiceæ exſpenſum eſt viginti pondo, paulo *amplius*.

Amplius pro *Inſuper*,
aut *Præterea*.

3 Interdum declarat *inſuper*, aut *Præterea*. Cic. ad Brut. ep. 5. Cui cum eſſem aſſenſus, decrevi hoc *amplius*, ut, &c. Id. pro Mil. 13. Quid vultis *amplius*? *Che volete più*? Id. pro Arch. 4 Nihil dico *amplius*. Huc ſpectant illa, *Etiam hoc amplius*, *e queſto di più*. *Etiam ne amplius? ancor più?*

4 Aliquando induit rationem ſubſtantivi, & regit genitivum. Cæſar B. G. lib. 6. cap. 9. Treveri, ſi Cæſar *amplius* obſidum velit, pollicentur.

CAPUT XIX.

De Adverbio AN.

An, *An* ne, & *An* vero in principio.

1 AN, *An ne*, & *An vero*, in principio, interrogationi ſerviunt, ac vim habent inſtandi, negandique vehementius. Cicer. 1. Phil. 6. *An* me cenſetis P. C. decreturum fuiſſe, ut parentalia cum ſupplicationibus miſcerentur? *Penſate voi forſe*? Id. in Piſ. 5. *An* poteſt ulla eſſe excuſatio? Id. pro Balb. 23. *An ne* licebit fœderatis; iſtuc vobis non licebit? Id. 3. Ver. 48. *An vero* dubitamus, quo modo iſte cæteros homines inferiores loco ſolitus ſit appellare, qui, &c.

Admonitio.

2 Interrogatio non recte fit per *forſan*, *forſitan*, & *fortaſſe*, ſed per *An*, aut *An vero*, aut aliquid ejuſmodi.

An,

An, & *An ne* interrogationi ſubjectum.

3 *An* ſæpe interrogationi ſubjicitur pro *aut*. Cic. 2. Phil. init. Quid putem? contemptum ne me? Non video, quid deſpicere poſſit Antonius. *An* in Senatu facile de me detrahi poſſe credidit? *An* decertare mecum voluit? Id. 4. Ver. 77. Poſtulo, mihi reſpondeat, qui ſit iſte Verrutius? mercator, *an* arator, *an* pecuarius? Id. 4. Acad. 29. Interrogatur, tria pauca ſint, *anne* multa?

An, & *An ne* dubitationi ſerviunt.

4 Interdum dubitationi ſervit. Cic. in Brut. 23. Quam orationem in ſuas origines retulit, paucis ante quam mortuus eſt, *an* diebus, *an* menſibus. *Non ſo ſe giorni, o meſi*. Id. pro Leg. Man. 19. Quo mihi indignius videtur, obtrectatum eſſe Gabinio dicam, *an ne* Pompejo? *an* utrique? *Non ſo ſe mi dica*. Huc pertinent illa, ubi *Utrum*, aut aliquid ejuſmodi ponitur in oratione, aut intelligitur. Cicero in Orat. 61. In quo quæſitum eſt, in toto *ne* circuitu illo orationis, *an* in principiis ſolum, *an* in extremis, *an* in utraque parte numerus tenendus ſit. Id. 3. de Or. refert etiam, qui audiant; Senatus, *an* populus, *an* Judices; frequentes, *an* pauci, *an* ſinguli.

An non.

5 *An* ſæpe conjungitur cum *non*, & ſubjicitur tum interrogationi, tum dubitationi. Terent. Phorm. a. 1. ſc. 2. Pater ejus rediit, *annon*? Liv. l. 8. c. 13. Sit Latium deinde, *annon* ſit, in veſtra manu poſuerunt.

Admonitio.

6 *An* pro *ſive*, quamvis non careat Latino exemplo, caret tamen elegantia.

Ad-

Admonitio.

7 In interrogationibus, & Dubitationibus *An* pro *Aut* reponendum eſt, niſi forte ſententia aliud poſtulet; nimirum quia non interrogatio, aut dubitatio ſpectetur, ſed rerum disjunctio. Cice. 1. de Fin. 21. An ille tempus *aut* in Poetis volutandis, *aut* in Muſicis contereret? Id. 1. de Orat. 9. An vero tibi Romulus ille *aut* paſtores & convenas congregaſſe, *aut* Sabinorum connubia conjunxiſſe, *aut* finitimorum vim repreſſiſſe eloquentia videtur?

CAPUT XX.

De Præpoſitione, & Adverbio ANTE.

1 Ante præpoſitio eſt, quoties caſum regit; ac ſæpe ad locum, perſonam, tempus accommodatur. Cic. pro Mil. 10. Clodius *ante ſuum fundum* Miloni inſidias collocavit. Id. 6. Ver. 3. *Ante hoſce Deos* erant tabulæ. Id. 2. Ver. 3. Cauſam interea *ante eum diem* diceret. Interdum perſona, ſeu res addita deſignat etiam tempus. Cic. 3. Ver. 45. Minutius mortuus eſt *ante iſtum Prætorem*. *Prima che coſtui foſſe Pretore*. Id. 1. Acad. c. 4. Omnes *ante eum* Philoſophi. *Tutti i Filoſofi, che furono avanti lui*. Id. Att. lib. 12. epiſt. 18. Mihi *ante ædilitatem meam* nihil erat cum Cornificio. *Prima che io foſſi Edile*.

Ante pro *Prae*.

2 *Ante* in comparationibus idem eſt ac *Prae*. Liv. lib. 1. cap. 14. Romulus longe *ante alios* acceptiſſimus militum animis fuit.

Nepos

Nepos in Attico, 3. Ei unus *ante alios* fuit cariſſimus.

Ante, Inante, Exante
Calendis copulata.

3 Cum dicitur *ante diem tertium Calendas*, & ſimilia, idem eſt ac ſi dicatur *tertio Cal.* hoc eſt die tertio ante Calendas. Liv. lib. 43. cap. 11. Comitia conſularia *ante diem quintum Cal. Septemb.* fuere. Cic. ad Attic. l. 2. ep. 8. Quam epiſtolam *ante diem XIV. Cal. Maii* dediſti.

4 *Inante*, & *exante* eodem modo uſurpantur, idemque valent, ſed conjunguntur cum verbis, quæ motum ſignificent, & illas præpoſitiones poſtulent. Cic. ad Att. lib. 2. Comitia Bibulus *inante diem xv. Cal. Novemb.* diſtulit. Id. ad Att. lib. 3. ep. 27. De quinto Fratre nobis nuncii triſtes, nec varii venerunt *exante diem non. Jun.* Ubi adverte, has particulas ab aliis in unam vocem conjungi, ab aliis ſeparari.

5 *Ante* adverbium eſt, cum nullum caſum regit, cui opponitur *poſt*. Cicer. 2. de Fin. 10. Ut, qui aſoti eſſe velint, philoſophi *ante* fiant. Id. 1. Tuſc. 29. Et paucis *ante* diebus, cum poſſet e cuſtodia educi, noluit. Liv. lib. 40. cap. 40. Prætor biduo *ante* venerat.

Admonitio.

6 Cum dicimus, *Paucis ante diebus*, *annis*, *menſibus*, ſextus ille caſus non ab *ante* regitur, ſed eſt ablativus temporis.

Porro adverbium *ante* vel interponi, vel poſtponi ſolet, ut apparet in allatis exemplis. Livius etiam præpoſuit lib. 40. cap. 52. Æmilius templa *ante annis octo* voverat, Sed non videtur imitandus.

Longe

CAPUT XXIII.

De Præpoſitione APUD.

1 *APud* regit accuſativum, & ſignificat propinquitatem loci. Cic. 3. de rep. *apud focum* ſedens.

2 Item propinquitatem perſonæ. Cic. Fam. l. 1. ep. 2. *apud Pompejum* cænavit.

Huc referenda ſunt illa, *Apud Pompejum*, hoc eſt domi Pompeji. *Apud Xenophontem*: hoc eſt in libris Xenophontis. *Apud Majores noſtros* juſtitia colebatur: hoc eſt a majoribus noſtris, vel temporibus majorum noſtrorum. *Apud ſe eſt*, videlicet compos mentis eſt, minimeque turbatus. *Apud me* tua valet auctoritas. *Apud Senatum* accuſatur: & ſimilia, quæ paſſim apud Latinos ſcriptores occurrunt.

CAPUT XXIV.

De Coniunctionibus AST, & AT.

1 *ASt* pro *Sed* rarum eſt apud Oratores, non tamen inuſitatum. Cic. Att. l. 1. ep. 13. Crebras a nobis litteras expecta: *aſt* plures etiam mittito.

2 *At* multiplices, & egregios uſus habet. Ferme enim adverſatur. Cic. 1. Phil. 5. Miſi pro amicitia, qui hoc diceret: *at* ille, vobis audientibus, &c. Id. 2. Phil. 4. *at* ego non nego, teque in iſto ipſo convinco, &c. Dixerat enim, ſe negare poſſe. *Ma io.*

At, in principiis continuat orationem.

3 *At* in principiis ſæpe continuat orationem.

nem. Cic. pro Dom. 44. *at* videte hominis audaciam. Id. 1. Phil. 8. *at* quæ eſt iſta tertia Decuria? *Ma qual è ec.*

At, in princ. ſervit Anteoccupationi.

4 Alias ſervit Anteoccupationi. Cicer. 2. Phil. 9. *at* ego ſuaſi. Scilicet is animus erat Milonis, ut ſine ſuaſore prodeſſe Reip. non poſſet. *At* lætatus ſum. Quid ergo? in tanta lætitia cunctæ civitatis, me unum triſtem eſſe oportebat? Id. 4. Ver. in extr. *at* mores commodi: quis contumacior? *at* hæc ſine cujuſquam malo: quis acerbior?

At execrantis.

5 Non raro eſt execrantis. Ter. Hecyr. 1. ſc. 2. *at* te Dii, Deæque perdant. Virg. 2. Æn. v. 534. *at* tibi pro ſcelere (exclamat) pro talibus auſis Dii, ſi qua eſt cœlo pietas, &c.

At, in medio ſervit ſubjectioni.

6 *At*, in medio ſæpe ſervit ſubjectioni. Cice. 3. Ver. 55. Quid ita? ne vitioſum fieret opus? *at* erat probatio tua. ne parum locuples eſſet? *at* erat, & eſſet amplius, ſi velles. Id. Or. c. 67. Domus tibi deerat? *at* habebas; pecunia ſuperabat? *at* egebas.

At ſervit Amplificationi.

7 Nonnumquam Amplificationi. Cice. pro Mil. 17. Itaque anteverti, *at* quo die? Id. pro Cluent. 70. Una oppugnat mater; *at* quæ mater? *E che madre.*

At, in exclamatione, & imploratione.

8 Alias exclamationi, & implorationi. Cic. 3. Ver. 46. *at* per Deos immortales, quid eſt, quod de hoc dici poſſit?

At pro *ſaltem*.

9 Interdum uſurpatur pro *Saltem*. Cicer. pro

pro Quint. 31. Si non propinquitatis, *at* æ-tatis ſuæ: ſi non hominis, *at* humanitatis rationem haberet. Id. pro Dom. 50. Eſſes omnia ſi minus re, *at* verbis conſecutus. *Se non in fatti, almeno, &c.*

CAPUT XXV.

DE AT VERO, & AT ENIM.

1 AT *vero* plerumque adverſatur, & uſurpatur initio ambitus. Cicer. 3. de Nat. Deor. 36. *at vero* aut honoribus aucti, aut re familiari. Id. pro Marc. 4. *at vero* hæc tua juſtitia floreſcet in dies magis.

2 Uſurpatur etiam in occupationibus. Cic. Famil. lib. 4. epiſt. 5. *at vero* malum eſt liberos amittere. Malum, niſi hoc pejus ſit, hæc ſufferre & perpeti.

3 *At enim* in anteoccupationibus frequens eſt. Cic. 2. Phil. 2. *at enim* te in diſciplinam meam tradideras; næ tu, ſi id feciſſes, &c. *Ma mi dirai, che,* &c. Id. pro leg. Man. c. 20. *at enim* nihil novi fiat contra exempla, atque inſtituta majorum. *Ma dirà alcuno, che non ſi faccia, ec.*

4 Pro *Sed* aliquando uſurpatur. Cic. 2. de Orat. 49. *at enim* vereor; inquit Craſſus, ne hæc difficiliora iſtis ad perſuadendum eſſe videantur.

CAPUT XXVI.

DE ATTAMEN, & AT ETIAM.

1 ATtamen, ὅμως ἀλλὰ, idem fere, quod *Tamen*. Cic. 3. Fin. 15. Sed, quan-

quam

quam negent nec virtutes, nec vitia creſcere: *attamen*, utrumque eorum fundi quodammodo, & quaſi dilatari putant. Id. 6. Ver. 24. *attamen*, ut poſſit ſe dicere emiſſe. *Ma pure*.

2 *At etiam*, εἶτα, indignationi ſervit, & irriſioni rerum diſſentanearum. Cic. 2. de Nat. Deor. 41. *at etiam* de ſanctitate, & pietate adverſus Deos ſcripſit Epicurus. Id. 2. Phil. 34. *at etiam* inſcribi juſſit in Faſtis. *Queſto ci mancava*.

CAPUT XXVII.

De Conjunctione ATQUI.

1 ATqui, Καίτοι, ſepe continuat orationem non ſecus, quam *atque*, vel *atque etiam*, ſed vi quadam majore. Cic. pro Mil. 4. *Atqui*, ſi tempus eſt ullum jure hominis necandi, quæ multa ſunt, certe illud eſt. *Anzi, dico, E io dico*. Id. ibid. c. 15. *atqui* erat id temporis clariſſimus, & fortiſſimus Conſul inimicus Clodio. *anzichè*.

Atqui, pro *at vero*.

2 Nonnumquam adverſatur, ſimiliter ut *at vero*. Cic. 2. Agr. 6. *atqui* ego a primo capite legis uſque ad extremum reperio Quirites, &c. *Ma sì*. *Ma cappari*.

Atqui, pro *&* *tamen*.

3 Interdum declarat *&* *tamen*. Cicer. 3. Verr. 42. *atqui* in his rebus multa videmus ita ſancita eſſe legibus, ut, &c. Id. pro Sext. 37. *atqui* ne ex eo quidem tempore id egit Sextius. *E pure*. Καίτοι.

4 Servit aliquando anteoccupationi. Cicer. in Bruto 83. *atqui* eæ notæ ſunt optimæ. Credo: ſed nimia vetuſtas &c.

CA-

CAPUT XXVIII.

De Conjunctione AUTEM, ℈

1 Conjunctio *Autem*, ſæpe quidem idem eſt, quod *Sed*, verum plerumque continuat orationem, nec tam ſignificat *Sed*, quam *Et*. Nihil opus eſt exemplis, quæ paſſim occurrunt: ſatis eſt monuiſſe.

Autem, cum interrogatione.

2 Verum, cum interrogatio ſubjicitur, ſervit correctioni. Cicer. pro Rab. Poſt. 5. Num quis teſtis Poſthumum appellavit? teſtis *autem*? *Che dico teſtimonio*? Id. At. l. 12. ep. 42. Sed ferendus tibi in hoc meus error, ferendus *autem*? immo vero etiam adjuvandus.

CAPUT XXIX.

De Adverb. BENE, & BELLE.

1 Bene præter vulgarem uſum ſæpe auget, & pro *Valde* ponitur. Cic. At. lib. 14. epiſt. 21. *Bene mane* dedi litteras. *La mattina a buon' ora. La mattina aſſai per tempo*. Id. 2. de Or. 64. *Bene* ante lucem. *Molto avanti giorno*. Id. 2. Catil. 10. Quos aut imberbes, aut *bene* barbatos videtis. *Aſſai bene barbati*. Id. 2. Agr. 22. Adoleſcens non minus *bene* nummatus, quam *bene* capillatus.

2 Item illa apud Ciceronem, alioſque bonos auctores. *Bene doctus*, *bene peritus*, *bene iratus*; *Oratio bene longa*; *bene magna caterva*; *ſermo bene longus*. Rurſus, *bene maturum*; *bene firmum*, & alia ejuſmodi.

3 *Belle*,

3 *Belle*, a *Bene* imminutum eſt, ut ſit *Satis bene*. Verum ſæpe magis accedit ad *venuſte*, atque *concinne*, quam ad *Bene*. Cice. 3. de Or. 26. Bene, & præclare quamvis nobis ſæpe dicatur; *belle*, & feſtive, nimium ſæpe nolo. Id. ad Qu. Fr. l. 3. ep. 1. Aqua non longe a Villa *belle* ſane fluens. Id. Att. lib. 1. epiſt. 1. Hermathena tua poſita ita *belle* eſt, ut &c. *Leggiadramente*.

4 Non raro tamen pro *commode* uſurpatur, quia *commode* eſt *ſatis bene*. Cic. Att. lib. 7. ep. 2. *Belle* nobis flavit auſter. Id. Att. l. 4. ep. 16. Ergo hæc quomodo feres? *belle* hercule: & in eo me valde amo. Id. 2. Divin. 31. Hæc non tam admirabilia ſunt, quam conjecta *belle*. Id. 5. Fin. 2. Mihi quidem Antiochum, quem audis, ſatis *belle* videris attendere. *Oneſtamente bene*.

Inde illa ſatis trita. *Belle* cecidit, *belle* habere, *minus belle* habere. Rurſus illa, *Belle* facere; *belle* negare; *belliſſime* ſcribere, *belliſſime* navigare.

CAPUT XXX.

De Adverbio BREVI.

1 BRevi adverbium ex eo factum videtur, quod intelligitur *Tempore*, aut *Oratione*. Duplex inde ejus ſignificatio, uſuſque manavit. Interdum enim *Brevi tempore* declarat. Cicer. Famil. 9. epiſt. 25. Sed jocabimur alias coram, & ut ſpero, *brevi*. *In breve*. Plaut. Rudent. Eum *brevi* fieri divitem. Liv. lib. 21. cap. 4. Annibal, ut &c. *brevi* effecit.

2 Sæpe vero pro *breviter* ac *paucis* uſurpatur,

patur. Cicer. 1. Orat. 42. Nunc complectar, quod propoſui, *brevi*. *In poche parole*. Id. de Sen. cap. 16. *Brevi* expediam.

Inde illa, explicabo *brevi*, *brevi* reſpondebo, dicam *brevi*, *brevi* ſic habeto.

CAPUT XXI.

De Adverbio CÆTERUM, & CÆTEROQUI.

1 CÆterum adverbium proprie eſt *de cætero*, *de reliquo*. *Del reſto*, *quanto al reſto*. Cicer. ad Qu. Fr. lib. 2. epiſt. 13. Ego me in Cumano, & in Pompejano, præterquam quod ſine te, *cæterum* ſatis commode oblectabam.

2 Uſurpatur ab Hiſtoricis paſſim pro *Sed*; interdum etiam ab Oratoribus.

3 *Cætera* pro *cæterum* non Poeticum ſolum, ſed etiam hiſtoricum eſt. Horat. lib. 1. epiſt. 10. Excepto, quod non ſimul eſſes, *cætera* lætus. Virg. lib. 9. Æn. *Cætera* parce puer bello. Liv. lib. 1. cap. 35. Ergo virum *cætera* egregium ſecuta, quam in petendo habuerat, etiam regnantem ambitio eſt. Id. lib. 21. cap. 8. Miſſile telum haſtili oblongo, *cætera* tereti.

Admonitio.

4 Orator pro *cætera* dicit *cæterum*, aut *cæteroqui*.

CÆTEROQUI.

5 *Cæteroqui*, aut *cæteroquin* eandem originem, ac vim habet. Cic. l. 9. epiſt. 10. Ego *cæteroqui* æquo animo fero. *Del reſto*.

6 Interdum pro *Alioquin* poni videtur. Cicero 1. de Nat. Deor. c. 22. de Simonide.

Non enim Poeta ſolum ſuavis, verum etiam *cæteroqui* doctus, ſapienſque traditur. Id. At. lib. 14. ep. 18. O loca *cæteroquin* valde expetenda, interpellantium autem multitudine pene fugienda. *Per altro deſiderabili.*

CAPUT XXXII.

De Adverbio CEDO.

Cedo pro *Da*.

1 C*Edo* ſæpe declarat *Da*. Plaut. Amph. 2. ſc. 2. *Cedo* mihi pateram. Id. Capt. 4. 2. *Cedo* manum. *Dà qua la mano*. Id. Moſt. 1. ſc. 3. *Cedo* aquam manibus. *Dà l' acqua alle mani*. Cice. 6. Ver. 20. *Cedo* tabulas. Id. 3. Ver. 33. *Cedo* mihi ipſius Verris teſtimonium, recita. *Dà qua*.

Cedo pro *Dic*.

2 Alias uſurpatur pro *dic*. Ter. Eun. 5. 5. Quid factum eſt? *Cedo*, *Di ſu*. Cic. 2. div. 71. *Cedo* tandem, qui ſit ordo, aut quæ concurſatio ſomniorum. Id. 6. Ver. 25. Unum *cedo* auctorem tui facti. Id. 5. Ver. 12. *Cedo* unum ex triennio Præturæ, qui, &c. *Dinne uno*.

CAPUT XXXIII.

De Adverbio CERTE.

1 C*Erte* proprie eſt *ſine dubio*. Plaut. Trinum. 4. 3. *Certe* is eſt. Cicer. lib. 11. epiſt. 16. Si me tanti facis, quanti *certe* facis, *Per certo*.

Certe concedentis.

2 Interdum conceſſioni ſervit. Cic. in Or.

42.

42. At dignitatem docere non habet: *certe*, ſi quaſi in ludo. *Vero è, ſe a modo della ſcuola*. Id. 2. Fin. 28. Naturales divitias dixit parabiles eſſe, quod parvo eſſet natura contenta: *certe*, niſi voluptatem tanti æſtimaretis. *Si bene*.

Certe pro *ſaltem*.

3. Quoties antecedit *fortaſſe*, *Si non*, aut aliud quippiam, quod dubitationem contineat, *certe* pro *ſaltem* ponitur eleganter; nimirum quia id, quod ſubjicitur, tanquam dubio certum opponitur. Cic. 4. Fin. 3. Res fortaſſe veræ, *certe* graves. *O almeno gravi*. Id. lib. 4. epiſt. 7. Victi ſumus igitur, aut ſi vinci dignitas non poteſt, *certe* fracti, atque abjecti.

Certe quidem, & *quidem certe*.

4. *Quidem certe*, & *certe quidem* certi aliquid deſignant. Sed *certe quidem* in principio fere ponitur; *quidem certe* ſubjicitur. Cicer. 1. Tuſc. 29. Ubiubi eſt animus, *certe quidem* in te eſt. *Egli è pure in te*. Id. de Prov. conſ. 17. Quam ſapienter repudiarim, non diſputo; conſtanter, & fortiter *quidem certe*. *Se non altro, almeno con fortezza*. V. *Quidem*.

CAPUT XXXIV.

De Adverbio CITIUS.

Citius, pro *potius*.

1. *Citius*, ut a vulgata ſignificatione diſcedamus, interdum uſurpatur pro *potius*. Cicero 2. Phil. 2. *Citius* dixerim jactaſſe ſe aliquos, ut, &c. quam, &c. *Più preſto, più toſto*. Id. in Brut. 67. Eam *citius* veteratoriam, quam oratoriam dixeris.

Citius pro *Prius*.

2 Alias pro *Prius*. Cic. 6. Ver. 26. Vox me *citius* defecerit, quam nomina. Id. l. 5. ep. 2. *Citius* amore tui fratrem tuum odiſſe deſinam, quam illius odio quicquam de benevolentia noſtra detrahatur.

CAPUT XXXV.

De CIRCA, & CIRCITER.

PRæpoſitio *Circa* idem eſt, quod *circum*, & ad locum, aut perſonam, aut tempus refertur. Cic. l. Agr. 7. Rullus Capuam, & urbes *circa Capuam* occupabit. *Intorno a Capua*. Id. 3. Ver. 48. Multa ſibi opus eſſe, multa canibus ſuis, quos *circa ſe* haberet. *Attorno*. Liv. l. 42. c. 57. *Circa eandem horam* copias admovit.

2 Habet etiam aliquando rationem adverbii. Cic. 4. ad At. ep. 9. Ea, quæ *circa* ſunt, velim inviſas.

3 *Circiter* idem pene ſignificat, ſed ad tempus, aut numerum accommodatur. Plau. Moſt. 3. ſc. 1. Redito huc *circiter* meridiem. Cic. At. l. 2. ep. 4. Nos *circiter* Kalendas, aut in Formiano erimus, aut in Pompejano. Cæſ. l. 1. de B. Gal. c. 15. Ita dies *circiter* quindecim iter fecerunt. Liv. l. 28. Cum decem *circiter* millia paſſuum ab hoſte abeſſent. *Intorno, in circa*.

Admonitio.

4 Quoties tempus, aut numerus ſignificatur, tutius adhibebis *circiter*, quam *circa*.

C A-

CAPUT XXXVI.

De Præpoſitione CITRA.

1 CItra Præpoſitio contrarium habet *Ultra*. Cæſ. l. 6. de B. Gal. c. 32. Qui ſunt *citra* Rhenum. *Di qua dal Reno*. Cic. l. 6. ep. 4. Is locus eſt *citra* Leucadem ſtadia cxx. Id. 6. Philip. 3. Ut exercitum *citra* flumen Rubiconem educeret. *Dentro a' termini del fiume Rubicone.*

Circa, pro *intra*, vel *Sine*.

2 *Citra* per translationem declarat interdum *Intra*, vel *Sine*. Columel. l. 7. c. 6. *Citra ſatietatem* data glans, ideſt intra ſatietatem, ita ut non ſatiarentur. Celſ. l. 1. c. 2. Exercitationis plerumque finis debet eſſe ſudor, aut certe laſſitudo, quæ *citra* fatigationem ſit. *Dentro a' termini della ſtanchezza*. Plin. lib. 3. *Citra* faſtidium nominare. ideſt ſine faſtidio. Id. lib. 11. *Citra* perniciem. Id. lib. 7. c. 29. *Citra* invidiam.

CAPUT XXXVII.

De Adverbio COMMODUM.

1 COmmodum adverbium pro *commode*; ſive *opportune*, uſurpari ſolet. Plaut. Merc. a. 1. ſc. 2. Si iſthac ibis, *commodum* obviam venies Patri. *A tempo, a propoſito*.

Commodum cum.

2 Sæpe aſſumit *Cum*. Cic. At. l. 13. epiſt. 30. *Commodum* ad te miſeram Demeam, *cum* heros ad me venit. *Appunto quando*.

Id. At. lib. 10. ep. 18. *Commodum* ad te de- deram litteras de pluribus rebus, *cum* ad me bene mane Dionyſius fuit. Id. At. l. 13. ep. 9. *Commodum* diſceſſeras heri, *cum* Trebatius ad me venit.

CAPUT XXXVIII.

De Adverbio CONTINUO, & CONTINENTER.

1 COntinuo idem eſt, quod *Statim*. *Incontinente*. Cicer. pro Roſc. Com. 6. Ignis in aquam contentus *continuo* extinguitur. Teren. Heaut. 3. 1. *Continuo* hic adero. Id. Eun. 3. 2. Hos prius introducam, poſtea *continuo* exeo. *Subito*. Cic. 4. Acad. 1. Deinde abſens factus Ædilis, *continuo* Prætor, poſt &c.

Non continuo, pro *Non ideo*.

2 Sæpe *Non continuo* uſurpatur pro *non ideo*. Cicer. pro Roſc. Am. *Non coutinuo*, ſi me in gregem ſicariorum contuli, ſum ſicarius. Id. 2. de Orat. At ſi illæ ſeditiones ſaluti huic Civitati fuiſſent; *non continuo*, ſi quis motus populi factus eſſet, id &c. *Non perciò*, *Non però*.

3 *Continenter*, eſt *ſine intermiſſione*, Cic. 1. de Nat. Deor. 39. Quomodo enim probas *continenter* imagines fieri? *Continuamente*. Cæſ. 1. Bel. civ. 46. Cum hoc eſſet modo pugnatum *continenter* horas quinque. Id. 1. Bel. Gal. 1. Belgæ cum Germanis *continenter* bellum gerunt, ideſt aſſidue.

Admonitio.

4 *Continuo* adverbium pro *aſſidue* barbarum eſt.

CA-

CAPUT XXXIX.

De Adverbio, & Præpoſitione CONTRA.

1 *Contra* adverbium ſæpe eſt, quia ſine caſu ponitur. Cic. l. 13, ep. 18. Utrumque *contra* accidit. *Tutto il contrario*.

Contra, pro E contra, ut multi minus latine loquuntur.

2 *Contra* uſurpatur pro *e contra*. Ipſum autem e *contra* vel barbarum, vel pene barbarum eſt. Cic. 5. Tuſc. 6. Ut hi miſeri, ſic *contra* illi beati. *Per lo contrario, all' incontro*. Id. de Amic. c. 24. Peccaſſe enim ſe non anguntur, objurgari moleſte ferunt, quod *contra* oportebat, delicto dolere, objurgatione gaudere. Id. 4. Acad. 32. Ut aliæ probabiles videantur, aliæ *contra*. *Altre al contrario*.

Contra ac, Contra atque, Contra quam.

3 *Contra* jungitur cum *ac*, *atque*, *quam*. Cicer. pro Balb. 3. Si denique aliquid, quod non *contra ac* liceret, factum diceretur, ſed *contra atque* oporteret.. *Al contrario di quel, che biſognava*. Id. pro Dom. 46. De veſtro jure, ac religione, *contra quam* propoſueram, diſputabo. *Contra quel, che io m' era propoſto*.

4 Eſt etiam præpoſitio, regitque quartum caſum. Cic. 3. Offic. cap. 5. *Contra* naturam eſt. Cæſ. de B. G. 3. c. 9. Auxilia ex Britannia, quæ *contra* eas regiones poſita eſt, arceſſunt.

CAPUT XL.

De Conjunctione CUM.

Cum junctum tempori.

1 CUm ſæpe tempori adhibetur. Cic. li. 1. ep. 3. Scis profecto fuiſſe quoddam tempus, *cum* homines exiſtimarent. *Tempo che*. Id. lib. 15. ep. 14. Multi enim anni ſunt, *cum* ille in ære meo eſt.

Cum pro *Etſi*.

2 Interdum *cum* deſignat *Etſi*. Cic. lib. 1. ep. 2. Cui *cum* Cato, & Caninius interceſſiſſent, tamen eſt perſcripta. *Con tutto che*. Id. l. 1. ep. 8. *Cum* plus etiam contenderimus, quam poſſumus, minus tamen faciemus, quam debemus. *Poſto che, Quando che*.

Cum, & *tum*, *Tum vero*, *Tum etiam*.

3 *Cum*, & *tum* fere uſurpantur, cum duo inter ſe ita comparantur, ut poſterius priori anteponatur; ſignificant autem idem, quod *Non ſolum*, *ſed etiam*. Cicer l. 4. ep. 13. *tum* cæteris, ut quidem videor, *tum* mihi ipſe diſpliceo. *Si agli altri*, *come*. Attamen poſt *tum* ponitur interdum *Vero*, alias *Etiam*. Cic. ad Qu. Fr. 1. Quæ *cum* abhorrent a litteris, & ab humanitate, *tum vero* contraria ſunt imperio, & dignitati. *Oltre che*, *ec. Si ancora*. Id. l. 3. ep. 13. Ut ego perſpicio *cum* mea conjectura, *cum etiam* tua. *Tanto per conto tuo*, *quanto ancora per mio*. Id. 1. Qu. Fr. Ep. 1. Halienus autem noſter *cum* animo, & benevolentia, *tum vero* etiam imitatione vivendi.

Cum,

in pre mea e mio amico

Cum, tum maxime, tum præcipue, tum in primis, tum vel maxime.

4 Ut vehementius id, quod ſecundo loco ponitur, affirmetur, poſt *tum* adhibetur *maxime*, aut *præcipue*, aut *in primis*, aut *vel maxime*. Cic. 1. Off. 34. Luxuria vero *cum* omni ætati turpis, *tum maxime* ſenectuti fœdiſſima eſt. *Sebbene ad ogni età ſta male, pur più che ad ogni altra, alla vecchiaja ſta maliſſimo*. Id. l. 11. ep. 6. Sollicitum eſſe te *cum* de tuis, communibuſque fortunis, *tum maxime* de me, ac dolore meo ſentio. Id. Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Servos *cum* omnibus in locis, *tum præcipue* in provinciis regere debemus. Id. l. 1. ep. 7. Lentulum noſtrum *cum* cæteris artibus, *tum in primis* imitatione tui fac erudias. *Nell' altre arti ancora, ma particolarmente*. Id. lib. 12. ep. 22. Hoc ego *cum* Reip. cauſa cenſui, *tum in primis* retinendæ dignitatis tuæ. Id. pro Flac. 38. *Cum* alia multa certi homines, *tum* hoc *vel maxime* moliuntur.

Cum tum, Tum.

5 Interdum, quia plura inter ſe comparantur, *tum* iteratur: ſed quod cæteris antefertur, poſtremo loro collocatur. Cic. l. 9. ep. 13. Velis per te me hoc muneris *cum* ipſis amicis hominibus, *tum* municipio Caleno, *tum* Leptæ, quem omnibus antepono, dare.

Cum & *tum* diverſis verbis ejuſdem, alias diverſi modi copulata.

6 *Cum*, & *tum* diverſis ſæpe verbis ejuſdem modi copulantur. Cic. l. 16. ep. 6. *Cum*

tua, & mea valde intereſt te valere; *tum* multis eſt curæ. Id. lib. 2. ep. 9. *Cum* gratulor, *tum* vero, quibus verbis tibi gratias agam, non reperio.

7 Interdum modus variatur. Cicer. de Ar. reſp. cap. 16. Sic enim ſentio, jus legatorum *cum* hominum præſidio munitum ſit, *tum* etiam divino jure eſſe vallatum. Id. At. l. 7. ep. 4. Hoc *cum* antea intelligerem, *tum* vero proxime judicavi.

Cum, & *tum* ad tempus futurum relata.

8 *Cum*, & *tum*, tempus futurum nonnunquam deſignant. Cic. lib. 16. epiſt. 11. Si valebis, *cum* recte navigari poterit, *tum* naviges. Id. lib. 14. epiſt. 3. *Cum* inimici noſtri venire dicentur, *tum* in Epirum ibo. *Quando*, *all' ora*, *non prima*.

9 Interdum additur *denique* majoris explicationis gratia. Cice. pro Quint. 13. Apud judicem cauſam priore loco dicat, & eam *cum* perorarit, *tum denique* vocem accuſatoris audiat.

Cum jam, vel *jam tum*, relata ad tempus præteritum.

10 *Cum jam*, vel *Jam tum* ad tempus præteritum referuntur. Cic. lib. 10. ep. 10. *Cum* hæc legeres, *jam* decretum arbitrabar fore. Id. lib. 15. epiſt. 13. *Cum* hæc ſcriberem, *jam tum* exiſtimabam orationem ad te eſſe perlatam. *Scrivendo io queſte coſe*, *iuſin d' all' ora*, *ec.*

Admonitio.

11 Particula *cum* non eſt collocanda ante vocem, cujus initium ſit littera *N*, ut monet Quintilianus lib. 8. c. 3. & eum ſecuti Grammatici. Quare non eſt dicendum *cum notis homi-*

hominibus , ſed *cum hominibus notis* . Contra tamen hanc regulam non deſunt optima exempla. Cicer. pro Dom. ſua ad Pont. *Cum* neque ſervus . Verr. ult. *Cum* nihil . 3. leg *Cum* nullo magiſtratu, & alibi.

CAPUT XLI.

De Adverbio CUR.

1 CUr ſæpe cum *cauſa* conjungitur . Cic. pro Roſc. Com. 16. Non fuit *cauſa* , *cur* tantum laborem caperes. Id. pro Roſc. Am. 50. Quod ſi tibi nulla *cauſa* eſt, *cur* hunc tanta calamitate affici velit . *Che ſe tu non hai ragion alcuna di voler, ec.* Id. pro Cluen. 61. Quæ eſt *cauſa cur* hoc velis? Id. pro Flac. 2. Quid eſt *cauſa cur* non pertimeſcat? *Per qual cagione non dee egli aver paura?*

2 Alias *cauſa* non exprimitur, ſed intelligitur; Cic. pro Cluen. 53. Quid eſt, Q. Naſo, *cur* tu in iſto loco ſedeas? *Che cagione hai di ſedere in coteſto luogo? che accade, che tu, ec.*

3 Etiam *ratio* , & *argumentum* libenter ſibi adſciſcunt hanc particulam . Cic. Fam. 6. ep. 8. Affert *rationem* , *cur* neget. Id. 1. de nat. Deor. c. 23. Id ſatis magnum eſſe *argumentum* dixiſti, *cur* eſſe Deos confiteremur.

CAPUT XLII.

De Præpoſitione DE.

De pro *Ex* ad perſonam relatum.

1 DE pro *ex* ſæpe ad perſonam accommodatur. Cice. pro Balb. 5. Audivi hoc

de parente meo. *Da mio Padre*. Id. Att. l. 1. epiſt. 11. Meſſala Conſul *de Pompejo* quæſivit, quid de religione ſentiret. *Dimandò a Pompeo*. Id. pro Flac. 20. Fundum Cirneum Romæ mercatus eſt *de Pupillo* Merubonio.

De, ad locum.

2 Alias refertur ad locum. Ter. And. 3. 2. Clamat *de via*, *dalla ſtrada*. Cic. 1. de Or. 15. Non enim declamatorem *de ludo*, aut tabulam *de foro* quærimus. Id. 2. de Orat. 7. Hominem audietis *de ſchola*. Id. 4. Ver. 36. Palam *de ſella*, ac *tribunali* pronunciat. Id. At. l. 1. ep. 10. *De Phaſelo* epiſtolam dediſti.

Inde illa vulgata, *Exire de navi*, *De Sicilia abire*, *De provincia decedere*.

De, ad tempus.

3 Interdum ad tempus. Cic. At. l. 4. ep. 3. In comitium *de nocte* venit. *Di notte*. Id. pro Mur. 19. Vigilas tu *de nocte*, ut tuis conſultoribus reſpondeas. Id. Qu. Fr. l. 2. ep. 1. Ut conſiderate diligenterque naviges *de menſe* Decembri. *Nel meſe*, *del meſe*. Cæſ. l. 1. de Bel. Civ. c. 63. Cum *de* tertia *vigilia* Petrejus, & Afranius caſtra moviſſent. *Su la terza vigilia*. Plaut. Moſt. a. 3. ſc. 2. Non bonus ſomnus eſt *de prandio*. *dopo pranſo*.

De, ad gentem, gradum, conditionem, multitudinem.

4 Perſæpe accommodatur ad gentem, gradum, conditionem, multitudinem. Cic. pro Flac. 4. Si quis unquam *de noſtris hominibus* fuit. *De' noſtri*. Id. de opt. g. or. c. 4. Habeatur ſane orator, ſed *de minoribus*. Idem in Brut. 34. Is accuſator *de plebe* fuit. *Della gente baſſa*. Id. pro Mil. 24. Unus *de illis*. Inde illa. *Unus de multis*, *Unus de ſeptem*, *Unus de populo*.

De

De, ad materiam.

5 Non raro ad materiam. Cicer. Att. lib. 13. epiſt. 37. *De* eodem *oleo*, & *opera* exaravi neſcio quid ad te. Id. 2. de Or. 19. Cujuſmodi artificium *de* ipſo *jure* civili Craſſus componi poſſe dicebat. *Dell' iſteſſo corpo delle Leggi*.

Huc ſpectat illud Cic. Parad. 1. c. 2. Cæteri multa *de* ſuis *rebus* exportabant, & alia ejuſmodi. *Molte delle loro coſe*.

De pro *Super*, ὑπέρ.

6 Cum de legatis agitur, *De* uſurpatur ad ſignificandam materiam, aut cauſam legationis. Cicer. 1. Off. 33. Regulus *de captivis* commutandis Romam miſſus. Id. in Brut. 90. Legatus ad Senatum *de* Rhodiorum *præmiis* venerat. Inde illa *Legati de pace*: *de captivis redimendis*, &c.

De pro *Propter*.

7 Etiam ad cauſam declarandam adhiberi ſolet. Ter. Hæcyr. a. 5. ſc. 1. Non hoc *de nihilo* eſt, quod Laches me nunc conventam eſſe expetit. Plau. Truc. 4. 2. *De nihilo* iraſci. *Per niente*. Cic. 3. Ver. 30. Flebat uterque non *de* ſuo *ſupplicio*; ſed pater *de* filii *morte*, *de* patris filius. Hinc illa vulgata. *Gravi de cauſa*: *Certis de cauſis*: *Quibus de cauſis*: *Maximis, juſtiſſimiſque de cauſis*.

De pro *Quod attinet ad*.

8 Sæpiſſime uſurpatur pro *Quod attinet ad*: Cice. l. 1. epiſt. 1. Hortenſii ſententia cedit religioni *de exercitu*. *Quanto all' eſercito*. Id. Att. lib. 10. epiſt. 1. *De pace* ſentio ſimulationem eſſe apertam. *Quanto alla pace*. Huc revocari poſſunt illa. *De facie novi*. Cic. in Piſ. 32. Virtus, quam ut ne *de facie* quidem noſti. *Nè meno di viſta*.

De

Declaro

De conſilio, de ſententia alicujus.

9 Jungitur ſæpe cum *conſilio*, & *ſententia*. Cic. lib. 12. epiſt. 3. Omnia *de* meo *conſilio* & vos feciſſetis, & Canutius faceret. Id. pro Roſc. Am. 10. *De* amicorum *ſententia* Roſcius Romam confugit. *per conſiglio degli amici*. Hinc illa. *De conſilii ſententia*. *De communi ſententia*. *Di comun parere*.

De induſtria.

10 *De induſtria* eſt *Dedita opera*. *Appoſta, a bello ſtudio*. Cic. 4. Fin. 1. Nec tamen ab illis ita dicuntur *de induſtria*. Id. 1. Off. 7. Si *de induſtria* facias. Huc referenda ſunt illa *De compacto*. *D' accordo*. *De more*. *Secondo il coſtume*. *De improviſo*. *All' improvviſo*.

De integro pro *Denuo*.

11 *De integro* idem quod *Denuo*. Cice. 4. Ver. 56. *De integro* creare Cenſores. Id. At. lib. 13. ep. 49. Gratulari *de integro*. Id. l. 12. epiſt. 29. *De integro* incidere in morbum. *De integro* ſcribere. Att. lib. 13. epiſt. 27. *Di nuovo*.

De ſcripto.

12 *De ſcripto* contrarium habet *memoriter*. Cic. lib. 10. Epiſt. 3. Ut a me *de ſcripto* dicta ſententia eſt. Id. 10. Phil. 2. Ita enim dixiſti, & quidem *de ſcripto*. *Con lo ſcritto in mano*.

De meo, de tuo, de ſuo, de noſtro, &c.

13 *De meo, de tuo, de ſuo*, &c. vulgaria videntur, ſed elegantia ſunt. Ter. Adelph. lib. 2. Potat, olet unguenta *de meo*. *A mio coſto*. Plaut. Bacc. 1. 1. Ad eam operam facere ſumptum *de tuo*. Liv. li. 4. c. 59. Cum ante id tempus *de ſuo* quiſque functus eo mu-

nere

nere eſſet. *A ſue ſpeſe*. Plaut. Truc. 1. 2. *De noſtro* ſæpe edunt. *Del noſtro*. Sic dicimus *de publico*, *de alieno*, &c.

CAPUT XLIII.

De Adverb. DEINDE, DEINCEPS, & DEIN.

1 DEinde eſt adverbium ordinis, atque interdum ſæpius iteratur. Cic. l. 3. ep. 7. An ego tibi obviam non prodirem? primum Appio Claudio, *deinde* Imperatori, *deinde* more majorum, *deinde*, quod caput eſt, amico? Idem de Inven. 2. c. 49. octies repetit *deinde*; ultimo vero loco adhibet *poſtremo*.

Ceterum ubi plura ſunt membra, non ſemper *deinde* repetitur, ſed vel *poſtea*, vel *inde*, vel *tum*, vel *poſt*, vel *mox*, vel *poſt hac* ſubjiciuntur. Duo tamen poſtrema cæteris minus elegantia ſunt.

2 *Deinceps* ex *dein*, & *capio* factum eſt, ordinemque ſignificat. *Di mano in mano*. Cic. lib. 2. ep. 18. Sed tamen tres ſummo loco natos te nolo habere iratos, quos video *deinceps* Tribunos plebis per triennium fore. *L' un dopo l' altro*. Id. 4. Tuſc. 2. *Deinceps* qui accubarent, canerent ad tibiam. *Di mano in mano*. Id. 6. de Rep. c. 7. *Deinceps* accipere ab aliis, & tradere aliis. *L' un dall' altro per ordine ricevere, e così dare ad altri*.

3 Interdum uſurpatur pro *Deinde*. *Conſeguentemente*. Cic. 1. Off. 14. De juſtitia dictum eſt; *deinceps*, ut erat propoſitum, de liberalitate dicendum. Id. 4. Phil. 4. *Deinceps* laudatur provincia Gallia.

4 *Dein* pro *deinde* ſæpe uſurpatur. Cic. 2.

de

de nat. Deor. c. 42. *Dein* quæ ſequuntur: Id. in Brut. c. 93. *Dein* cum otioſus ſtilum prehenderat. Adde Liv. l. 6. c. 29.

CAPUT XLIV.

De Adverb. DEMUM, & DENIQUE.

1 DEmum idem eſt, quod *Tandem*, præſertim cum Interrogationi jungitur, & vim habet gravius inſtandi. Cic. 5. Tuſc. 37. Jam vero exilium quantum *demum* a perpetua peregrinatione differt? *Quanto differiſce mai?*

2 Cæteroqui uſurpatur pro *denique*. Cic. At. l. 16. ep. 3. Nunc *demum* litteris tuis reſcribo. *Ora finalmente*.

3 *Denique* eſt *Ad extremum*, & aliquando hæc ſimul conjunguntur, & in ultima enumerationis parte locum habent. Cic. poſt red. ad Quir. c. 7. Primum vos docuit, &c. tum in perorando &c. *denique ad extremum*, &c.

4 Non raro adhibetur ante ultimam orationis partem. Cic. 2. Agr. c. 23. Omnes urbes, agri, regna *denique*, poſtremo etiam vectigalia veſtra venierint.

5 Aliquando poſt primum membrum, ubi tantum duo membra ſunt. Cic. pro Quint. c. 16. Hæc in homines alieniſſimos, *denique* inimiciſſimos viri boni faciunt. Id. in Piſon. cap. 20. Nemo bonus, nemo *denique* civis eſt.

6 Sæpe tamen uſurpatur pro *Demum*. Cic. 4. de Or. 77. His omnibus conſideratis, tum *denique* cogito, &c. Id. l. 9. ep. 14. Tantum acceſſit, ut nunc *denique* amare videar, ante

te dilexiſſe. Id. pro Quin. 31. Ne ſexageſimo *denique* anno macula notetur.

CAPUT XLV.

De Adverbio DIU.

1 Diu eſt *per longum tempus*. Cic. 1. Ver. 23. quæ ſingulatim, ac *diu* collecta ſunt, uno tempore univerſa perdamus. *Una ad una, e in lungo tempo.*

Diu cum tempore præſenti.

2 Cum actio adhuc durat, *Diu* cum præſenti tempore copulatur. Cic. 1. de or. 31. Omnia jam ex ipſo, quæ *diu cupio*, cognoſcam. *Da gran tempo in qua. Gran tempo fa.*

Diu, multumque.

3 *Diu* ſæpe jungitur cum *multum*, ut ſignificetur & diuturnitas temporis, & aſſiduitas, vel attentio actionis. Cicer. in or. 1. Utrum, &c. *diu multumque* dubitavit. Id. At. l. 4. ep. 13. Libri Oratorii *diu, multumque* in manibus fuerunt. Id. de Sen. c. 3. Cum *multum, diuque* vixeris. Id. pro Syl. 26. Hæc *diu, multum*, multoque labore quæſita una eripuit hora.

Diu eſt, cum.

4 Aliquando vim nominis habet. Plaut. Merc. a. 3. ſc. 1. Haud ſane *diu eſt*, *cum* dentes exciderunt. *Non è gran tempo, che ec.*

CA

CAPUT XLVI.

De Adverb. DONEC, DONICUM, & DUM.

1 DOnec eſt *Quoad*, Plaut. Amph. 2. 1. Neque credebam primo mihimet: *donec* Soſia, &c. Ter. Adelph. 4. 6. Certum eſt obſidere uſque, *donec* redierit. *Finchè*.

Raro uſurpatur pro *Quamdiu*, vel *dum*. Ovid. 1. Triſt. 8. *Donec* eris felix, multos numerabis amicos. Liv. l. 2. c. 24. Conſul edixit, ne quis militis, *donec* in caſtris eſſet, bona poſſideret, aut venderet.

2 *Donicum* pro *Donec* obſoletum eſt. Invenitur tamen non ſolum apud Plautum, & Lucretium, ſed etiam apud Nepotem in Hamil. cap. 1. &c.

Dum pro *Donec*.

3 *Dum* interdum ponitur pro *Donec*, ſive *Quoad*. Cic. pro Flac. 17. Qui valuit tamdiu, *dum* huc prodiret. *Sino a tanto che*. Id. pro Mil. 20. *Dum* Milo veniret, locum relinquere noluit Clodius.

Dum cum verbo *Expecto*.

4 *Dum* ſæpe cum verbo *Expecto* jungitur. Cicer. At. lib. 7. epiſt. 1. *Expecta*, amabo te, *dum* Atticum conveniam. Id. lib. 1. epiſt. 1. De Aufidio non puto te *expectare*, *dum* ſcribam. *Finchè*.

5 Cum hoc ipſo verbo, & aliis ejuſdem ſignificationis conjungitur etiam *donec*, ſed aliquanto rarius. Liv. l. 4. c. 13. Quod expectaſſent, *donec* a Præfecto annonæ tanta res ad Senatum deferretur.

Dum pro *Quandiu*.

6 Plerumque vero ſignificat *Quandiu*. Cic.

Cic. 1. de leg. 1. *Dum* litteræ latinæ loquentur. Id. pro Roſc. Am. 43. *Dum* præſidia ulla fuerunt, in Syllæ præſidiis fuit. Id. ibid. 32. *Dum* hominum genus erit. *Mentre che*, *Per quanto*. *Sin che il Mondo durerà*.

Dum pro *Adhuc*.

7 Quoties *non*, aut *Nihil*, aut *neque*, aut *vix* antecedit, *Dum* uſurpatur pro *Adhuc*. Cic. lib. 2. ep. 6. *Nondum* erat auditum te ad Italiam adventare. Id. l. 12. ep. 7. Et quamquam *nihil dum* audieramus, nec ubi eſſes, nec, &c. *Non avevamo ancor ſentito*, *ec.* Id. pro Cluen. 27. Stalenum corruptum eſſe ſenſerat, *neque dum* rem perfectam arbitrabatur. Id. At. l. 9. ep. 2. *Vix dum* epiſtolam tuam legeram, *quum* &c.

8 Livius habet etiam frequenter *haud dum*, & *nullus dum*. l. 22. c. 12. Annibal conſtantiam Fabii *haud dum* expertus. lib. 7. cap. 33. Fuga ab *nulla dum* parte erat. Huc referendum eſt illud Ciceronis ad Att. lib. 3. ep. 31. *Etiam dum* abes, hoc eſt *adhuc*.

Dum pro *Dummodo*.

9 *Dum* interdum pro *Dummodo* uſurpatur. Cic. At. l. 6. ep. 1. Tu autem meminiſti, nos ſic agere, ut, quot vellet præfecturas, ſumeret, *dum* ne negotiatori. Id. At. lib. 8. ep. 13. Ego, ſi cui adhuc videor ſegnior fuiſſe, *dum* ne tibi, non laboro. ideſt, dummodo non tibi. Id. 1. de or. 22. Iſta conditione, *dum* mihi liceat confiteri neſcire, quod neſciam. *Purchè*. *Con queſto patto, che*.

Dum, cum *Uſque*, & *Uſque eo*.

10 Interdum cum *uſque*, & *uſque eo* jungitur. Cicer. 3. Ver. 5. Fateatur ſe hominem privatum prædonum duces vivos, *uſquè dum* per me licuerit, tenuiſſe. Id. 2. de Nat. deor.

49. *Uſque eo* premit earum capita mordicus; *dum* illæ captum amittant. *Inſin a tanto*.

Dum, cum *Interea*, vel *Interim*.

11 Alias cum *interea*. Ter. Eun. 3. 5. Hæc *dum* mecum reputo, accerſitur *interea* virgo. Cice. pro Quint. 6. Hæc *dum* Romæ geruntur, Quintius *interea*, &c. *Mentre che, fra tanto che*. Liv. l. 3. cap. 23. *Dum* ad Antium hæc geruntur, *interim* Æqui, &c.

12 Aliquando *dum* quibuſdam vocibus additum otiari videtur, ſed tamen vim quandam & impetum ſignificat imperantis, & exprobrantis. Hinc in ſermone familiari apud Comicos præſertim, *Facito dum, ehodum*, & ſimilia.

CAPUT XLVII.

De Adverbio DUMMODO.

1 DUmmodo conditionem ſignificat. *Purchè*. Cic. At. lib. 7. epiſt. 7. Quod nunquam, *dummodo* otioſi eſſent, recuſarunt.

Dummodo ne, dummodo nequid.

2 Cum conditio negans eſt, dicimus *Dummodo ne* potius, quam *Dummodo non*. Cice. 1. ad Qu. Fr. 1. Sit ſumma in jure dicendo ſeveritas, *dummodo ne* ea varietur gratia. Id. l. 12. ep. 44. Idipſum ſcribas velim, te nihil habuiſſe, quod ſcriberes, *dummodo ne* his verbis. Id. l. 10. ep. 25. Veniendum cenſeo, *dummodo ne quid* hæc ambitioſa feſtinatio imminuat ejus gloriæ, quam conſecuti ſumus, *Purchè non*.

CA-

CAPUT XLVIII.

De Adverb. EATENUS.

Eatenus quoad, Eatenus ut;
Eatenus ne.

1 EAtenus conflatum ex *Ea* & *Tenus* ſignificat *Uſque ad eum terminum*. Cic. de opt. gen. or. cap. 7. Verba perſequens *eatenus*, *ut* non abhorreant a more noſtro. *Fino a queſto termine*. Id. 1. ad Qu. Fr. ep. 1. Quorum ſi quis eſſet ſordidior, ferres *eatenus*, *quoad* per ſe negligeret eas leges, quibus eſſet adſtrictus. *Fin tanto che*.

Eatenus ne habet Suetonius in Tiber. c. 33. *Eatenus* interveniebat, *ne* quid perperam fieret.

Eatenus, quatenus.

2 *Eatenus*, *quatenus* habetur apud Juriſconſultos paſſim, & apud Celſum l. 2. ca. 10. Ex ulterioribus locis *eatenus* ſanguis ſequitur, *quatenus* emittitur.

CAPUT XLIX.

De Adverbio ECCE, & EN.

1 ECce ſæpe repentinum quid oſtendit, ac novum. Cic. At. l. 8. ep. 8. *Ecce* ſubito litteræ Domitii ad illum. *Eccoti ſubitamente*. Id. Att. l. 7. ep. 23. *Ecce* poſtridie Caſſii litteræ Capua a Lucretio familiari ejus.

Ecce autem.

2 Sæpe adſcicit *Autem*. Cicer. 7. Verr. 34. *Ecce autem* repente, ebrio Cleomene, dormientibus cæteris; nunciatur, piratarum naves adeſſe.

adeſſe. *Ecco poi ſubitamente*. Id. 6. Ver. 66. *Ecce autem* nova turba, atque rixa. Id. pro Cluen. 5. *Ecce autem* ſubitum divortium. *Ed ecco*.

Ecce tibi.

3 Aſſumit interdum pronomen *Tibi* elegantiæ cauſa. Cicer. 2. Acad. 38. *Ecce tibi* ex adverſo Lampſacenus Strato. Id, pro Cluen. 28. *Ecce tibi* ejuſmodi ſortitio, ut, &c. Id. Att. l. 2. ep. 15. Cùm hæc maxime ſcriberem, *ecce tibi* Seboſus, *Eccoti*.

En irridentis.

4 *En* non ſolum demonſtrantis eſt, ſed interdum irridentis. Cic. 3. Ver. 37. *En*, cui tuos liberos committas. Id. pro Cluen. 65. *En* hoc illud eſt, quod ante dixi, mulier abundat audacia. Id. 3. Phil. 9. *En*, cui magiſter ejus ex Oratore arator factus ſit. *Ecco, per qual cagione*.

En Indignantis, aut miſerantis.

5 Alias indignantis, aut miſerantis. Cic. pro Dejot. 6. *En* crimen, *en* cauſa, cur regem fugitivus, dominum ſervus accuſet. Id. pro Sext. 27. *En* cur cæteri Reges ſtabilem eſſe ſuam fortunam arbitrentur. Id. 7. Ver. 47. *En* cur Tyndaritani libenter prædicent. Nos in ſeptemdecim populis Siciliæ non eramus.

CAPUT L.

De Pronomine ECQUIS, & Adverb. ECQUANDO.

1 ECquis ex conjunctione *Et* conflatum eſt: tamen non tam ſignificat *Et quis*, quam *Num quis*. Plaut. Rud. 2. 3. *Ecquis* in

in villa eſt? *Evvi alcuno*? Cicer. 4. Acad. 26. *Ecquæ* poterit in agnoſcendo eſſe diſtinctio? Id. 5. Verr. 57. *Ecquod* judicium Romæ tam diſſolutum fore putaſti? Id. 1. Catil. 8. *Ecquid* attendis? *ecquid* animadvertis horum ſilentium? *Ora oſſervi tu*?

2 Uſurpatur etiam ſine interrogatione. Cicer. 3. Verr. 24. Ut videant, & inveſtigent, *ecqua* virgo, aut mulier ſit. *Se vi ſia alcuna*.

3 Adſciſcit interdum *Nam* inſtandi cauſa. Cic. 10. Phil. 9. *Ecquodnam* principium putatis libertatis capeſſendæ?

4 *Ecquando* eſt *Nam aliquando*. Cicer. 4. Ver. 17. *Ecquando* te rationem factorum redditurum putaſti? *Penſaſti tu mai*.

CAPUT LI.

De Adverb. ENIM, & ETENIM
γὰρ, καὶ γὰρ.

1 ENim, & *Etenim*, etſi æque reddunt rationem, uſu tamen differunt: Namque *enim*, ut omnes norunt, poſt unum, aut alterum verbum collocatur; *etenim* apud Oratores fere ſemper initio ponitur. Utrumque autem continuat interdum orationem. Cic. 4. Verr. 33. Attendite *enim* diligenter. Id. 4. Ver. 69. *Etenim* rem totam breviter cognoſcite.

Nec enim, neque enim.

2 *Nec enim*, aut *Neque enim*, pro *Non enim*, dici ſolet. Cicer. de Sen. 10. *Nec enim* unquam ſum aſſenſus veteri illi, laudatoque proverbio. Id. 1. de Nat. Deor. *Neque enim*, quod ſentio, libet dicere. *Perchè non mi piace*.

CA-

CAPUT LII.

De Adverbio ENIMVERO.

1 Enimvero ex *enim*, & *Vero* factum vehementius affirmat. aut negat. Plaut. Perſ. 2. 2. Ain' vero, verbereum caput? *Pagn.* Ajo *enimvero*. Id. Amph. 2. 2. Tunc te abiiſſe hinc negas? Amph. Nego *enimvero*. *Sì, ch'l nego*. Cic. 6. Ver. 66. *enimvero* negat.

Enimvero pro *Silicet*. δηλαδή.

2 Uſurpatur interdum *Enimvero* pro *ſcilicet*. *S' intende, ben ſapete*. Cum res nimirum, de qua agitur, ita nota eſt, ut quivis per ſe eam intelligere poſſit. Cic. 7. Ver. 39. Illi *enimvero* ſe oſtendunt, quod vellet, eſſe facturos. Id. 5. Ver. 25. *Enimvero* is deridere, ac mirari. Id. 5. Ver. 6. Hic *enimvero* tu exclamas, hominem improbum! *So dire, che qui tu eſclami*.

Enimvero indignantis.

3 Alias indignantis eſt. Cic. 3. Ver. 26. *Enimvero* hoc ferendum non eſt. *O queſto no*. Id. 1. ad Qu. Fr. 1. *Enimvero*, ſi unus homo, &c. quanta tandem pecunia, &c.

Enimvero pro *Demum*.

4 Nonnunquam pro *Demum* uſurpatur: Plaut. Capt. Nunc *enimvero* occidi. *Adeſſo sì, ch' io ſon rovinato*. Liv. l. 2. c. 36. Tunc *enimvero* Deorum ira admonuit. *Allora sì*.

Enimvero pro *Nimirum*.

5 Aliquando pro *Nimirum*. Plaut. Capt. Prol. *Enimvero* Dii nos, quaſi pilas, homines habent. *In fatti*. Teren. And. 1. 3. *Enimvero*, Dave, locus non eſt ſegnitiæ.

CA-

CAPUT LIII.

De Adverb. EO, & EODEM.

1 PArticula *eo* proprie eſt adverbium loci; ſibique adſciſcit, *quo*, *ubi*, *unde*, ipſumque aliquando genitivum *loci*. Quod non eſt opus exemplis confirmare.

Eo quo, pro *Tanto quanto*.

2 *Eo quo*, pro *Tanto quanto* vulgatiſſimum eſt. Cicer. lib. 11. epiſt. 11. Quarum rerum *eo* gravior eſt dolor, *quo* culpa major. Idem pro Quint. 9. Unde *eo* plus opis auferret, *quo* minus attuliſſet gratiæ.

Eo pro *ideo*.

3 *Eo* nonnunquam pro *ideo* ponitur. Cic. Fam. 6. ep. 21. Dederam triduo ante pueris Planci litteras ad te: *eo* nunc ero brevior.

Eo quod, *Eo quia*.

4 *Eo quod* & *eo quia* idem declarant quod *Propterea quia*. Cicer. lib. 3. epiſt. 6. *Eoque* tardius ſcripſi ad te, *quod* quotidie te ipſum expectabam. *Per queſto riſpetto che*. Id. l. 12. ep. 5. Id autem *eo* facilius credebatur, *quia* ſimile vero videbatur.

Eo quo pro *Eo quod*.

5 Interdum *Eo quo* uſurpatur pro *eo quod*. Cicero lib. 3. epiſt. 15. Neque hæc *eo* ſcribo, *quo* te meo caſu non maximo dolore eſſe affectum ſciam. Id. pro Quint. cap. 2. Non *eo* dico, C. Aquili, *quo* mihi veniat in dubium tua fides, atque conſtantia. *Non lo dico, perchè*.

Eo ut, *Eo ne*, *Eo ut ne*.

6 Jungitur etiam nonnunquam cum *ut*, *ne*, vel *Ut ne*. Cic. l. 13. ep. 70. Hæc ad te *eo*

pluribus ſcripſi, *ut* intelligeres me, &c. Ideſt, *propterea ut*. Id. pro Rab. c. 3. Suſpicor *eo* ſemihoram mihi a Labieno præſtitutam eſſe, *ut ne* plura de pudicitia dicerem. *Per queſto riſpetto, per queſta ragione. Acciocchè*. Id. At. lib. 9. epiſt. 2. Hoc ego non *eo* vereor *ne* mihi noceat.

Eo uſque dum.

7 *Eo uſque dum* non videtur admodum elegans. Sed quidam tamen loci ſunt, in quos percommode cadit, & ab optimis Scriptoribus adhibetur. Tacit. 4. annal. 18. Beneficia *eo uſque* læta ſunt, *dum* videntur exſolvi poſſe. Colum. 6. de R. R. 6. Concitate agitur pecus *eo uſque dum* anhelet. Liv. l. 23. c. 19. *Eo* ne *uſque dum* ea naſcantur, ad Caſilinum ſeſſurus ſum?

Eodem proprie.

8 *Eodem* proprie eſt adverbium loci, & eaſdem adſciſcit particulas, quæ *eo* tribui ſolent.

9 Dicimus & *eodem loci* pro *eodem loco*: Cic. ad Att. 1. epiſt. 10. Res *eodem loci* eſt, quo reliquiſti.

10 *Eodem* interdum idem valet, atque *ad eaſdem res*. Cicer. de Am. cap. 18. Addendum *eodem* eſt, ut ne criminibus inferendis delectetur amicus.

CAPUT LIV.

De Conjunct. EQUIDEM.

1 E*Quidem* idem videtur ac *ego quidem*: Itaque fere ſemper cum prima perſona conjungitur. Cum cæteris adhiberi ſolet *quidem*. Cic. Fam. 12. ep. ult. Non dubitabam

bam *equidem*. Id. de Som. Scip. c. 5. *Equidem* vim lacrymarum profudi.

2. Nonnunquam tamen cæteris etiam perſonis additur. Cic. de Fin. 3. c. 2. Sic *equidem* diligentius iſta loquemur inter nos. Perſ. Sat. 1. Per me. *equidem* ſint omnia protinus alba.

CAPUT LV.

De Conjunct. ERGO. Ἄρα.

Ergo pro *Igitur* cum interrogatione.

1. ERgo (ut vulgatum uſum omittamus) interdum uſurpatur cùm interrogatione pro *Igitur*. Cic. pro Quint. 2. Quid *ergo* eſt? primum magnitudo periculi, &c. Id. 4. Acad. 23. Num *ergo* is excæcat nos, aut orbat ſenſibus? Plau. Trin. 4. 2. Ipſus, inquam, Charmides ſum. Sy. *ergo* ipſus ne es? *Dunque ſei tu deſſo?*

Ergo pro *Itaque*. ἄρα.

2. In principiis ſæpe uſurpatur pro *Itaque* Cice. de Am. c. 13. *Ergo* hoc eſt animi bene conſtituti, &c. Liv. lib. 4. cap. 3. *Ergo*, dum nullum faſtiditur genus, in quo eniteret virtus, crevit imperium Romanum. *E così mentre*.

Ergo pro *cauſa*. ἕνεκα.

3. *Ergo* in medio ſumitur pro *cauſa*. Cic. Att. l. 3. ep. 23. Si quid contra alias leges *ejus legis ergo* factum ſit. *Per riſpetto di quella legge*. Id. de opt. ge. orat. cap. 7. Eum corona donari *virtutis ergo*, benevolentiæque. *Per ſuo valore, e amorevolezza*.

CAPUT LVI.

De Conjunctione ET.

Et pro *Et tamen* hortantis. εἶτα.

1 CONjunctio *Et* in principiis comprehenſionum mirificos uſus habet. Sæpe declarat *Et tamen*, ac vim habet quaſi exprobrandi ſimul & hortandi. Cic. pro Leg. Man. 14. *Et* quiſpiam dubitabit, quin huic tantum bellum tranſmittendum ſit? *Saravvi, chi dubiti*? Virg. lib. 6. Æneid. *Et* dubitamus adhuc virtutem extendere factis?

Et, indignantis, εἶτα.

2 Alias indignationem deſignat. Cicer. 1. Phil. 8. *Et* vos acta Cæſaris defenditis, qui leges ejus evertitis? εἶθ' ὑμεῖς. *E poi voi*. Id. 2. Phil. 43. *Et* tu in Cæſaris memoria diligens? Id. pro Sext. 37. *Et* cauſam dicit Sextius de vi? Cur ita? *E poi Seſtio*.

Et quidem, *Et vero*, affirmantis. καὶ δή.

3 *Et quidem*, *Et vero* gravius affirmant: Cic. de Am. 21. Rarum genus: *Et quidem* omnia præclara rara. Id. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Tibi & fuit hoc ſemper facillimum, *& vero* eſſe debuit. *E in vero*.

Et quidem, amplificantis. καὶ δή.

5 Interdum *& quidem* vim habet augendi. Cicer. 2. Phil. 17. Duo millia jugerum ei aſſignat, *& quidem* immunia. Id. 2. de Div. 68. Alexander Draconem loquentem viſus eſt audire, *& quidem* (quo majus ſit) cum radiculam ore teneret, locutus eſt. Id. 2. Phil. 31. Me aſpicis, *& quidem*, ut videris, iratus.

Et

Et quidem pro *Quid mirum*?
Etiam.

5 *Et quidem* ita aliquando collocatur, ut idem ſignificet, ac ſi ejus loco legeretur *quid mirum*? *etiam*. Cicer. 1. de Nat. Deor. c. 28. Eſt vis tanta naturæ, ut homo nemo velit, niſi homini ſimilis eſſe; *Et quidem* formica formicæ. Id. Phil. 11. cap. 4. Cruciatus eſt a Dolabella Trebonius; *&* *quidem* a Carthaginienſibus Regulus.

Et, *nec*, vel *neque*.

6 *Et* iterari ſolet in diſtributione membrorum. Sæpe tamen aſſumit *nec*, vel *neque*. Cic. Phil. 13. c. 6. Intelligitis *&* animum ei præſto fuiſſe, *nec* conſilium defuiſſe. Id. in Brut. c. 4. Ego *&* expectabo ea, quæ polliceris, *neque* exigam niſi tuo commodo.

CAPUT LVII.

De Conjunctione ETIAM.

Etiam pro *Inſuper*.

1 E*Tiam* ex *Et*, & *Jam* conflatum eſſe apparet. Proinde conjunctio *Et* præponi ei non ſolet. Sed pro *& etiam* dicimus *Atque etiam*. Plerumque vim habet addendi. Cicer. in Brut. 75. Voce, motu, forma *etiam* magnifica. Id. 7. Ver. 39. Credo & has tabulas nihil profuturas; *etiam* plus ſuſpicionis in eo crimine futurum. *D'avvantaggio*. Id. in Brut. 76. Probabilis Orator? Jam vero *etiam* probatus.

Etiam redarguentis. *ἔτι*.

2 Nonnunquam vim habet redarguendi; Cic. Verr. 3. cap. 60. Is mihi *etiam* queritur, ſe, &c. *E pöi ſi lamenta*. Idem 2. Phil. 30.

At *etiam* me aſpicis; & quidem, ut videris, iratus. *E ancora mi guardi.*

Etiam, affirmantis.

3 Non raro vim habet affirmandi. Cicer. 4 Acad. 32. Aut *etiam*, aut non reſpondet. *Riſponde, ſi, o no.* Id. pro Roſc. Com. 3. Utrum cætera nomina digeſta habes, an non? Si non, quomodo tabulas conficis? Si *etiam*, quamobrem hoc nomen in adverſariis relinquebas? *Se sì, perchè cauſa?*

Etiam, atque etiam.

4 *Etiam, atque etiam* eſt *Iterum atque iterum*. Cicer. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Te prorſus vehementer *etiam, atque etiam* rogo. *Quanto ſo e poſſo.* Id. pro Leg. Man. 19. *Etiam, atque etiam*, qui id liceat, conſiderabunt. Id. 1. Ver. 12. Tu, quemadmodum exiſtimes, vide *etiam, atque etiam*. *Ben bene. Molto bene.*

Etiam ne.

5 *Etiam ne* tum admirationi ſervit, tum etiam amplificationi. Plaut. Amphitr. 2. 2. Obſecro te, *etiam ne* hoc negabis, te, &c. Cic. Att. l. 10. ep. 13. *Etiam ne* Balbus in Senatum venire cogitet? *E poſſibile?* Id. 5. Ver. 98. *Etiam ne* frumentum pro empto gratis dare?

Etiam num, etiam nunc, pro *Adhuc*, Quod barbari dicunt *Uſque nunc.*

6 *Etiam num*, ſive *etiam nunc* pro *adhuc* uſurpari ſolet. Cicer. lib. 8. epiſt. 20. Si ulla ratione *etiam num* efficere potes, ut te explices. Id. pro Roſc. Am. 52. Salvi *etiam nunc* eſſe poſſumus. *Fin' ad ora.* Ter. Eun. 2. 2. *Etiam nunc* hic ſtas Parmeno? *Ancora ſtai qui?*

Etiam.

Etiam tum pro *Etiam tunc*, ſive ut barbari *Uſque tunc*.

7 *Etiam tum* pro *etiam tunc* dici ſolet. Ter. Hec. 1. 2. Narratque, ut virgo ab ſe integra *etiam tum* ſiet. *Fino allora*. Cic. 2. de Or. 3. Cum *etiam tum* in lecto Craſſus eſſet. Id. ibid. c. 22. Omnes *etiam tum* retinebant illum Periclis ſuccum.

Etiamſi abſoluto.

8 *Etiamſi* vim habet augendi. Cic. de Am. 27. Omnia brevia tolerabilia eſſe debent; *etiamſi* maxima ſint. *Per grandi che ſiano*.

Etiamſi, pro *Etſi*, cum *Tamen*, aut *certe*, εἰ καί.

9 *Etiamſi* pro *Etſi* uſitatum eſt. Cic. lib. 1. epiſt. 9. *Etiamſi* non is eſſet, qui eſt; *tamen* ornandus videretur. Id. de opt. ge. or. 2. *Etiamſi* eſt in genere tolerabili, *certe* non eſt in optimo. *Ancorchè*, *Ancorchè ſia*. Id. de Am. 27. Quæ *tamen* ipſa effloreſcit ex amicitia; *etiamſi* tu eam minus ſecutus ſis. *Poſto che*, *ancorchè*.

10 *Etiamſi* nonnunquam diſſolvitur, aliis vocibus interjectis. Cicer. de orat. 1. cap. 33. *Etiam* ſubito *ſi* dicat, tamen &c. Id. ad Att. 8. epiſt. 2. *Ut etiam* Italia *ſi* ille cedat, cedendum putes.

CAPUT LVIII.

De Conjunctione ETSI.

κἄν, εἰ καί.

Etſi cum *Tamen*, *At*, *Attamen*.

1 ETſi non ſolum *Tamen* adſciſcit, ſed interdum *At*, vel *Attamen*. Cic. lib. 6. epiſt. 19. *Etſi* abeſt maturitas ætatis; jam

tamen perſonare aures ejuſmodi vocibus non eſt inutile. Id. in Orat. 44. *Etſi* id fugerit magiſter ejus Iſocrates, *at* non Thucydides. Id. 3. de Or. 4. *Etſi* nequaquam parem illius ingenio, *at* pro noſtro *tamen* ſtudio meritam gratiam, debitamque referamus.

Etſi cum *Sed*, *ſed tamen*, *Veruntamen*.

2 *Etſi* jungitur interdum cum, *Sed*, *Sed tamen*, *Veruntamen*. Cic. l. 9. ep. 16. *Etſi* poſuiſti loco verſus Accianos; *ſed* quæ eſt invidia? *Se bene*. Id. lib. 15. ep. 12. *Etſi* me quidem non offendunt, *ſed tamen*, cum diſcedunt, flagitant litteras. *Benchè quanto a me*. Id. lib. 13. epiſt. 42. Suaves tuas litteras; *etſi* acerba pompa; *veruntamen* ſcire omnia non acerbum eſt.

Etſi, ſine *Tamen*, καίτοι. *Benchè*.

3 Cic. lib. 6. epiſt. 4. *Etſi* idipſum nonnullis videatur ſecus. *Benchè queſto ſteſſo*. Id. At. lib. 7. epiſt. 3. Coram conſiderabimus, quale ſit; habet enim res deliberationem: *Etſi* ex parte magna tibi aſſentior. Id. At. lib. 9. ep. 12. Do pœnas temeritatis meæ; *Etſi* quæ fuit illa temeritas?

CAPUT LIX.

De Præpoſitione E, vel EX.

E, vel *Ex*, cauſa, a qua, vel propter quam res eſt.

1 E, vel *ex* cauſam ſæpe declarat efficientem. Ter. And. 1. 3. Gravida *e Pamphilo* eſt. Ib. 3. 2. Peperit; *e Pamphilo*. Cic. l. 6. epiſt. 21. Quando igitur tum *ex me* doluiſti: nunc,

nunc, ut duplicetur tuum *ex me* gaudium; præſtabo. *Per conto mio*.

2 Huc referenda ſunt etiam illa: *Ex lege, ex decreto, ex teſtamento, ex formula. Per vigore della legge, del decreto, del teſtamento*.

E, vel *ex*, materiæ copulata.

3 Sepe materiam deſignat. Cic. 6. Ver. 27. Erat etiam vas vinarium *ex una gemma* prægrandi, trulla excavata. *D' una ſola pietra preziosa*. Id. 6. Ver. 33. Simulacrum *ex ære*, poculum *ex auro*.

E, & *ex* parti juncta.

4 Interdum parti adhibetur. Cic. 2. Tuſc. 25. Laborat *e renibus*. Id. l. 9. ep. 23. Laborat *ex pedibus*. Item *Ex oculis, ex capite*, &c.

E, & *ex* ad multitudinem, aut numerum relata.

5 Non raro ad multitudinem, aut numerum refertur. Cic. 2. Phil. 3. Tibi *ex latronibus* ſuis detulit principatum. *Fra i ſuoi, de' ſuoi*. Id. 1. de Or. 37. Homo *ex numero* diſertorum poſtulabat, &c. Id. l. 13. ep. 3. *Ex intimis* unus.

6 Item illa, *Unus e plebe*: *Unus e multis*, *vel ex multis*: *Unus ex omnibus*.

E, & *ex*, modus.

7 Alias modum declarant. Cicer. 1. Off. 30. Simplices, & aperti, qui nihil *ex occulto*, nihil *ex inſidiis* agendum putant. *Di naſcoſto, per inganni*. Id. pro Cluent. 16. Cum multi boni viri *ex occulto* intervenissent. Id. 3. Ver. 43. Voluiſti *ex improviſo*, ſi quæ res natæ eſſent, ex urbano edicto decernere. *All' improvviſo*. *Alla ſprovviſta*. *Di ſubito*. Liv. lib. 28. cap. 39.

Ex inſperato, repente miſiſtis nobis hunc Scipionem. *Quando manco ſi ſperava*.

Huc referenda ſunt illa Cæſaris, ac Livii: *Ex conſuetudine*, *e veſtigio*, *ex induſtria*, *ex inopinato*, *ex compoſito*, *ex ſupervacuo*, & ſimilia.

E, & *ex* pro *Secundum*, κτ.

8 *E*, & *ex* aliquando ponitur pro *Secundum*. *Conforme*. Cic. 5. Fin. 17. Hunc ſtatum corporis maxime expetit natura, qui eſt *e natura* maxime. *Conforme alla natura*. Id. 2. Phil. Nihil niſi *ex optimo more*, & ſanctiſſima diſciplina. Id. 5. Tuſ. 2. *Ex præceptis* Philoſophiæ acta vita. *Secondo i precetti*. Item illa, *ex conſtitutione*, *ex inſtituto*, *ex voluntate* Cæſaris.

Ex animo, *ex ſententia*.
Di cuore.

9 *Ex animo* ſimulationi opponitur. Cicer. in Piſ. 33. Equidem dicam *ex animo*, quod ſentio. Id. ad Qu. Fr. lib. 1. epiſt. 1. Te autem alienum hominem ament *ex animo*. *Di cuore*.

10 *Ex ſententia* idem eſt, quod *ex voluntate*, id eſt, ut volumus. Plaut. Men. 2. 2. Bene obſonavi, & *ex mea ſententia*. *A guſto mio*. Ter. Hec. 5. 4. Spero, hanc rem eventuram nobis *ex ſententia*. Cic. At. 5. ep. 22. Te *ex ſententia* navigaſſe gaudeo. *Secondo il deſiderio tuo*.

E, vel *Ex* loco juncta.

11 Sæpiſſime *E* vel *Ex* loco ſerviunt. Cic. 1. de Nat. Deor. 21. Epicureos tecum paucos *e Græcia* compararet. Sed exempla paſſim occurrunt.

E, vel *Ex* tempori juncta.

12 *Ex* ſæpe ad tempus præteritum accommo-

modatur. Cicer. 1. Phil. 1. Nec vero uſquam diſcedebam *ex eo die*, quo in Ædem Telluris convocati ſumus. Id. 3. Ver. 12. *Ex ea die* ad hanc diem, quæ feciſti, in judicium voco. *Da quel tempo in qua*. Alias ad futurum. Cic. lib. 16. ep. 9. Vereor ne *ex Kalendis* Januariis magni tumultus ſint.

13 Dicimus & *Ex quo* abſolute, hoc eſt *ex quo tempore*. Liv. l. 3. c. 24. *Ex quo* ſemel fuerit æger, nunquam viſum in publico.

Ex intervallo.

14 *Ex intervallo*, tum ad locum, tum ad tempus refertur. Liv. lib. 28. cap. 44. Multa, quæ *ex intervallo* non apparent, bellum aperit. *Per lo ſpazio di mezzo*. Cicero Att. 4. epiſt. 16. Ille latinus Ἀττικισμὸς *ex intervallo* reguſtandus eſt. *Di quando in quando*.

15 Ejuſdem generis eſt *ex tempore*. Cic. 2. de orat. cap. 60. Illud egregium Seſtii, & *ex tempore*: Manus lava, inquit, & cœna. *Senza penſarci*.

Ex pro *Poſt*.

16 Aliquando uſurpatur pro *Poſt*. Cicero pro Sext. c. 2. Si quis antea mirabatur, &c. *ex hoc tempore* miretur potius. ἐκ τοῦ νῦν. *Da queſto tempo in poi*. *Da ora innanzi*. *Da ora in poi*. Id. in Brut. 92. Cotta ex *Conſulatu* profectus eſt in Galliam. *Dopo il Conſolato*.

Ex ad priorem ſtatum.

17 Nonnunquam ad priorem ſtatum, aut conditionem refertur. Teren. And. 1. 1. *E ſervo* Libertus. *Di ſervo*. Cicer. Partit. 16. Nihil tam miſerabile, quam *ex beato* miſer. Idem 1. Ver. 17. Sed repente *ex homine*,

tamquam aliquo Circæo poculo, factus eſt Verres. Id. 3. Phil. 9. Cur *ex Oratore arator* factus ſit.

E, vel *Ex*, ad utilitatem.

κατὰ.

18 Interdum deſignat utilitatem. Cicer. 3. Phil. 12. Duobus, aut tribus ſenatus conſultis *e Rep.* factis. κατὰ τὴν πόλιν. *In favore, in utile*. Id. ad Brut. ep. 2. Facis *ex tua dignitate* & *e Republica*. *Tu fai per la riputazion tua, e per la Repub.* Id. At. 5. ep. 8. Statues, ut *ex fide, fama, reque mea* videbitur. Id. lib. 5. ep. 8. Statues *ex noſtra dignitate*. *In onor noſtro*.

CAPUT LX.

De Adverbio EXTRA. ἔξω.

1 EXtra contrarium habet *Intra*. Cic. 5. Tuſc. Sola ne beata vita relinquitur *extra* oſtium, limenque carceris? *Fuor della porta, e della ſoglia*. Id. 2. de Natur. Deor. 59. Senſibus, & animo ea, quæ *extra* ſunt, percipimus.

2 Illa translata. Cicer. de Un. Se *extra* omnem culpam, & cauſam poſuit. Id. pro Syl. 13. *Extra* conjurationem hunc eſſe dixiſſet. Id. 1. Off. 39. Ne *extra* modum ſumptu, & magnificentia prodeas. *Paſſi i termini*. Id. l. 7. ep. 16. Sed mehercule *extra* jocum homo bellus eſt. *Senza burla*. Id. pro Dejot. *Extra* ordinem bellum cum Mithridate, Tigraneque geſſit. *Per privilegio particolare*. Id. 1. Ver. 12. *Extra* hanc contentionem, certamenque noſtrum, familiariter tecum loquar.

Extra pro *Prater*.

3 Non raro uſurpatur pro *Prater*. Cicer. 2. de leg. 12. *Extra* collegium Sacerdotum, ne quiſquam ſacra, quæ publice eſſent conſtituta, noſſet. *Dal collegio de' Sacerdoti in fuori*. Id. l. 7. ep. 3. *Extra* Ducem, paucoſque præterea. *Dal capitano in fuori*. Id. pro Dom. 41. Civis eſt nemo in tanto populo, *extra* contaminatam illam P. Clodii manum, qui, &c. *Fuor di quella, ec.*

CAPUT LXI.

De Adverbio EXTRINSECUS.

1 EXtrinſecus adverbium, contrarium habet *intrinſecus*. Cicer. 2. de Nat. Deor. 54. Pulmones, & cor *extrinſecus* ſpiritum ducunt. *Di fuori*. Id. 1. Div. 24. Cum Annibal columnam auream vellet auferre, dubitavit, utrum ea ſolida eſſet, an *extrinſecus* inaurata. *Di fuora via*. Celſ. lib. 4. cap. 1. Jecur *intrinſecus* cavum, *extrinſecus* gibbum.

Admonitio.

3 Cave ne duo hæc adverbia, ut barbari quidam ſolent, in nominum naturam transferas, & per caſus ac genera declines.

CAPUT LXII.

De Adverbio FACILE.

1 FAcile (ut vulgatam ejus ſignificationem taceamus) interdum uſurpatur pro *Sine controverſia*. *Senza alcun dubbio*. Cicero pro Roſc. Am. 6. Non ſolum ſui municipii, ſed etiam

etiam illius vicinitatis *facile* primus. Id. 2. Div. 42. Eudoxus Platonis auditor, in Aſtrologia judicio doctiſſimorum hominum *facile* princeps. *Senza contraddizione*.

Facile cum ſuperlativo.

2 Jungitur etiam cum ſuperlativo. Cicer. pro Rab. Poſth. 9. Virum unum totius Græciæ *facile doctiſſimum* Platonem. Id. 1. Tuſc. 33. Africani fratris nepos vita omnium perditorum ita ſimilis, ut eſſet *facile deterrimus*.

CAPUT LXIII.

De Adverb. FERE, & FERME.

1 FEre, ac *Ferme* imminuunt nonnihil rem, aut numerum. Cicer. 1. Off. 18. Quemadmodum ducatur honeſtum, ſatis *fere* dixi. Id. in Brut. 43. Ut ei nihil *ferme* quiſpiam poſſit addere. *Quaſi niente*. Id. lib. 6. ep. 10. Omnes *fere* familiares Cæſaris me colunt. *Quaſi tutti. Si può dir tutti*. Id. lib. 7. ep. 16. Hora *fere* nona.

2 Interdum *Fere* videtur aliquid addere: Cic. 3. de Nat. Deor. 39. Hæc *fere* habui dicere de Natura Deorum. *Poco più, o manco*. Id. lib. 12. ep. 5. Hæc erant *fere*, quæ tibi nota eſſe vellem. Significat enim pauca quædam præterea fuiſſe.

Fere, & *Ferme* pro *Plerumque*.

ὡς ἐπιτοπολὺ.

3 Alias uſurpantur pro *plerumque*. Cicer. pro Leg. Man. 9. Hoc jam *fere* ſic fieri ſolere accepimus. *Per lo più. Per l' ordinario*. Id. 5. Tuſc. 38. Sapientis enim cogitatio non *ferme* ad inveſtigandum adhibet oculos advocatos. Id.

Id. 2. Tuſc. 17. Pythagoræi rationem ſententiæ ſuæ non *fere* reddebant. Ubi adverte, negationem tenere primum locum, quoties cum his particulis conjungitur.

CAPUT LXIV.

De Adverb. FORTE, & FORTASSE.

ἴσως.

1 FOrte, & *Fortaſſe*, non tam origine; quam ſignificatione, & uſu differunt. *Forte* enim idem eſt, quod *Caſu*. Cic. 2. de Or. 55. *Forte* evenit, ut in Privernati eſſemus. Id. pro Planc. 26. Cum Puteolos *forte* veniſſem. *A' caſo, A ſorte.*

Fortaſſe (idem de *fortaſſis*, & *forſitan* dicendum eſt) dubitationem continet. Cicer. lib. 8. ep. 3. Habes epiſtolam verboſiorem *fortaſſe*, quam velles. *Forſe, per avventura.*

Si forte, Niſi forte, Ne forte, Sin forte.

2 Quoties antecedit *Si*, *Sin*, *Niſi*, vel *Ne*, *Forte* dicitur, non *Fortaſſe*, neque *Forſitan*. Cic. 1. Ver. 1. *Si* quis veſtrum Jud. aut eorum, qui adſunt, *forte* miratur. Idem pro Mil. 7. *Niſi forte* magis erit parricida, ſi quis conſularem patrem, quam ſi quis humilem necaverit. Id. 2. de Or. 46. *Ne forte* hoc magnum, ac mirabile videatur. Id. lib. 11. epiſt. 10. *Sin* quid *forte* titubatum eſt.

Admonitio.

3 *Si fortaſſe*, *Si fortaſſis*, *Si forſitan*. Item *Niſi fortaſſe*, *Niſi fortaſſis*, *Niſi forſitan*. *Ne fortaſſe*, *ne fortaſſis*, *ne forſitan*, vitioſa cenſentur; niſi quando multa verba interponantur.

Forſi-

Hactenus exiſtimo noſtram conſolationem recte adhibitam eſſe, *quoad* certior ab homine amiciſſimo fieres his de rebus. Id. 1. de Nat. Deor. 10. Nunc autem *hactenus* admirabor eorum tarditatem, &c. *quod* ea forma ullam neget eſſe pulchriorem Plato. id. Ar. 5. ep. 4. Etiam ne hic mihi curandus eſt? Curandus autem? *Hactenus ne* quid ad Senatum.

Admonitio.

4 Cum *Uſque ad hoc tempus* ſignificatur, non ſolet *Hactenus* uſurpari, ſed *Adhuc*. Itaque *Hactenus* adverbium ordinis dicitur, *Adhuc* temporis. Aliquando tamen *Hactenus* de tempore uſurpatum eſt. Liv. lib. 7. cap. 26. *Hactenus* quietæ utrinque ſtationes fuere.

CAPUT LXVI.

De Adverb. HAUD.

Haud, Haudquaquam, Haud ſane.

1 H*Aud* idem eſt, quod *Non*. Cicer. pro Cluent. 60. *Haud* hæres eſt Cluentius.

2 *Haud* ſi adſciſcat *Quaquam*, aut *Sane*, vehementius negat. Cic. 2. de Or. 33. *Haudquaquam* id eſt difficile Craſſo. *Non è punto difficile*. Id. 1. de Or. 9. Quorum pater homo prudens, & gravis, *haudquaquam* eloquens, ſaluti Reip. fuit. Id. de Sen. 2. Rem *haud ſane* difficilem admirari videmini: *Non punto difficile*. Id. 3. Tuſc. *Haud* erat *ſane*, quod quiſquam ratione, ac doctrina requireret. *Non accadeva per certo*.

Haud

Haud ſcio an pro *Fortaſſe*.

3 *Haud ſcio an* uſurpatur pro *Fortaſſe*, cum verecunde aliquid, quod dubium eſſe poſſet, affirmare volumus. Cicer. 2. de Nat. Deor. 4. Vir ſapientiſſimus, atque *haud ſcio, an* omnium præſtantiſſimus. Id. l. 9. ep. 15. Eſt id quidem magnum, atque *haud ſcio, an* maximum. Aliquando pro *fortaſſe non*. Cic. 1. off. c. 11. *Haud ſcio, an* ſatis ſit, eum, qui laceſſerit, injuriæ pœnitere.

Haud paulo pro *Multo*.

4 *Haud paulo* idem eſt, quod *Multo*. Cic. lib. 7. ep. 1. Næ tu *haud paulo* plus, quam quiſpiam noſtrum delectationis habuiſti. Id. At. 2. ep. 6. Civis *haud paulo* melior, quam iſti noſtri.

CAPUT LXVII.

De Interjectione HEUS.

Heus tu, expoſtulantis.

1 HEus tu, etſi proprie vocantis eſt, tamen interdum eſt expoſtulantis, aut reprehendentis, aut vehementius aliquid commonentis, aut declarantis. Cic. ad Qu. Fr. lib. 2. ep. 6. Sed *heus tu*, celari videor a te. *O là, che coſa è queſta?* Id. lib. 16. ep. 17. Sed *heus tu*, qui *κανών* eſſe meorum ſcriptorum ſoles. Id. Att. 1. epiſt. 12. Sed *heus tu*, vides ne conſulatum illum noſtrum, quem, &c. *O là, Senti qua. Non vedi tu?*

CAPUT LXVIII.

De Adverbio HIC.

Hic pro *Cum ita res ſe habeat.*

1 Hic etſi proprie adverbium eſt loci, tamen per translationem ad res alias accommodatur, ac ſæpe ſignificat, *Cum ita ſe res habeat: Cum res eo loco ſit*. Cic. 4. Ver. 44. *Hic* vos dubitatis, Judices, tantam iſtius audaciam, tantam crudelitatem, tantam injuriam vindicare. Id. 8. Phil. 4. *Hic* mihi etiam Qu. Fuſius vir fortis, ac ſtrenuus, amicus meus, pacis commoda commemorat. Id. pro Leg. Man. 13. *Hic* miramur tantum hunc hominem tantum excellere cæteris. *Paſſando così le coſe.*

Hic, Hic jam, pro *Nunc.*

2 Nonnunquam ponitur pro *nunc*, præſertim cum *Jam* aſciſcitur. Cic. pro Sex. 5. *Hic* ego quid prædicem; quibus hic Conſulem ad rem gerendam excitarit? Id. pro Leg. Man. 9. *Hic jam* plura non dicam: fuit enim illud extremum. Id. pro Sext. 36. *Hic jam* de ipſo accuſatore quæro. *Ora io dimando all' iſteſſo.*

Hic, Hic tum, pro *Tunc.*

3 Interdum uſurpatur pro *Tunc*, nimirum cum ad tempus præteritum, vel futurum refertur. Cic. 5. Ver. 28. *Hic* illi flentes rogare, atque orare cœperunt, ut &c. *All' ora. In queſto*. Id. 2. Acad. 4. *Hic* Catulus, etſi heri, inquit, &c. Id. pro Cluen. 20. *Hic tum* Fabritius non modo ad me meos vicinos, & amicos non adduxit. Id. de Rep. 2.

Hic

Hic tu, Africane, oſtendas oportebit patriæ lumen animi tui.

Hic etiam, indignantis.

4 *Hic etiam* indignationem deſignat. Cic. 3. Ver. 57. *Hic etiam* priore actione Q. Hortenſius pupillum Junium veniſſe prætexatum queſtus eſt. *E poi ſi lamenta.*

Hoc, *quo*, pro *Eo*, *quo* ſeu *Tanto*, *quanto*.

5 *Hoc*, *quo*, pro *Tanto*, *quanto* uſitatum eſt cum duobus comparativis. Cic. At. 13. ep. 35. *Hoc* audio libentius, *quo* ſæpius. Id. lib. 10. ep. 9. Certe *hoc* majus eſt teſtimonium amoris mei, *quo* maturius tibi, quam cæteris nunciavi. *Tanto maggiore*, *quanto*, *ec.*

Hoc, *quod*; *Hoc*, *quia*; pro *Eo*, *quod*; *Eo*, *quia*.

6 *Hoc*, *quod*, & *Hoc*, *quia*, pro *Eo*; *quod*; *Eo*, *quia* eleganter uſurpantur, cum intercedit comparativum. Cic. At. 8. epiſt. 8. Conſilio veſtro utar libenter, & *hoc* libentius, *quod*, &c. Id. pro Flac. *Hoc* vehementius lætor, *quod* ex ipſo Meſſinio, &c. Id. 1. de or. 3. Quod *hoc* etiam admirabilius videri debet, *quia* cæterarum artium ſtudia, &c.

CAPUT LXIX.

De Adverbio HINC ἐντεῦθεν

1 HInc proprie de loco dicitur, ſed ad alias res transfertur. Cic. 2. Agr. 34. Nos autem, *hinc* Roma qui veneramus, jam non hoſpites, ſed peregrini, & advenæ numerabamur. *Di qua*, *da Roma*. Id. 1. Tuſc. 13. *Hinc* a nobis in cœlum profecti repe-

reperiuntur. Id. 3. Fin. 14. Via, quæ eſt *hinc* in Indiam. *Di qua all' India*.

2 Hæc inquam propriæ dicta: Illa tranſlata. Cic. pro Flac. 23. *Hinc* omne odium, *hinc* omnis offenſio. Id. 3. Off. 8. *Hinc* ſicæ, *hinc* venena, *hinc* falſa teſtamenta naſcuntur, *hinc* expilationes, direptioneſque ſociorum.

Hinc, & *Illinc*, pro *Hinc*, *Inde*.

3 *Hinc*, & *Illinc*, pro *Hinc*, *inde*, eleganter dicitur. Plaut. Moſt. 3. 1. *Hinc*, & *Illinc* exhibent mihi negotium. *Di qua*, *e di là*. Cic. de Un. 14. Id. fit, cum ſpeculorum levitas *hinc*, *illincque* altitudinem aſſumpſit. Liv. l. 32. c. 10. Multis *hinc*, atque *illinc* vulneribus acceptis. Hinc, illinc. Lucretius l. 5. 879.

Admonitio.

4 *Hinc*, & *hinc* poeticum magis, quam oratorium eſt. Virg. 1. Æn. *Hinc*, atque *hinc* vaſtæ rupes.

Hinc inde minime uſitata ſunt apud bonos Latinitatis auctores. Habentur tamen apud Suetonium in Ner. c. 27. & 49. Apud Tacit. 4. hiſt. c. 62. Apud Pallad. ſæpe.

CAPUT LXX.

De Adverb. HAC, ILLAC, & cognatis.

Hac Illac.

1 HAc *Illac* circumcurſa, inveniendum eſt tamen argentum. Ter. in Heaut. 2. 3. ſc. 2. *Per qua, per là*.

Huc, *Illuc*.

2 Cic. At. 9. ep. 11. Ne forte aut abſim, cum veniet, aut curſem *huc illuc* deterrima via.

via. Id. 1. de or. 40. Erectum, & celſum *huc* atque *illuc* intueri. Id. 1. Off. 28. *Huc*, & *illuc* homines rapit. *Qua*, e *là*.

Huc, *ut*. *Huccine*, *ut*.

3 *Huc* proprie ſignificat *ad hunc locum*. ſed interdum per metaphoram uſurpatur. Cic. 2. Catil. 2. Rem *huc* deduxit, *ut*, &c. *Ridusse la coſa a termine, che*. Interdum *Huccine* dicimus, cum interrogamus per indignationem. Cicer. 7. Ver. 63. *Huccine* omnia reciderunt, *ut* civis Romanus in provincia Populi Romani, deligatus in foro virgis cæderetur? *E' poſſibile? A queſto termine ſono ridotte le coſe?*

Hiccine, *Haccine*, *Hoccine*.

4 *Hiccine*, *haccine*, *hoccine* admirationem fere continent, aut indignationem. Cicer. 3. Tuſc. 18. *Hiccine* eſt Telamon ille, modo quem gloria ad cœlum extulit? Id. pro Mil. 38. *Hiccine* vir patriæ natus uſquam niſi in patria morietur? *Sarà mai queſto? Dunque ſia mai?* Teren. And. 1. 4. ſc. 1. *Hoccine* credibile eſt, aut memorabile?

CAPUT LXXI.

De Conjunctione JAM.

Jam, & *Jam vero* tranſitioni juncta.

1 JAm, & *Jam vero* ſæpe tranſitioni ſerviunt. Cicer. pro Leg. Man. 14. *Jam* quantum conſilio, quantum dicendi gravitate, & copia valeat, vos ſæpius cognoviſtis. Id. ibid. *Jam vero* ita faciles aditus ad eum privatorum, ita liberæ querimoniæ de aliorum injuriis eſſe dicuntur. *Ora poi, in oltre*.

Jam

Jam porro.

2 *Jam porro* idem valet. Cicer. pro Roſc. Am. c. 40. Videte *jam porro* cætera judices.

Jam a, Jam ab, præterito tempori juncta.

3 *Jam* tempori præterito junctum, ſæpe propoſitioni *A*, vel *Ab*, copulatur. Cicer. l. 1. ep. 9. Muſæ me *jam* a prima adoleſcentia *delectarunt*. Id. lib. 2. ep. 16. *Jam ab illo* tempore cum in Cumanum mihi obviam *veniſti*. *Fin da quel tempo, che*. Hinc *jam a principio*. *Fin da principio.*

Jam cum.

4 *Jam* quoties tempus, declarat, *Cum* libenter adſciſcit. Cæſ. lib. 6. Bel. Gal. cap. 7. *Jamque* ab eo non longius bidui via aberat, *cum* duas veniſſe legiones juſſu Cæſaris cognoſcunt.

Jam nunc, pro *Jam ex hoc tempore.*

5 *Jam nunc* pro *Jam ex hoc tempore*, ſeu pro eo, quod barbari dicunt *Ex nunc*, elegantiſſime dicitur. Cic. 1. Ver. 13. Quæ cum cogito, *jam nunc* timeo. *Fin da ora*. Id. At. 1. ep. 6. *Jam nunc* admodum me delectant. Id. 1. Ver. 13. *Jam nunc* mente; & cogitatione perſpicio, quæ tum ſtudia hominum, qui concurſus futuri ſint.

Jam tum, pro *Jam ex eo tempore.*

6 *Jam tum* eſt, quod barbari dicunt *ex tunc*. Cic. pro Cluen. 38. Qui omnes in judiciis publicis *jam tum* floruerunt. Id. pro Arch. 12. Ita ſe *jam tum* geſſiſſe pro cive. *Fin dall' ora.*

Jam tum, cum.

7 *Jam tum* ſæpe aſſumit *Cum*. Cic. li. 23. ep. 17. Ejus libertum Apollonium *jam tum* equidem, *cum* ille viveret, & magni faciebant,

bam, & probabam. Id. lib. 1. epiſt. 9. *Jactat* ea, quæ *jam tum*, *cum* aderas, offendere ejus animum intelligebam. *Fino da quando tu eri preſente.*

Jam ante, Jam antea.

8 *Jam* cum *ante* ſæpe conjungitur. Cicer. At. lib. 7. ep. 4. Id mihi *jam ante* erat notum. Id. lib. 3. epiſt. 10. Ejus ſermo erat *jam antea* ad me perſcriptus.

Jamdiu præterito tempori junctum.

9 *Jamdiu* plerumque præterito tempori adjungitur. Cicer. lib. 2. epiſt. 14. Nam *jamdiu* propter hyemis magnitudinem nihil novi ad nos *afferebatur*. Id. At. lib. 1. ep. 16. Conventus, qui initio celebrabantur, *jamdiu* fieri *deſierunt*. *Un gran tempo fa*. *Gran tempo è, che.*

Jamdiu præſenti tempori copulatum.

10 Quoties actio adhuc durat, *Jamdiu* præſenti tempori jungitur. Cicer. 6. Ver. 47. Per eos ipſos Deos, de quorum religione *Jamdiu dicimus*. Id. lib. 34. epiſt. 14. Ut te, quem *jamdiu* plurimi *facio*, tanto intervallo viderem. Id. 1. Ver. 8. *Jamdiu flagitat*. *E' gran tempo che*. Id. 1. Acad. *Jamdiu* hæc *tractantur* a Græcis.

Admonitio.

11 *Jamdiu* cum *Eſt quod* conjungi non ſolet. Itaque pro *Jamdiu eſt, quod ſtudet*, aut *quod venit*, dicendum eſt: *Jamdiu ſtudet*, *Jamdiu venit*. *E' gran tempo, che ſtudia*, *E' molto, che venne.*

Habet Plautus in Amphitr. a. 1. ſc. 1. Agite pugni: *jamdiu eſt, quod* ventri victum non datis. Sed noli imitari.

Jamdudum, & Jampridem.

12 *Jamdudum* longius ſpatium deſignat a quam

quam *Dudum*, & *Jampridem* quam *Pridem*: Similiter ut *Jamdiu*, quam *diu*. Atque etiam hæc, item ut *Jamdiu*, & ad præſens tempus, & ad præteritum accommodantur. Cicero 2. de Orat. 7. Quem *jamdudum* Cotta, & Sulpitius *expectant*. Id. de Am. 22. Ea, quam *jamdudum tractabamus*, ſtabilitas amicitiæ. *Già un gran pezzo*. Id. pro Marc. 9. Quæ miretur, *jampridem* multa *habet*, nunc etiam quæ laudet, expectat. Id. At. lib. 2. epiſt. 5. Cupio equidem, & *jampridem cupio* Alexandriam viſere. Id. At. 11. ep. 13. *Jampridem intellexiſti* voluntatem meam. Id. in Or. 31. Nam in me quidem *jampridem effectum eſt*, quod futurum fuit.

Jam inde A, vel *Ab*, pro *inde uſque*.

13 *Jam inde a*, vel *Ab* eſt *Inde uſque a*, vel *ab*. Cicer. 14. Phil. 6. *Jam inde a* Conſulatu meo teſtis. Id. pro Balb. 13. O jura præclara, ac divinitus *jam inde a* principio Rom. nominis a majoribus noſtris comparata! Id. 2. de Or. Eſt enim illarum exercitatio elegans, & *jam inde ab* Ariſtotele inſtituta. *Infino da*.

Jam uſque, *Jam tandem*.

14 *Jam uſque* idem, quod *jam inde*. Cic. 1. de Divin. Vetus opinio eſt *jam uſque ab* Heroicis ducta temporibus. *Fin da' tempi*.

15 *Jam tandem* eſt *nunc tandem*. Cicer. l. 14. ep. 23. Redditæ mihi *jam tandem* ſunt a Cæſare litteræ. *Pur una volta*.

Jam jam.

16 *Jam jam* ſignificat propinquitatem ejus temporis, quocum conjungitur. Terent. Adelph. a. 5. ſc. 3. *Jam jam* deſino. *Son vicino a finire*. Cic. in Bruto, c. 14. Senatum

jam jam inclinatum a Pyrrhi parte revocavit. *Già già, già quaſi*. Catull. carm. 64. de Aty. *Jam jam* dolet quod egi, *jam jamque* pœnitet.

CAPUT LXXII.

De Adverbio IDCIRCO, ſeu ICCIRCO, ut alii ſcribunt.

Idcirco, quod; Idcirco, quia.

1 IDcirco, idem eſt, quod *ideo*. Sæpe jungitur cum *quod*, interdum cum *quia*: Ac tum præcedit, tum ſubſequitur. Cic. l. 9. epiſt. 2. Putaret me *idcirco* diſcedere, *quod* quoſdam homines oculi mei ferre non poſſent. Id. At. lib. 8. epiſt. 16. Ego, *quod* putabam &c. *idcirco* ad Domitium litteras miſi. Id. 1. de Inv. 3. *Idcirco* Judices, *quia* veram cauſam habebam.

Idcirco ut, Idcirco ne.

2 Alias cum *Ut*, aut *Ne*. Cicero lib. 6. epiſt. 1. Qui me *idcirco* putant bene audire velle, *ut* ille male audiat. *Non per altro ſi penſano, che io voglia aver buon nome, ſe non perch' egli l' abbia triſto*. Id. lib. 13. epiſt. epiſt. 8. Quos *Idcirco* non commemoro, *ne* de miſeriis meorum neceſſariorum conquerens, homines, quos nolo, videar offendere.

CA-

CAPUT LXXIII.

De Adverbio IDEO,

Ideo, quod: Ideo, quia.

1. IDeo eandem vim, quam *Idcirco*, & eoſdem uſus habet. Cic. 3. Agr. 3. Neque vero nunc *ideo* diſputabo, *quod* hunc ſtatum Reipub. non magnopere defendendum putem. *Però ch' io penſi*. Id. ad Att. lib. 1. epiſt. 13. Ad te *ideo* antea rarius ſcripſi, *quod* non habebam idoneum, cui darem. Id. 1. Off. 31. *Ideo, quia* nihil decet invita Minerva, ut ajunt.

Ideo ut, Ideo ne:

2. Cicer. 6. Ver. 4. *Ideo* Claudius Pulcher retulit, *ut* C. Verres poſſet auferre? *A queſto fine, accioecchè*. Id. 3. Ver. 31. An *ideo* aliquid contra mulieres fecit, *ne* totum edictum ad Chelidonis arbitrium ſcriptum videretur? *A queſto fine, perchè non pareſſe.*

CAPUT LXXIV.

De Pronomine IDEM.

Idem ac, idem atque, Idem &, idem ut.

1 IDem ſæpe cum *Ac*, *Atque*, *&* *Ut* copulatur. Cic. pro Syl. 18. *Idemque* valere debet, *ac* ſi pater judicaret. Id. pro Domo 20. Unum, & *idem* videtur eſſe, *atque* id, quod de me ipſo nominatim tuliſti. Id. 3. Off. 6. Ut *eadem* ſit utilitas uniuſcujuſque, *&* univerſorum. Id. 1. Off. 14. In *eadem*

ſunt injuſtitia, *ut* ſi in ſuam rem aliena con-vertant.

Admonitio.

2 *Idem cum* barbarum eſt. Ergo non dices; *idem cum illo*, *Idem tecum*, *Idem cum Franciſco:* ſed *Idem*, *atque ille*; *Idem*, *ac tu*; *idem ac Franciſcus*. Tacitus annal. 15. cap. 2. habet *eodem mecum* patre genitum. Sed noli imitari.

Idem, *qui*, *quæ*, *quod*, *quaſi*.

3 *Idem* perſæpe aſſumit *Qui*, *quæ*, *quod*; *quaſi*. Cic. 3. Ver. 1. *Idem*, *qui* fuit ſemper Verres. Id. l. 1. ep. 9. Non offendes *eundem* bonorum ſenſum, *quem* reliquiſti. Id. lib. 6. epiſt. 14. Eadem cauſa opes meas fregit, quæ tuam ſalutem in diſcrimen adduxit. Id. 2. de Div. 41. Quid enim eſt ſors? *idem* propemodum, *quod* micare. Id. l. 1. ep. 13. Apud bonos *iidem* ſumus, *quos* reliquiſti. Id. de Am. 3. Senſu amiſſo fit *idem quaſi* natus non eſſet.

Idem, *Idem*.

4 *Idem* eleganter repetitur. Cicer. Famil. 9. ep. 2. Caninius *idem* tuus, & *idem* noſter ad me venit.

Alter idem.

5 Dicitur & *alter idem*. Cic. de Am. c. 21. Eſt amicus tanquam *alter idem*.

CAPUT LXXV.

De Adverbio IDENTIDEM.

1 IDentidem eſt *ſæpius per intervalla*; aut *frequenter*. Cicer. 3. de Nat. Deor. 9. In motu *identidem* reciprocando. Idem pro Dom. 55. *Identidem* ſe ipſe revocans. Id. At. 13. ep. 26. Revolo *identidem* in Tuſculanum.

Di

Di volta in volta . Di quando in quando . Id. 2. Fin. 23. *Identidem* dicitis.

CAPUT LXXVI.

De Adverbio ILLICO. ἐϑέως.

1 ILlico dictum quaſi *In loco*, ideſt in eodem loco. Uſurpatur pro *Statim*. Cic. Att. l. 2. ep. 8. Ibidem *illico* puer abs te cum epiſtolis. Id. pro Mur. 10. Simul atque increbuit ſuſpicio tumultus, artes *illico* noſtræ conticeſcunt. Id. pro Quint. 15. *Illicone* ad Prætorem ire convenit?

CAPUT LXXVII.

De Præpoſitione IN.

In, ad tempus relata.

1 PRæpoſitio *In*, præter vulgatos uſus; alios quoſdam magis reconditos habet. Cicer. 3. Off. 14. Ad cœnam hominem invitavit *in* poſterum *diem*. *Pel giorno ſeguente*. Idem 14. Phil. 1. Ut *in* hodiernum *diem* veſtitus mutetur. *Per oggi*. Id. 2. Agr. 2. Actio conſtituta *in menſem* Januarium. Id. pro Sext. 8. Habebit Senatus *in* hunc *annum*, quem ſequatur. Idem 4. Ver. 41. Syracuſis lex eſt de religione, quæ *in annos* ſingulos Jovis ſacerdotem ſortito capi jubeat. *D'anno in anno*. Id. 2. de Divin. 6. Solis defectiones, itemque lunæ prædicuntur *in* multos *annos*. Ita *in paucos dies*, *in multos menſes*, &c. *Per pochi dì, per molti meſi*.

Huc revocanda ſunt, *In futurum*, *in reliquum*, *in omne tempus*. Item illa, *In præſens*, *in præſenti*, *in præſentia*; atque etiam, ſi Diis placet, *in præſentiarum*, qua voce nolim tantopere noſtros homines delectari.

In dies, *In ſingulos dies*.

2 *In dies*, & *in ſingulos dies* ſignificationem eandem habent; hoc differunt, quod alterum imminutum eſt, alterum plenum. Cic. Top. 16. *In dies* vitium creſcit. *Creſce alla giornata*. Id. 1. Cat. 3. Creſcit *in* ſingulos *dies* hoſtium numerus. *Ogni dì più*. Id. lib. 6. epiſt. 4. Illa *in dies* ſingulos magis, magiſque opinio confirmatur. *Di giorno in giorno*. Sic dicimus, *in horas*, & *in ſingulas horas*.

In diem vivere.

3 Cicer. 2. Or. cap. 40. Si barbarorum eſt *in diem* vivere. *Alla giornata*. Id. 2. Phil. 34. Jam minime miror te cum perditiſſimis latronibus non ſolum de die, ſed etiam *in diem* vivere.

In poſterum, *In perpetuum*.

4 Cicer. pro Cluen. 44. Videte, ne cenſoribus *in poſterum* poteſtatem regiam permittatis. *Per l'avvenire*. Id. 2. de Nat. Deor. 61. Defectiones ſolis, & lunæ cognitæ, prædictæque *in* omne *poſterum* tempus. Idem 1. Ver. 30. Idcirco tibi amicum *in perpetuum* fore putaſti. *Per ſempre*. Id. Fam. lib. 10. epiſt. 12. Res *in poſterum* dilata. *Nel giorno ſeguente*.

In diſtributioni ſerviens.

5 *In* ſæpe diſtributioni ſervit. Liv. lib. 34. cap. 60. Quod quingentos denarios pretium *in capita* ſtatuiſſent. *Per aver meſſo la taſſa un tanto per teſta*. Id. lib. 9. cap. 43. Singulis

in

in militum tunicis imperatis. Cic. 4. Ver. 53. Deſcribebat Cenſores binos *in ſingulas Civitates*. *Due Cenſori per Città*. Id. pro Balb. 21. Ut *in ſingulas Colonias* ternos cives Romanos facere poſſet.

6 Huc revocanda ſunt illa, quæ ad pretium pertinent. Cicer. 1. Ver. 10. Pro frumento *in modios* ſingulos duodenos ſeſtertios exegiſſe. Id. pro Font. 5. Titurius quaternos denarios *in ſingulas* vini *amphoras* portorii nomine exegit. *Quattro giulj per anfora*. Id. ad Qu. Fr. lib. 3. epiſt. 5. Is ternis nummis *in pedem* tecum tranſegiſſe dicebat.

In vulgus.

7 *In vulgus* uſurpatur pro *vulgo*. Cicer. parad. 1. cap. 1. Cato ea ſentit, quæ non ſane probantur *in vulgus*. Id. ad Att. 1. ep. 22. Id. *in vulgus* gratum eſſe ſentimus. *Comunemente*.

***In univerſum*.**

8 ***In univerſum***, cui contrarium eſt ***nominatim***, habet Livius lib. 9. cap. 26. Non nominatim, ſed ***in univerſum***.

***In tempore*.**

9 ***In tempore*** idem eſt, ac ***opportune***. Ter. Phor. 2. ſc. 4. Ipſum video ***in tempore***.

***In modum*.**

10 ***In modum*** elegantes, ac varios uſus habet. Plaut. Trin. 3. 3. Exornetur ***in peregrinum modum***. ***In modo, A foggia pellegrina***. Cicer. 2. Ver. 5. ***Servilem in modum*** cruciari. ***A modo, Ad uſanza di ſervo***. Idem de Prov. conſ. 3. ***Miſerandum in modum*** necari. ***In un modo miſerabile***. Id. 7. Ver. 28. ***Hoſtilem in modum*** cruciari, necarique. Liv. lib. 5. cap. 15. ***Vaticinantis in modum*** cecinit. ***Ad uſo di chi profetizza***. Cicer. At. 1.

ep. 2. *Miſerandum in modum* iratus eſt. Id. lib. 15. ep. 9. *Mirandum in modum* gaudeo. Item, *Mirum in modum*, *Mirabilem in modum*. *Maraviglioſamente*, *A maraviglia*.

In hanc, In eam, in eandem ſententiam.

11 Cic. 2. de Div. c. 10. Hoc idem ſignificat Græcus ille ſcriptus *in hanc ſententiam* verſus. Id. Att. 2. epiſt. 22. Hæc & *in eam ſententiam* cum multa dixiſſet. *In queſto propoſito, di ſimil tenore.*

Similia fere ſunt; *In hanc formulam*; *in hæc verba*; *in eadem verba*, &c.

In ſpeciem.

12 *In ſpeciem*. Cicer. 7. Ver. 33. Præclara claſſis *in ſpeciem*, ſed inops, & infirma, &c. *In viſta*, *In apparenza*. Liv. lib. 30. cap. 16. Ducentes paucos *in ſpeciem* captivos. Id l. 4. cap. 42. Nec precibus Tribunorum, quæ *in ſpeciem* modo jactentur, ſed auxilio confidere reum. Id. lib. 38. cap. 21. Tenui vulnere *in ſpeciem*. Id. lib. 3. cap. 9. Dilataque *in ſpeciem* actione, re ipſa ſublata.

In integro.

13 *In integro* res eſt, idem ſignificat, ac res integra eſt. Cic. Fam. 5. ep. 20. De centurionibus res eſt *in integro*. Id. lib. 15. ep. 16. *In integro* res nobis erit.

In medio.

14 *In medio* pro *adeſt in præſentia* uſurpatur. Cicer. 4. Ver. cap. 42. Tabulæ ſunt *in medio*.

15 Item pro *notum eſt*. Cic. 1. Verr. c. 2. Quæ *in medio* poſita ſunt, commemoro.

In manus ſumere.

16 Cicer. Ver. 6. Iſte unumquodque vas *in manus ſumere*. Id. pro Planc. Procul ap-

paret,

paret, non excutitur, non *in manus ſumitur*. *Non ſi piglia in mano*.

In manus tenere.

17 Cicer. pro Cœl. 26. Cum Licinius pyxidem *teneret in manu*. Id. 1. Tuſc. 29. Cum pene *in manu* mortiferum illud poculum *teneret*. *Tenendo in mano*.

In manibus eſse.

18 *In manibus eſſe* per translationem multa ſignificat. Cicer. Att. 6. ep. 3. Res *eſt in manibus*, id eſt jam agitur. Liv. lib. 4. cap. 57. Cum tantum belli *in manibus eſset*. *Avendoſi per le mani*. Cicer. Att. 4. epiſt. 11. De libris Oratoriis factum eſt a me diligenter, diu multumque *in manibus fuerunt*, ideſt expoliti ſunt. Id. de Am. 25. Sed & audiviſtis, & *eſt in manibus* oratio, ideſt vulgo habetur. *Va in volta*, *Va per le mani*. Id. 2. Ver. 6. Libelli nominum veſtrorum *in manibus* erant omnium. *Andavano per le mani di tutti*. Liv. lib. 5. cap. 20. Victoria *eſt in manibus*. *Si tien ſicura*, *Si tiene in mano*.

In manibus habere.

19 Cicer. 1. Ver. 6. Quam nunc ſpem *habeat in manibus*. *Abbia per le mani*, *Tenga per ſicura*. Id. At. l. 4. ep. 13. Ex iis libris, quos *in manibus habeo*. Id. At. lib. 13. epiſt. 45. Omiſi ea, quæ *in manibus habebam*: quod juſſeras, edolavi. Id. 5. Tuſc. 7. Philoſophi quamcumque rem *habent in manibus*, in eam, quæ conveniunt, congerunt omnia.

In orbem, pro, *Per vices*.

20 Liv. lib. 5. cap. 19. Senæ horæ *in orbem* operi attributæ ſunt. *Sei ore per uno*. Id. l. 5. cap. 17. Decem imperitabant, unus cum in-

ſignibus imperii, & lictoribus erat, quinque diebus finiebatur imperium, ac per omnes *in orbem* ibat. *In circolo*.

CAPUT LXXVIII.

De Adverbiis INDE, & INDIDEM.

Inde pro *Deinde*.

1 SÆpe *Inde* ponitur pro *Deinde*. Liv. lib. 1. c. 3. Agrippa *inde* Tiberini filius. Cicer. in Brut. 90. Deinceps *inde* multæ. *Molte dipoi l' una dopo l' altra per ordine*. Id. pro Mur. Quid tum *inde*?

Inde, ad tempus relatum.

2 Nec ad locum ſolum, ſed etiam ad tempus refertur. Cicer. de Prov. Conſ. 13. Jam *inde a principio* hujus imperii. *Infin dal principio*. Id. 2. de Nat. Deor. 48. Jam *inde ab ortu*. Id. pro Arch. 1. Quoad longiſſime poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis, *inde uſque* repetens.

Inde unde.

3 *Inde unde* & ad locum, & ad alia per translationem accommodatur. Cic. At. 13. ep. 38. Nec *inde* venit, *unde* mallem. Idem ad Heren. 6. Si *inde* incipiemus narrare, *unde* neceſſe erit. Id. 1. de Inv. 20. Si *unde* neceſſe eſt, *inde* initium ſumetur.

Indidem, ex eodem loco.

4 *Indidem*, eſt ex eodem loco. Cicer. pro Roſc. Amer. 27. Quos homines? *indidem* Ameria? an hoſce ex urbe ſicarios? *Dall' iſteſſo paeſe d' Ameria*. Id. 1. De Div. *Indidemque* eadem, quæ oriuntur de integro, atque eodem occidunt.

Unde

Unde Indidem.

5 Cicer. 3. de Or. 40. *Unde* ſimile duci poteſt, *Indidem* verbum translatum lumen afferet orationi.

CAPUT LXXIX.

De Adverbio INIBI.

1 INibi, ex *In*, & *Ibi* factum eſt, in eodem loco. Cicer. 1. Agr. 7. Luxuries Annibalem Capuæ corrupit: ſuperbia nata *inibi* eſſe ex Campanorum faſtidio videtur.

CAPUT LXXX.

De Adverbio INFRA.

1 INfra contrarium habet *ſupra*. Cicer. 6. de Rep. 4. Supra lunam ſunt omnia æterna, *infra* autem nihil eſt, niſi mortale. Id. At. lib. 9. epiſt. 26. Et quidem ſupra me Atticus, *infra* me Verrius, familiares tui. *Sotto di me*. Id. in Or. 1. Non his ſolum locus eſt, ſed horum vel ſecundis, vel etiam *infra* ſecundos. Id. pro Quin. 15. Non modo ex numero virorum exturbatur, ſed ſi fieri poteſt, etiam *infra* mortuos amandatur. *Sotto a' morti*.

Infra ſe judicare, ducere, arbitrari.

2 Illa translata. Cicero 3. Fin. 7. Ut omnia, quæ homini accidant, *infra* ſe eſſe judices: Id. 3. Fin. 8. *Infra* ſe humana omnia ducens. Id. 3. Tuſc. 7. Humanas res deſpicere, atque *infra* ſe poſitas arbitrari. *Sotto di ſe*.

Infra pro *Poſt*.

3 Interdum pro *Poſt* uſurpatur. Cic. in Brut. 10. Homerus non *infra* ſuperiorem Lycurgum fuit. *Non fu dopo Licurgo il maggiore*.

CAPUT LXXXI.

De Adverb. INTERIM, & INTEREA.

1 INterim, & *Interea* vim habent eandem; ſed *Interim* fere abſolute ponitur. Cic. pro Lig. 1. *Interim* Varus Uticam venit. Id. de Or. 86. Hoc *interim* ſpatio conclave illud concidit.

2 Aliquando *Dum* adſciſcit. Cæſ. lib. 5. Bel. Gal. c. 37. *interim dum* de conventionibus inter ſe agunt. *Fra tanto mentre che*.

Interea dum, Interea quoad.

3 *Interea* ſæpe quidem abſolute ponitur: frequentius tamen, quam *interim*, aſſumit *Dum*. Cicer. 2. Phil. 42. *Interea dum* tu abes, qui dies ille Collegæ tui? Id. 1. de Or. 42. *Interea* tamen *dum* hæc, quæ diſperſa ſunt, coguntur. Cæſ. 3. Bel. Civ. cap. 16. *Interea* manerent induciæ, *dum* ab illo rediri poſſet.

4 Interdum *Dum* antecedit. Cicer. pro Quin. c. 6. Hæc *dum* Romæ geruntur, Quintius *interea* &c.

5 Nonnunquam pro *Dum* reponitur *Quoad*. Cæſ. l. 1. bel. Cic. c. 10. *Interea, quoad* fides eſſet data, Cæſarem facturum, quæ polliceretur.

CAPUT LXXXII.

De Præpoſitione INTRA.

1 INtra contrarium habet *Extra*, ac ſæpe ſtatum in loco declarat. Cic. de Un. *Intra* cœlum geniti Dii. Id. At. l. 3. epiſt. 10. Quod facile fuiſſet; niſi *intra* parietes meos de mea cervice conſilia inirentur. Id. ad Brut. l. 1. ep. 18. Cum tantum reſideat *intra* urbem mali.

2 Alias motum ad locum. Cicer. At. lib. 8. ep. 15. Qui regionibus excluſi *intra* præſidia, atque *intra* arma aliena veniſſent. Id. 2. de Or. 34. Artis eſt noſſe rationes, *intra* quas venire debeas, ut perveſtiges, quod quæras.

Admonitio.

3 Quoties *intus*, vel *intro* ſignificandum eſt, ſi caſus accedat, *intra* dici oportet, quia *intus*, & *intro*, cum adverbia ſint, caſum non admittunt.

Intra pro *Citra*.

4 Sæpe *intra* uſurpatur pro *Citra*. Cicer. pro Sext. 27. Antiochus *intra* montem Taurum regnare juſſus eſt. *Di qua dal monte Tauro*. Id. 5. Ver. 89. Locus jam *intra* Oceanum nullus eſt, quo &c. Id. pro Leg. Man. 12. Nullam *intra* Oceani oſtium prædonum navim eſſe audiatis. *Dallo ſtretto di Gibilterra in qua, cioè in tutto il mare Mediterraneo.*

6 Illa per translationem dicta. Cic. l. 9. ep. 27. Epulantur non modo non contra legem, ſed etiam *intra* legem. Ideſt *intra* fines legis. Id. l. 4. ep. 4. Modice hoc faciam, aut

etiam

etiam *intra* modum. *Peccherò più toſto nel meno, che nel più.*

6 Interdum ad tempus accommodatur. Cic. 2. Ver. 13. Quæ *intra* decem annos facta ſunt. *Da dieci anni in qua. Dentro lo ſpazio di dieci anni.*

CAPUT LXXXIII.

De Pronomine IPSE.

Me ipſe, & *Mihi ipſe*, *pro Me ipſum*, *Mihi ipſi*, &c.

1 IPſe quamvis antecedat *Me*, aut *Mihi*; *Te* aut *Tibi*, *Se* aut *Sibi*, eleganter in recto efferri ſolet. Cic. l. 4. ep. 6. Frangere jam *ipſe me*. Id. lib. 4. ep. 8. Non ita abundo ingenio, ut te conſoler, cum *ipſe me* non poſſim. Id. l. 6. ep. 20. Agam per *me ipſe*, & moliar. Id. ibid. Quanti me a te fieri intellexerim, ſum *mihi ipſe* teſtis. *A me ſteſſo.* Terent. Adelph. Prol. Judicio de *ſe ipſe* erit. Cic. pro Syl. 24. Nihil audacter per *ſe ipſi*, ſine P. Sylla, facere potuerunt. *Da ſe ſteſſi.*

Ipſe pro *omnino*.

2 *Ipſe* interdum uſurpatur pro *Omnino*: Cicer. lib. 3. ep. 21. Triginta dies erant *ipſi*, cum dabam has litteras, per quos nullas a vobis acceperam. *Trenta giorni appunto.* Id. in Brut. 15. Mortuus eſt annis octoginta tribus *ipſis* ante me Conſulem. *Ottanta tre anni intieri.*

CAPUT LXXXIV.

De Pronomine IS.

Is pro *Hic*, vel *ille*.

1 IS ſæpe uſurpatur pro *Hic*, vel *Ille*: Cicer. 1. de Nat. Deor. 13. Ejus auditor Strato, *is*, qui Phyſicus appellatur. Id. 3. de Orat. 16. Quorum princeps Socrates fuit, *is*, qui &c. *Quegli*, *il quale*.

Is poſt pronomen *Qui*.

2 Sæpe *Is* poſt Pronomen *Qui* collocatur. Cicer. 2. Phil. 30. Nihil turpius quam quod *qui* Magiſter equitum fuiſſe tibi viderere, *is* per municipia, &c. *Colui*, *il quale*.

Is qui, pro *talis qualis*.

3 *Is qui* pro *Talis qualis* eleganter ponitur. Cic. At. 7. ep. 8. Itaque ego *is* in illum ſum, *quem* tu me eſſe vis. Id. l. 3. ep. 10. Quod ſi eſſem *ea* perfidia, *qua* ſunt ii, qui in nos hæc conferunt. Id. l. 5. ep. 19. Si *ii* nos ſumus, *qui* debemus. *Tali*, *quali*.

Is ut, *is qui* pro *Talis ut*.

4 *Is ut*, *Is qui*, pro *Talis ut* ſæpiſſime uſurpantur. Cic. ad Brut. ep. 15. Nec tamen *is* ſum, *ut* mea me maxime delectent. *Tale che*. Id. lib. 1. ep. 5. ep. 8. *Is* enim tu vir es, & *eum* me eſſe cupio, *ut*, &c. Id. l. 1. ep. 8. & l. 10. ep. 8. *Is* ego ſum, *cui* vel maxime concedant omnes. *Io ſon tale, al quale*.

Is quaſi pro *Is ut Si*.

5 Cicer. At. lib. 1. ep. 8. Proinde *eo* animo te velim eſſe, *quaſi* mei negotii cauſa in iſta loca miſſus eſſes. *Come ſe*. Id. ibid. Me autem

autem *cum* & offendes erga te, & audies, *quaſi* mihi, ſi qua parta erunt, non modo te præſente, ſed per te parta ſint.

Id ætatis, pro *Ea ætate*.

6 *Id ætatis* eleganter uſurpatur pro *Ea ætate*, & accommodatur tum ad ſenes, tum ad pueros, vel adoleſcentulos. Cicer. At. 4. ep. 15. Si hominem *id ætatis* in tam longo ſermone tenuiſſet. Id. 1. de Or. 47. Quoniam id nobis, Antoni, hominibus *id ætatis*, oneris ab horum adoleſcentium ſtudiis imponitur. *Perſone di tal' età*. Id. pro Cluen. 51. Se in balneis cum *id ætatis* filio fuiſſe. Id. pro Roſc. Am. 23. Duo filii *id ætatis*.

7 Adſciſcit interdum *Ut*. Cic. l. 6. ep. 21. *Id ætatis* jam ſumus, ut omnia fortiter ferre debeamus. *Siamo già in tal' età, che, ec.*

Id temporis, pro, *Id tempus*, vel *Eo tempore*.

8 Cic. 2. de Or. 90. Sed nunc quidem, quoniam *id temporis* eſt, ſurgendum cenſeo. *Poichè l'ora è tale*. Id. pro Mil. 10. Deinde profectus eſt *id temporis*, cum &c. Idem 5. Fin. 1. Maxime quod is locus ab omni turba *id temporis* vacuus eſſet. Id. At. lib. 13. ep. 13. Venit enim ad me, & quidem *id temporis* ut retinendus eſſet. *E poi a tal' ora, che ec.*

Admonitio.

9 Hic animadverte, particulam *id* tanquam indeclinabilem adhiberi a Latinis Scriptoribus, & in omnibus caſibus uſurpari. Ter. Andr. a. 1. ſc. 1. Nunc *id* operam do. pro *huic rei*. Plaut. Trin. a. 1. ſc. 2. Si *id* me non accuſas. pro *hujus rei*. Id. in Curc. a. 1. ſc. 2. *Id*, quod amo, careo. pro *eo*. Sed hæc tamen in ſoluta oratione non facile invenies.

CAPUT LXXXV.

De Pronomine ISTE. *Coteſto*.

1 ISte, *coteſto*, proprie ad ſecundam perſonam pertinet, ut *Hic* ad primam. Itaque *Iſte* dicitur, qui ad te ſpectat, ut *hic*, qui ad me. Cicer. 2. Phil. 15. Tu *iſtis* faucibus, *iſtis* lateribus, *iſta* gladiatori- corporis firmitate, tantum vini, &- 2. ep. 11. Ut mihi verba deeſſent, -o *iſta* veſtra Oratoria. *Coteſte voſtre*.

Non deſunt exempla contra hanc regulam, quæ videre potes in Manutii commentario ad Familiares Cic. lib. 3, ep. 10.

Iſte, Contemnentis.

2 Ponitur autem ſæpe hoc pronomen in rebus, quas contemnimus, tamquam alienas a nobis. Cicer. pro Dom. 26. Lex, quam *iſte* tulerat. *Coſtui*. Id. de Sen. 23. Ita ex *iſta* vita diſcedo, tamquam ex hoſpitio. Id. 1. de Nat. Deor. 44. Pecudum greges diliguntur *iſto* modo. *A queſto modo*.

Iſtiuſmodi, pro *Tale*.

3 *Iſtiuſmodi* quoque contemptum fere continet. Cicer. 3. Ver. 38. Perfacile vero apud *iſtiuſmodi* Prætorem, qui, &c. Id. 1. Ver. 11. Neceſſe erit *iſtiuſmodi* rationi aliquo conſilio obſiſtere. Id. 1. de Or. 22. Adduxiſſem huc Græculum aliquem, qui nos *iſtiuſmodi* diſputationibus oblectaret. *Sì fatte*.

Iſthæc, *iſthuc*, pro *iſta*, & *iſtud*.

4 *Iſthæc*, pro *iſta*, & *iſthuc* pro *iſtud* Tulliana ſunt. Cic. At. l. 8. ep. 19. Si ille circum *iſthæc* loca commorabitur. Id. At. 1. ep. 19. Primum tibi perſuade, me *iſthæc* non curare.

Id.

Id. 1. de Nat. Deor. cap. 32. Præcipitare *iſthuc* quidem eſt, non deſcendere. *Coteſto è un precipitarſi.*

CAPUT LXXXVI.

De Conjunctione ITA.

Ita pro *Adeo*, aut *Valde*.

1 ITa ſæpe uſurpatur pro *Adeo*. Cice. pro Dejot. 7. Dii te perdant fugitive: *ita* non modo nequam, & improbus, ſed fatuus, & amens es. *Talmente*. Id. in Or. 18. Rarus inceſſus, nec *ita* longus. Id. 6. Ver. 49. Simulacra præclara, ſed non *ita* antiqua. *Non molto antiche*. Idem 2. Acad. 2. Hoc tibi non *ita* decorum eſt. *Non ti ſta molto bene.*

Ita pro *itaque*, ſive *Atque ita*.

2 Alias pro *itaque*. Cicer. 5. Tuſc. 23. *Ita* nobiliſſima Civitas Græciæ, & olim potentiſſima, ſepulchrum civis ſui ignoraſſet, niſi, &c. *E così*. Id. pro Quin. 2. *Ita* fit, ut ego, qui tela depellere, & vulneribus mederi debeam, tum id facere cogar &c.

Ita jurantis.

3 Interdum in jurejurando uſurpatur. Ter. Eun. 3. 2. *Ita* me Dii ament; honeſtus eſt. *Se Dio m' ajuti*. Cic. At. 5. ep. 13. *Ita* vivam, ut maximos ſumptus facio. Id. 7. Ver. 14. *Ita* mihi Deos omnes propitios eſſe velim, ut, &c. *Così Dio m' ajuti*. Id. ad Att. 1. epiſt. 13. Te, *Ita* me dii juvent, deſideravi &c.

Ita ut, *ita ut ſi*, pro *Adeo ut*, *Adeo ut ſi*.

4 Cicer. At. 2. epiſt. 12. *Ita* ſum afflictus, *ut*

ut nemo unquam. Id. lib. 13. epiſt. 22. Mihi moleſtiſſimis temporibus *ita* benevole, fideliterque præſto fuit, *ut ſi* eſſet a me manumiſſus.

Ita quaſi, vel *tamquam*.

5 Cicer. lib. 7. epiſt. 4. *Ita* mecum locutus eſt, *quaſi* non dubium bellum habeamus. *Non altrimenti, che ſe: Come ſe*. Id. pro Quin. 5. *Quaſi* domi nummos haberet, *ita* conſtituit Scapulis ſe daturum. Idem 6. Ver. 22. Neque enim *ita* ſe geſſit in his rebus, *tanquam* rationem aliquando eſſet redditurus.

Ita, quemadmodum, vel *quomodo*.

6 Cicer. de Fat. *Ita* certe evenit, *quemadmodum* ſit futurum. Id. At. 13. ep. 21. Quare facies, ut *ita* ſit in libro, *quemadmodum* fuit. Id. 2. Agr. 1. Neque me tantummodo Conſulem, ſed *ita* feciſtis, *quomodo* pauci nobiles in hac Civitate Conſules facti ſunt.

Ita ſi, pro, *Hac conditione, ſi*.

7 Cicer. de Sen. 2. *Ita* enim ſenectus honeſta eſt, *ſi* ſe ipſa defendit, *ſi* jus ſuum retinet. *Con queſto ſe: Talmente ſe*. Id. 1. Off. 9. Nam hoc ipſum *ita* juſtum eſt, quod recte fit, *ſi* eſt voluntarium. Id. At. 16. epiſt. 6. Sed *ita ſi* redeam. *Con queſto patto*. Id. lib. 13. ep. 1. *Ita* etiam, *ſi* ædificaturus eſſes. *Con tutto che*.

Ita ne, ut ne, ut non, ut ne quidem.

8 Teren. Heaut. 4. 5. *Ita* tu iſthæc tua miſceto, *ne* me admiſceas. Cicer. lib. 16. epiſt. 9. Sed tamen *ita* velim, *ut ne* quid properes. Id. lib. 7. epiſt. 27. Cum quidem biduum *ita* jejunus fuiſſem, *ut ne* aquam *quidem* guſtarem. Id. 2. Off. 16. Nec *ita* claudenda eſt

res

res familiaris, *ut* eam benignitas aperire *non* poſſit. *Di modo che.*

Ita ne, ita ne vero, ita ne tandem.

9 *Ita ne, ita ne vero* urgentis ſunt, aut etiam ſtomachantis. Cic. 2. de Div. 32. *Ita ne* cenſes? Id. ib. c. 40. *Ita ne?* ſi quis ex ſua re, &c. Id. 2. de Nat. Deor. 4. *Itane vero* ego injuſtus, qui & Conſul rogavi, & Augur, & auſpicato? Id. 7. Ver. 30. *Ita ne vero* tu tua pericula communi periculo defendes? Id. pro Cluent. 65. *Ita ne tandem? Così eh? A queſto modo? Così ſi fa eh?*

Quid ita?

10 *Ita* conjungitur cum *quid*, eſtque arguentis per interrogationem. Ter. Eunuch. a. 4. ſc. 4. Thais jam aderit. Py. *Quid ita? E perchè?* Liv. l. 6. c. 15. *Quid ita* ſolus ego civium curam ago?

Ita pro *certe*.

11 *Ita* adhibetur etiam in reſponſionibus; habetque vim affirmandi. Cic. 2. de Orat. c. 2. *Ita*, inquit Antonius. *Così è.*

CAPUT LXXXVII.

De Adverbio ITEM, & ITIDEM.

1 ITem eſt *Similiter*. Cicer. 6. Ver. 19. Litteræ iſti mittuntur a patre vehementes, ab amicis *Item*. *Dagli amici ſimilmente*. Idem 2. Div. 6. Solis defectiones, *itemque* lunæ prædicuntur. Id. 1. Div. 48. Romulus Augur cum fratre *item* Augure. Id. de Am. 2. Itaque ex me quærunt, credo *item* ex hoc Scævola. *Parimente*.

Item,

Item, ut: item, uti: item, atque.

2 *Item* ſæpe cum *Ut*, *Uti*, ***Atque*** conjüngitur. Cicer. in Orat. 60. Ita fit, ut non *item* in oratione, *ut* in verſu numerus extet. Idem 6. Ver. 9. Feciſti *item*, *ut* prædones ſolent, qui, &c. *Hai fatto appunto, come i Corſari.*

Item, quam: item, quemadmodum.

3 Raro cum *Quam*, & *quemadmodum* jungitur. Cic. lib. 14. ep. 12. Erat quondam quaſi neceſſe, nunc, quoquomodo ſe res habet, non eſt *item*, *quam* dudum. *Non è tanto, quanto poco fa.* Id. 4. Ver. 22. Cauſa componitur, ut *item* palæſtritæ Bidenſes peterent ab Epicrate hæreditatem, *quemadmodum* palæſtritæ Syracuſani ab Heraclio petiſſent. *All' iſteſſo modo, che.*

Ut item, Sicut item: pro *ita*.

4 Interdum *item* poſtponitur. Cicer. 4. Acad. 13. *Ut* enim de ſenſibus, *item* faciunt de reliquis. Id. de Or. 26. *Sicut* in foro non bonos Oratores, *item* in theatro actores malos perpeti. *Così ancora.*

Non item.

5 *Item* cum negatione ſæpe in extremam conjicitur clauſulam: ut res, quæ conferuntur, diverſas eſſe appareat. Cic. in Or. 43. Nam omnium magnarum artium, ſicut arborum, altitudo nos delectat; radices, ſtirpeſque *non item*. Id. 4. Tuſc. 14. Ingenioſi in morbum & incidunt rarius, & recreantur ocyus; hebetes *non item*. Id. At. l. 2. epiſt. 21. Spectaculum tibi uni jucundum, cæteris *non item*. *Agli altri no.*

6 *Item* pro *iterum* rarum admodum eſt: Sueton. in Tib. 1. 6. Parentes pene bis prodidit, ſemel cum a nutricis ubere, *item* cum a ſinu matris raptim auferretur.

Itidem.

7 *Itidem*, eſt *Similiter*, ideſt *Eodem modo*. Cic. Partit. 22. Temperantia in rebus incommodis eſt *itidem* duplex. *Similmente*. Id. 3. de Nat. Deor. 24. Vinctus *itidem* a filio Saturnus. Id. 1. de Leg. 10. Ea, quæ movent ſenſus, *Itidem* movent ſenſus omnium. *Nell' iſteſſo modo*.

Itidem &, *itidem ut*.

8 Adſciſcit autem interdum conjunctionem *&*, alias *ut*: Cic. 2. de Leg. 3. Nunc *itidem* ab eodem, *&* a cæteris Diis immortalibus ſunt capienda primordia. Ter. Hec. 3. 1. *Itidem* mulieres ſunt ferme, *ut* pueri, levi ſententia. *Parimente come*.

CAPUT LXXXVIII.

De Adverbio ITERUM.

Iterum pro *Secundò*.

1 ITerum pro *Secundò* eleganter ponitur: Cic. Div. 35: Flaminius Conſul *iterum*. Id. pro Sext. 16. L. Saturnius *iterum* Tribunus. Id. in Brut. 18. Livianæ fabulæ vix dignæ, quæ *iterum* legantur. *La ſeconda volta*.

Semel, iterum: Semel, atque iterum: Semel, aut iterum: Semel, iterumque.

2 Alias adſciſcit *ſemel*. Cicer. 5. Ver. 77: Duobus pretiis unum & idem frumentum ven-

vendidiſti *ſemel* civitatibus, *iterum* populo Romano. Item pro Dom. 52. Audierat ex illo ſe a me bis ſalutem accepiſſe, *ſemel* ſeparatim, *iterum* cum univerſis. *Una volta da per ſe, un' altra inſieme con tutti*. Id. pro Cluent. c. 17. Ut re *ſemel*, *atque iterum* præjudicata condemnatus in judicium venerit. *Una, e due volte*. Id. in Brut. 90. Antiſtius, & Piſo ſæpe dicebant, minus ſæpe Pomponius, raro Carbo, *ſemel, aut iterum* Philippus. *Una, o due volte*. Cicer. 1. Divinat. cap. 25. Sophocles id *ſemel iterumque* neglexit.

Iterum ac tertium, iterum ac tertio.

3 Aſſumit aliquando vel *Tertium*, vel *Tertio*. Cic. 1. Inv. 39. Primum quidem decipi incommodum eſt, *iterum* ſtultum, *tertium* turpe. Id. 2. Div. 59. Nemo eſt, quin ſæpe jactans, Venerem aliquando jaciat, nonnuquam etiam *iterum, ac tertium*. Id. pro Dejot. 5. ille *iterum*, ille *tertio* auctionibus factis pecuniam dedit. Id. pro Roſc. Am. 21. *Iterum, ac tertio* nominavi. *Due, e tre volte*.

Iterum, ac ſæpius.

4 Nonnunquam additur *Sæpius*. Cic. lib. 13. epiſt. 43. Ut re experiatur, *iterum, ac ſæpius* te rogo. Id. pro Leg. Man. 11. Teſtis eſt *iterum, ac ſæpius* Italia, quæ, &c. Id. pro Font. 8. *Semel, atque iterum, ac ſæpius*. *Una, due, e più volte*.

CA-

CAPUT LXXXIX.

De Præpoſitione JUXTA.

1 JUxta eſt *Apud*. Nep. in vit. Attici; c. 22. Sepultus eſt *Juxta* viam Appiam ad quintum lapidem. Virg. 6. Æn. Furiarum maxima *Juxta* accubat.

Juxta pro *Æque*.

2 Sæpe uſurpatur pro *Æque*. Salluſt. Jugur. cap. 67. *Juxta* boni, maliqueobtruncati ſunt. Id. ibid. Plebi, Patribuſque *juxta* chari. Id. ibid. Cives, hoſteſque *juxta* metuere. *Tanto i Cittadini, quanto i nemici*.

Admonitio.

3 Hæc familiaria ſunt Hiſtoricis, Oratoribus non item, qui Æque libentius, quam *juxta* uſurpare ſolent. lege *Æque*.

Juxta ac, Juxta atque.

4 *Juxta ac*, *juxta atque* itidem hiſtorica ferme ſunt. Liv. lib. 1. cap. 54. Abſentium bona *juxta atque* interemptorum diviſa fuerunt. Id. lib. 28. cap. 20. Trucidant inermes *juxta*, *atque* armatos. *Così i diſarmati, come gli armati*.

Admonitio.

5 Quod minus veriſimile aut uſitatum eſt; id antecedere ſolet. Liv. l. 5. c. 6. Et ſe *juxta* hyeme, *atque* æſtate bella gerere poſſe.

Juxta ac ſi.

6 *Juxta ac ſi* Ciceronianum eſt. Cic. poſt red. in Sen. 8. Me reliquis officiis *juxta ac* ſi meus frater eſſet, ſuſtentavit. ideſt non ſecus ac ſi. *Come ſe mi foſſe fratello*.

Juxta cum.

7 *Juxta* interdum aſſumit *Cum* apud Hiſtori-

ſtoricos, & Poetas. Salluſt. Catil. Quo in loco res noſtræ ſint, *juxta mecum* omnes intelligitis. Ideſt æque ac ego. *Quanto me*. Plaut. Aul. 4.2. *Juxta mecum* rem tenes. Id. Perſ. 2. 2. *Juxta tecum*, ſi tu neſcis, neſcio.

Juxta pro *Secundum*, vel *Poſt*.

8 *Juxta* pro *Secundum* hiſtoricum itidem eſt. Tac. 2. hiſt. 76. 3. *Juxta* Deos, in tua manu eſt. Id. 6. An. 42. 3. Populi imperium *juxta* libertatem, paucorum dominatio regiæ libidini propior eſt.

CAPUT XC.

De Adverbio LICET.

1 Licet pro *Etſi* rarum eſt. Cicer. Att. 3. epiſt. 12. *Licet* tibi, ut ſcribis, ſignificaram, ut ad me venires Sidona, tamen intelligo, &c. Id. in Var. Veritas *licet* in cauſis nullum patronum, aut defenſorem obtineat; tamen per ſe ipſa defenditur.

Admonitio.

2 Quoties ſequitur *tamen*, ſatius eſt uſurpare *Etſi*, *Tametſi*, *Quamquam*. Nam *Licet* hac ſignificatione, ut diximus, rarum eſt, niſi cum conceſſioni ſervit.

Licet abſolute poſitum.

3 *Licet* ſæpiſſime abſolute ponitur, & ſervit conceſſioni. Cicer. Att. 14. epiſt. Sed omnia *licet* concurrant, idus Martiæ conſolantur. *Se ben rovinaſſe il Mondo*. Id. de Am.

20. Quantumvis *licet* excellas. *Per molto eminente, che tu ſii*. Id. At. lib. 1. epiſt. 13. Ex qua *licet* pauca deguſtes. *Tu puoi pigliare un ſaggio, ch' io mi contento*. Id. Att. lib. 5. ep. 1. Vel ipſi hoc dicas *licet*, humanitatem meo judicio illi defuiſſe. *Lo puoi ben dire a lui ſteſſo*. Id. Att. lib. 2. epiſt. 24. Proinde iſti faciant *licet*, quos volent, Conſules. *Facciano pure*. Id. 3. de Leg. Quantumvis enumeres multos *licet*, nullos tamen, &c. *Per molti, che tu ne conti*. Id. de Ar. reſp. 9. Quam volumus *licet* P. C. ipſi nos amemus, tamen nec numero Hiſpanos, &c. *Amiamoci pur quanto vogliamo*.

Licet per me; Per te; Per illum, &c.

4 Sæpe adjicitur *Per me*, *Per te*, *Per illum*, & alia ejuſmodi. Cicer. 1. Acad. 26. *Per me* vel ſtertas *licet* (inquit Carneades) non modo quieſcas. *Tu puoi ben per mio conto anco ronfare*. Id. 3. de Or. 35. *Per me*, appellet Oratorem, *licet*. *Chiamilo Oratore; che io me ne contento*. Plaut. Aſin. Prol. Aſinariam vult eſſe, ſi *per vos licet*. Ter. Adelph. 1, 2. Sinatis hunc facere, dum *per ætatem licet*. *Mentre gli è conceſſo per l'età*.

Licet, pro *Etiamſi*.

5 Nonnunquam *Licet* pro *Etiamſi* videtur uſurpari. Cice. poſt red. in Sen. 2. *Licet* corpus abeſſet meum, dignitas jam in patriam reverterat. *Ancorchè, Quantunque*.

Licet cum infinito, pro *Poſſumus*.

6 Alias infinito modo junctum uſurpatur pro

pro *Poſſumus*. Cicer. 1. Off. 29. *Licet* ora ipſa cernere iratorum. *Si può vedere il volto*. Id. 1. Div. 7. Mirari *licet*, quæ ſint animadverſa a medicis herbarum genera. *E' coſa di maraviglia*. Id. 1. Div. 41. Videre *licet* nationes quaſdam.

Admonitio.

7 Cicero pro *videre eſt*, *intelligere eſt*, quæ poetica ſunt, dicere ſolet, *Videre licet*, *intelligere licet*.

CAPUT XCI.

De Adverbio LONGE.

Longe pro *Procul*.

1 Longe proprie eſt *Procul*. Cicer. lib. 2. epiſt. 7. *Longe* abſum: audio ſero. Id. Att. 6. ep. 3. Tu abes *longe* gentium. *Tu ſtai in paeſi lontani*. Id. 2. Fin. 30. Audi, ne *longe* abeam, moriens quid dicat Epicurus. *Per non ir lontano*. Id. 6. Ver. 27. Epicrates *longe* mihi obviam proceſſit. Id. de Am. 12. Ut nos *longe* proſpicere oporteat futuros caſus reip. *Molto avanti*.

Longe, *Lateque*.

2 *Longe*, *lateque* aſſumuntur ad ſignificandam longitudinem, ac latitudinem ſpatii. Cicer. 2. de Nat. Deor. 15. Nam Solis candor illuſtrior eſt, quam ullius ignis: quippe qui immenſo mundo tam *longe*, *lateque* collucet. Id. pro Leg. Man. 12. Tantum bellum, tam diuturnum, tam *longe*, *lateque* diſperſum. Id. 1. Fin. 34. Quæ autem eſt alia cauſa

erroris tam *longe*, *lateque* diffuſi, niſi quod, &c. *Tanto ſparſo per ogni verſo*.

Longe pro *Valde*.

3 Interdum *Longe* pro *Valde*, aut *Multum* uſurpatur. Cic. 1. Acad. 1. Totaque ea res *longe* cæteris, & ſtudiis, & artibus antecedit. *Di gran lunga*. Idem pro Font. 17. O fortunam *longe* diſparem M. Fonteii! Id. pro Syl. 17. Et erat huic judicio *longe* diſſimilis illa contentio.

Longe, *Multumque*.

4 Nonnunquam aſſumit *Multum*, ſignificandi gratia. Cic. 5. Fin. 14. Quam *longe multumque* præſtet mens, atque ratio.

Longe, pro *Multo*.

5 *Longe* pro *Multo* ſæpe uſurpatur, nec raro cum ſuperlativo jungitur. Cicer. pro Dom. 16. *Longe* aliter, atque a me dicta erant, detulerunt. *Molto diverſamente da quello*, *ec.* Id. pro Plan. 38. Quod eſt *longe* ſecus. Id. 1. de Or. 11. *Longe* omnium in dicendo & *graviſſimo*, & *eloquentiſſimo* Platoni. *Di gran lunga più di tutti*. Id. in Brut. 62. Vir *longe* poſt homines natos *improbiſſimus*. Id. lib. 13. ep. 14. Pætus *longe princeps* municipii Lucenſis. Id. 4. Ver. 22. *Longe primus* civitatis eſt Epicrates.

CAPUT XCII.

De Adverb. MAGIS, & MAXIME.

Magis quam.

1 MAgis plerumque cum *Quam* copulatur. Cic. 2. de Or. 4. *Magis* adeo id facilitate, *quam* ulla mea culpa contigit. Id. At. lib. 16. ep. 5. Etſi *magis* eſt, quod gratuler tibi,

quam

quam quod te rogem. Id. pro Mil. 7. Niſi forte *magis* erit parricida, qui conſularem patrem, *quam* ſi quis humilem necaverit.

Admonitio.

2 Non temere *Magis* pro *Plus* uſurpandum eſt. *Magis* enim plerumque ad comparationem pertinet, & *potius* ſignificat. *Plus* autem ſæpe refertur ad magnitudinem, & contrarium habet *Minus*; ut, *Plus virium*; *plus jucunditatis*; item *plus poſſe*, *plus efficere*, & alia ejuſmodi, quibus locis *Magis* uſurpare non licet. Lege *Plus*.

Magis, abſolute poſitum.

3 Sæpe abſolute ponitur, ſed ita ut *quam* fere intelligatur. Cicer. lib. 16. ep. 19. Expecto tuas litteras, te ipſum multo *magis*. Id. Parad. 3. c. 1. Nihil huc addi poteſt, quo *magis* virtus ſit. Id. pro Planc. 24. *Magis* Ædilis fieri non potuiſſet. ideſt, quam factus eſt. Id. l. 1. ep. 9. Cum Pompejus ita contendiſſet, ut nunquam *magis*.

Magis ſi.

4 Nonnunquam aſſumit *Si*. Cicer. de Am. 7. Tum *magis* id diceres, Fanni, *ſi* nuper in hortis Scipionis affuiſſes. Plau. Mil. Act. 5. *Magis* dicas, *ſi* ſcias, quod ego ſcio. Terent. Heaut. 5. 1. *Magis*, *ſi* magis noris, putes ita rem eſſe.

Magis, magiſque. Magis, ac magis.

5 Interdum *Magis* iteratur, rei magis declarandæ gratia. Cicer. lib. 2. ep. 18. Sed mihi quotidie *magis*, *magiſque* de tuis rationibus cogitanti placet &c. Id. At. 14. ep. 21. Itaque de Græcia quotidie *magis*, *&* *magis* cogito. Id. Att. 5. epiſt. 7. Quotidie *magis*, *ac magis* ſuſpicor te in Epirum profectum. *Ogni giorno più, e più.*

Nihilo magis. Vide, *Nihilo*.

Magis cum *Minus* comparatum.

6 Aliquando *Magis* cum *Minus* comparatur. Cicer. 1. Off. 21. Capeſſentibus Rempub. nihilo *minus*, quam Philoſophis, haud ſcio, an *magis* etiam deſpicientia adhibenda ſit rerum humanarum. Ter. Adelph. 4. 3. Omnes, quibus res ſunt *minus* ſecundæ, *magis* ſunt natura quodammodo ſuſpicioſi.

Maxime iteratum.

7 Cicer. lib. 1. epiſt. 7. Ii *maxime*, qui te & *maxime* debuerunt, & plurimum potuerunt juvare.

Quam maxime.

8 *Quam maxime*, rem plurimum auget. Cic. 1. de Or. 33. Dicere *quam maxime* ad veritatem accommodate. *Più che ſia poſſibile*.

Vel Maxime.

9 *Vel maxime* idem pene quod *Quammaxime*. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 65. Mihi videtur *vel maxime* confirmare. Id. Partit. 33. Quæ quidem *vel maxime* ſuſpicionem movent. *Più che altra coſa mai*.

Ut cum maxime.

10 *Ut cum maxime* ad tempus refertur: Cic. ad Qu. Fr. l. 2. ep. 8. Domus celebratur *ut cum maxime*. *Più che mai*.

Quam qui maxime.

11 *Quam qui maxime* ad perſonam. Cic. lib. 5. epiſt. 2. Tam ſum amicus Reip. *quam qui maxime*. *Quanto altri mai*.

Ut quiſque maxime, ita potiſſimum.

12 Cic. 1. Off. 15. *Ut quiſque maxime* opis indigeat, *ita* ei *potiſſimum* opitulari. *Quanto più alcuno ha biſogno d' ajuto, tanto più ajutar lui, che altri*.

Ma-

Maxime in reſponſionibus.

13 *Maxime* adhiberi ſolet in reſponſionibus, habetque vim affirmantis. Ter. Adelph. a. 4. ſc. 3. Sequere me hac intro. Mi. *Maxime*. Id. in Hec. a. 4. ſc. 4. Puerum Philippe mihi cedo, ego alam. Ph. *maxime*.

CAPUT XCIII.

De Adverb. MAGNOPERE, & MAXIMOPERE.

1 MAgnopere, ex *Magno*, & *Opere* factum, uſurpatur pro *Multum*, aut *Valde*. Cic. l. 15. ep. 14. Ego cæterarum rerum cauſa tibi Romam *magnopere* properandum cenſeo. Id. pro Roſc. Com. 15. Quorſum recidat reſponſum tuum, non *magnopere* laboro. *Non troppo mi curo. Non mi dà molto penſiero*. Id. 7. Ver. 41. Quid, inquam, *magnopere* potuit Cleomenes facere, iſtius avaritia navibus exinanitis? Id. 1. de Leg. 20. Philoſophus *magnopere* auctor fuit, ut, &c. Id. lib. 6. ep. 14. *Magnopere* putavi oportere.

Magno opere.

2 Interdum hoc adverbium dividitur in ea, ex quibus conflatur. Cic. At. lib. 13. epiſt. 36. *Magno opere* accerſitus. Id. lib. 13. epiſt. 36. *Magnoque opere* abs te peto. *E ti dimando inſtantemente queſta grazia*.

Maximopere.

3 Hinc eſt *Maximopere*, quod itidem conjunctum invenitur, ac diviſum. Cic. Famil. 10. ep. 35. Id *maximopere* cenſeo perſequendum. Teren. Eunuch. a. 3. ſc. 3. Thais *maximo* te *opere* orabat, ut cras redires.

CAPUT XCIV.

De Adverb. MALE, & Interjectione MALUM.

Male accipere.

1 M*Ale accipere* eſt *Male tractare*; & refertur tum ad verba, tum ad facta. Cic. 3. Ver. 54. *Male accipit* verbis Rabonium. *Fa una buona ſgridata. Lo riprende forte*. Id. 4. Ver. 23. Epicrates homines multis verbis *male* a ſe *acceptos* dimiſit. Lentul. ad Cic. lib. 12. epiſt. 14. Excluſus ab Antiochia Dolabella, & in oppugnando *male acceptus*. *Maltrattato*.

Male mulctare.

2 *Male mulctare*, idem, quod *pugnis, verberibuſve male accipere*. Cicer. in Brut. 22. Addebat etiam ſcriptores illos *male mulctatos* exiſſe cum Galba. Id. 6. Ver. 43. Ii primò cum obſiſtere conarentur, *male mulctati* clavis, ac fuſtibus repelluntur. *Mal conci*.

Male audire.

3 *Male audire*, & *Bene audire* fere ad malam, aut bonam famam pertinent; nam, cui maledicitur, is male audit: cui bene dicitur, audit bene. Cicer. Att. 6. epiſt. 1. Qui me idcirco putat *bene audire* velle, ut ille *male audiat*. Id. 5. Tuſc. 50. Surdaſter erat M. Craſſius; ſed aliud moleſtius, quod *male audiebat*, etiamſi, ut mihi videbatur, injuria. *Non avea buona fama. Non ſi diceva bene di lui*.

Male ſit, Deus male faciat.

4 *Male ſit, Dii male faciant*, male precantis erat. Catul. At vobis *male ſit*, malæ tene-

tenebræ. Cicer. At. 13. epiſt. 25. *Male* mihi *ſit*, ſi unquam quicquam tam enitar. Id. At. 15. epiſt. 15. *Male ſit* Antonio; ſi quidem Buthrotiis moleſtus eſt. Id. lib. 1. epiſt. 21. Dii iſti Segulejo *male faciant*, homini nequiſſimo.

Male narras.

5 *Male narras*, eſt *Triſtem nuncium affers*. Cice. At. 16. ep. 14. *Male narras* de illo. *Mi dai una mala nuova di colui*. Cui opponitur, *Narras bene*. Cicer. parad. 3. c. 2. *Bene* hercule *narras*. *Bene certamente*.

Malum.

6 *Malum* ſæpe interjectio eſt indignantis Cicer. 1. Phil. 6. Quæ, *malum*, eſt iſta voluntaria ſervitus? Id. 3. Ver. 20. Quæ, *malum*, eſt iſta tanta audacia, atque amentia? *Che domin' è? ec.*

CAPUT XCV.

De Adverbio MINUS, & inde ortis.

Minus pro *Parum*, aut *Rarius*.

1 M*inus* ſæpe pro *Parum* uſurpatur. Cic. de Am. 6. Si *minus* intelligitur, quanta vis amicitiæ ſit, ex diſcordiis percipi poteſt. *Se non s' intende così bene*. Dolabell. ad Cic. 9. ep. 9. Terentia *minus* belle habuit: *Non s' è ſentita troppo bene*. Cic. lib. 12. ep. 2. L. Cotta *minus* in Senatum venit. *Non troppo ſpeſſo viene in Senato*.

Minus in numerando.

2 *Minus* in numerando præclaros habet uſus. Sic Livius. Romanorum cæſi *minus* mille.

 Id.

Id. l. 5. c. 8. *Minus* militum periit. Id. lib. 39. cap. 18. In Senatu centum non *minus* erant. Cæſar. A millibus paſſuum *minus* duobus caſtra poſuit.

Minus pro *Non*.

3 *Minus* interdum eandem fere vim habet, ac *non*, præſertim cum antecedit *Si*. Cic. 1. Div. 14. Ac nonnunquam, quæ prædicta ſunt, *minus* eveniunt. *Non rieſcono troppo*. Id. 7. Ver. 27. *Si minus* necari, cuſtodiri oportebat.

Minus quam; Minus ac;
Minus atque.

4 *Minus* aſſumit *Quam* apud Oratores, Interdum *Ac*, vel *Atque* apud Poetas. Cicer. l. 15. ep. 10. Si mihi tecum *minus* eſſet, *quam* eſt cum tuis omnibus. Virg. 3. Æn. v. 561. *Haud minus, ac* juſſi faciunt. Hor. l. 2. Sat. 7. Qui peccat *minus atque* ego.

Nihil minus, vide *Nihilo*.

Minus minuſque.

5 Ut *magis*, ita *Minus* iteratur interdum. Ter. Heaut. 3. 3. Nam mihi jam *minus, minuſque* obtemperat. *Tuttavia meno*.

6 *Minus ac Minus* Plinianum eſt. Cum adveſperaſcit, apes in alveo ſtrepunt *minus ac minus*. lib. 11. c. 10.

7 *Minus & minus* Ovidianum. De Pon. lib. 2. epiſt. 8. Nam *minus & minus* eſt facies in imagine triſtis.

Minime.

8 *Minime* plus eſt, quam *Minus*, ſed non penitus negat, ſi vim ejus propriam ſpectes. Cic. in Brut. 57. Sed mihi placebat Pomponius maxime, vel *minime* diſplicebat. *Pochiſſimo. Meno di tutti*. Cæſ. 1. B. G. 1. *Minimeque* ad eos mercatores ſæpe commeant. Cic. l. 13.

ep.

ep. 1. Homo *minime* ambitioſus, *minimeque* in rogando moleſtus. *Molto poco*. *Non molto ambizioſo*. Id. 7. Ver. 34. Etſi in hac quadriremi *minime* multi remiges, & milites deerant.

9 Aliquando prorſus negat, & adhibetur pro *non*. Cic. de leg. lib. 3. cap. 8. Nobis vero placet: Sed iis, qui in provinciis ſunt, *minime* placet.

Minime omnium.

10 *Minime* conjungitur cum genitivo *Omnium*, quod ſuperlativum ſit. Cicer. pro Roſc. Am. c. 34. Id ad te *minime omnium* pertinebat. *Meno di tutti*.

Minime gentium.

11 *Minime gentium* in familiari ſermone adhiberi ſolet, habetque vim maximam negandi. Ter. Adelph. a. 3. ſc. 2. Ah *minime gentium*. *Ah no, ah non ſia mai*.

Minimum.

12 *Minimum* cum *Maxime* comparatum. Cic. de Amic. 13. Ut quiſque *minimum* firmitatis habeat, *minimumque* virium, ita amicitias appetit. *Quanto manco, ec. Tanto più, ec.*

Minimum cum *Plurimum* comparatum.

13 Comparatur interdum *Minimum* cum *Plurimum*. Cicer. in orat. c. 26. Hoc in genere nervorum eſt *vel minimum*, ſuavitatis autem *vel plurimum*. Colum. lib. 1. cap. 6. Pinguis ager cum *plurimum* reddat, *minimum* poſcit.

Minimum pro eo, quod minus Latine dicitur *ut minimum*.

14 Cicer. de Un. Ita fiunt omnes partes *minimum* octoginta una. *Almeno*. Id. in Or.

 61. Non

61. Non loquor de uno pedes extremo, adjungo, quod *minimum* ſit, proximum ſuperiorem.

CAPUT XCVI.

De Adverbiis MIRE, MIRIFICE, & MIRUM.

1 MIre parum uſitatum eſt, ſi cum *mirifice* comparetur. Cicer. At. 16. ep. 11. Puero municipia *mire* favent. Cicero 1. Ac. 9. Quas *mirifice* Plato erat amplexatus: *maravigliosamente*. Id. 1. de Or. 13. Ac jam tum erat adoleſcentulus, his ſtudiis *mirifice* deditus. Id. 1. N. D. 21. Te *mirifice* ab eo diligi, intelligebam.

2 *Mirum* etſi proximam vim habet, tamen ad nomen magis videtur accedere. Cice. 2. de Or. 43. Hoc *mirum* quiddam valet. Id. 1. de Or. 49. *Per* mihi *mirum* viſum eſt. hoc eſt *permirum*.

Mirum ſi; Mirum ni.

3 *Mirum* interdum aſſumit *Si*; vel *Ni*; Cic. de Ar. reſp. 5. Nec *mirum*, *ſi* hoc vobis ridiculum videtur. Ter. Eun. 4. 4. *Mirum*, *ni* tu credas, quæ iſte dicat. *Vorrei ben dire, che tu non credeſſi*. Cice. 2. de Or. 69. Quid ploras pater? *mirum*, *ni* cantem. *E' maraviglia ch' io non canti.*

Mirum quam; Mirum quantum.

4 Interdum jungitur cum *Quam*, aut *Quantum*. Cic. Att. l. 13. epiſt. 38. *Mirum*, *quam* inimicus ibat, ut ego objurgarem. Liv. lib. 1. c. 16. *Mirum*, *quantum* illi viro hæc nuncianti fides fuerit. Id. l. 2. c. 1. Id, *mirum*, *quantum* profuit ad concordiam civitatis.

Mi-

Mirum unde.

5 Alias cum *Unde*. Cic. pro Rab. 9. *Mirum* mihi videtur, *unde* tu inveneris &c.

CAPUT XCVII.

De Adverbio MODO.

Modo, poco avanti, Ἄρτι.

1 MOdo ad tempus relatum non eſt idem, quod *nunc*, ſed *aliquanto ante*. Cicer. 6. Ver. 3. Quid dico nuper? immo vero *modo*, ac plane paulo ante. Id. l. 4. ep. 13. In qua urbe *modo* gratia, auctoritate, & gloria floruimus, in ea nunc iis quidem omnibus caremus. *Poco fa. Dianzi*. Id. 5. Fin. 2. *Modo* enim fuit Carneades.

2 Aliquando eſt idem, quod *nunc*, & adhæret Imperativis. Cicer. pro Roſc. Am. c. 35. Veniat *modo*: explicet &c. Liv. lib. 8. cap. 4. Uſurpate *modo* poſtulando, quod illi vobis tacite concedunt.

Modo modo, pro *Nunc nunc*.

3 *Modo* iteratum ſignificat idem, quod *Nunc*, vel *Alias* iteratum. Cic. 1. N. D. 18. Cotta meus *modo* hoc, *modo* illud. *Or queſto, or quello*. Id. 1. N. D. 29. *Modo* his, *modo* illis partibus. Id. At. lib. 13. epiſt. 25. O Academiam volaticam, *modo* huc, *modo* illuc. *Or qua, or là*.

Modo pro *Tantummodo*.

4 Interdum *Modo* pro *Tantummodo* uſurpatur. Cic. in Or. 9. Hi, unum *modo* quale ſit, ſuſpicantur. *Uno ſolamente*. Ter. Adelph. act. 3. ſc. 5. *Modo* facito, ut illam ſerves. *Sol fa in modo, che*.

Si

Si modo pro *Si tamen*.
Se pure.

5 *Si modo* interdum eſt *Si tamen*. Cicer. At. lib. 12. ep. 43. Contudi enim animum, & fortaſſe vici, *ſi modo* permanſero. *Se però terrò ſaldo*. Idem lib. 10. epiſt. 11. Omnia ei obſequia polliceor, *ſi modo* remp. reſpicere volet. *Se pure*.

Modo, pro *Dummodo*, *Modo ne*,
Modo ut.

6 Alias eſt *Dummodo*. Cic. Att. lib. 16. epiſt. 13. Veniam, quo vocas, *modo* adjutore te. Id. 6. Ver. 5. Concedo, ut impune emerit, *modo ut* bona ratione emerit. *Purchè*. Id. 1. Off. 25. Quæ placet Peripateticis, & recte placet, *modo ne* laudarent iracundiam. Idem At. lib. 5. epiſt. 4. *Modo ne* illa exceptio in aliquem incurrat bene de nobis meritum.

Modo, *cum*: *Modo*, *ubi*.

7 Plaut. Aſin. act. 5. ſc. 2. *Modo cum* dicta in me ingerebas. *Poco fa*, *quando*, *ec.* Terent. And. act. 1. ſc. 3. Davum *modo* timere ſenſi, *ubi* nuptias futuras eſſe audivit.

Non modo pro *non ſolum*.

8 *Non modo* pro *non ſolum* elegans eſt; eademque ratione conſtruitur. Cicer. ad At. 12. epiſt. 4. *Non modo* libenter, ſed etiam æquo animo. Id. 3. off. c. 19. Quem Fimbria etiam, *non modo* Socrates noverat. Id. ibid. *Non modo* facere, ſed ne cogitare quidem quicquam audebit.

De uſu hujus particulæ vide plura Cap. CXII.

CAPUT XCVIII.

De Conjunctione MOX.

1 MOx eſt *Paulo poſt*. Sic enim differunt *modo*, *nunc*, & *mox*, quod *nunc* de tempore præſenti dicitur: *modo* de eo, quod paulo ante anteceſſit: *mox* de eo, quod paulo poſt ſequetur. Cic. 5. Or. 32. Verum illa *mox*, nunc de ipſa exercitatione, quid ſentias, quærimus. Id. 1. de Div. 23. Diſcedo pauliſper a ſomniis, ad quæ *mox* revertar. Id. At. lib. 10. epiſt. 4. Juſſitque mihi nunciari *mox* ſe venturum. *Subito*, *Poco dopo*.

2. *Mox* cum verbo præteriti temporis conjunctum invenitur apud Columellam lib. 3. cap. 20. Sed magnopere cave, ne imiteris.

Quam mox pro *quanto poſt*.

3 Plaut. Bacch. 4. 6. *Quam mox* navigo? *Quanto ſtarò a navigare*? Terent. Phor. 1. 3. Dum expecto, *quam mox* veniat. Liv. l. 5. c. 21. Concione dimiſſa, corpora curant, intenti, *quam mox* ſignum detur. Cic. pro Roſc. Com. 1. Expecto, *quam mox* Chærea hac ratione utatur. *Sto aſpettando, quanto ſtarà*.

CAPUT XCIX.

De Adverb. MULTO.

1 MUlto cum nominibus comparativis conjungi ſolet, ſed aliquando etiam cum ſuperlativis ad majorem vim ſignificandam. Cicer. pro Leg. Man. cap. 1. Conſpectus

ctus veſter *multo* jucundiſſimus. Id. 6. Ver. c. 23. Civitas totius Siciliæ *multo* maxima & locupletiſſima.

2 *Multo poſt*, *multo ante*; *multo aliter* nec indigent exemplis, nec ſunt hujus loci.

CAPUT C.

De Conjunctione NAM, & NAMQUE.

Nam, & *namque* in Anteoccupatione.

1 NAm, & *Namque* (ut a trito, vulgatoque uſu abeamus) interdum Anteoccupationi ſerviunt. Cicer. 1. de Inv. c. 6. *Nam* Hermagoras quidem, nec quid dicat, attendere, nec quid polliceatur, intelligere videtur. Id. 8. Phil. 5. *Nam* quod me tecum iracunde agere dixiſti ſolere, non eſt ita: vehementer me agere fateor, iracunde nego. Id. 1. de Or. 16 *Namque* illud quare Scævola negaſti te fuiſſe laturum? Quibus locis ad ea, quæ adverſarius objecerat, vel auditor, lectorve objicere poterat, reſpondetur.

Nam in enumeratione.

2 Sæpe *Nam* in enumeratione poſtremum locum obtinet, ut ſubjiciat, quod requirere poſſet auditor. Cicer. ad Q. Fr. l. 1. epiſt. 1. *Nam* quid ego de Gratidio dicam? Id. l. 14. ep. 1. *Nam* quid ego de Cicerone dicam? qui &c. *Ora che dirò io di Cicerone?*

Nam ſubjectum in interrogatione.

3 Interdum ſubjicitur in interrogatione; Cicer. Partit. 7. Numquid *nam* reſtat? Id. Ep. Brut. 2. Quinque cohortibus quid *nam* ſe facturum arbitratur? *Che mai?*

CAPUT CI.

De Adverbio NÆ.

1 NÆ graviter affirmantis eſt: uſurpatur pro *Vero*, ſed fere pronomini præponitur. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 1. *Næ ego* incautus, qui cum Academico, & eodem Rhetore congredi conatus ſum. *In vero, In fatti*. Id. lib. 7. ep. 24. Scilicet iſta quidem ſumma, *næ ego* multo libentius emerim diverſorium Terracinæ. *Io per me*. Id. l. 7. ep. 1. *Næ tu* haud paulo plus, quam quiſquam noſtrum delectationis habuiſti. *Tu per certo*. Id. 1. Tuſc. 30. *Næ ille* vir ſapiens lætus morietur. Id. 2. Cat. 3. *Næ illi* vehementer errant.

Admonitio.

2 A Plauto, ac Terentio etiam ſine pronomine uſurpatur, a Cicerone non item.

CAPUT CII.

De Adverbio NE.

Ne, cum *Vereor*, *Timeo*, *Metuo*.

1 *Vereor ne* eſt *nolim*, ſed *timeo*. Cic. 2. Ac. 36. *Vereor*, *ne* ſubarroganter facias, ſi dixeris tuam. Id. At. 14. epiſt. 18. *Vereor*, *ne* nihil habuerit. Ter. And. 1. 4. Tum autem hoc *timet*, *ne* deſeras ſe. Cicer. pro Mil. 21. *Metuebat* ſcilicet, *ne* indicaretur. *Avea paura di non eſſere ſcoperto*.

Non vereor, *ne*. *Non metuo*, *ne*.

2 *Non vereor*, *ne*, hoc eſt *Nolim*, *ſed non timeo*. Cic. l. 2. ep. 7. *Non vereor*, *ne* quid teme-

temere, *ne* quid ſtulte facias. Id. 4. Acad. Itaque *non metuit ne* confundere omnia videatur.

Vereor, ne non: Timeo, ne non.

3 *Vereor, ne non*, idem eſt, quod *Vereor, ut*, ideſt *Velim, ſed timeo*. Cic. At. lib. 7. ep. 12. *Vereor, ne* exercitum firmum habere *non* poſſis. Id. At. l. 9. ep. 4. Sed *timeo, ne non* impetrem.

Non vereor, ne non; Non metuo.

4 *Non vereor, ne non* eſt *Velim, ſed non timeo*. Cic. l. 2. ep. 1. *Non* enim *vereor, ne non* ſcribendo te expleam. *Son certo, che ti ſazierò*. Id. 6. Ver. 38. *Non vereor, ne* hoc officium meum P. Servilio Judici *non* probem. *Son ſicuro, che.*

Ne pro *ut non*.

5 *Ne* pro *Ut non* uſitatius eſt, quam ut exemplis illuſtrandum videatur.

Ut ne.

6 Interdum præponitur *Ut*. Cic. 1. Off. 7. Juſtitiæ primum munus eſt, *ut ne* cui quis noceat.

Neve, & neu.

7 *Neve* conflatum eſt ex *Ne*, & *Ve* pro *Vel*. Ex *Neve* factum eſt *Neu* fuga poſtremæ literæ.

Ne, neve, neu.

8 Cæſ. 1. de B. Civ. 94. 3. *Ne* labori ſuo, *neu* periculo parceret. Cic. ad Qu. Fr. lib. 1. epiſt. 2. Hoc te primum rogo, *ne* contrahas, ac demittas animum, *neve* te obrui tanquam fluctu, &c. ſinas.

Neu, neu; neve, neve.

9 Salluſt. Catil. *Neu* quis poſtea ad Senatum referat, *neu* cum Populo agat. Cic. 3. de Or. 43. *Neve* aſper eorum concurſus, *neve* hiul-

hiulcus ſit. Id. l. 1. ep. 9. Peto a te, ut id a me *neve* in hoc reo, *neve* in alio requiras.

Ne multa; ne multis.

10 *Ne multa*, *Ne multis* ſunt brevitatis notæ in narrationibus. Cic. 5. Ver. 25. Jud. *Ne multa*, his contumeliis ſcitote Q. Lollium coactum ad Apronii leges, conditioneſque veniſſe. *Per abbreviare*. Id. pro Cluen. 64. *Ne multa*, perquiritur a coactoribus, invenitur ea ſerula ad Stratonem perveniſſe. Id. ibid. cap. 36. *Ne multis*, Diogenes emitur. *In poche parole*.

Ne prohibentis cum Conjunctivo.

11 *Ne* cum prohibentis eſt, Conjunctivo, & Imperativo modo adjungi ſolet. Plaut. Mil. *Ne* me *moneas*; memini ego officium meum. Id. Perſ. 4. 4. *Ne doce*. Ter. And. 2. 3. *Ne nega*. Cicer. 2. de Leg. 9. Præter Idææ Matris famulos, eoſque juſtis diebus, *ne* quis ſtipem *cogito*.

Admonitio.

12 Cicero libentius uſurpat *Noli*, & *Cave*: Cicer. At. l. 6. ep. 1. *Noli* putare, me quicquam maluiſſe, quam, &c. Id. pro Flac. 42. *Nolite* exiſtimare eos, &c. Id. l. 10. ep. 12. *Cave* enim putes, ullas litteras unquam gratiores, quam tuas, eſſe in Senatu recitatas. Id. l. 9. ep. 24. Sed *cave*, ſi me amas, exiſtimes me. *Non credere*.

Ne vivam, jurantis.

13. Cic. l. 7. ep. 24. Sed *ne vivam*, ſi tibi concedo. *Poſſa io morire*. Id. At. l. 5. ep. 15. Quid poteris, inquit, pro his dicere? *ne vivam*, ſi ſcio.

Ne ſupplicantis, aut deteſtantis.

14 Curt. l. 5. *Ne* Dii ſiverint, ut hoc decus mei capitis aut demere mihi quiſquam, aut con-

condonare poſſit. Id. l. 10. *Ne* Dii ſiverint, inquit, ut Alexandri fortuna, tantique regni faſtigium in iſtos humeros ruat; homines certe non ferrent. *Non piaccia a Dio*.

Ne dicam.

15 *Ne dicam* eſt correctio, antequam dicatur. Cic. 1. de Nat. Deor. c. 21. In tam leves, *ne dicam* ineptas, ſententias incidiſſe. *Per non dire*. Id. l. 12. ep. ult. Tu tibi fac ut perſuadeas, non eſſe me tam imbecillo animo, *ne dicam*, inhumano, ut, &c.

Nedum.

16 *Nedum* plerumque ſubjicitur, & ſervit parti deteriori. Cicer. pro Cluen. 35. Optimis temporibus non potuerunt, &c. *nedum* his temporibus, &c. Id. At. l. 4. Quæ tantum habent myſteriorum, ut ea ne librariis quidem committamus, *nedum* cuilibet. *Non che*. Id. pro Planc. 37. Ego vero ne immortalitatem quidem accipiendam putarem, *nedum* emori cum pernicie Reipub. Id. 2. Agr. 35. Homo privatus vix facile ſe ſe continet, *nedum* iſti non conquiſituri ſint aliquid ſceleris. Id. pro Dom. 24. In ſcelere religio non valeret, *nedum* valeat id, quod imperitus adoleſcens feciſſe dicatur.

Admonitio.

17 *Nedum* ſubjici non ſolet, niſi cum antecedit negatio, quod ex appoſitis exemplis apparet. Nam cum affirmamus, *Non modo*, aut *Non ſolum* adhibetur. Cic. lib. 4. ep. 14. Secundas etiam res noſtras, *non modo* adverſas pertimeſcebas. Id. l. 12. ep. ult. Vultus tuos mihi expreſſit omnes: *non ſolum* animum, ac verba pertulit, Nam illud ex 7. l. epiſt. 19. *Erat enim multo domicilium hujus*

urbis

urbis aptius humanitati tuæ, quam Peloponneſus, ne dum Patria, tacitam videtur negationem continere.

18 Etiamſi negatio non præcedat, hiſtorici ſolent adhibere *nedum*. Liv. lib. 7. c. 40. Quem armorum etiam pro patria ſatietas tenebat, *nedum* adverſus patriam. Et alibi ſæpe.

19 *Nedum* raro uſurpatur in principio, pro *Non dicam*, aut *Non modo*. Cicer. At. l. 9. ep. 16. *Nedum* hominum humilium, ut nos ſumus, ſed etiam ampliſſimorum virorum conſilia ex eventu probari ſolent.

Ne quidem, pro *Nec quidem*. *Nè pure*.

20 *Ne quidem* uſurpatur pro *Nec quidem*, cum negando aliquid augemus. Cic. ad Att. *Ne* ſi velim *quidem*, id facere poſſem. *Nè meno s' io voleſſi*. Id. 3. Cat. 19. *Ne* dici *quidem* opus eſt, quanta cum dimicatione civium. Id. At. 6. ep. 1. Si tu judicabis; *ne* ad Catonem *quidem* provocabo. Id. 3. Ver. 60. Non enim prætereundum eſt, *ne* illud *quidem*. *Nè manco quello*.

21 Invenitur etiam *nec quidem*, ſed raro admodum. Cic. parad. 4. c. 1. Qui *nec* civitate *quidem* pelli poteſt. Al. leg. *ne*. Plin. paneg. c. 27. *Nec* hunc *quidem*. Pl. Senior l. 8. c. 38. *Nec* ſomno *quidem* ſaginati. Petron. Satyr. c. 132. *Nec nominare quidem*.

Ne quidem, cum *Nedum*, vel *Non modo*.

22 Cicer. lib. 9. ep. 26. Me quidem nihil iſtorum, *ne* juvenem *quidem* movit unquam, *nedum* ſenem. Id lib. 24. ep. 22. Cui facile perſuaſi, mihi, quod rogaret, *ne* licere *quidem*, *non modo* libere.

Admonitio.

23 *Ne* cum *Quidem* ita conjungitur, ut ſemper verbum aliquod interponatur.

C A-

CAPUT CIII.

De Conjunctione NE, Enclitica.

NE conjunctio Enclitica tum Interrogationi ſervit, tum Dubitationi. Cic. Fam. 2. epiſt. 2. Putares *ne* unquam fieri poſſe, ut mihi verba deeſſent? *Penſereſti tu forſe, che poteſſe mai eſſere?* Id. pro Dom. 19. Tamen *ne* arbitraris id te poſſe obtinere? *Tu pur ancora penſi?* Id. 1. Acad. 12. Ut videamus, ſatis *ne* iſta ſit juſta defenſio. *S' ella è giuſta abbaſtanza.*

Ne, An.

2 Sæpe poſt Ne Encliticam, ſubjicitur *An*. Cic. At. lib. 16. epiſt. 8. Romam *ne* venio, *an* hic maneo? *an* Arpinum? *Vengomen' io a Roma, o ſtommene qui, o vo in Arpino?* Id. At. 16. epiſt. 10. Tria ſunt autem, maneam *ne* Arpini, *an* propius accedam, *an* veniam Romam. Id. lib. 2. epiſt. 5. Unum neſcio, gratuler *ne* tibi, *an* timeam. *Se io mi congratuli, o pur, ec.*

Nec ne; Ne, an non.

3 Alias additur *Nec ne*, vel *An non*. Cic. pro Roſc. Com. 4. Quæro enim potuerit *ne* Roſcius ex ſocietate partem ſuam quærere, *nec ne*. *Dimando sì, o no?* Id. Fam. 2. ep. 17. Parthi tranſierint, *nec ne*, præter te, video dubitare neminem. Terent. Phorm. 5. ſc. 6. Sed is *ne* eſt, quem quæro, *an non*?

Admonitio.

4 Cum antecedit *Ne* Enclitica, non ſubjicitur *Aut*, ſed *An*.

CAPUT CIV.

De Conjunctione NEC, & NEQUE.

Nec pro *Non*.

1 Nec ſæpe uſurpatur pro *Non*. Cic. pro Quin. cap. 4. Quo mortuo, *nec* ita multo poſt, in Galliam proficiſcitur. *Non molto dopo*. Idem 1. de Nat. Deor. 3. *Nec* opinatum patrocinium a nobis eſt ſuſceptum. *Non penſato*. Idem lib. 13. epiſt. 19. Ei *nec* opinanti voluntatem tuam tantam per litteras detuliſſe. *Quando manco ſe 'l penſava*.

Nec nec, *Neque neque*.

2 *Nec*, & *Neque* ſæpe iterantur, etiamſi antecedat negatio. Cic. de Amic. 2. *Nec* enim melior vir fuit Africano quiſquam, *nec* clarior. Id. 1. Off. 2. Nulla enim vitæ pars, *neque* publicis, *neque* privatis, *neque* forenſibus, *neque* domeſticis in rebus, *neque* ſi tecum agas quid, *neque* ſi cum altero contrahas, vacare officio poteſt. Id. l. 5. ep. 17. Nullo loco deero, *neque* ad conſolandum, *neque* ad levandum fortunam tuam. Id. At. l. 9. ep. 14. Non medius fidius præ lacrymis poſſum reliqua *nec* cogitare, *nec* ſcribere.

Neque nec, *Nec neque*.

3 Interdum *Neque* cum *Nec* copulatur. Cicer. lib. 15. epiſt. 1. *Neque* opibus ſatis firmi, *nec* voluntate ſunt. Id. lib. 3. epiſt. 5. *Neque* enim obſcuris perſonis, *nec* parvis in cauſis res agitur. Id. At. lib. 10. epiſt. 15. Ego *nec* retentis his, confectam rem puto, *neque* amiſſis, deſperatam.

Nec

Nec & : neque &.

4 Alias *nec*, & *neque* cum *&* junguntur. Cicer. l. 10 ep. 1. Furnium noſtrum tanti a te fieri, *nec* miror, *&* gaudeo. Id l. 4. ep. 6. *Nec* a me alieni, *&* tibi amiciſſimi. Id. 1. de Or. 39. Homo *nec* meo judicio ſtultus, *&* ſuo valde prudens.

Nec, ſed; neque, ſed

5 Alias *ſed* aſſumunt. Cic. lib. 9. ep. 24. *Nec* id ad voluptatem refero, *ſed* ad communitatem vitæ, atque victus. Id. l. 1. ep. 9. *Neque* Reſpublica Conſules haberet, *ſed* mercatores provinciarum.

Nec dum, neque dum.

6 *Nec dum*, & *neque dum* eſt, quod inſulſe dicitur, *Et non dum*. Cic. At. lib. 6. ep. 1. Caſſius ineptas litteras miſit; *nec dum* Bibuli erant allatæ. Id. At. l. 14. ep. 10. *Neque dum* Roma es profectus. *Nè ancora.*

Nec enim; neque enim.

7 *Nec enim*, & *neque enim*, uſurpantur eleganter pro *non enim*. Cicer. de Am. 16. *Nec enim* illa prima ſententia vera eſt. Id. 5. Ver. *Neque enim* hoc poſſum negare. Id. de Amici. 13. *Neque enim* ſunt iſti audiendi, qui, &c.

Nec autem, neque autem.

8 *Nec*, & *neque* rariſſime conjunguntur cum *autem*. Cicer. Fam. 5. epiſt. 12. *Neque autem* ego ſum ita demens. Quint. 4. c. 1. *Nec* argumentis *autem*, nec locis, &c. Cave imiteris.

Nec vero; neque vero.

9 *Nec vero*, *neque vero* interdum gravius negant. Cicer. 1. Phil. 4. *Nec vero* illum ſimiliter, atque ipſe eram, commotum eſſe vidi. *E a dire il vero non era già egli*. Id. 1. de Or. 8. *Neque vero* mihi quicquam præſtabilius videtur, &c. *Nè in vero.*

10 Sæ-

10 Sæpe ſerviunt Anteoccupationi. Cicer. 2. Phil. 8. *Nec vero* tibi de verſibus reſpondebo. Id. 1. de Or. 51. *Neque vero* iſtis tragœdiis tuis, quibus uti Philoſophi maxime ſolent, Craſſe, perturbor.

Nec quidem V. in capite ſuperiori.

11 *Nec* pro *ne quidem, nè pure*. Quint. l. 1. c. 6. Quæ *nec* ipſi jam dicerent. Cic. Tuſc. 1. c. 26. Id, quo *nec* in Deo quidquam majus intelligi poſſit. Col. de re ruſt. lib. 6. cap. 6. Si *nec* hæc profuit res.

CAPUT CV.

De Adverb. NEQUAQUAM, & NEUTIQUAM.

1 NEquaquam, & *Neutiquam* vehementius negant. Cicer. 1. Fin. *Nequaquam* iſta amicitia eſt. *Non è già, non è altrimenti.* Id. At. 9. epiſt. 12. Cui te ſocium *neutiquam* puto eſſe oportere. Id. de Un. Indiſſolubiles vos quidem eſſe non poteſtis, *neutiquam* tamen diſſolvemini. Ter. And. 2. 1. *Neutiquam* eſſe officium liberi puto. *In modo niuno; per conto niuno.*

CAPUT CVI.

De Pronomine NEMO.

Nemo quin: nemo qui non.

1 NEmo interdum cum *Quia*, aut *Qui non* jungitur. Cicer. l. 6. ep. 4. *Nemo* eſt, *quin* cogitet, quam ſit metuendus iratus victor armatus. Id. 5. Tuſc. 22. Adhuc *neminem* novi poetam, *qui* ſibi *non* optimus videretur.

Nemo, niſi.

2 Alias cum *niſi*. Cic. lib. 10. ep. 6. Quorum *nemo* Conſularis habitus, *niſi* qui animo extitit in Remp. Conſulari. Id. de Am. 26. Aſſentatio nocere *nemini* poteſt, *niſi* ei, qui eam recipit, eaque delectatur.

Nemo præter, & præterquam.

3 Nonnunquam cum *Præter*. Cicer. l. 1. ep. 5. Amicum ex Conſularibus tibi *neminem* eſſe video, *præter* Hortenſium. Id. At. lib. 1. ep. 1. Sed hæc *præter* me, *nemini* videntur. Liv. l. 23. cap. 8. Is convivio *neminem* Campanum, *præterquam* hoſpitem, adhibiturus erat.

Nemo alius.

4 *Nemo* aliquando conjungitur cum *alius*. Cic. Att. 11. ep. 9. *Alium*, cui illam commendem, habeo *neminem*. Id. pro Mil. 17. *Neminem alium*, niſi Patinam rogavit.

Nemo unus.

5 Aliquando cum *unus* copulatur, & vehementer negat. Cicer. 5. Tuſc. 36. *Nemo* de nobis *unus* excellat. Liv. l. 3. c. 13. *Neminem unum* eſſe, cujus magis opera putet Remp. reſtitutam. *Niuno affatto*.

Nemo non, nemo neque, nemo ne quidem.

6 Aliquando cum aliis negationibus ſocietatem init. Liv. lib. 38. cap. 50. *Nemo* unquam *neque* melius, *neque* verius laudatus eſt. Id. lib. 3. cap. 11. *Nemo non* lingua, *non* manu promptior in civitate habebatur. Cic. 3. Off. 9. *Nemo ne* ſuſpicatus *quidem* eſt.

Non nemo.

7 *Non nemo* idem eſt, ac *quidam*. Cicer. pro Leg. Man. 21. Erat *non nemo* in Senatu, qui diceret, &c.

C A-

CAPUT CVII.

De Adverbio NEMPE.

Nempe pro *Certe*.

1 NEmpe idem fere eſt ac *certe*, aut *ſcilicet*. Cic. in Brut. 3. *Nempe* eum dicis, qui, &c. *Sì sì t' intendo, tu vuoi dir colui*. Id. Partit. 12. *Nempe* igitur ea reſtant. Idem pro Flac. 37. Si tantam pecuniam Flacco dat; *nempe* idcirco dat, &c.

Nempe pro *Numquid*.

2 Interdum interrogat; atque uſurpatur pro *Numquid*. Plaut. Rud. 4. 4. *Nempe* hic tuus eſt? Id. Menœch. 5. 7. *Nempe* jubes? Cicer. 5. Tuſc. 5. *Nempe* negas ad beate vivendum ſatis poſſe virtutem? *Tu lo nieghi, non è così?*

Nempe, approbantis.

3 Nonnunquam in reſponſione approbantis eſt. Plaut. Trin. 2. ſc. 2. Bene ego illi volo facere, ſi tu non abnuis. Ph. *Nempe* de tuo. *Sia, ma del tuo*.

Nempe interrogationi ſubjectum, vim habet amplificandi.

4 Sæpe interrogationi ſubjicitur. Cicer. 10. Phil. 3. Legiones abducis a Bruto? Quas? *nempe* eas, quas ille ab Antonii ſcelere avertit. Id. pro Mil. 3. In qua tandem urbe hæc homines ſtultiſſimi diſputant? *nempe* in ea, quæ, &c.

Admonitio.

5 *Nempe* pro *ideſt* raro admodum uſurpari ſolet in explicatione, aut enumeratione multarum rerum, ſed ejus loco *Nimirum*, aut

Videlicet uſurpatur. Cicer. pro Roſc. Am. 44. Opinor eſſe in lege, quam ad diem proſcriptiones, venditioneſque fiant, *Nimirum* ad Kalend. Junias. Lege *Nimirum*, & *Videlicet*.

CAPUT CVIII.

De NIHIL.

Nihil pro *Non*.

1 Nihil interdum uſurpatur pro *Non*. Cic. 1. Philip. 6. *Nihil* dico, quis fuerit L. Brutus. Id. 2. Agr. 23. Beneficio iſto legis Pompejus *nihil* utitur. Id. in Parad. 1. c. 1. Hoc tamen opus in apertum ut proferas, *nihil* poſtulo. *Non ti dimando*.

Nihil aliud adverb.

2 Aliquando aſſumit *aliud*, quæ vox habet vim adverbii. Liv. lib. 2. c. 4. *Nihil aliud* ad eum nuncium a propoſito averſus, quam ut, &c. Cicer. Ver. 1. cap. 58. Si *nihil aliud*, ſaltem ut videret, &c.

Nihil niſi.

3 *Nihil* ſæpiſſime aſſumit *Niſi*. Cicer. l. 16. ep. 6. *Nihil* laboro, *niſi* ut ſalvus ſis. Id. At. l. 9. ep. 16. *Nihil* video, quod timeam, *niſi* quod omnia ſunt incerta.

Nihil, præter. *Nihil, Præterquam*.

4 Interdum *Præter*. Cicer. lib. 4. epiſt. 4. Ut ſi Romæ ſis, *Nihil* te, *præter* tuos, delectare poſſit. Liv. l. 2. c. 56. *Nihil, præterquam* de lege, loquebatur.

Nihil aliud, niſi: Nihil aliud, quam.

5 *Nihil aliud niſi* uſitatiſſimum eſt. Cicepro

pro Roſc. Am. 37. *Nihil aliud* fecerunt; *niſi* rem detulerunt: *Non fecero altro, che rapportar la coſa*. Id. At. l. 7. ep. 4. *Nihil aliud* me conſolatur, niſi quod illum non arbitror, &c. Id. ad Qu. Fr. lib. 2. ep. 9. *Nihil* dicam *aliud*, *niſi* verebor, ne quando tibi ego moleſtus ſim.

6 *Nihil aliud quam* minus uſitatum eſt apud Cicer. Apud Cæſ. & alios frequentius. Cicer. pro Rab. c. 2. Agitur enim in hac cauſa Quir. *Nihil aliud*, *quam* ut nullum ſit poſthac in Rep. publicum conſilium.

Nihil eſt quod.

7 *Nihil eſt quod* pulcherrimos uſus habet: Cicer. Fam. 7. epiſt. 9. *Quod* huc properes, *nihil eſt*. Id. Fam. 9. ep. 26. *Nihil eſt, quod* adventum noſtrum extimeſcas. *Non hai motivo di temere, ec.*

Nihil nec, nihil neque.

8 *Nihil* libenter conjungitur cum negationibus *nec*, & *neque*. Cic. 3. Off. c. 8. *Nihil nec* tetrius, *nec* fœdius excogitari poteſt. Id. pro Roſc. Am. c. 28. *Nihil neque* acerbius. *Neque* iniquius proferri poteſt.

Non nihil.

9 *Non nihil* idem valet, ac *aliquid*. Cice. Fam. 13. epiſt. 3. Reip. fortaſſe *non nihil* profuiſſem. Id. Fam. 4. Hoc in periculo *non nihil* me conſolatur, &c.

Nihil quicquam.

10 *Nihil* aliquando aſſumit *quicquam* ad majorem negationem. Cicer. de Orat. lib. 1. Sine quo in vita *nihil quicquam* egregium: *Niente affatto*.

Nihil unum.

11 *Nihil unum* habet Livius lib. 41. c. 20. Non tamen videtur imitandum.

Nihil eſt unde, nihil eſt quo.

12 Dicitur etiam *nihil eſt unde*, *nihil eſt quo*. Cic. pro Flac. *Nihil eſt unde* proficiſcantur, *nihil quo* revertantur.

Nihil, ne quidem.

13 *Nihil* quamvis aſſumat *Ne quidem*, vim tamen negandi retinet. Cicer. At. lib. 9. epiſt. 1. Mirabar *nihil* allatum eſſe, *ne* rumoris *quidem*. *Nè meno di bisbiglio*. Id. ad Quin. Fr. lib. 3. epiſt. 1. Ad eas ego ei litteras *nihil* reſcripſi, *ne* gratulandi *quidem* cauſa. *Nè meno per congratularmi.*

Nihil, quin. Nihil, quod non.

14 Cicer. ad Quin. Fr. lib. 3. ep. 3. *Nihil* prætermiſi quadam epiſtola, *quin* enucleate ad te perſcriberem. Id. Att. lib. 2. 2. ep. 17. *Nihil* eſt, *quod non* timendum ſit. Idem 2. Phil. 10. Ego *nihil* prætermiſi, *quin* Pompejum a Cæſaris conjunctione avocarem. Ideſt *quominus*.

Nihil, quominus, quamobrem non.

15 Cic. ep. Brut. 12. *Nihil* affertur, *quominus* ſumma ſupplicia nobis ſubeunda ſint. Id. l. 6. ep. 13. Conſiderare debes, *nihil* tibi eſſe committendum, *quamobrem* eorum, quos laudas, *non* te ſimilem præbeas.

Nihil, cur, quare, quamobrem.

16 Cicer. l. 9. ep. 6. Quod ego *cur* nolim, *nihil* video. *Non veggo, per qual cagione non debba io volere*. Id. At. lib. 11. ep. 22. Mihi quidem *nihil* in mentem venit, *quare* id putem fieri poſſe. Id. 5. Fin. 26. *Nihil* eſt aliud, *quamobrem* nihil percipi poſſe videatur. *Non v'è cagione, per la quale.*

Nihil minus; nihil magis.

17 Cic. At. l. 2. ep. 4. *Nihil minus* velim, quam Pomponiam, & puerum verſari in timo-

re

re ruinæ. *Non è coſa, ch' io meno voglia*. Id. lib. 1. ep. 5. *Nihil magis*, quam perfidiam, timemus.

Nihil, cum Comparativo.

18 *Nihil*, eleganter etiam cum locis, & perſonis comparatur. Cicer. At. 4. ep 8. *Nihil* quietius, *nihil* ſalſius, *nihil* amœnius. *Il più ritirato, il più freſco, il più ameno luogo del mondo*. Id. Att. 6. epiſt. 2. Tyronem ægrum Patris reliqui, adoleſcentem probum; *nihil* vidi *melius*.

Nihil potius; Nihil antiquius.

19 *Nihil antiquius, Nihil potius* eandem vim habent. Cic. 6. de Rep. c. 1. *Nihil* mihi *potius* fuit, quam ut Maſſiniſſam convenirem. Id. At. l. 2. ep. 22. Ut omnes intelligerent, *nihil* ſibi *antiquius* amicitia noſtra fuiſſe.

Nihilo cum Comparativo.

20 *Nihilo* ſemper cum comparativo copulatur. Cic. 2. Fin. 27. *Nihilo beatior* Jupiter, quam Epicurus, dempta æternitate. Id. 7. Ver. 31. *Nihilo diligentior* ad claſſem ornandam, milites revocandos, alendoſque eſſe cæpit.

Nihilo magis, Nihilo minus.

21 Cicer. 2. de Div. 50. Sed ea ſumitis, quibus conceſſis, *nihilo magis* efficiatis, quod vultis. Id. pro Mil. 7. Minus dolendum, re non perfecta; ſed puniendum certe *nihilo minus*. Id. 5. Phil. 9. Legati proficiſcantur: bellum *nihilo minus* paretur. *Non punto meno di quel, che ſi fa*.

Admonitio.

22 *Nihilominus* pro *Tamen*, cum antecedit *Etſi, Quanquam*, aut aliquid ſimile, uſitatum non eſt. Non deſunt tamen exempla. Cicer. 1. de Inv. c. 4. *Nihilominus* eloquentiæ ſtudendum eſt, *etſi* ea quidam abutuntur.

caſtra deſiderant. Id. pro Cluen. cap. 46. Ne *nimium* multi pœnam capitis ſubirent, idcirco illa ſortitio comparata eſt. *Troppi*. Id. 2. Fin. 13. Quod vos interdum, vel *nimium* ſæpe dicitis. Id. 2. de Or. c. 21. Verbis efferveſcentibus, & paulo *nimium* redundantibus. *Un poco troppo*.

Nimium quantum.

2 *Nimium quantum* eſt *Mirum quantum*. Cicer. Or. 26. Sales in dicendo *nimium quantum* valent. Id. 4. Fin. 25. Zeno dicit differre inter honeſtum & turpe *nimium quantum*, neſcio quid immenſum. *Tanto, che non ſi può dir più*.

Nimio plus.

3 *Nimio plus* ſignificantius eſt, quam *Nimium*. Cic. At. 10. ep. 8. Sed quia *nimio plus* te diligo. *Tanto che è troppo*. Liv. l. 2. c. 37. *Nimium plus* quam velim, noſtrorum ingenia ſunt mobilia.

CAPUT CXI.

De Conjunctione NISI, & NI.

1 NIſi proprie eſt *Si non*. Cic. pro Cluen. c. 2. Nomen judicum amittemus, *niſi* ex ipſis cauſis judicabimus. Id. At. 8. epiſt. 7. *Niſi* me omnia fallunt.

Niſi pro *Dumtaxat*.

2 *Niſi* pro *dumtaxat* aliquando adhibetur. Cic. pro Roſc. Am. c. 35. *Niſi* hoc video, Capitonem in his bonis eſſe ſocium. Plaut. Epid. a. 2. ſc. 2. *Niſi* ea, quæ vis, volo.

Niſi pro *Præter*, vel *Præterquam*; vel *Verumtamen*.

3 Interdum pro *præter* uſurpatur. Cic. de

Am. 5. Negant enim quemquam virum bonum eſſe, *niſi* ſapientem. Id. 1. Tuſc. 31. Quid tum agimus, *niſi* animum ad ſe ipſum vocamus? *Che facciamo altro, che chiamar l' animo a ſe ſteſſo?* Id. l. 13. ep. 74. De te nihil poſſum judicare, *niſi* illud mihi certe perſuadeo. *Se non che*. Id. de Am. 5. Sed hoc primum ſentio, *niſi* in bonis amicitiam eſſe non poſſe. *Fuor che ne' buoni*. Cic. Att. 11. ep. 6. Omnino hæc eodem modo ex hac parte fiunt, *niſi* quod illud erat infinitum.

Niſi quod.

4 Cicer. l. 13. ep. 1. Cum Patrone Epicureo mihi omnia communia ſunt, *niſi quod* in Philoſophia vehementer ab eo diſſentio. Id. Att. 2. ep. 1. Hoc me delectat, *niſi quod*, &c. Id. in Or. 25. Hunc, *niſi quod* ſolum, cæteroquin recte quidam vocant Atticum.

Niſi ut; niſi ne; niſi ut ne.

5 Cic. pro Cæl. cap. 13. Quid eſt aliud, quod nos patroni facere debeamus, *niſi ut* eos, qui inſectantur, repellamus? Id. 4. Acad. 2. Non aliud quidquam videndum eſt nobis, *niſi ne* quid privatis, &c. Idem Att. 13. epiſt. 20. Quicquam ne me putas curare, *niſi, ut* ei *ne* deſim?

Niſi ſi, pro *Niſi*.

6 *Niſi* interdum adſciſcit *Si* elegantiæ cauſa. Ter. And. 1. 6. *Niſi ſi*, id quod ſuſpicor, aliquid monſtri alunt. Id. Adelph. 4. 3. *Niſi ſi* me in illo credidiſti eſſe hominum numero. *Se già*. Cicer. 2. de Or. cap. 58. Miſeros illudi nolunt Rhetores, *niſi ſi* ſe forte jactant. *Se però poi*.

Niſi quis, Niſi ſi quis.

7 Pro *Niſi aliquis*, *Niſi quis*, vel *Niſi ſi quis* eleganter dicitur. Cicer. Att. 1. epiſt. 13.

Niſi

Niſi quis nos Deus reſpexerit. Id. in Brut. 13. *Niſi quid* de Epaminonda ſuſpicari licet. Id. 2. Cat. c. 4. *Niſi* vero *ſi quis* eſt, qui Catilinæ ſimiles cum Catilina ſentire non putet. Id. Att. 2. ep. 3. *Niſi ſi quid* erit, &c. *Se però non ci ſarà qualche coſa, ec.*

Non niſi; niſi non.

8 Plaut. Amph. *Non* loquar, *niſi* pace facta. Cicer. l. 1. ep. 1. Quoniam tu *niſi* perfecta re, de me *non* conquieſti. Cæſ. l. 3. de B. C. c. 87. Juravit ſe, *niſi* victorem in caſtra *non* rediturum. *Non prima, che.*

Admonitio.

9 Adverte duas haſce particulas non inveniri ſimul conjunctas apud elegantiſſimos ſcriptores. Inveniuntur tamen apud alios. Celſ. l. 6. c. 1. *Non niſi* in ſingulis partibus. Quint. lib. 10. c. 1. *Nonniſi* optimus quiſque legendus eſt. Plin. l. 4. ep. 13. Eam pecuniam *non niſi* dignius accipiat.

Niſi forte; & Niſi vero.

10 *Niſi forte*, & *niſi vero* in principiis fere Ironiæ ſerviunt. Cicer. de Fat. *Niſi forte* volumus Epicureorum opinionem ſequi. *Se già noi non vogliamo*. Id. pro Mil. c. 3. *Niſi vero* exiſtimamus dementem P. Africanum fuiſſe, qui, &c. Id. pro Syl. ca. 9. *Niſi vero* paucos fuiſſe arbitramini, qui, &c. *Se però voi non penſate, ec.*

Ni, pro *Niſi*.

11 *Ni* pro *niſi* uſurpatur, ſed non frequenter extra carminis neceſſitatem. Cic. 1. de Nat. Deor. Hoc *ni* ita eſſet, cur non geſtiret &c. Id. Fam. 7. ep. 13. Moriar, *ni* puto, &c.

CAPUT CXII.

De Particula NON.

Non at ; Non ſed ; Non verum.

1 NOn aſſumit ſæpe *At*, *Sed*, *Verum*: Cic. pro Planc. c. 28. *Non* valuit rebus iiſdem, quibus forte nonnulli, *at* valuit aſſiduitate, *at* valuit obſervandis amicis, valuit liberalitate. Id. l. 1. ep. 9. Tantum dicam, *non* mihi exercitum, *ſed* duces defuiſſe. Id. 6. Ver. 3. Erant præterea duo ſigna non maxima, *verum* eximia venuſtate.

2 Interdum additur *Certe*, aut *Tamen*. Cicer. Att. 9. epiſt. 9. Tum poterimus deliberare, *non* quidem integra re, *ſed certe* minus fracta. Id. 1. Off. 31. Tenenda ſunt ſua cuique *non* vitioſa, *ſed tamen* propria. *Non già difettoſe; ma però*.

Non etiam.

3 Alias adſciſcit *Etiam*. Cic. in Or. 71. Sed ejuſmodi tamen infantia, ut ea qui utantur, *non* ſtulti homines haberi poſſint, *etiam* plerumque prudentes. *Anzi d' avvantaggio*.

Non dico, ſed ; non dicam, ſed ; non dico, verum.

4 Cicer. lib. 11. ep. 17. Magna ſunt ejus in me *non dico* officia, *ſed* merita. Id. pro Sext. 20. Depugnarem cum ſummo, *non dicam* exitio; *ſed* periculo certe veſtro? Id. pro Cæſ. 13. *Non dico* inuſitatum, *verum* omnino inauditum.

Non quin; pro *non quod non*.

5 Cicer. lib. 16. epiſt. 24. *Non quin* confiderem diligentiæ tuæ, ſed rei me magnitudo mo-

moveat. *Non ch' io non mi fidaſſi*. Id. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. *Non quin* poſſint multi eſſe provinciales viri boni, ſed hoc, &c.

Non quin, ſed quia; vel *ſed quod*.

6 Cicer. At. 7. epiſt. ult. *Non quin* rectum eſſet, *ſed quia* multo rectius fuit, &c. Idem lib. 4. ep. 7. *Non quin* ab eo ipſe diſſentiam, *ſed quod* ea te ſapientia eſſe judicem, ut, &c. *Non perchè io ſia di diverſo parere, ma perchè, ec.*

Non quod, ſed quod; vel *ſed quia*.

7 Cic. in Or. 39. *Non quod* ſola exornent, *ſed quod* excellant. Id. 2. de Or. 75. In quo ego *non quod* libenter male audiam, *ſed quia* cauſam non libenter relinquo, &c.

Non quo, ſed; Non quo, ſed tamen.

8 *Non quo* ſæpe uſurpatur pro *Non quod*, inſequente *Sed*, vel *ſed tamen*. Cic. Att. l. 16. ep. 15. *Non quo* ea ſit mihi quicquam carius, aut eſſe debeat, *ſed* deſperatis, &c. *Non perchè*. Id. in Brut. c. 21. *Non quo* illa Lælii quicquam ſit dulcius, aut, &c. *ſed* multo *tamen* vetuſtior, & horridior ille, quam Scipio.

Non quo, ſed quod, ſed quia; verum quia.

9 Etiam ſequente *Quod*, vel *Quia*. Cicer. Fam. 7. epiſt. 4. *Non quo* ego certo ſcirem, *ſed quod* non difficilis erat conjectura. Idem Famil. 12. epiſt. 17. *Non quo* de tua conſtantia dubitem, *ſed quia* mos eſt ita rogandi, rogo. *Non che, ma perchè*. Id. pro Cæc. c. 20. *Non quo* idem ſit ſervulus unus, quod familia: *verum quia*, non quibus verbis quidque dicatur, quæritur, ſed quæ res agatur.

Non

Non perchè ſia, ec. Sed al. leg. *quod.* Conſule etiam cap. CLXII. n. 8. 9.

Non ſi, propterea, vel *idcirco*, vel *ideo*.

10. Cic. Top. 16. *Non* enim *ſi* ſine patribus filii eſſe non poſſunt, *propterea* &c. Id. 2. de Or. 40. *Non ſi* Opimium defendiſti, Carbo, *idcirco* te iſti civem bonum putabant. *Non però, ec.* Id. pro Cœl. c. 9. *Non ſi* cauſa juſta eſt, *ideo* vobis quoque &c.

Non modo, ſed; ſed vix; ſed etiam; verum etiam.

11 *Non modo*, & *neque modo* adſciſcit *ſed; Sed vix; Sed etiam; Verum etiam*. Cicer. poſt red. in Sen. 4. Ii me duo *non modo* deſeruerunt, *ſed* prodiderunt. Id. l. 4. epiſt. 1. Itaque mihi venire in mentem nihil poteſt, *non modo* quod ſperem, *ſed vix* jam, quod audeam optare. Id. de Sen. 11. Tenebat *non modo* auctoritatem, *ſed etiam* imperium in ſuos. Id. l. 16. ep. 6. *Non modo* dignitas nulla erat, *ſed etiam* ſumma deformitas. Id. pro Mil. 1. *Neque* auxilium *modo*, *verum etiam* præſidium pollicentur.

Non ſolum, ſed; ſed etiam; ſed quoque; verum etiam.

12 *Non ſolum* jungitur cum *Sed, Sed etiam, Sed quoque, Verum etiam*. Cicer. lib. 1. ep. 6. Qui omnibus negotiis *non* interfuit *ſolum*, *ſed* præfuit. Id. de Am. 15. *Non ſolum* fortuna cæca eſt, *ſed* eos *etiam* plerumque efficit cæcos, quos complexa eſt. Id. pro Cæcin. Dixi *non ſolum* re, & ſententia, *ſed* verbis *quoque*. Id. 1. de Nat. Deor. 22. *Non* Poeta *ſolum* ſuavis, *verum etiam* cæteroquin doctus. Id. l. 4. ep. 3. *Neque* id *ſolum* mea ſponte, *ſed* multo *etiam* magis, monente, & denunciante te.

Non tantum.

13 *Non tantum* pro *non modo*, vel *non ſolum* eaſdem regit particulas, eodemque modo conſtruitur; ſed non eſt æque familiare elegantiſſimis Scriptoribus.

Non modo non; ſed; ſed etiam;
- verum etiam.

14 *Non modo non* junctum cum *Sed*, *ſed etiam*, *Verum etiam* idem eſt, quod *Tantum abeſt ut*. Cicer. poſt red. in Sen. 15. *Non modo* a Senatu *non* eſt reſtitutus, *ſed* reditu ſuo Senatum pene delevit. Id. Att. 3. ep. 15. Dies *non modo non* levat luctum hunc, *ſed etiam* auget. Id. Att. l. 16. epiſt. 7. Tu id *non modo non* prohibebas, *verum etiam* approbabas.

Admonitio.

15 Videndum, ne temere altera negatio, cum requiritur, omittatur. Neque enim recte diceretur: Tu id *non modo* prohibebas, *verum etiam* approbabas; & alia eodem modo.

Non modo, ſed ne quidem,
pro *Non dico.*

16 *Non modo* pro *non dico* interdum aſſumit *Sed ne quidem*. Cicer. lib. 1. ep. 9. *Non modo* dignitatis, *ſed ne* libertatis *quidem* partem reliquit. Id. lib. 1. ep. 8. Nullam partem tuorum meritorum *non modo* referenda, *ſed ne* cogitanda *quidem* gratia conſequi poſſum. Idem At. 15. epiſt. 26. Nec quicquam poſthac, *non modo* tantum, *ſed ne* tantulum *quidem* prætereris. *Non dico tanto, ma nè pur tantino.*

Non modo non, ſed ne quidem.

17 *Non modo non, ſed ne quidem* uſurpari ſolet pro *Tantum abeſt*. Cic. l. 10. epiſt. 10. Cujus rei *non modo non* præteriit tempus, *ſed ne* ma-

maturum *quidem* etiam meo indicio fuit. Idem lib. 13. ep. 29. *Non modo* ut *non* præeſſet ulli negotio, *ſed* etiam *ut ne* intereſſet *quidem*.

Non modo pro *Non modo non*.

18 Interdum *Non modo*, ut Paul. Manut. obſervavit lib. 1. ep. Fam. ep. 9. uſurpatur pro *Non modo non*. Cic. l. 10. ep. 7. Regnum *non modo* Romano homini, ſed ne Perſæ quidem tolerabile. Id. At. 11. ep. 22. Mihi *non modo* iraſci, graviſſima injuria accepta, ſed ne dolere quidem impune licet.

Non modo poſtpoſitum pro *nedum*, aut *ne dicam*.

19 Interdum *Non modo* ſubjicitur pro *Nedum*. Cicer. 2. Phil. 41. Quos clientes nemo habere velit, *non modo* eſſe eorum cliens. Idem Att. 14. epiſt. 19. Ne licere quidem, *non modo* non libere. Id. At. lib. 8. epiſt. 16. Nihil prætermiſſum eſt, quod non haberet ſapientem excuſationem, *non modo* probabilem. *Non che*.

20 Alias pro *ne dicam*. Cic. l. 2. ep. 19. Magis hercule, quam vellem, *non modo* quam putaram. Id. l. 4. ep. 14. Secundas etiam res, *non modo* adverſas pertimeſcebam. *Per non dire*.

Non ſolum poſtpoſitum.

21 *Non ſolum* interdum ſubjicitur, item ut *non modo* pro *ne dicam*. Cicer. l. 12. ep. ult. Vultus ſuos mihi expreſſit omnes, *non ſolum* animum, ac verba protulit. Id. lib. 2. ep. 21. Ut ipſe etiam ſibi, *non* iis *ſolum*, qui aderant, diſplicebat.

Non poſſum quin; *non poſſum facere quin*.

22 Cic. 2. de orat. cap. 10. *Non poſſum quin* exclamem. *Non poſſo a meno di non eſclamare*.

re. Id. Fam. 6. ep. 14. *Facere non potui quin* tibi ſententiam declararem meam.

CAPUT CXIII.

De Adverbio NONDUM.

1 NOndum ſignificat *adhuc non*, & aliquando aſſumit *cum*, aliquando *ſed*. Cicer. pro Roſc. Am. c. 34. *Nondum* lucebat, *cum* Ameriæ ſcitum eſt. *Non ancora, quando*. Idem pro Seſtio cap. 33. Reſpiraſſe homines videbantur *nondum* re, *ſed* ſpe Reip. recuperandæ.

CAPUT CXIV.

De Pronomine NULLUS.

1 NUllus, dictus quaſi *non ullus*, latius patet, quam *nemo*. Quippe *nemo* de hominibus tantum dicitur *nullus, nulla, nullum* de rebus omnibus.

Nullus pro *Non*.

2 *Nullus* interdum pro *non* uſurpatur. Terent. Eun. Memini, tametſi *nullus* moneas. *Quantunque tu non me lo ricordi*. Cic. At. VI. epiſt. 22. Philotimus non modo *nullus* venit, ſed ne per litteras quidem, aut per nuncium certiorem me fecit. Ideſt nondum venit. *Non ſolamente non è mai comparſo*. Id. 1. de Or. c. 9. Quod niſi feciſſet, rempub. quam nunc vix tenemus, jamdiu *nullam* haberemus. Idem 1. Tuſc. 6. Miſeri ob id ipſum, quia *nulli* ſunt. *Perchè non ſono*.

Nullus

Nullus pro *nullius momenti*.

3 Alias *Nullus* eſt *Nullius momenti* . Cic. lib. 7. epiſt. 3. Ex eo tempore vir ille ſummus, Imperator *nullus* fuit. *Non fu Imperador d' alcun valore*. Id. At. 14. epiſt. 13. Ad miſeram, ſeu *nullam* potius remp. Idem 2. de Leg. 6. Igitur Tutias, & Apulejas leges *nullas* putas? *Penſi, che non vagliano?*

Nullus, niſi; extra; præter; præterquam.

4 Jungitur ſæpe *Nullus* cum *Niſi*, *Extra*, *Præter*, *præterquam*. Cic. l. 5. ep. 5. Statueram *nullas* tibi litteras mittere, *niſi* commendatitias. *Di non ti mandar' altre lettere, che di raccomandazione* . Id. in Or. c. 56. *Nullus* eſt igitur numerus, *extra* poeticos. *Fuor de' poetici*. Id. At. l. 5. ep. 3. Ad quas litteras tibi reſcribi velis, neſcio; *nullas* enim acceperam *præter* eas, &c. Id. Fam. 3. epiſt. 7. *Nullas* iis, *præterquam* ad te, & ad Brutum dedi litteras.

Nullus, quin; qui non, in quo.

5 Cicer. At. l. 1. epiſt. 1. Dies fere *nullus* eſt, *quin* hic Satyrus domum meam ventitet. *Non è quaſi mai giorno, che non venga*. Id. At. l. 7. epiſt. 15. *Nullum* intermiſi diem, *quin*, &c. Id. l. 2. epiſt. 16. *Nulla* eſt acerbitas, *quæ non* omnibus impendere videatur. Id. de Prov. Conſ. *Nullum* bellum civile fuit, *in quo*, &c. *Non v' è nata guerra, ec.*

Nullus unus.

6 *Nullus unus* eandem vim habet, ac *nemo unus*, hoc eſt vehementer negat. Cicer. de Prov. Conſ. c. 4. *Unum* ſignum Bizantii ex maximo nûmero *nullum* haberent. *Niuno affatto*. Id. in Brut. c. 59. *Nulla* re *una* magis oratorem commendari, quam verborum ſplendore.

Nonnullus pro *quidam*.

7 Cic. Fam. 3. ep. 8. Tua tamen culpa *nonnulla* eſt. Id. Agr. 2. c. 1. *Nonnulli* aliquando digni majorum loco reperiuntur.

CAPUT CXV.

De Conjunctione NUNC.

Nunc cum; Nunc dum;
Nunc quando.

1 NUnc ſæpe adſciſcit *Cum*; aut *Dum*; aut *Quando*. Terent. Heaut. *Nunc cum* ſine magno detrimento non poteſt haberi. *Ora che*. Id. Adelph. Sineres *nunc* facere, *dum* per ætatem libet. Cic. l. 18. ep. 56. *Nunc quando* mihi ab officioſiſſimo tantum oneris imponitur.

Nunc tum; Nunc olim,
Nunc quondam.

2 Alias aſſumit *Tum*, aut *Olim*, aut *Quondam*. Cicer. lib. 6. ep. 1. Tu illum animum *nunc* adhibe, quæſo, quo me *tum* oportere eſſe cenſebas. Terent. Heaut. 2. 1. Ex ſua libidine moderantur patres, quæ eſt *nunc*, non quæ *olim* fuit. Cic. 1. Or 42. Quæ ſunt concluſa *nunc* artibus, diſperſa & diſſipata *quondam* fuerunt.

Nunc pro *Modo*.

3 Interdum uſurpatur pro *modo*. Cic. At. l. 1. *Nunc* reus erat apud Craſſum divitem Vectius de vi. Id. in Brut. Vidi nuper, & *nunc* videbam de ea re. *pur ora*.

Nunc jam.

4 *Nunc jam*. Cicer. l. 12. ep. 12. *Nunc jam* ſum expeditus. *Già ormai ſono sbrigato*.

Id.

Id. 6. Ver. Patior non moleſte, Judices, eam vitam, quæ mihi ſua ſponte ante jucunda fuerit, *nunc jam* mea lege, & conditione neceſſariam futuram. *Ormai*.

Nunc vero poſt *Si*.

5 *Nunc vero* ſubjici ſolet in comparatione rei fictæ, augendi gratia. Cicer. pro Font. c. 11. *Si* M. Fontejum, Jud. in cauſa deficerent omnia, tamen eſſet vobis magnopere providendum, &c. *nunc vero*, cum lædat nemo bonus, &c. Idem 7. Ver. 67. *Si* hoc non apud cives Roman. &c. ſed ad ſaxa, & ſolitudines conqueri, ac deplorare vellem, tamen, &c. *nunc vero*, cum loquar apud Senatores pop. Rom. &c. *Ma ora ch' io parlo*.

Nunc in tranſitionibus.

6 *Nunc* aliquando tranſitioni ſervit. Cice. Famil. 15. epiſt. 31. *Nunc* ad epiſtolam venio, &c. Idem ad Attic. lib. 5. epiſt. 21. Habes conſilia noſtra: *nūnc* cognoſce de Bruto.

Nunc primum; *Nunc demum*; *Nunc denique*.

7 Cicer. Verr. 4. cap. 8. *Nunc primum* hoc aures tuæ crimen accipiunt. Idem Attic. 16. epiſt. 3. *Nunc demum* reſcribo his litteris, quas mihi miſiſti. Idem de Prov. Conſ. cap. 13. *Nunc denique* eſt perfectum, ut &c.

CAPUT CXVI.

De Conjunctione NUM.

Num cum interrogatione.
Num ne.

1 NUm interrogationi plerumque ſervit, & tum initio ponitur, tum ſubjicitur. Cic. 2. Acad. 16. *Num* cenſes Ennium dixiſſe? *Penſi tu forſe?* Idem 1. de Orat. 9. In Numa a Pompilio *num* quod eloquentiæ veſtigium apparet? Idem 1. Cat. 6. Interrogas me, *num* in exilium? non jubeo.

2 Interdum adſciſcit *ne* vehementius interrogandi gratia. Cic. 6. de Rep. 4. *Num ne* aſpicis, quo in templo verſeris? Idem 1. de Nat. Deor. 31. Deum ipſum *num ne* vidiſti? *Dimmi, hai tu mai veduto Dio?*

Num quis, Num qua, Num quod, Num quid.

3 *Num* ſæpe jungitur cum pronomine *Quis, Qua, Quod*. Terent. Eun. 3. 5. *Num quis* hic eſt? nemo eſt. Cicer. At. 19. ep. 8. *Num quis* fundus in agro Nolano venalis ſit. *Se vi è qualche podere da vendere*. Id. pro Dejot. cap. 7. *Num qua* trepidatio? *Num qui* tumultus? *Num quid*, niſi moderate? Id. 2. Acad. *Num quid* horum probat noſter Antiochus? *Ecci coſa di queſte?*

Num quid vis, diſcedentis.

4 *Num quid vis* interrogatio erat in diſceſſu uſitata. Terent. Eun. 2. 3. Hæc dum dicit, abiit hora: rogo *num quid velit*; Cicer. Att. lib. 6. ep. 3. Neque, cum poſtea in caſtra veniſſet, atque inde diſcederet, *num quid vellem*,

vellem, rogavit. Idem Att. l. 5. ep. 2. Cum me ſpectans e ſua villa, *num quid vellem*, rogaſſet. *Avendo pigliato commiato da me*. Idem ad Qu. Fr. l. 2. ep. 2. Te puto ſæpe habere, qui, *num quid* Romam *velis*, quærant. *Se tu vuoi niente per Roma*.

Num quid nam.

5 *Num quid nam* vehementius interrogat. Ter. Eun. 2. 2. *Numquid nam* hic, quod nolis, vides? *Or vedi tu coſa qui, che non ti piaccia?* Cic. 2. de Or. c. 3. *Num quid nam*, inquit, novi? *Bene, v' è qualche coſa di nuovo?* Id. Partit. 7. *Numquid nam* de Oratore ipſo reſtat? *Reſtavi forſe niente?*

Numquid præterea?

6 *Numquid præterea* ad extremum urgentis eſt. Cicer. pro Quint. cap. 15. *Numquid præterea? Bene, c' è altro mai? Ecci mai altro?*

Numquid pro *num*.

7 *Numquid* pro ſimplici *num* eleganter uſurpatur. Cicer. 2. de leg. c. 2. *Numquid* vos duas habetis patrias?

Num quando pro *num aliquando*.

8 Cic. in Vatin. c. 6. Quæro, *num quando* tibi moram attulerit Senatus.

CAPUT CXVII.

De Conjunctione NUMQUAM.

1 *Numquam dum.*

1 TErent. Adelph. 2. ſc. 1. *Numquam, dum* ego adero, hic te tanget. *Non ti toccherà mai coſtui, ſinchè io ſarò preſente.*

Num-

Numquam ni, vel niſi.

2 Liv. l. 2. c. 28. *Numquam* unum militem habituros, *ni* præſtaretur fides publica, &c. Cic. At. l. 2. ep. 17. *Numquam* huc veniſſent, *niſi* ad alias res peſtiferas ſibi aditum compararent. Id. Att. l. 6. ep. 6. *Numquam niſi* honorificentiſſime Pompejum appellat.

Numquam, quin.

3 Cic. l. 2. ep. 10. Equidem *numquam* domum miſi unam epiſtolam, *quin* eſſet ad te altera. *Io per mè non mai ſcriſſi una lettera a caſa, che non ve ne foſſe un' altra per te.* Ter. Adelph. 3. 1. *Numquam* unum intermittit diem, *quin* ſemper veniat. *Non laſcia pur mai un giorno, che non venga.*

Numquam ſed.

4 *Numquam* recipit aliquando particulam *ſed* ſibi adverſantem. Cicer. Fam. 3. epiſt. 8. Hos ego ſermones laceſſivi *numquam*, *ſed* non valde repreſſi.

Nonnumquam.

5 *Nonnumquam* ponitur pro *interdum*. Cic. 1. Divinat. cap. 14. Conjectura fallit fortaſſe *nonnumquam*, *ſed* tamen ad veritatem ſæpiſſime dirigit.

CAPUT CXVIII.

De Adverbio NUSQUAM.

1 NUſquam eſt *nullo in loco*. Teren. Eun. 4. 3. Ille autem bonus vir *nuſquam* apparet. *Non compariſce in luogo alcuno*. Cicer. 1. Tuſc. 6. Ego vero *nuſquam* eſſe illos puto. Idem de Sen. 22. Nolite arbitrari, me, cum a vobis diſceſſero, aut *nuſquam*, aut nullum fore. Idem 1. de Leg. cap. 15.

Sive

Sive eſt illa ſcripta uſpiam, ſive *nuſquam*. *In niun luogo*. οὐδαμῆ.

Nuſquam, niſi.

2 Cic. ep. ad Brut. 10. Spes libertatis *nuſquam*, *niſi* in veſtrorum caſtrorum præſidiis eſt. Id. 1. Acad. Scientiam *nuſquam* eſſe cenſebant, *niſi* in animi notionibus.

Nuſquam alibi.

3 Liv. l. 39. c. 38. Bellum *nuſquam alibi* erat. Id. l. 43. c. 9. *Nuſquam alibi*, quam in Macedonia, bellum erat.

Admonitio.

4 Quidam pro *nuſquam* ſolent adhibere *nuſpiam*: Sed hoc vel nullius eſt, vel ſolius Gellii lib. 5. c. 4. ſi modo editiones quædam hujus Auctoris probandæ ſunt.

Alii amant *nullibi*, quod ab uno Vitruvio uſurpatum eſt lib. 7. cap. 1. ideoque vitandum.

CAPUT CXIX.

De Interjectione O.

1 O Non ſolum vocantis eſt, ſed etiam appellantis. Cicer. Attic. l. 14. ep. 12. O mi Attice, vereor, ne, &c. Idem lib. 10. ep. 26. O mi Furni, quam tu cauſam tuam non noſti!

O, admirantis & prædicantis.

2 Sæpe ſervit exclamationi, quæ non unius eſt modi. Nonnunquam enim admirantis eſt, & prædicantis. Cicer. 5. Ver. 76. O conſuetudo peccandi, quantam habes jucunditatem in improbis, & audacibus! Id. pro Mil. cap. 38. O terram beatam, quæ illum exceperit!

O, in-

O, indignantis, ac deteſtantis.

3 Interdum indignantis. Cicer. 2. Phil. 2. O incredibilem audaciam, o impudentiam prædicandam. Idem At. 8. ep. 8. O rem turpem, & ea re miſeram. Idem ibid. O rem lugubrem; itaque intercludor dolore. Id. 1. Cat. 1. O tempora, O mores.

O, Dolentis.

4 Alias dolentis. Cic. lib. 14. ep. 4. O me perditum. Id. 7. Ver. 38. O ſpectaculum miſerum atque acerbum.

O, exultantis, aut lætantis.

5 Aliquando gaudio exultantis. Cicer. 14. Phil. 10. O ſolem ipſum beatiſſimum, qui fugientem vidit Antonium. Ter. And. 1. ſc. 1. O factum bene, beaſti me. Cicer. At. l. 12. epiſt. 4. O gratas tuas mihi, jucundaſque litteras.

O, optantis.

6 Alias optantis. Cic. 2. Cat. 4. O fortunatam rempub. ſi quidem hanc ſentinam ejecerit. Virg. Æn. 8. v. 560. O mihi præteritos referat ſi Jupiter annos.

O, implorantis.

7 Non raro implorantis. Cicer. 7. Ver. 63. O nomen dulce libertatis! O jus eximium noſtræ civitatis! O lex Porcia, legeſque Semproniæ!

O, execrantis.

8 Quandoque execrantis. Cic. 11. Phil. 4. O multo miſerior Dolabella, quam ille ipſe, quem tu miſerrimum eſſe voluiſti. Id. 3. Ver. 5. 15. O ſcelus, o portentum in ultimas terras aſportandum.

O, irridentis.

9 Denique interdum irridentis. Cicer. 3. Phil. 11. O præclarum cuſtodem ovium, ut

ajunt, lupum. Id. 6. Ver. 3. O dii immortales, præclaram defenſionem. Id. 2. Ver. c. 14. O commemoranda judicia, præclaramque exiſtimationem noſtri ordinis.

CAPUT CXX.

De Præpoſitione OB.

Ob pro *propter*.

1 OB ſæpe eſt *propter*: ſignificat autem tum cauſam efficientem, tum finem. Cicer. pro Marc. cap. 6. Pœnas a populo Rom. *ob* aliquod delictum expetiverunt. Id. pro Font. 8. *Ob* aliquod emolumentum ſuum, ſi qui aliquid cupidius dicere viderentur. Id. 4. Ver. 32. Quanto illud flagitioſius, eum, a quo *ob* abſolvendum, pecuniam acceperis, condemnare?

Ob, pro *Ante*.

2 Interdum eſt *Ante*. Cicer. pro Rab. Poſt. 14. *Ob* oculos mihi ſæpe mors verſata eſt. Id. pro Sext. cap. 21. Mihi *ob* oculos exilium verſatur. *Negli occhi*. *Dinanzi agli occhi*.

CAPUT CXXI.

De Adverbio OLIM.

1 OLim ſæpe aſſumit *Cum*. Terent. And. 5. ſc. 3. *Olim* iſtuc, *olim*, *cum* ita animum induxiſti tuum. Cic. At. l. 12. ep. 38. Si ullæ eſſent neceſſariæ litteræ, ut erant *olim*, *cum* brevioribus diebus, tamen reſpondebant tempori tabellarii.

Olim

Olim nunc, Olim tum.

2 Alias *Nunc*, vel *Tum*. Cice. l. 15. ep. 4. Eum honorem neglectum a me *olim*, *nunc* mihi expetendum puto. Ter. Phorm. 5. ſc. 8. *Olim*, cum honeſte potuit, *tum* non eſt data: nunc viduam extrudi, turpe eſt.

Admonitio.

3 *Olim* omnium horarum adverbium appellat Taubmannus: ſed tamen illud elegantiſſimi Scriptores nunquam præſenti, aut futuro tempori tribuunt in ſoluta oratione.

CAPUT CXXII.

De Pronomine OMNIS.

1 OMnis ſæpe uſurpatur pro *Totus*. Cic. pro Cluen. cap. 6. Sanguinem *omnem* profundere mater cupit. Id. 2. de Nat. Deor. cap. 9. Vim vitalem per *omnem* mundum pertinentem. Id. 2. Tuſc. 22. In profunda voce *omne* corpus intenditur. Id. in Brut. c. 92. *Omni* huic ſermoni propoſitum eſt.

Omnis pro quicumque.

2 Alias pro *Quicumque*. Cicer. pro Roſc. Am. cap. 27. Non *omnem* frugem, neque arborem in *omni* agro reperire poſſis. Id. 1. de Nat. Deor. c. 10. *Omne*, quod ortum eſt, mortalitas conſequitur.

Omnis per Traductionem iteratum.

3 Eleganter *Omnis* per Traductionem iteratur. Virg. 1. Georg. Non *omnis* fert *omnia* tellus. Id. Ecl. 4. Non *omnia* poſſumus *omnes*. Cice. in Orat. 1. Par eſt *omnes omnia* experiri.

4 Sæpe valet hæc Traductio ad breviter amplificandum. Cic. pro Rab. Perd. 5. *Omnes*

omnium ordinum homines. Idem 5. Tuſc. 32. *Omnes* Philoſophi *omnium* diſciplinarum. Id. At. lib. 2. ep. 10. *Omnia omnium* miſeriarum pleniſſima.

Omnis abundat.

5 *Omnis* aliquando additur per pleonaſmum, nihilque ſignificat; ut cum dicimus, *plerique omnes* Attico more: dicunt enim Attici πλεῖονες πάντες. Nepos in Eum. cap. 21. Cum *plerique omnes* perturbati admirarentur. Teren. Heaut. a. 4. ſc. 7. Dixi *pleraque omnia*.

Omnis quicunque.

6 Conjungitur ſæpe cum *quicunque*. Cic. 2. de or. c. 11. *Omnia*, *quacunque* loquimur. Id. 1. Tuſc. c. *Omnes*, *quicunque* nati ſunt.

CAPUT CXXIII.

De Adverbio OMNINO.

Omnino, in numero.

1 OMnino ab *Omnis* dictum, ſæpe refertur ad numerum. Cicer. ad Qu. Fr. lib. 2. epiſt. 1. *Omnino* ad *ducentos*. *In tutto*. Id. pro Cluen. c. 28. *Quinque omnino* fuerunt, qui illum abſolverunt. *In tutto*.

Omnino pro *prorſus*.

2 Sæpe *Omnino* eſt *prorſus*, *quaſi*, *omni ex parte*. Cicer. de Sen. 12. Epulabar cum ſodalibus *omnino* modice. *Moderatamente affatto*. Id. 1. Off. 20. *Omnino* fortis animus, & magnus duabus rebus maxime cernitur. *In fatti*. *In ſomma*.

Omnino cum *Aut certe*, *Aut magna ex parte*; *Nequaquam*.

3 Aſſumit autem *Aut certe*, vel *Aut magna*

gna ex parte, vel *Nequaquam*, aut aliquid ejuſmodi. Cic. 1. Tuſ. 1. *Omnino, aut magna ex parte* liberatus. *Del tutto, ovvero in gran parte*. Id. pro Balb. c. 19. *Omnino, aut certe* facilius labore alicujus, ac ſtudio quædam conſequi. Id. de Am. 19. Qu. vero Maximum fratrem, virum egregium, *omnino* ſibi *nequaquam* parem. *Segnalato affatto, ma non già ſuo pari*.

Omnino pro *Ullo modo*.

4 Sæpe etiam uſurpatur pro *Ullo modo*; nimirum cum additur negatio, aut aperta, aut occulta. Cicer. 7. Ver. 7. Is *omnino* ſervus in illa familia *non* erat. *Non ſi trovava per immaginazione*. Idem lib. 1. epiſt. 5. *Ne* quis *omnino* regem reduceret. *Che niun affatto*.

Omnino cum *non*, *nihil*, *vix*, *nunquam*, & *nuſquam*.

5 Jungitur autem *Omnino* pro *Ullo modo* cum *Non*, *Nihil*, *Vix*, *Numquam*, & *Nuſquam*. Cicer. 2. de Orat. 14. Poetas *omnino non* conor attingere. *In modo alcuno*. Id. 1. Tuſc. 4. Ut non multum, aut *nihil omnino* Græcis cederetur. Id. At. 3. epiſt. 23. *Vix*, aut *omnino non* poſſe fieri. *Totalmente eſſer impoſſibile*. Id. de Am. 6. Hæc autem omittamus, quæ *omnino nuſquam* reperiuntur. Idem 2. de Orat. cap. 13. Theopompus, & Ephorus *omnino* cauſas *numquam* attigerunt. *Non mai per miracolo*.

Omnino pro *Nimirum*.

6 Interdum *Omnino* idem eſt, quod *Nimirum*; quia omni ex parte res affirmatur. Cic. de Am. 26. *Omnino* eſt amans ſui virtus. *In fatti*. Id. 4. Ver. 61. *Omnino* præclare te habes. *Ti ſo dire, che tu ſtai freſco*. Id. 1. Off. 25.

Miſerrima eſt *omnino* ambitio, honorumque contentio. *Infeliciſſima per certo*.

Omnino pro *Tandem*.

7 Cicer. pro Marc. cap. 9. Quid enim eſt *omnino* hoc ipſum diu, in quo eſt aliquid extremum? *Che mai è?*

Omnino junctum cum *omnis*.

8 *Omnino* junctum cum *Omnis* gravem æque, ac brevem amplificationem continet. Cice. de Am. 21. *Omnino omnium* horum vitiorum atque incommodorum una cautio eſt. *In ſomma*. Id. 2. de Or. 1. *Omnino omnis* eruditionis expers. *Ignorante affatto*. Id. At. lib. 5. ep. 13. *Omnino omnia* ſe facturum recepit. *In ogni modo*.

CAPUT CXXIV.

De Nomine, PAR.

1 PAr, *Æqualis* proprie eſt, ac ſæpe abſolute ponitur. Cic. 1. de Nat. Deor. c. 10. Cui celeritati *par* nulla, ne cogitari quidem poteſt. Id. l. 4. ep. 9. Aut *par*, aut certe proximus ſum illi. Idem pro Balb. cap. 1. Ingenium minime voluntati *par*.

Admonitio.

2 Quoties ætas, tempuſque ſpectatur, non *par alicui*, aut *alicujus*, niſi addatur *Ætate*, *Annis*, aut aliquid hujuſmodi, ſed *Æqualis* dici ſolet.

Par, atque unus.

3 Duo hæc nomina aliquando junguntur ad majorem ſententiæ vim. Cic. 2. de orat. c. 52. *Par, atque una* ratio eſt ſpei, lætitiæ, moleſtiæ. Id. pro Syll. cap. 2. Intelligis judicium meum, & horum *par, atque unum* fuiſſe.

Par

Par cum.

4 Nonnunquam adſciſcit *Cum*. Cicer. pro Quint. cap. 22. Tu *par* tibi jus *cum* Alpheno fuiſſe non putas. Id. 3. de Nat. Deor. cap. 1. Nec mihi *par cum* Lucilio ratio eſt.

Par, ac; Par, atque; Par, &.

5 Interdum *Par*, aſſumit *Ac*, *Atque*, *Et*. Plaut. Aul. Si *parem* ſapientiam hic habet, *ac* fortunam. Cic. 3. de Nat. Deor. c. 1. Nec mihi *par* cum Lucilio ratio eſt, *ac* tecum fuit. Id. 2. Inv. 2. Si *par* in nobis hujus artis, *atque* in illo picturæ ſcientia fuiſſet. Cæſ. 3. B. C. 101. *Pari*, *atque* antea, ratione egerunt. Cic. in Brut. cap. 11. Omnia fuiſſe in Themiſtocle *paria*, & Coriolano.

Par eſt, pro *Æquum eſt*.

6 Cicer. de Am. 22. *Par eſt* autem primum ipſum eſſe bonum; deinde, &c. *E' il dovere*. Id. pro Mur. 7. His rebus fretum ad Conſulatus petitionem aggredi *par eſt*. Id. At. 9. epiſt. 11. Mihi dubitanti quid me facere *par ſit*. Id. pro Rab. Perd. ca. 11. quod ei præmium dari *par fuiſſet*. *Foſſe giuſto*, *Conveniſſe*.

CAPUT CXXV.

De Adverbio PARITER.

1 PAriter a *pari* ductum, idem eſt, ac *Æque*. Ter. Heaut. 1. 1. Quem *pariter* uti his decuit, aut etiam amplius.

Pariter, ac, &, atque, ut.

2 *Pariter, ac, &, atque, ut*, uſitata ſunt pro *Æque ac*. Ter. Phor. 5. ſc. 3. *Pariter* nunc opera me adjuves, *ac* dudum re opitulata es. Id. Adel. 5. 8. Nunc tu mihi es germanus *pariter* corpore, & animo. Plaut. Men. *Pariter*

hoc, *atque* alias res ſolet. Sall. Jug. Vultu, colore, ac motu corporis *pariter*, *atque* animo varius. Plaut. Aul. Prol. *Pariter* moratus, *ut* pater, avuſque hujus fuit.

Pariter, ac ſi. Pariter, atque ut.

3 Salluſt. Jugurth. *Pariter, ac ſi* hoſtes adeſſent, munito agmine incedere. Plaut. Amph. 4. 1. *Pariter* hoc fit, *atque ut* alia facta ſunt.

Pariter cum pro *Simul cum.*

4 *Pariter*, interdum uſurpatur pro *Simul*, & aſſumit *Cum*. Cice. 5. Tuſc. 33. Animus & præſentem voluptatem percipit *pariter cum* corpore, & proſpicit venientem. *Inſieme col corpo*. Sal. Jug. Eum adoptavit, & *pariter cum* filiis hæredem inſtituit. *Del pari*. Cicer. 1. Tuſc. 11. *Pariter* enim *cum* vita ſenſus amittitur. Id. 2. de Nat. Deor. c. 14. Conchyliis omnibus contingit, ut *cum* luna creſcant *pariter*, *pariterque* decreſcant.

CAPUT CXXVI.

De Adverbio PARUM.

Parum, Nimium.

1 PArum, contrarium habet *Multum*, aut *Nimium*. Cicer. 1. Or. 22. Omnibus in rebus magis offendit *nimium*, quam *parum*.

Parum pro *Non ſatis*.

2 Sæpe uſurpatur pro *Non Satis*. Plaut. Stich. 4. 1. Duas dabo, una ſi *parum* eſt. *Se non baſta una*. Id. Rud. 4. 4. *Si parum* intellexiſti, dicam denuo. *Se tu non hai ben' inteſo*. Cicer. 3. de Nat. Deor. c. 1. Quæram ex te ea, quæ *parum* accepi. *Quel, ch' io non ho ben compreſo*. Id. 1. Tuſc. 45. Nemo *parum* diu vixit, qui virtutis perfectæ functus eſt munere.

Parum

Parum eſt, quod.

3 Cic. pro Sext. c. 14. *Parum ne eſt*, Piſo; *quod* tantum homines fefelliſti? ut, &c. *Non vi baſta che ec.* Terent. Phorm. 3. ſc. 3. Sed *parum* ne *eſt*, *quod* omnibus nobis ſuccenſet ſenex? *Ma è forſe poco, che, ec.*

CAPUT CXXVII.

De Adverb. PAULUM, & PAULO.

1 PAulum idem eſt ac *parum*, & fere cum verbis jungitur. Cic. 1. de orat. cap. 61. Scævola *paulum* requieſcet, dum ſe calor frangat. Idem Roſc. Com. cap. 10. Mihi qnoque neceſſe eſt *paulum* commorari.

Paulo cum comparativis.

2 *Paulo* adjungitur fere comparativis. Cice. pro Flac. c. 28. Auri pondo centum *paulo minus*. Id. Att. 1. ep. 10. *Paulo liberiores* litteræ.

Paulo ante, & *poſt*.

2 Conjungitur cum *ante*, & *poſt*. Cicer. Læl. c. 21. Ut *paulo ante* dixi. Id. Fam. 1. ep. 9. Oſtendam *paulo poſt*.

CAPUT CXXVIII.

De Adverbiis PARUMPER, & PAULISPER.

1 PArumper ex *parum* factum eſt, ſed ad tempus accommodatur. Cice. 3. de Or. 30. *Parumper* conticuit, & a cæteris ſilentium fuit. *Per un poco*. Idem 1. Div. 23. Diſcedo *parumper* a ſomniis, ad quæ mox revertar. Idem de Am. cap. 1. Tu velim a me animum *parumper* avertas.

Parumper, dum.

2 Interdum adjicitur *Dum*. Plaut. Amph. 2. 2. Cui voluptas *parumper* data eſt, *dum*, &c. Terent. Andr. 4. ſc. 2. *Dum* exeo, *parumper* operire hic. *Aſpetta qui alquanto, ſin che.*

Pauliſper.

3 *Pauliſper* a *paulo* dictum idem eſt, quod *parumper*. Cæſ. 3. B. C. 67. Hic *pauliſper* eſt pugnatum. Salluſt. Jugurth. Cognitis inſidiis, *pauliſper* agmen conſtitit. *Si fermò alquanto*. Cicer. 6. Ver. 18. Abeſſe domo *pauliſper* maluit, quam illud optime cælatum argentum amittere. Idem ibid. cap. 24. Lectica *pauliſper* depoſita.

Pauliſper dum.

4 *Pauliſper* quoque, item ut *Parumper*, aſſumit *Dum*. Cic. pro Mil. 16. *Pauliſper, dum* ſe uxor (ut fit) comparat, moratus eſt. Plaut. Mil. *Pauliſper* tace, *dum* ego, &c.

Admonitio.

5 Quoties exiguum tempus ſignificatur, non *Parum*, aut *Paulum*, ſed *Parumper*, aut *Pauliſper* dici ſolet. Itaque non dices, *Expecta parum*, aut *paulum*, ſed *parumper*, aut *pauliſper*.

CAPUT CXXIX.

De Præpoſitione PER.

Per ad perſonam relatum.

1 PEr vulgo ad locum, ſed ſæpe etiam ad perſonam refertur. Cicer. At. 5. ep. 15. Nihil intereſt, utrum *per procuratores* agas, an per te ipſum. *Per mezzo di Proccuratori, o da te ſteſſo*. Id. pro Roſc. Am. c. 38. *Per alium* tran-

ſtranſigam, recede de medio. *Per mezzo d' altri*. Id. 1. de Orat. 9. Plura detrimenta publicis rebus, quam adjumenta *per homines* eloquentiſſimos importata. *Per via di perſone, ec.*

Per ſe, ſine alterius ope.

8 Sæpe tamen *per ſe* eſt *Sine alterius ope*. Cic. in Brut. c. 25. Homo *per ſe* cognitus, ſine ulla commendatione majorum. *Da ſe ſteſſo*. Idem pro Syl. 4. Nihil audacter ipſos *per ſe*, ſine P. Sylla potuiſſe. Idem pro Sext. 28. *Per ſe* ipſa ſplendet virtus ſemper, neque alienis unquam ſordibus obſoleſcit. Id. de Am. 21. Amicitia *per ſe*, & propter ſe expetenda. *Da ſe, e per ſe ſteſſa.*

Per ad tempus relatum.

3 Alias refertur ad tempus. Cic. 7. Ver. 12. *Per* eos *dies* nemo iſtum, &c. *In quei giorni*. Id. At. lib. 2. ep. 9. Nulla abs te *per* hos *dies* epiſtola inanis aliqua re utili, & ſuavi venerat. Id. 2. Ver. 5. Nulla res *per triennium*, niſi ad nutum iſtius, eſt judicata. *Per iſpazio di tre anni*. Idem pro Leg. Man. 11. Quam provinciam tenuiſtis a prædonibus liberam *per* hoſce *annos? In queſti anni*. Id. 1. de Div. *Per* multas *ætates* fuerunt. Id. in Brut. c. 85. Duo fratres *per* idem *tempus* diſſimiles inter ſe. *Nell' iſteſſo tempo.*

Per, ad modum.

4 Sæpe ad modum accommodatur. Cice. 6. Ver. 14. Cum iſte ab ſe hydriam Boeti manu factam *per poteſtatem* abſtuliſſet. *Di potenza aſſoluta*. Idem 1. Ver. 17. Symphoniacos ſervos abducebat *per injuriam*. *Contra ragione*. Idem pro Dom. cap. 23. Quod eum *per inſidias* toties interficere voluiſtis. *A tradimento*. Idem 3. Ver. 21. *Per ſcelus*, &

latrocinium ex fanis auferre. Idem pro Roſc. Amer. cap. 2. *Per luxuriem* effundere, atque conſumere, quod *per ſcelus* ſis adeptus. Id. 3. Ver. 60. Q. Opimium *per ludum*, ac *jocum* fortunis omnibus evertit. *Burlando*. *Da ſcherzo*. Idem pro Roſc. Am. c. 1. *Per* ſummum *dedecus* vitam amittere. *Con ſomma vergogna*. Idem Ver. 7. cap. 70. *Per ludum*, ac *negligentiam* ad honores pervenire. *Scherzando*.

Per ſimulationem; Per ſpeciem; Per cauſam.

5 *Per ſimulationem*, *per ſpeciem*, *per cauſam*, idem fere ſignificant. Cicer. poſt red. ad Quir. cap. 9. *Per ſimulationem amicitiæ* nefarie prodiderunt. *Con finzione*. Id. 6. Ver. 4. *Per ſimulationem Ædilitatis* ſtatuas auferre. *Sotto preteſto*. Liv. lib. 1. cap. 41. *Per ſpeciem* alienæ fungendæ *vicis* ſuas opes firmavit. *Con preteſto*. Idem ibid. cap. 3. Fratris filiæ Rheæ Sylviæ *per ſpeciem honoris* (cum Veſtalem legiſſet) perpetua virginitate ſpem partus adimit. *Sotto colore d' onorarla*. Id. lib. 24. cap. 47. *Per ſpeciem prædandi* ex hoſtium agro, permiſſu Magiſtratuum ab Capua profecti. Idem lib. 2. cap. 32. *Per cauſam* renovati ab Æquis *belli*. *Con iſcuſa*, *Con preteſto*. Id. lib. 24. c. 7. Ut, cum appropinquaret januæ rex, *per* aliquam *cauſam* ſuſtineret a tergo agmen.

Per litteras.

6 Idem eſt, quod *Litteris*. Cicer. in Piſ. 17. Is a Senatu ſupplicationem *per litteras* poſtulavit. Idem Att. lib. 1. epiſt. Antonius purgat ſe mihi *per litteras*. *Per lettere*, *Con lettere*.

Per ætatem, pro *Ob ætatem*.

7 Ter. Eun. 1. 2. Neque ſciebat, neque *per ætatem* etiam poterat. *Nè per anco glielo permetteva l'età*. Cic. l. 13. ep. 30. Ut primum *per ætatem* judicium facere potueris. Id. pro Leg. Manil. 1. Nam, cum antea *per ætatem* nondum hujus auctoritatem loci contingere auderem. Id. pro Dom. c. 13. Factus es ejus filius contra fas, cujus *per ætatem* pater eſſe potuiſti. *Quanto all' età*.

Per pro *Propter*.

8 *Per* interdum eſt *Propter*. Cic. 3. de Or. c. 3. *Per invidiam* depelli Tribunatu. Id. 4. Tuſc. cap. 37. *Per iram* aliquid facere, quod nos pœniteat. *Per invidia*. *Per collera*.

Per Obſecrantis.

9 Nonnumquam obſecrantis eſt. Cic. At. l. 3. epiſt. 20. Ad quæ recuperanda *per fortunas* incumbe. *Per vita tua*. Id. ep. 15. Brut. Sed propera *per Deos*. *Per amor di Dio*.

Per concedentis.

10 Alias concedentis. Cicer. 4. Acad. 29. *Per me* vel ſtertas licet. *Quanto a me*. Id. At. 4. ep. 16. *Per me* iſta pedibus trahuntur. Idem 2. Phil. 4. Petis, ut tibi *per me* liceat quemdam ab exilio reducere. *Con buona grazia mia*. Idem pro Mil. cap. 16. Clodium nihil delectat, quod aut *per naturam* fas ſit, aut *per leges* liceat. *Coſa, che permetta la natura, ovver le leggi*.

Per valetudinem.

11 Cicer. 2. Phil. 22. Omnes conſulares, qui *per valetudinem* exequi cladem illam, fugamque potuiſſent. *Permettendolo loro la ſanità*. Idem l. 6. ep. 1. *Per valetudinem* cum poſſes venire, tamen noluiſti. Idem lib. 16. ep. 2. Cum *per valetudinem*, & anni tempus

na-

navigare poteris, ad nos veni. *Quando lo permetterà la ſanità.*

CAPUT CXXX.

De Adverbio PERINDE.

Perinde, ac, ac ſi, atque, ut.

1 PErinde, uſurpatur pro *Æque*, vel *Ita*: jungitur autem ſæpe cum *Ac*, *Ac ſi*, *Atque*, *Ut*. Cicer. 5. Tuſc. 2. Philoſophia non *perinde, ac* de hominum eſt vita merita, laudatur. *Al pari di quel, che merita. Tanto, quanto merita.* Id. Partit. 24. Quæ perdifficilia ſunt, *perinde* habenda ſunt, *ac ſi* effici non poſſint. Cæſ. 4. B. C. cap. 72. *Perinde, ac ſi* virtute viciſſent. *Come ſe.* Cicer. pro Marcel. 4. Vereor, ut hoc, quod dicam, non *perinde* intelligi auditu poſſit, *atque* ipſe cogitans ſentio. *Così, com' io l' intendo.* Idem lib. 9. epiſt. 15. Non *perinde, ut* eſt reapſe, ex litteris percipere potuiſti. *Com' è la coſa in ſe.*

Perinde ac pro *perinde ac ſi*.

2 *Perinde ac* cum verbis conjungitur, idemque valet ac *perinde ac ſi*. Cæſ. 3. de Bell. Civ. cap. 60. *Perinde ac* ſatisfacere vellent. Liv. lib. 28. cap. 38. *Perinde ac* debellatum in Italia foret.

Perinde ut, pro *Prout*.

3 *Perinde* fere uſurpatur pro *Prout*. Cicer. 3. de Or. c. 56. Sed hæc omnia *perinde* ſunt, *ut* aguntur. *Tali ſono, come.* Idem 2. Inv. 58. *Perinde uti* quæque res erit, laboremus. Idem 3. Off. 33. Habes a patre munus, M. fili, mea quidem ſententia magnum; ſed *perinde* erit,

erit, *ut* acceperis. *Sarà, come lo riceverai, nè più, nè meno*.

Perinde quaſi.

4 *Perinde quaſi* eſt *perinde ac ſi*. Cicer. 5. Ver. 19. Atque hæc *perinde* loquor, *quaſi* in eo ſit iniquitas ejus reprehendenda. Id. pro Cæc. c. 11. *Perinde* valebit, *quaſi* armatiſſimi fuerint. *Non altrimenti che ſe*.

Perinde quaſi, per Ironiam.

5 *Perinde quaſi* ſæpe Ironiam continet. Cic. pro Mil. c. 7. *Perinde quaſi* Appius ille cæcus viam munierit, non qua populus uteretur, ſed ubi impune ſui poſteri latrocinarentur. *Come ſe*. Id. 1. Tuſc. 46. Metelli ſperat ſibi quiſque fortunam, *perinde quaſi* certi quicquam ſit in rebus humanis.

Perinde pro *valde*. *Perinde quam*. *Perinde quam ſi*, *Perinde tanquam*, *Perinde prout*.

6 Horum exempla qualiacumque invenies in ultima Particularum collectione, & in Latinis Lexicis; ſed optima fortaſſe nuſquam.

CAPUT CXXXI.

De Adverb. PROINDE, & PROIN.

1 PRoinde, ſeu *proin*, quod decurtatum eſt, ſignificat *Ideo*, vel *Quamobrem*. Cicer. Att. lib. 1. epiſt. 6. *Proinde* bono animo ſis. Idem 4. Ver. 29. *Proinde*, ſi ſapis, vide. Idem lib. 12. epiſt. 6. *Proinde* fac, magnum animum habeas. *Per tanto*. Terent. Eun. 1. 1. *Proin* tu, dum eſt tempus, etiam, atque etiam cogita. *Però*. Sed hoc poeticum eſt.

Ad-

CAPUT CXXXIII.

De PLUS, & PLUSCULUM.

Plus pro *Amplius*.

1 PLus magis accedit ad nomen, quam *Magis:* proinde non temere pro *Magis* uſurpandum eſt. Cic. de Am. 16. Ne *plus* æquo in amicitiam congeratur. *Più del dovere*. Id. Att. lib. 9. ep. 10. Dimidio *plus* ſcripſit Clodia. *La metà più*. Idem At. 10. ep. 8. Nimio *plus* diligo.

2 Sæpe autem uſurpatur pro *Amplius*. Cic. 1. de Nat. Deor. c. 35. Moleſtum eſt uno digito *plus* habere. *Un dito di più*. Id. 1. Phil. 3. *Plus* una me nocte retinere non potuit. Id. pro Sext. c. 39. Tribunum pleb. *plus* viginti vulneribus acceptis, jacentem vidiſtis. Id. pro Roſc. Am. c. 27. Neque unquam *plus* triduo fuit. Id. pro Quin. c. 12. At tecum anno *plus* vixit. *Più d' un anno*.

Plus ſatis, plus millies.

3 *Plus ſatis* idem eſt ac *pluſquam ſatis*: *plus millies* idem ac *pluſquam millies*. In his enim, & ſimilibus ſubticetur *quam* per ellipſim. Cicer. Att. 12. epiſt. 24. Ad hanc rem *plus* etiam *ſatis*. Teren. Eun. a. 3. ſc. 1. *Plus millies* jam audivi.

Plus quam, Plus quam quantum.

4 Adſciſcit' interdum *Quam*, & *Quam quantum*. Cic. l. 6. ep. 1. Ego habeo, cui *plus quam* tibi debeam, neminem. Id. 1. de Or. cap. 24. Quæ exiſtimas *plus*, *quam* artem ipſam, prodeſſe poſſe. Idem 5. Ver. 23. Iis *plus* frumenti imperabatur, *quam quantum* exa-

Admonitio.

2 *Proinde* pro *perinde* ſi quando uſurpatur, eaſdem conjunctiones, eoſdem uſus habet; ſed videndum eſt, ne ſubſit mendum, & *proinde* legatur pro *perinde*. Non ſubeſſe mendum declarat carmen Lucretii lib. 3. Oſſa dedit terræ *proinde ac* famul infimus eſſet. Hic enim *perinde* locum habere nequit.

CAPUT CXXXII.

De Adverbio PLANE.

Plane pro *Clare*.

1 PLane, idem eſt quod *Clare*, & *Aperte*: Cic. 2. Fin. 5. Epicurus autem, ut opinor, non vult *plane*, & aperte loqui. *Parlar chiaro*. Id. At. lib. 8. epiſt. 16. Explicari mihi tuum conſilium *plane* volo, ut intelligam.

Plane pro *Certe*, vel *Sane*.

2 Interdum uſurpatur pro *Certe*, vel *Sane*. Cicer. 1. de Leg. c. 20. Sed ego *plane* vellem, me arbitrum inter eos datum. *Io certo vorrei*. Plaut. Moſtel. Ipſa ne ea eſt? Sc. Immo *plane* ea eſt. *Del certo è deſſa*.

Plane pro *Omnino*.

3 Sæpe uſurpatur pro *Omnino*. Cic. Att. l. 12. ep. 38. Accepi Atticam *plane* belle ſe habere. *Star bene affatto*. Id. l. 14. ep. 4. Si te habebo, non mihi videbor *plane* periiſſe. *Eſſer rovinato affatto*. Id. l. 16. ep. 1. Ut te Leucadem deportares, ut ibi *plane* te confirmares. *Ti riaveſſi totalmente*. Id. 3. Ver. Nam iſte eam, niſi *plane* nihil ſapit, numquam proferet. *Se non è matto ſpacciato*. Id. in Brut. c. 97. Effice id, quod jam propemodum, vel *plane* potius effeceras. *O più toſto del tutto*.

CA-

exararant. *Più di quel che avevan raccolto*. Id. 3. de Or. *Plus* multo vidiſſe videntur, *quam quantum* noſtrorum ingeniorum acies intueri poteſt.

Non plus quam.

5 *Non plus quam* comparationem quandam continet ſubobſcuram. Cicer. de Am. c. 13. Non tantum valet, ut tollat e vita amicitiam: *non plus, quam* ut virtutes, quia nonnullas curas, & moleſtias afferunt, repudientur.

Pluſculum.

6 *Pluſculum* idem eſt ac *paulo plus*. Cic. Fam. 5. epiſt. 12. Amori noſtro *pluſculum* etiam, quam concedit veritas, largiare. Id. 2. de or. c. 24. Cauſæ, in quibus *pluſculum* negotii eſt.

CAPUT CXXXIV.

De Adverbio PORRO.

1 PORRO eſt *Deinde, Poſtea*, εἶτα. Ter. And. 3. 4. Move ocyus te, ut quid agam, *porro* intelligas. *Acciocchè tu intenda poi*. Cic. 3. Ver. 32. Hominibus & natura, & conſuetudine, & diſciplina leniſſimis; *porro* autem Populi Rom. conditione ſociis, fortuna ſervis. *E poi*. Id. 4. Ver. 3. Sic *porro* noſtros homines diligunt. *Così poi, Talmente, ec.*

Porro pro *Autem*, δὲ, vel δὴ.

2 Sæpe pro *Autem* uſurpatum continuat orationem. Et cum *Autem* aliquando conjungitur. Cic. pro Mil. c. 9. Occurrebat, mancam, ac debilem Præturam ſuam futuram, Conſule Milone; Eum *porro* ſummo conſen-

ſenſu populi Rom. Conſulem fieri videbat. αὐτὸ δέ. *E poi*. Id. pro Plan. c. 33. Nihil *porro* tam inhumanum, &c. Id. 7. Verr. 22. Age *porro* tu, qui te tam religioſum exiſtimari voluiſti interpretem fœderum. *Orsù via*. Id. pro Quin. 8. Clamabat *porro* Quintius. Id. At. l. 1. ep. 5. *Porro autem* neque mihi accidit.

Porro, pro *Ultra*.

3 Nonnunquam ponitur pro *Ultra*. Liv. l. 1. c. 7. Ex loco infeſto agere *porro* armentum occœpit. *Cominciò a ſpigner innanzi l' armento*. Cicer. 4. Fin. 27. Perge *porro*, nam de iſto magna diſſenſio eſt. *Paſſa oltre: Va pur innanzi: Seguita pure*.

CAPUT CXXXV.

De Præpoſitione POST.

1 P*Oſt*, quoties caſum regit, præpoſitio eſt; cui *Ante* opponitur. Cæſ. 7. B. G. c. 88. Repente *poſt tergum* equitatus cernitur.

2 Plerumque ad tempus accommodatur: Cic. At. 6. ep. 1. Hic Magiſtratus multis *annis poſt Decemviros* inſtitutus. Id. pro Roſc. Amer. Aliquot *poſt menſes* is occiſus eſt. Liv. lib. 5. c. 29. *Annum poſt* quintum decimum creati Conſules.

Poſt cum participio præteriti temporis.

3 Eleganter copulatur cum participio præteriti temporis. Cic. de Ar. reſp. 8. Mea domus, quam Senatus unam, *poſt hanc urbem conſtitutam*, ex ærario ædificandam putavit. *Sola, dappoi che queſta Città è fondata*. Id. 4. Cat. 7. Cauſa enim eſt, *poſt Urbem conditam*, hæc inventa ſola, in qua, &c. Idem

de

de Ar. reſp. c. 7. Nego unquam, *poſt ſacra conſtituta*, tam frequens collegium judicaſſe. Id. 1. Div. 44. Sexennio *poſt Vejos captos*.

Poſt homines natos. Poſt hominum memoriam.

4 Huc illa pertinent, *Poſt homines natos, poſt hominum memoriam*. Cic. in Brut. c. 62. Longe autem *poſt homines natos* improbiſſimus C. Servilius Glaucia. Id. pro Mil. c. 26. Unius *poſt homines natos* fortiſſimi viri. *Da che il Mondo è Mondo. Dal principio del Mondo in qua*. Id. de opt. gen. or. c. 6. Optimus longe *poſt homines natos*. Idem pro Balb. c. 10. *Poſt genus hominum natum* pauci reperti ſunt, qui, &c. Id. in Piſo. c. 27. Inſtant *poſt hominum memoriam* apparatiſſimi, magnificentiſſimique ludi. Id. 5. Ver. c. 17. Quod nemo unquam *poſt hominum memoriam* fecit. *A memoria d' uomo*.

Poſt præpoſitio cum *Quam*.

5 Præpoſitio *poſt* interdum aſſumit *Quam*. Cic. At. l. 9. epiſt. 12. *Poſt* diem quartum, *quam* ab urbe diſceſſimus. Id. pro Mil. cap. 16. *Poſt* diem tertium geſta res eſt, *quam* dixerat. *Tre giorni dopo, che l' avea detto*.

CAPUT CXXXVI.

De Adverbio, POST.

1 Poſt adverbium nullum caſum regit, etſi ſæpe jungitur cum ablativo temporis. Cic. in Brut. 91. Romam recepi me biennio *poſt*. Idem 2. Div. 33. Anno *poſt* Paulus auſpiciis paruit. Id. lib. 1. epiſt. 6. Paucis poſt diebus, quam Luca diſceſſerat. Id. pro Flac. c. 23.

c. 23. Multis *poſt* annis pecunia recuperata eſt. *Molti anni dopo.*

Admonitio.

2 *Poſt* quoties ablativo jungitur, adverbium eſt. Neque enim caſus ille a *poſt* regitur, ſed abſolute ponitur, quippe ablativus temporis. Plerumque autem aut poſtponitur, ut *paucis diebus poſt*, aut interponitur, ut *paucis poſt diebus*. Præponitur a Liv. l. 40. c. 47. l. 40. c. 57. l. 32. c. 5.

Anno poſt.

3 *Anno poſt* dicitur pro *uno poſt anno*. Cic. in Brut. c. 43. Tribunus *anno poſt* fuit Craſſus. Ibid. c. 60. Cæſar *anno poſt*, & deinceps reliquis annis adminiſtravit &c. Liv. l. 2. c. 16. *Anno poſt* moritur.

Poſtquam V. in cap. ſequenti n. 2.

Poſt ubi, vel *ut*.

4 Interdum aſſumit *Ubi*, vel *Ut*. Salluſt. Catil. *Poſt ubi* contagio, quaſi peſtilentia, urbem invaſit. *Poi come*. Cic. in Or. c. 8. *Poſt* ſenſim incedens, Judices *ut* vidit ardentes, exultavit audacius.

CAPUT CXXXVII.

De Adverbio POSTEA, POSTEAQUAM.

1 Ungitur interdum *poſtea* cum interrogatione. Teren. Hec. 3. 1. Quid tum *poſtea*? *E poi*? Cic. pro Mur. c. 12. Cedo, quid *poſtea*? *Dì ſu, com' andò poi?*

Poſtquam, poſteaquam, poſtea vero quam.

2 *Poſt*, & *poſtea* ſæpe adſciſcit *Quam*. Cicer. l. 12. ep. 48. Heri non multo *poſt*, *quam*

tu

tu a me diſceſſiſti. Id. lib. 13. ep. 30. Quatuordecim annis *poſt* Prætor factus eſt Tuditanus, *quam* Conſul Memius. Id. l. 10. ep. 1. *Poſteaquam* de medio curſu Reipub. ſum voce revocatus. *Dappoi che io*. Id. l. 5. ep. 2. *Poſtea vero quam* profectus es.

Poſtquam, *poſteaquam*, cum *Illico*, *Extemplo*, *Repente*.

3 *Poſtquam*, vel *poſteaquam* adſciſcit interdum *Illico*, *Extemplo*, *Repente*, aut aliquid ejuſmodi. Ter. Heaut. At, *poſtquam* aſpexi, *illico* cognovi. Id. Hecyr. *Poſtquam* introiit, *extemplo* ejus morbum cognovi miſer. Cicer. 7. Ver. 41. Hæc *poſteaquam* acta, & conſtituta ſunt, procedit iſte *repente* ex Prætorio.

CAPUT CXXXVIII.

De Adverbio POSTERIUS.

1 POſterius pro *poſtea* uſitatum eſt contrarium enim habet *prius*, & ad tempus refertur. Cicer. 9. Verr. 29. Jubet iſte *poſterius* illos ad ſe reverti. *Dice, che tornino dipoi*. Id. in Brut. 83. Ipſe enim Thucydides, ſi *poſterius* fuiſſet, & maturior eſſet, & mitior. Id. 1. de Leg. Sed hæc *poſterius*. Id. pro Quint. c. 5. *Poſterius*, inquit, iſta videbimus; nunc, &c. *Poi ci riparleremo*.

CA-

CAPUT CXXXIX.

De Adverbio POSTHAC.

1 POſthac, idem eſt, quod *In poſterum*. Contrarium habet *Antehac*. Cicer. l. 7. ep. 27. *Poſthac* igitur erimus cautiores. *Per l'avvenire*. Id. 2. Phil. 31. Caput autem litterarum, nihil ſibi cum illa *poſthac* futurum. Id. 4. Cat. 9. Ne unquam *poſthac* accidere poſſit, providendum eſt. *Che non abbia d'avvenir mai più*. Idem At. lib. 2. epiſt. 19. Scribam *poſthac* ad te planius. *Da ora avanti ſarò più chiaro*.

CAPUT CXXXX.

De Adverbio PRÆ.

1 PRæ eſt *Ante*. Cic. 2. Phil. 14. Hic, qui ſtillantem *præ ſe* pugionem tulit: *Portò avanti di ſe*. Illa per translationem. Id. 2. Off. 11. Niſi ſpeciem *præ te* boni viri feras. *Se non fai moſtra d'eſſer uomo dabbene*. *Se non dai ad intendere*. Id. 2. Agr. 2. Vocem *præ vobis* indicem veſtrarum voluntatum tuliſtis.

Præ in comparatione.

2 *Præ* ſæpe uſurpatur in comparatione: Terent. Eun. 2. 2. Hic ego illum contempſi *præ me*. *Riſpetto a me*. Cic. 2. Agr. 35. Illi Romam *præ ſua Capua* irridebunt. *A paragone di Capua*. Id. pro Roſc. Amer. 46. Ut neminem *præ ſe* hominem putet. *Riſpetto a ſe*.

Præ pro *propter*.

3 *Præ* ſæpe uſurpatur pro *Propter*. Ter. Heaut.

Heaut. 2. 3. *Præ gaudio* (ita me Dii ament) ubi ſim, neſcio. *Per allegrezza*. Plaut Amph. 1. 1. Neque miſer commovere me poſſum *præ formidine*. Cic. 1. Tuſc. 42. Solem *præ* ſagittarum *multitudine* non videbitis. Id. At. l. 6. ep. 5. *Præ cura* jocari non poteram. *Per la ſollecitudine*.

Præ ut.

4 *Præ ut* in comparatione adhibetur. Plaut. Amph. 1. 1. Parum etiam, *præ ut* futurum eſt, prædicas. *A riſpetto di quel che ſarà*. Ter. Eun. 2. 3. Ludum, jocumque dices fuiſſe illum alterum, *præ ut* hujus rabies quæ dabit. *Riſpetto a quello, che cagionerà la rabbia di coſtui*. Sed hæc in ſoluta oratione non temere adhibenda ſunt.

CAPUT CXLI.

De Præpoſitione PRÆTER.

1 PRæter eſt *Ante*, ſed motum adſignificat. Cic. 5. Ver. 25. Servi *præter* oculos Lollii pocula ferebant. *Avanti gli occhi*. Liv. l. 38. c. 15. *Præter* Carallitin paludem agmen ductum. Id. ibid. c. 18. *Præter* ripam euntibus. *Lungo la riva*. Id. lib. 40. c. 41. *Præter* oram Hetruſci maris Neapolim tranſmiſit. *Lungo la marina*.

Præter pro *Extra*.

2. Interdum uſurpatur pro *Extra*. Cic. 1. Phil. 4. Multa autem impendere videbantur *præter* naturam, *præterque* fatum. Id. 2. Cat. 7. Cum ei nihil adhuc *præter* voluntatem ipſius, cogitationemque acciderit. *Fuor del ſuo volere, e penſiero*. Id. 1. de Div. c. 44. *Præter* modum crevit lacus Albanus. *Fuor di modo*.

Præ-

Præter, in exceptione.

3 Interdum *præter* excipit, ſimiliter ut *Extra*. Cic. l. 1. ep. 5. Amicum ex Conſularibus neminem tibi eſſe video *præter* Lucullum. *Da Lucullo in poi*. Id. pro Cluen. c. 20. Omnibus ſententiis, *præter* unam, Scamander damnatus eſt. *Eccetto una*.

Præter pro *Supra*.

4 Sæpe declarat *Supra*. Cic. 2. Off. 7. Teſtis eſt Phalaris, cujus, *præter* cæteros, eſt nobilitata crudelitas. *Sopra tutti gli altri*. Id. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Ut optimum nomen conſequeremur, unus, *præter* cæteros, adjuviſti: *Sopra tutti*.

Præterea.

5 *Præterea*, dictum quaſi *præter ea*, ad perſonas quoque accommodatur, etiam numero ſingulari. Cic. l. 4. ep. 3. A me vero ſic diligitur, ut tibi uni concedam, *præterea nemini*. Ideſt *præter te*. *E non ad altri*. Id. pro Leg. Man. c. 2. Hunc unum ab hoſtibus metui, *præterea neminem*. *Queſto ſolo, e non altri fuor di lui*. Id. 1. Phil. 1. Num quid exules reſtituit? unum ajebat, *præterea* neminem. *Uno, e non più*.

Præter pro *præterea*.

6 *Præter* pro *præterea* habet Plinius l. 35. c. 8. Venas protulit, *præterque* in veſte & rugas & ſinus invenit. Sed non eſt imitandum.

Præterquam pro *Niſi*.

7 *Præterquam* pro *Niſi* uſurpari ſolet. Cic. l. 5. ep. 7. Nullas iis, *præterquam* ad te, dedi literas. *Se non a te*. Id. 3. Cat. 11. Pro tantis rebus nullum a vobis præmium poſtulo, *præterquam* hujus diei memoriam ſempiternam. Id. 2. Div. 32. Juno Moneta, a qua, *præterquam* de ſue plena, quid umquam moniti ſumus?

Præterquam quod pro *Niſi quod*.

8 Cice. ad Quint. Fr. lib. 2. epiſt. 13. Ego me in Cumano, & Pompejano, *præterquam quod* ſine te, cæterum ſatis commode oblectavi. Id. lib. 9. epiſt. 27. Neque, quod diſpliceat, committam, *præterquam quod* hominis mihi conjunctiſſimi doleo gravem caſum. *Se non che*.

Præterquam quod pro *Non modo*.

9 Interdum uſurpatur pro *Non modo*. Cic. At. lib. 15. ep. 15. Suram autem, *præterquam quod* nefarium hominem cognovi, præterea in me contumacem ſemel omnino domi meæ vidi. Idem 2. de Div. cap. 12. Id *præterquàm quod* fieri non potuit, ne fingi quidem poteſt. *Oltre che*.

CAPUT CXLII.

De Adverb. PRIDIE, & POSTRIDIE.

1 PRidie dictum quaſi *Priore die*. *Il giorno avanti*; Poſtridie, *poſtero die*. *Il giorno ſeguente*.

Pridie, & *poſtridie quam*.

2 Æque utrumque copulatur cum *Quam*. Cic. de Am. 2. *Pridie quam* exceſſit e vita. *Il giorno prima di morire*. *Un dì prima, che moriſſe*. Id. l. 14. ep. 7. *Poſtridie* intellexi, *quam* a vobis diſceſſi. Idem 2. de Or. cap. 3. *Poſtero die quam* illa erant acta.

Pridie, *Poſtridie ejus diei*.

3 Interdum aſſumunt *Ejus diei*. Cic. l. 1. ep. 4. Sententiam Bibuli de tribus legatis *pridie ejus diei* fregeramus. *Il giorno avanti*. Cat. l. 1. R. R. 2. *Poſtridie ejus diei* villicum vo-

vocat. Cic. l. 13. ep. 45. Dolabella venit ad me *poſtridie Iduum*.

Pridie, Poſtridie Idus, Nonas, Kalendas.

4 Plerumque, *Idus*, *Nonas*, *Kalendas*, quarto caſu adſciſcunt. Cic. l. 13. ep. 25. Ego Romam *pridie Idus*. Id. lib. 13. epiſt. 14. Si me in Tuſculano *poſtridie Nonas* mane convenerint.

5 *Pridie Kalendas* paſſim occurrit, cujus loco dici nequit 2. *Kalendas*, ut monet Voſſius, Valla, cæterique Grammatici. Hic tamen eſt animadvertendum, dici poſſe 2. *Kalendas*, ſi præponatur *Ante diem*. Cice. pro Quint. c. 6. Roma egreditur *ante diem II. Kal.* Febr. Non ignoro quoſdam hic reponere *IV. Kal.* Sed perperam: nam c. 18. de hoc ipſo die loquens M. Tull. ait fuiſſe *pridie Kal. Febr.*

Pridie & *Poſtridie* cum aliis accuſativis.

6 Alios quoque accuſativos libenter regunt. Cic. Fam. 2. ep. 13. *Pridie* Compitalia. Id. At. 16. ep. 4. *Poſtridie* ludos Apollinares.

Uſque ad pridie, vel *poſtridie*.

7 Præpoſitiones etiam ante ſe accipiunt, ab iiſque pendent tanquam nomina. Cic. At. 2. ep. 10. *Uſque ad pridie* Kal. Majas. Id. Att. 2. ep. 12. *Uſque ad pridie* Non. Majas.

CAPUT CXLIII.

De Adverbio PRIMUM, & PRIMO, Et de nom. PRIMUS, PRIOR, & POSTERIOR.

1 PRimum, & *Primo* hoc ferme differunt, quod *Primum* ad ordinem rerum pertinet. *Primieramente*. *Primo* ad tempus. *Prima; Da principio*. Aliquando tamen *primum* de tempore dicitur tum apud Ciceronem, tum vero præſertim apud alios. Cicer. pro Arch. cap. 3. Ut *primum* ex pueris exceſſit Archias. Nepos in Alcib. 4. *Primum* Elidem, deinde Thebas venit.

Primum cum *Deinde*; vel *Poſt*; vel *Poſtea*; vel *Tum*.

2 At *primum* ſæpe adſciſcit *Deinde*, vel *Poſt*, vel *Poſtea*, vel *Tum*. Cicer. de Am. cap. 24. *Primum* ut monitio acerbitate, *deinde* ut objurgatio contumelia careat. *Primieramente*. Idem lib. 3. epiſt. 5. *Primum*, ut ipſe tu, tuique omnes; *deinde* etiam, ut reliqui ſcire poſſint, me, &c. Idem lib. 1. epiſt. 9. *Primum* reditus intercefſerat in gratiam per Pompejum; *poſt* autem Cæſaris, ut illum defenderem, mira contentio eſt conſecuta. Id. 2. Phil. 15. Ego incolumitati civium *primum*, & *poſtea* dignitati conſulebam. Idem lib. 16. epiſt. 3. Te valere tua cauſa *primum* volo, *tum* mea. *Prima per conto tuo; poi per conto mio*.

Primum, tum, poſt, vel *deinde*, in Enumerationibus.

3 In tripartita enumeratione rerum ſæpe uſurpatur *Primum, Tum, Poſt*, vel *Deinde*. Cic.

Cicer. 1. Off. 3. *Primum* igitur de honeſto; *tum* de utili, *poſt* de comparatione eorum diſſerendum. Id. 1. Off. 26. Quæ *primum* bene parta ſit, *tum* quam plurimis ſe utilem præbeat, *deinde* augeatur ratione, diligentia, parſimonia.

Primum, deinde, tum, vel *poſtremo.*

4 Alias *Primum, Deinde, Tum*, vel *Poſtremo*. Cicer. pro Leg. Man. cap. 2. *Primum* mihi videtur de genere belli, *deinde* de magnitudine, *tum* de Imperatore deligendo eſſe dicendum. Id. lib. 5. ep. 14. *Primum* otium Parthicum, *deinde* confectæ pactiones publicanorum, *poſtremo* ſeditio militum ſedata ab Appio.

Primum, deinde, ad extremum, vel rurſus, *deinde*, vel poſtea, vel aliquid ſimile.

5 In tripartita enumeratione aliquando reperitur *deinde*, ut apud Ciceronem Att. 3. epiſt. 7. Aliquando tertio loco ponitur *ad extremum*, ut apud eundem in Piſon. cap. 12. Aliquando *poſtea*, ut 2. de orat. cap. 15. Aliquando *tertium eſt*, vel *accedit*, vel aliquid ſimile.

Primum, deinde, tum, poſtremo.

6 In quadripartita autem partitione ſæpe adhibentur *Primum, Deinde, Tum*, *Poſtremo*. Cicer. lib. 15. epiſt. 14. *Primum* ut te tanto intervallo viderem; *deinde*, ut tibi poſſem præſens gratulari; *tum*, ut, quibus de rebus vellemus, inter nos communicaremus; *poſtremo*, ut amicitia noſtra confirmaretur vehementius. Item lib. 7. epiſt. 2. & 2. de Nat. Deor. cap. 1. & ad Quintil. Fr. lib. 1. epiſt. 2.

Primum, tum, deinde, poſt, tum, deinde.

7 Enumerationes vero longiores ſolent eſſe liberiores. Cicer. 5. de Fin. cap. 23. Et ipſa charitas generis humani ſerpit ſenſim foras, cognationibus *primum*, *tum* affinitatibus, *deinde* amicitiis, *poſt* vicinitatibus, *tum* civibus, *deinde* totius complexu gentis humanæ.

8 Interdum etiam *Primum* omittitur, & pro *poſtremo* ſubjicitur *Tum ad extremum*. Cicer. 2. de Or. cap. 19. Quinque faciunt quaſi membra eloquentiæ; invenire quid dicas, inventa diſponere, *deinde* ornare verbis, *poſt* mandare memoriæ, *tum ad extremum* agere, & pronunciare.

Admonitio.

9 Cæterum in partitionibus quatuor, quinque, & plurium membrorum nimis ſolent eſſe infinitæ harum particularum combinationes, nec certa ratio aſſignari poſſe videtur. Modo enim eadem particula iterum ac ſæpius ſola repetitur, modo aliis interſeritur, modo omittitur; quæ ſunt aurium ſenſu judicanda.

Primum, abſolute poſitum.

10 Interdum *Primum* abſolute ponitur, quia *Tum*, aut *Deinde*, aut tale aliquid non ſubjicitur. Cicer. lib. 2. epiſt. 8. *Primum* tibi, ut debeo, gratulor, lætorque, &c. Id. l. 7. ep. 24. *Primum* ipſas ego Muſas nunquam tanti putaſſem. Lege Paulum Manutium ad hunc locum.

Primum, iterum.

11 Cicer. de Am. cap. 3. Scipio factus eſt Conſul bis; *Primum* ante tempus, *iterum* ſuo tempore.

Pri-

Primo, Deinde, vel *Poſt*, vel *ad extremum*.

12 *Primo*, ut diximus, ad tempus pertinet, cui itidem *Deinde* reſpondet, aut *Poſt*. Cic. pro Cluen. c. 5. Ea igitur *primo*, neque id ipſum diu, quoquomodo poterat, in illa cupiditate continebatur; *deinde* ita flagrare cœpit amentia, ut eam non pudor, &c. *Da principio, ec. Dappoi*. Id. de Am. c. 12. Videtis in tabella jam ante quanta ſit facta labes, *primo* Gabinia lege, biennio *poſt* Caſſia. *Prima, due anni dopo*. Id. 3. Cat. cap 5. Cum *primo* impudenter reſpondere cœpiſſet, *ad extremum* nihil negavit.

In primis.

13 *In primis*, ſeu *Imprimis*, ut quidam ſcribunt, eſt quaſi *inter primos*. Cicer. Famil. 1. ep. 7. Quam *in primis* amamus. Id. 1. Off. c. 14. Brutus juris civilis *in primis* peritus fuit. Ideſt *præ cæteris*.

In primis pro *primum*.

14 Aliquando, ſed raro, idem eſt ac *primum*, eodemque modo conſtruitur. Salluſt. in Jugur. Jugurtha *in primis* Adherbalem excruciatum necat; deinde omnes puberes interficit.

Primo cum *deinde, tum, poſt, poſtea*.

15 *Primo* cum iiſdem ferme particulis conjungitur, ac *primum*; ſed hoc uſitatius eſt.

Primus, alter, tertius. Primus, ſecundus, tertius.

16 *Primus, alter, tertius*, eleganter dicitur; tamen pro *Altero, Secundus* interdum ponitur. Cic. l. 1. ep. 2. Cum ſententia *prima* Bibuli pronunciata eſſet, ut tres legati regem

reducerent, *ſecunda* Hortenſii, ut tu ſine exercitu reduceres, *tertia* Volcatii, ut Pompejus reduceret. Liv. l. 35. c. 19. *Prima* conditio, ſi tranſire ad Romanos velint; *altera*, ſi domos abire; *tertia*, ſi bellum placeat, &c.

Prior, & *Poſterior*.

17 *Prior*, & *Poſterior* de duobus dicuntur. Cic. in Piſ. c. 1. Me Ædilem *priorem*, & Prætorem primum populus Rom. fecit. Idem pro Quint. 2. *Priore loco* dicere. Idem in Brut. 21. Primas etſi utrique, *priores* tamen deferunt Lælio. Idem 3. Fin. 23. Quid? *poſterius priori* non convenit.

CAPUT CXLIV.

De Præpoſitione PRO.

Pro, & *Contra*.

1 PRo ſæpe contrarium habet *contra*. Cic. 3. de Or. 20. Hoc non modo *pro me*, ſed contra me eſt potius. *Non è in mio favore; Non fa per me*. Id. pro Cluent. c. 32. Partim nihil contra Habitum valere, partim *pro hoc* eſſe. Id. At. l. 11. ep. 9. Non tam *pro ſe*, quam contra me, laborare dicitur.

Pro pro *Ante*.

2 Interdum uſurpatur pro *Ante*. Cicer. 2. Phil. 26. Haſta poſita *pro æde* Jovis Statoris. Id. 3. Phil. 11. Nonne audiente populo Rom. ſedens *pro æde* Caſtoris dixit? *Avanti al tempio di Caſtore*. Id. pro Mil. 1. Illa præſidia, quæ *pro templis* omnibus cernitis.

Pro pro *In*.

3 Alias pro *In*. Cæſ. l. 6. B. G. 3. Hac re *pro ſuggeſtu* pronunciata. *Nel pergamo*. Liv. l. 38.

l. 38. c. 22. Laudati quoque *pro concione* omnes ſunt. *In pubblica radunanza*.

Huc illud referri poteſt. Cicer. pro Cluen. cap. 47. Pompilium *pro teſtimonio* diligentiſſime laudavit. *In teſtimonio, facendo teſtimonianza*.

Pro pro *Vice*, aut *Loco*.

4 Nonnunquam eſt *Vice*, aut *Loco*. Cicer. 6. Ver. 41. Tibi Marcelli ſtatua *pro patibulo* fuit. *Ti ſervì per patibolo*. Idem Att. 2. ep. 5. Unus Cato mihi eſt *pro centum millibus*. *In cambio di cento mila*. Idem Att. lib. 1. Hoc *pro mercede*, vel *præmio* tibi erit. Item illa trita; *Pro nihilo* habere, ducere, putare, eſſe. *Stimar per niente, Tenere da niente*.

Pro, in comparatione.

5 *Pro* in comparatione ſæpe idem eſt quod *Si ſpectes*. Cicer. pro Sext. cap. 1. Quid eſſet quod *pro tantis opibus* reip. *tantaque dignitate* imperii, nequaquam ſatis multi cives forti, & magno animo invenirentur. *Atteſa sì gran potenza della rep.* Idem 3. Phil. 14. Sunt impii cives *pro charitate* reip. nimium multi, *pro multitudine* bene ſentientium admodum pauci. *Atteſo*. Idem pro Dom c. 12. Quid mihi *pro expectatione* populi Romani, *pro* Cn. Pompeii *meritis*, *pro ratione* mei temporis faciendum fuerit. *Per l'aſpettazione, ſecondo i meriti, ſecondo il tempo*.

Pro pro *Secundum*.

6 Alias eſt *Secundum*. Cic. 7. Ver. 25. Civitatibus *pro numero* militum pecuniarum ſummas deſcribere. *Conforme al numero*. Id. l. 11. ep. 12. Non dubito autem *pro tua ſingulari prudentia*, quin perſpicias. *Conforme*. *Secondo*. Idem 5. Ver. Quorum vobis *pro veſtra ſapien-*

tia, Quirites, habenda eſt ratio diligenter Idem pro Mar. cap. 40. Ego vos *pro* mea ſumma, & vobis cognita in remp *diligentia* moneo, *pro auctoritate* conſulari hortor, *pro magnitudine* periculi obteſtor, ut paci conſulatis.

Pro meo, tuo, ſuo jure.

7 *Pro ſuo jure* facere, aut dicere aliquid eſt idem, quod *jure ſuo*, ac pro poteſtate, quam quis habet in aliquam rem, dicere aliquid, aut facere ſine reprehenſionis metu; quod nemo poſſit id jure reprehendere. Cice. At. 3. ep. 2. Ubi *pro meo jure* diutius eſſe poſſem. *Giuridicamente; Con piena autorità.* Id. pro Flac. 38. *Pro meo jure* dico. Plaut. Rud. 5. 3. Nempe *pro tuo jure* oras. Cic. 7. Ver. Tum deprecabitur a vobis, tum etiam *pro ſuo jure* contendet. *Per la ſua autorità, con ogni ragione.*

Pro re, pro re nata, pro tempore, pro opibus.

8 Eodem pertinent illa, *pro re, pro re nata, pro tempore, pro opibus.* Virg. 4. Æneid. *Pro re* pauca loquar. Cic. At. l. 7. ep. 8. Animadverteram, poſſe *pro re nata* te non incommode ad me in Albanum venire. *Conforme all' occaſione, che veniſſe.* Cæſ. 5. B. G. 8. 1. Conſilium *pro tempore*, ac *re* caperet. *Conforme all' occorrenza, e alla coſa.* Cicer. pro Dom cap. 41. Nemo fuit, qui me non *pro ſuis opibus* in illa tempeſtate defenderit. *Secondo la ſua poſſibilità.*

Pro mea, tua, ſua parte.

9 Item illa, *pro mea, tua, ſua parte* & alia ejuſdem modi. Cic. lib. 5. epiſt. 2. Ut ita fieret, *pro mea parte* adjuvi. *Per quanto toccava a me. Quanto mi apparteneva.* Id. pro

Syl. 2. Omnes qui adſunt, *pro ſua parte*, & auctoritate defendunt. Id. 1. Tuſc. cap. 45. *Pro ſua* quiſque *facultate* parat. *Ognuno ſecondo il ſuo potere*.

Pro ſe quiſque.

10 *Pro ſe quiſque* idem eſt, quod *pro ſua quiſque parte*. Cic. 3. Off. 14. *Pro ſe quiſque*, quod ceperat, afferebat. *Ciaſcun per la parte ſua*. Id. 3. Ver. 26. *Pro ſe quiſque* manus affert. *Ciaſcun mena le mani per la parte ſua*. Liv. l. 26. c. 36. *Pro ſe quiſque* aurum, argentum, & æs in publicum conferunt.

Pro virili parte.

11 *Pro virili parte* eſt, *quantum unus vir poteſt*. Cic. pro Sext. cap. 66. Hæc qui *pro ſua parte virili* defendunt. Id. 12. Phil. 4. Tum me ejus beneficio plus quam *pro virili parte* obligatum puto. *Più che per uno particolare*.

Pro portione; pro *rata portione*; *pro rata parte*.

12 *Pro portione* idem eſt, quod *pro rata portione*, vel *parte*. Cic. de Or. 79. Sed oportet, ut ædibus, ac templis veſtibula, & aditus; ſic cauſis principia *pro portione* rerum præponere. Id. 6. de Rep. 5. Qui intervallis conjuncti imparibus, ſed tamen *pro rata portione* diſtinctis. *A proporzione*. Cæſ. 1. B. C. 17. 4. Quaterna in ſingulos jugera, & *pro rata parte* Centurionibus, evocatiſque. *Pro rata*. Cic. 1. Tuſc. 39. Omnia iſta perinde, ut cuique data ſunt, *pro rata parte*, aut longa, aut brevia dicuntur.

Pro ut; *pro eo ac*; *pro eo ut*.

13 *Pro ut*, *pro eo ac*; *pro eo ut* idem declarant. Cic. 4. Ver. 34. *Prout* facultates hominis Thermitani ferebant. *Per quanto comportavano*. Id. 4. Cat. 2. Primum debeo ſperare Deos

omnes, qui huic urbi præſident, *pro eo* mihi, *ac* mereor, relaturos eſſe gratiam. Id. 5. Ver. 54. *Pro eo ut* temporis difficultas, aratorumque penuria tulit.

Pro eo quod; pro eo quantum, in comparatione.

14 Cicer. pro Planc. cap. 38. Vereor, ne parum tibi, *pro eo, quod* a te habeo, reddiderim. Idem pro Cluen. cap. 15. *Pro eo, quod* ſe non ſuis ſolum commodis, ſed etiam ſuorum municipum natum arbitrabatur. Id. 4. Fin. 21. *Pro eo quantum* in quibuſque ſit ponderis, æſtimanda ſunt. *Conforme a quello.* Idem lib. 3. epiſt. 3. Equidem *pro eo quanti* te facio, quicquid feceris approbabo. *Per quanto io ti ſtimo; Per la ſtima grande ch' io fo di te.*

Pro eo, abſolute.

51 Cic. l. 13. ep. 8. Quod erit ejuſmodi, ut, ſi a Cæſare, quod ſperamus, impetraverimus, tuo beneficio nos id conſecutos eſſe judicemus: ſin minus, *pro eo* tamen jam habeamus. *Per tanto già lo teniamo.*

Pro pro *Ob*, vel *Propter*.

16 Interdum uſurpatur pro *Ob*, vel *Propter*. Plaut. Aul. 3. 3. *Pro vapulando* hercle a te mercedem petam. Terent. Andr. 5. 3. Ut *pro* hujus *peccatis* ego ſupplicium ſufferam. *Per li misfatti di coſtui.* Idem Eun. 1. 2. Heri minas viginti *pro ambobus* dedi. *Per tutti due.* Cicer. Att. lib. 1. epiſt. 2. Miſi, qui *pro vectura* ſolveret. *Per la vettura di porto.* Idem 2. de Or. cap. 86. Dixit ſe dimidium, quod pactus eſſet, *pro illo carmine* daturum. *Per quei verſi.*

Pro, Interjectio.

17 *Pro* ſæpe interjectio eſt exclamantis, admira-

mirationi, aut indignationi ſerviens. Cicer. 2. Phil. 13. Quæ res (*pro* ſancte Jupiter!) in terris geſta major? Id. pro Leg. Man. 12. *Pro* Dii immortales! tantum ne unius hominis incredibilis, ac divina virtus lucis afferre reip. potuit? Id. 5. Ver. 60. *Pro* Deum, atque hominem fidem! Liv. l. 22. c. 14. Tantum (*pro!*) degeneramus a majoribus noſtris.

CAPUT CXLV.

De PROPE, PROXIMUS, & PROXIME.

Prope, Juxta.

1 PRope eſt *Juxta*. Cic. in Brut. c. 11. Cum plebs *prope* ripam Anienis conſediſſet. *Preſſo la riva del Teverone*. Id. l. 7. ep. 24. Ut non modo *prope* me, ſed plane mecum habitare poſſes. *Non ſolamente vicino a me, ma in caſa mia. Con eſſo me*. Liv. l. 1. c. 25. Eo majore gaudio, quo *prope* metum res fuerat.

Prope pro *non procul*.

2 Interdum, cum ablativum caſum adſciſcit, uſurpatur pro *Non procul*. Cicer. 7. Ver. 2. At cum bellum in Italia, tam *prope ab Sicilia* gereretur, tamen in Sicilia non fuit. *Tanto appreſſo. Sì vicino a Sicilia*. Id. 4. Ver. 3. Tantum Civium Roman. tam *prope ab domo*, tam bonis, fructuoſiſque rebus detineri. Idem in Piſ. 11. *Prope a meis ædibus* ſedebat. *Vicin a caſa mia*.

Prope ſine caſu.

3 Cum ſine caſu ponitur, adverbii vicem obtinet, & contrarium habet *Procul*. Cic. l. 9. ep. 7. Volebam *prope* alicubi eſſe. *D' appreſſo*.

Id.

Id. de Sen. 14. Adoleſcentia magis delectatur, *prope* voluptates intuens, ſed delectatur etiam ſenectus, eas procul adſpectans. *Da vicino*. Plaut. Caſin. 3. ſc. 5. Nemo audet *prope* accedere. *Farſi appreſſo*.

Prope eſt, ut.

4 *Prope eſt ut*, eſt *parum abeſt quin*. Liv. l. 2. c. 65. Jam *prope erat, ut in* ſummum clivum evaderent. *Poco mancava*. Id. ibid. c. 30. Appius vicit, ac *prope fuit, ut* Dictator ille idem crearetur. *Mancò poco*.

Prope eſt factum; Nihil propius eſt factum.

5 Liv. l. 25. c. 21. *Prope eſt factum*, ut injuſſu prætoris, ſignis convulſis, in aciem exirent. *Poco mancò, che non uſciſſero*. Cicer. ad Qu. Fr. lib. 1. ep. 2. *Propius nihil eſt factum*, quam ut occideretur. *Mancò poco; Non ci mancò quaſi niente*. Id. 7. Ver. 36. *Nec quicquam propius eſt factum*, quam ut illud Uticenſe exemplum de Hadriano transferretur Syracuſas. *Nè ci mancò molto*.

Prope adeſt ut; vel *Cum*.

6 *Prope adeſt*, eſt, *Non longe abeſt*. Plaut. Aul. 2. 3. *Prope adeſt, ut* fiat palam. *E' vicino a farſi paleſe*. Teren. And. 1. 1. *Prope adeſt, cum* alieno more vivendum eſt mihi. *Tra poco mi converrà vivere a modo altrui.*

Propius abſum.

7 *Propius abſum* idem, quod *Minus longe abſum*. Cic. de Sen. c. 21. Quod eo melius cernere mihi videor, quod ab ea *propius abſum*. *Più vicino*. Cic. At. l. 1. ep. 1. Quoniam *propius abes*. *Sei manco lontano. Sei più d'appreſſo*.

Proximus.

8 *Proximus alicui* ferme dicitur. Cic. in Brut.

Brut. 47. *Craſſo*, & *Antonio* L. Philippus *proximus* accedebat. Id. pro Cluen. c. 53. Eques dignitate *Senatori proximus*. Id. l. 10. epiſt. 15. Laudem *Planco proximam* conſecutus es.

9 Interdum tamen præpoſitionem *A*, vel *Poſt*, vel *Ante* aſſumit. Cicer. in Or. 64. *Proximus a poſtremo*. Id. l. 10. c. 75. Somnia *a vino*, & *a cibis proxima* vana ſunt. *Subito dopo*. Cic. 1. Off. 30. Qui Præfectus claſſis *proximus poſt Lyſandrum* fuit. *Immediatamente dopo*. Id. de Sen. c. 12. Tum hic, fratre ſuo Cenſore, qui *proximus ante me* fuerat. *immediatamente prima*.

Proximus pro *proxime antecedenti*.

10 Interdum *proximus* eſt *proxime antecedens*. Cic. pro Leg. Man. cap. 19. Qui *anno proximo* legati fuerunt. *L'anno paſſato*.

Proximus ſuperior.

11 *Proximus* interdum confertur cum *Superiore*, ut Superior ſit, qui fuit ante proximus. Cic. pro Arch. cap. 5. Eſt enim obſcurum *proximis Cenſoribus* hunc cum L. Lucullo apud exercitum fuiſſe; *ſuperioribus* cum eodem Quæſtore fuiſſe in Aſia; primis nullam partem populi eſſe cenſam. *Al tempo de gli ultimi Cenſori*. Id. 1. Cat. c. 1. Quid *proxima*, quid *ſuperiore* nocte egeris. *La notte paſſata, e l' altra*.

12 Alias *Proximus* cum *ſuperiore*, & *inferiore* conjungitur. Cic. lib. 1. ep. 9. *Proximis ſuperioribus* diebus. *Queſti ultimi giorni*. Id. 2. de Nat. Deor. c. 20. Huic *proximum inferiorem* orbem tenet. *Il cielo immediatamente inferiore*.

Proximus pro *Inſequenti*.

13 Nec ſolum ad tempus præteritum *Proximus* refertur, ſed ſæpe etiam ad futurum, ut pro-

proxime inſequens, aut conſecutum declaret. Cic. pro Mil. cap. 9. Clodius reliquit annum ſuum, ſeſeque *in proximum* tranſtulit. Id. l. 10. ep. 26. Scilicet id agitur, utrum hac petitione, an *proxima* Prætor fias. Id. in Brut. cap. 10. Hunc *proximo ſeculo* Themiſtocles inſecutus eſt. *Nel ſecolo ſeguente*.

Proximus in ordine.

14 Interdum *proximus* refertur ad ordinem. Cic. 2. Inv. 58. Summa neceſſitudo videtur eſſe honeſtatis: huic *proxima* incolumitatis: tertia, & leviſſima commoditatis. Id. 1. Off. 33. Ad hanc rationem natura vim maximam habet, fortuna *proximam*. Id. Att. 1. ep. 1. Satyrus obſervat Domitium maxime; me habet *proximum*.

Proximus in cognatione.

15 Interdum *proximus alicujus* dicitur, qui cognatione eum proxime attingit. Namque proximi conjunctiores ſunt, quam propinqui. Cicer. 2. Inv. 49. Tyranno occiſo, quinque *ejus proximos cognatione* magiſtratus necato. Id. de Am. 19. Si quam præſtantiam conſecuti ſunt, impertiant eam ſuis, communicentque *cum proximis*. Id. 7. Ver. 64. Cum hæc omnia *tuis proximis* plana fecero. *A' tuoi più ſtretti*.

Proxime, cum Accuſativo.

16 *Proxime*, item ut *Prope*, ex quo factum eſt, accuſandi caſum interdum habet. Cicer. 10. Phil. 11. Brutus operam det, ut cum ſuis copiis quam *proxime Italiam* ſit. *Più vicino ad Italia, che ſia poſſibile*. Id. de Un. *Proxime terram* ambit lunæ curſus. *Più vicino alla terra di tutti*.

Proxime pro *Maxime*.

17 Interdum uſurpatur pro *Maxime*, Cic.

l. 21.

l. 11. ep. 21. Sed velim tibi perſuadeas, &c. me huic tuæ virtuti *proxime* accedere. *Ch' io ſono il primo dopo di te in queſta tua virtù*. Id. 4. Ver. 3. Ut *proxime* ad noſtram diſciplinam illam veterem, non hanc, quæ nunc increbuit, videantur accedere. *S' avvicinano più che altri, che ſiano*.

Proxime pro *Noviſſime*, aut *ultimo loco*.

18 Alias pro *Nuperrime*, aut *ultimo loco*: Cicer. 2. Phil. 5. *Proxime* eſt mortuus. *Ultimamente*. Idem 2. de Nat. Deor. 23. In Capitolio *proxime* dedicavit. Id. lib. 5. epiſt. 15. In iis litteris, quas *proxime* a te accepi. *Di freſco*.

Proxime ſuperior.

19 Cic. 3. de Nat. Deor. 21. Muſæ eodem numero, quo *proxime ſuperiore*. *Quello, che ho detto pur dinanzi*.

Proxime, in ordine.

20 Cic. pro Cluen. 31. Sapientiſſimus eſt; cui quod opus ſit, ipſi veniat in mentem: *proxime accedit*, qui alterius bene inventis obtemperat. *Più di tutti ſe gli appreſſa*. Id. 2. Off. 3. *Proxime* autem, & ſecundum Deos homines hominibus utiles eſſe poſſunt. *Dopo gli Dei nel primo luogo, ec.*

Proxime, atque.

21 Cic. l. 9. ep. 13. Non poſſum non aut *proxime atque* ille; aut etiam æque laborare. *Vicino a lui, ovvero anche del pari*.

CA-

CAPUT CXLVI.

De Præpoſitione PROPTER.

Propter. Cauſa efficiens, aut finis.

1 P*Ropter*, plerumque cauſam efficientem declarat. Cicer. in Brut. 26. Eaque ſuſpicio *propter hanc cauſam* fuit. Id. pro Roſc. Am. cap. 4. Suſceptum onus aut *propter perfidiam* abjicere, aut *propter imbecillitatem* animi deponere. Interdum finem ſignificat. Cic. At. 7. ep. 5. Tyronem *propter humanitatem*, & modeſtiam malo ſalvum, quam *propter uſum* meum. Ubi *propter uſum* finem declarat. Id. 1. Fin. 26. Virtus per ſe, & *propter ſe* expetenda. *Da per ſe, e per cauſa ſua*.

Propter pro *Prope*.

2 *Propter* ſæpe uſurpatur pro *prope*. Cicer. 3. de Nat. Deor. c. 22. Vulcanus tenuit inſulas *propter Siciliam*, quæ Vulcaniæ appellantur. *Appreſſo a Sicilia*. Id. in Brut. 6. In pratulo *propter* Platonis *ſtatuam* conſedimus. Id. in Piſ. cap. 3. Hic vir clariſſimus, qui *propter te* ſedet L. Gellius. *Ti ſiede appreſſo*.

3 Etiam ſine caſu hoc ſenſu uſurpatur. Cic. 6. Verr. c. 48. Etenim *propter* eſt ſpelunca quædam. *Ivi vicino*.

Admonitio.

4 *Propter* pro *prope* uſurpari ſolet, cum ſtatus in loco ſignificatur; nam, cum declaratur motus, *præter* dici ſolet. Nam illud in 2. l. de Inv. c. 31. Fluvius Eurotas, qui *propter Lacedæmonem* fluit: videndum eſt, ne mendum contineat, & pro *propter*, *præter* legendum ſit. Unde *præterfluere* conflatum eſſe conſtat.

Pro-

Propterea quod; propterea ut; propterea quia.

5 *Propterea ex propter*, & *ea* factum eſſe apparet; uſurpatur pro *Idcirco*, & fere cum *Quod*, vel *Ut* copulatur. Cic. l. 5. ep. 8. *Propterea quod* nullam rem gravius jam diu tuli. Id. l. 9. ep. 18. Cum eſſem otioſus in Tuſculano, *propterea quod* diſcipulos obviam miſeram. *Per riſpetto che*. Id. lib. 13. ep. 68. *Propterea* ſcripſi, *ut* me non ſine cauſa laborare intelligeres. Id. pro Lig. 3. Atque hæc *propterea* de me dixi, *ut* mihi Tubero, &c. ignoſceret. *Affinchè*. Id. 2. de Div. cap 22. Res mirabilis *propterea*, *quia* non ſæpe fit.

CAPUT CXLVII.

De Adverbio QUA.

Qua, qua, pro *Tum, tum*.

1 QUa, proprie eſt per quem locum, ut planum eſt. Cicer. 3. Phil. 8. Ipſe in templum neſcio *qua* per cuniculum aſcendit. Sæpe tamen iteratur, ut ſignificet *Tum, Tum*. Cic. ad Qu. Fr. l. 3. ep. 1. Topiarium laudavi, ita omnia conveſtivit hedera, *qua* baſim Villæ, *qua* intercolumnia ambulationis. Id. At. lib. 15. ep. 18. Intelligo te diſtentiſſimum eſſe, *qua* de Buthrotiis, *qua* de Bruto. *Così in quanto ai Butrozj, come quanto a Bruto*. Id. At. l. 7. ep. 14. Quam expedita tua conſilia, quam evigilata tuis cogitationibus, *qua* itineris, *qua* navigationis, *qua* congreſſus, ſermoniſque cum Cæſare, *Tanto del viaggio, quanto della navigazione, quanto dell' abboccamento, ec.*

Qua-

Quacumque.

2 *Quacunque* eſt *Per quemcumque locum.* Cicer. 3. Ver. 16. *Quacumque* iter fecit, ejuſmodi fuit, ut non legatus Pop. Romani, ſed ut quædam calamitas pervadere videretur. *Dovunque fece viaggio, per tutto ſi portò in modo*. Illud translate 5. Fin. 2. *Quacumque* ingredimur, in aliquam hiſtoriam veſtigium ponimus. *Dovunque camminiamo, poniamo il piè, ec.*

CAPUT CXLVIII.

De Pronomine, QUALISCUMQUE.

1 QUaliſcumque ex *Quali* factum, plerumque ejus vim extenuat. Cicer. At. l. 13. ep. 45. Turpe enim eſt nobis illum, *qualiſcunque* eſt, hoc primo anno egere. Id. At. l. 14. ep. 16. Sed homines benevolos, *qualeſcumque* ſunt, grave eſt inſequi contumelia. *Di qualunque ſorta ſi ſieno.*

Qualiſcunque, Talis.

2 Interdum refertur ad *Talis*. Cic. 3. de Leg. c. 14. *Qualeſcumque* ſummi civitatis viri ſunt, *talis* eſt civitas.

CAPUT CXLIX.

De Adverbio QUAM.

Quam, Tam.

1 QUam ſæpe adſciſcit *Tam*, cum comparatio intercedit. Plaut. Capt. 2. 2. *Quam* tu filium tuum, *tam* pater me meus deſiderat. Cic. 2. Ver. 2. Quod ſi, *quam* audax

audax ad conandum, *tam* eſſet obſcurus ad tegendum. Id. lib. 16. ep. 1. Xenomenes hoſpes *tam* te diligit, *quam* ſi vixerit tecum. *Tanto ti ama, come ſe.*

Quamdiu, tamdiu.

2 Cicer. 2. de Orat. c. 22. *Quamdiu* manſit imitatio, *tamdiu* genus illud dicendi, ſtudiumque vixit. lege *Tamdiu*.

Quam mox: Lege *Mox*.

Quam pridem, quam dudum.

3 Teren. Eun. 3. 3. Huc evaſit; *quam pridem* pater mihi, & mater mortui eſſent? dico jamdiu. *Quanto tempo era, che*. Cicer. pro Roſc. Com. 3. Quæſo *quam pridem* hoc nomen, Fanni, in adverſaria retuliſti? *Quanto è, che hai ſcritto al giornale queſta partita?* Plaut. Stich. a. 1. ſc. 2. Vide, *quam dudum* hic adſto.

Quam, pro *Valde*, cum poſitivo, & interrogatione.

4 *Quam*, cum poſitivo ſæpe, & interrogatione junctum ſignificat *Valde*. Cic. At. l. 7. ep. 15. Suam in Senatu operam, auctoritatemque *quam magni* æſtimat? *Quanto la ſtima?* Id. 3. de Nat. Deor. 21. Soles ipſi *quam multi* a Theologis proferuntur? *Quanti*. Id. lib. 11. epiſt. 24. Te igitur imitabor; *quam multa quam paucis? Quante coſe in quanto poche parole?*

Quam cum ſuperlativo.

5 *Quam* cum ſuperlativo uſitatiſſimum eſt. Cicer. Partit. 1. An eſt mi Cicero, quod ego malim, quam te *quam doctiſſimum* eſſe? *Il più dotto uomo del mondo*. Idem de Am. 13. Commodiſſimum eſt, *quam laxiſſimas* habere habenas amicitiæ. *Tener la briglia lenta il più, che ſi può*. Idem Attic. lib. 16.

ep. 21.

ep. 21. Sed peto a te, ut *quam celerrime* mihi librarius mittatur. Idem 3. Ver. 30. Quo *quam minime* multi de iſtius nefario ſcelere audire poſſent. *Quanto men molti foſſe poſſibile.*

Quam optantis.

6 Cic. At. l. 2. ep. 22. *Quam vellem*, domi manſiſſes. Id. At. 7. ep. 1. *Quam vellem*, etiam num in provincia morari. *Che pagherei?* Id. 3. Fin. 3. *Quam vellem*, ut te ad Stoicos inclinaſſes. O *come vorrei*.

Quam admirantis.

7 Cicer. At. l. 7. ep. 1. *Quam* non eſt facilis virtus? *Come non è facile la virtù?* Idem 5. Fin. 22. *Quam* cupiunt laudari? ut pudet vinci? Id. At. l. 9. ep. 2. *Quam* nihil prætermittis in conſilio dando?

Quam dolentis.

8 Tere. And. a. 1. ſc. 1. *Quam* timeo, quorſum evadas. Id. Heaut. a. 5. ſc. 3. Eheu *quam* ego nunc totus diſpliceo mihi!

Quam pro *poſtquam*.

9 Liv. lib. 3. cap. 8. Tertio die, *quam* interregnum inierat. Id. ibid. c. 33. Anno trecenteſimo altero, *quam* condita Roma erat. Adde lib. 4. cap. 3.

Quam primum.

10 *Quam primum* videtur uſurpari pro *quam primum fieri poſſit*. Cice. 4. Verr. c. 14. Auctor eſt, ut *quam primum* agere incipiant. *Comincino a operar quanto prima*.

Quam cum *poſſum*, & ſuperlativo.

11 Cicer. pro Dom. c. 36. Dico igitur, &, *quam maxima poſſum voce*, dico. *E lo dico quanto più alto poſſo*. Id. de Sen. 14. Convivium ad multam noctem, *quam maxime poſſumus*, vario ſermone producimus. *Il più che poſſiamo*. Id. 2. de Nat. Deor. c. 51. Aves nidos con-

conſtruunt, eoſque *quam poſſunt molliſſime*, ſubſternunt. Idem 1. Div. 32. Expoſui, *quam breviſſime potui*, oracula. *Con la maggior brevità, ch' io ho potuto.*

12 Scriptores minus elegantes utuntur ſæpe poſitivo pro ſuperlativo. Plin. lib. 18. cap. 28. *Quam potero dilucide*, atque perſpicue.

Quam & *tam* cum ſuperlativis.

13 *Quam* & *tam* cum ſuperlativis junxit Varro l. 2. de R. R. c. 9. *Quam pauciſſimos* reliqueris, *tam optimi* in alendo fiunt propter copiam lactis. Sed noli temere imitari.

Quam cum *Volo*, pro *Quantum*.

14 *Quam* cum verbo *Volo* uſurpatur pro *Quantum*. Cicer. pro Cœl. c. 26. *Quam velit* ſit potens. *Sia potente, quanto ſi voglia*. Id. ib. c. 28. *Quam volent*, in conviviis faceti ſint. Id. 2. de Nat. Deor. c. 17. Hic, *quam velit* Epicurus, jocetur. *Burli pur, quanto vuole*. Id. 4. Ver. 42. *Quam voletis*, multis dicent. *Quanto vorrete*. Item cum aliis verbis. Cic. Off. l. 1. c. 31. Velle experiri, quam ſe aliena deceant.

Quam pro.

15 Liv. l. 10. c. 14. Minor cædes, *quam pro* tanta victoria fuit. Id. ibid. cap. 4. Pulverem majorem, *quam pro* numero excitabant.

Quam quantum.

16 *Quam* in comparatione ſæpe aſſumit *quantum*. Cicer. 3. de Orat. 4. Ut majus quiddam de L. Craſſo, *quam quantum* a nobis exprimetur, ſuſpicentur. Idem 5. Ver. 23. Iis plus frumenti imperabatur, *quam quantum* exaraverant. *Più di quello che*. Id. 5. Ver. 43. Sexies tantum, *quam quantum* ſatis ſit, ablatum eſſe.

Quam

Quam quod; quam ut, quam ne.

17 Jungitur interdum cum *quod*, vel *Ut*. Cice. At. l. 11. ep. 7. Sed ex omnibus nihil tamen magis deſideratur, *quam quod* in Africam non ierim. Id. 2. de Or. Sed hoc majus eſt quiddam, *quam ut* ab iis poſtulandum ſit. *Più di quel, che ſi debba ricercar da loro*. Ter. Heaut. 4. ſc. 6. Nihil magis metuo, *quam ne* denuo extrudar. Cicer. 3. de Or. 6. Hoc eſt altius, *quam ut* nos humi ſtrati perſpicere poſſimus. *Più alto di quel che noi ec.* Id. 1. Or. 36. Alter iniquum putabat, plus ſecum agi, *quam quod* eſſet in actione. Ideſt, *quam quantum*.

Quam quomodo.

18 Cicer. de Sen. 4. Multa præclara in eo viro cognovi; ſed nihil eſt admirabilius, *quam quomodo* ille mortem Marci filii tulit. Id. 5. de Orat 4. Craſſum pleniorem fuiſſe putat, *quam quomodo* a nobis inductus eſt.

Quam pro *quanto*.

19 *Quam* pro *quanto* jungitur cum comparativis. Virg. 3. Georg. v. 309. *Quam magis* exhauſto &c. Plaut. Bacchid. *Quam magis* id repeto, tam magis uror. Sed hæc vix Poetis aliquando concedenda.

CAPUT CL.

De Adverbio QUANDO.

1 QUando proprie eſt *Quo tempore*. Cic. 1. de Or. 22. *Quando* me iſta curaſſe arbitramini? Id. pro Leg. Agr. Tum *quando*, Alexandro mortuo, legatos Tyrum miſimus. *Allora che*. Id. 2. Off. 21. Utinam tunc eſſem natus, *quando* Romani dona accipere

pere cœpiſſent. Id. pro Dom. c. 27. *Quando* igitur eſt turpe? *quando* eſt pœna peccati?

Quando, & *quandoquidem* pro *Quoniam*.

2 Cicer. lib. 10. ep. 12. Quam *quando* complexus es, & tenes. *Poichè*. Id. lib. 5. ep. 20. *Quando* te id video deſiderare. Id. in Brut. 44. *Quandoquidem* tu iſtos oratores tantopere laudas, vellem, &c. Idem 4. Ver. 3. Statuerunt ſedes ſuas relinquere, *quandoquidem* agros jam ante iſtius injuriis exagitati reliquiſſent. *Atteſo che*.

Admonitio.

3 Frequentius tamen in ſoluta oratione uſurpatur *quoniam*: Vide infra.

Si quando, *ne quando*, *num quando*.

5 *Quando*, quoties invenitur conjunctum cum *ſi*, *ne*, & *num*, ponitur pro *aliquando*. Cicer. 4. Tuſc. cap. 15. *Si quando* impotentia animi adepta eſt id, quod &c. Id. pro Roſc. Am. cap. 50. *Ne quando* liberis proſcriptorum bona patria reddantur. Id. de Amic. c. 19. Exiſtit hoc loco queſtio, *num quando* amici novi veteribus ſint anteponendi.

CAPUT CLI.

De Conjunctione QUAMQUAM.

Quanquam, *tamen*; *quamquam*, *ſed*.

1 QUamquam plerumque quidem *Tamen* adſciſcit, quod exempla paſſim docent: verumtamen interdum aſſumit *Sed*. Cicer. l. 12. ep. 14. *Quamquam* egregios Conſules habemus, *ſed* turpiſſimos Conſula-

res. Id. lib. 13. epiſt. 32. *Quamquam* a te quidem cumulate ſatisfit, *ſed* ſic velim exiſtimes.

Quamquam, ſed tamen; ſed certe; verumtamen.

2 Cicer. 3. de Or. c. 14. *Quamquam* ſunt omnes virtutes æquales, & pares; *ſed tamen* eſt ſpecies alia magis alia formoſa, & illuſtris. *Sebben, ec. Ma pure, ec.* Id. l. 1. ep. 9. *Quamquam* tua quidem cauſa, ut debeo, lætor; *ſed certe*, &c. Id. lib. 5. ep. 11. Puto autem mea nonnihil intereſſe, *quamquam* id ipſum quid interſit, non ſane intelligo; *verumtamen* quicquid, &c.

Quamquam, abſolute poſitum.

3 *Quamquam* interdum abſolute ponitur; nimirum quia ad dicta magis reſpicit, quam ad ea, quæ dicenda ſunt. Cicer. lib. 12. ep. 25. Remp. ſi licebit, more noſtro tuebimur; *quamquam* admodum ſumus jam defatigati. *Benchè noi ſiam già molto ſtanchi*. Idem de Am. 10. *Quamquam* ille quidem nihil difficilius eſſe dicebat, quam amicitiam uſque ad extremum vitæ diem permanere. *E' ben vero, ch' egli dicea.*

Admonitio.

4 Huc plerumque pertinent illa, quæ modo expoſui, cum pro *Tamen* reponitur *Sed*.

CAPUT CLII.

De Conjunctione QUAMUIS.

Quamvis pro *Etiamſi*, cum *tamen*, *attamen*, *certe*.

1 QUamvis non tam ſignificat *Quanquam* apud Ciceronem, quam, *Etiamſi*. Aſſumit autem *tamen*, *attamen*, *certe*. Cic. lib. 7. epiſt. 3. Si me audiſſent, *quamvis* iniqua pace, honeſte *tamen* viverent. Idem 2. Phil. 45. Res bello geſſerat, *quamvis* Reipublicæ calamitoſas, *attamen* magnas. Id. Att. l. 16. ep. 7. *Quamvis* non fueris impulſor, & ſuaſor profectionis meæ, approbator *certe* fuiſti. *Sebbene, ec. almeno l' approvaſti*.

Admonitio.

2 *Quamvis* pro *Quamquam*, in principiis maxime, a Cicerone raro admodum uſurpatur. Fere autem Conjunctivo jungitur.

Quamvis, pro *Quantumvis*.

3 Sæpiſſime *quamvis* nominibus, & adverbiis junctum pro *Quantumvis* ponitur. Cice. At. l. 12. ep. 36. *Quamvis prudens* ad cogitandum ſis, ſicut es, tamen. *Per prudente, che tu ſii*. Id. pro Roſc. Am. c. 16. Quaſi vero mihi difficile ſit, *quamvis multos* nominatim proferre. *Quanti tu ne vuoi*. Id. lib. 2. ep. 16. *Quamvis parvis* Italiæ latebris contentus eſſem. *Per picciole che foſſero*. Id. 4. Ver. 54. Quidvis facere in ejuſmodi rebus, *quamvis callide*, *quamvis audacter*, *quamvis impudenter*. *Quanto aſtutamente tu vuoi, ec.*

CAPUT CLIII.

De QUANTUM, & QUANTOPERE.

Quantum, abſolute.

1 QUantum adverbium ex nomine, ſæpe abſolute ponitur. Cicer. lib. 5. epiſt. 8. Quamobrem tu, *quantum* tuo judicio tribuendum eſſe putes, ſtatues ipſe. Id. lib. 6. epiſt. 11. *Quantum* quidem ego intelligere potueram. *Per quanto io aveva potuto comprendere*. Idem 1. de Or. 21. Ego (*quantum* auguror conjectura) non deſpero fore aliquem. *Per quel, ch' io vo conghietturando*. Idem lib. 3. de Leg. Hæc lex Attico noſtro non placet, *quantum* ex vultu ejus intelligo. *Per quanto io raccolgo dal viſo.*

Quantum in me, in te, in ipſo eſt.

2 Huc pertinent illa: *Quantum in me, in te, in ipſo eſt*. Cicer. ad Qu. Fr. lib. 1. epiſt. 1. *Quantum in me erit*. *Per quanto ſtarà a me. Per quanto ſi ſtenderanno le mie forze*. Id. 3. de Nat. Deor. cap. 7. *Quantum* quidem *in te eſt*. Id. At. 5. epiſt. 2. *Quantum eſſet in ipſo*. Id. pro Flac. 35. Nam nomen civium Romanorum, *quantum in ipſis fuit*, ſuſtulerunt. *Per quel che toccava a loro*. Id. pro Arch. cap. 1. Huic profecto ipſi, *quantum eſt ſitum in nobis*, opem ferre debemus. *Per quanto ſi ſtendano le forze noſter.*

3 *Nimium quantum, mirum quantum* V. in *Nimium*.

Quan-

Quantum poſſum.

4 Sæpe *Quantum* jungitur cum verbo *Poſſum*. Cic. in Piſ c. 3. Pompejus, quem, *quantum potui*, multis ſæpe orationibus ornavi. *Per quanto io ho potuto*. Idem pro Sext. 13. Ut afflictæ Reipub. *quantum poſſet*, mederetur. *A ſuo potere*. Id. 6. Phil. 7. Quamobrem, Quirites, conſilio, *quantum potero*, labore plus pene quam potero, vigilabo pro vobis. *Quanto io potrò mai*.

Quantulum, & *quantulumcumque*, in extenuatione.

5 *Quantulum*, & *Quantulumcumque* extenuationi ſerviunt. Cicer. 6. Ver. 1. Nos, qui jam, & quid facere, & *quantulum* judicare poſſumus, oſtendimus. *Quel poco, che potemmo*. Id. 2. Agr. 25. Etenim *quantulum* intereſt, utrum in Maſſici radices, an in Apuliam, aliove quopiam deducamini? *V' è forſe poca differenza eh?* Id. 1. Or. c. 29. Ut ne plus non aſſequamur, quam *quantulum* tu in dicendo aſſecutus es. Id. 2. Div. 65. Miſit conjectori, *quantulum* viſum eſt de argento. *Quel pocolino*.

6 *Quantulumcumque* apertius extenuat. Cic. 4. Ver. 74. Sed tamen, quicquid erit in his libellis, *quantulumcumque* videbitur eſſe, hoc quidem certe manifeſtum erit. *Per poco, che paja eſſervi*. Id. 2. de Or. 23. Ex eo, quod dico, *quantulumcumque* id eſt, quid faciam, judicari poteſt. *Per pochetto, che ſia*. Id. in Orat. 30. Eaſque nos primi, quicumque eramus, & *quantulumcumque* dicebamus, convertimus. *E per quel poco, che noi, ec.*

Quantum, tantum, vel *Tantundem*.

7 Interdum adſciſcit *Tantum*, vel *Tantundem*,

dem. Cicer. lib. 16. ep 4. *Quantum* me diligis, *tantum* fac, ut valeas. Idem lib. 16. epiſt. 7. *Quantum* me diligis, *tantum* adhibe diligentiæ. *Per quanto amor tu mi porti*. Idem lib. 6. epiſt. 19. *Quantum* de illo libro, *tantumdem* de mei judicii fama detrahatur. Idem lib. 15. epiſt. 11. *Quantum* tibi omnes debent, quominus *tantumdem* ego unus debeam, non recuſo. *Non niego di non ti eſſere altrettanto obbligato*.

Quantopere pro *quantum*, vel *quam*.

8 *Quantopere* refertur ad *Tantopere*, & *quantum*, aut *quam* ſignificat. Cicer. 1. de Or. 35. Neque enim *tantopere* deſiderabam, &c. *quantopere* delector, &c. Id. 3. Ver. 87. Perſpicere vos certo ſcio, *quantopere* Siculis hoc expediat. Id. At. l. 14. ep. 6. Dici non poteſt, *quantopere* gaudeant. *Quanto ſi rallegrino*.

Quantopere diſſolutum.

9 *Quantopere* diſſolvitur aliquando in duas voces. Cicer. 2. de Nat. Deor. c. 49. *Quanto ſe opere* cuſtodiant beſtiæ.

CAPUT CLIV.

De Adverbio QUASI.

Quaſi pro *Tamquam*, vel *Sicut*.

1 QUaſi adverbium eſt ſimilitudinis, & *Tamquam* ſignificat. Cicer. 1. de Or. 3. Philoſophia laudandarum omnium artium procreatrix quædam, & *quaſi* parens. *Come madre*. Idem de Senec. 23. Nec vero velim, *quaſi* decurſo ſpatio, a calce ad carceres revocari. Idem 1. Tuſc. 5. Sic eas expo-

ponam, *quaſi* agatur res, non quaſi narretur. *Come ſe*.

Quaſi ſic; *quaſi ita*; pro *Sicut*; vel *Non ſecus ac*.

2 Interdum eſt *Sicut*, vel *Non ſecus ac*; & aſſumit *Sic*, aut *Ita*. Cice. lib. 9. epiſt. 16. Ut *quaſi* aurum igne, *ſic* benevolentia fidelis periculo aliquo perſpici poſſit. *Siccome l'oro nel fuoco*. Idem de Sen. 8. Litteras Græcas *ſic* avide arripui, *quaſi* diuturnam ſitim explere cupiens. *Come s'io voleſſi cavarmi una ſete di lungo tempo*. Idem pro Quint. c. 2. *Quaſi* tua res, aut honos agatur, *ita* laboras. *Come ſe n'andaſſe la roba, e l'onor tuo*. Idem 2. Agr. 18. Sed plane *quaſi* ea res nobis ſaluti futura ſit, *ita* cogit, atque imperat, ut, &c. *Non altrimenti, che ſe*.

Quaſi, & *Quaſi vero*, per Ironiam.

3 *Quaſi*, & *Quaſi vero* ſæpe Ironiam continent. Cicer. 2. Phil. 39. Medico tria millia jugerum, *quaſi* te ſanum facere potuiſſet. *Come ſe*. Idem 2. Fin. 3. *Quaſi* me pudeat iſtorum, aut non poſſim, quemadmodum dicantur, oſtendere. *Come s'io mi vergognaſſi*. Id. 3. Ver. 13. *Quaſi vero* id cupiditate defendendæ nobilitatis, aut ſtudio partium fecerit. Id. lib. 3. epiſt. 7. *Quaſi vero* ad cognoſcendum, ego ad illos, non illi ad me venire debuerint. *Come ſe*.

Quaſi pro *Fere*.

4 Interdum uſurpatur pro *Fere*. Cicer. 2. Ver. 8. Ex his *quaſi* decem fiſcos ad Senatorem illum relictos eſſe. *Intorno a dieci*. Id. 2. Acad. 26. Quantulus vobis videtur? mihi quidem *quaſi* pedalis. *Quaſi della miſura d'un piede*. *D'un piede in circa*. *Poco più, o meno d'un piede*.

Admonitio.

5 *Quaſi* pro *Fere*, cum contrahitur numerus, ſpatium, aut aliud ejuſmodi, apud Ciceronem rarum admodum eſt. Ejus loco *Fere*, *Ferme*, *Pene*, *Prope*, *Propemodum* uſurpari ſolent.

CAPUT CLV.

De Adverbio QUATENUS.

Quatenus, ad quem terminum.

1 QUatenus, eſt *Ad quem terminum*, cui reſpondet *Eatenus*. Cice. de Am. 12. Quamobrem id primum videamus, *quatenus* amor in amicitia progredi debeat. *Sino a che termine debba arrivare*. Idem in Orat. 22. In omni re videndum eſt *quatenus*: etſi enim ſuus cuique modus eſt, tamen magis offendit nimium, quam parum. Idem de Am. 17. Eſt enim *quatenus* amicitiæ dari venia poſſit. *V' è un certo ſegno, ſin dove ſi poſſa perdonare. Sin' ad un certo che ſi può perdonare*.

2 Interdum ad tempus refertur. Cicer. 14. Phil. 5. Quibus auſpiciis iſtos faſces Augur acciperem? *quatenus* haberem? cui traderem? *Fino a quanto averli? A chi laſciarli?*

Quatenus pro *Qua ex parte*.

3 Interdum uſurpatur pro *Qua ex parte*. Cic. l. 1. ep. 2. Poſtulatum eſt, ut Bibuli ſententia divideretur; *quatenus* de religione dicebat, &c. Bibulo aſſenſum eſt. *Quanto a quella parte*.

Quatenus pro *quoniam*.

4 *Quatenus* pro *quoniam* eſt Quintil. l. 9. c. 3.

c. 3. Plin. l. 3. ep. 5. & aliorum, ſed ævi deterioris, & ab aurea latinitate degeneris.

CAPUT CLVI.

De Adverbio QUEMADMODUM.

Quemadmodum pro *Quomodo*.

1 Quemadmodum factum ex tribus verbis, *Quem ad Modum*, idem eſt, quod *Quo modo*. Cicer. At. lib. 1. epiſt. 5. Velim, cogites, *quemadmodum* bibliothecam nobis conficere poſſis. *In che modo*. Id. At. l. 7. ep. 24. Hæc res *quemadmodum* ceciderit, &c. velim ad me ſcribas. *Come ſia avvenuta*.

Quemadmodum, *ſic*, vel *Ita*.

2 Interdum aſſumit *Sic*, vel *Ita*. Cice. ad Quint. Fr. lib. 1. epiſt. 1. Ut, *quemadmodum* gubernatores optimi vim tempeſtatis, *ſic* illi fortunæ impetum ſuperare non poſſent. *Siccome*. Idem ad Quint. Fr. lib. 2. ep. 12. Tu, *Quemadmodum* me cenſes oportere eſſe in repub. &c. *ita* & eſſe, & fore auricula infima molliorem ſcito.

Quemadmodum poſt *ratio*.

Cicer. Famil. 13. ep. 29. Ineas *rationem*, *quemadmodum* ea mulier Romam perducatur. Idem 3. de Nat. Deor. cap. 16. Reddes *rationem*, *quemadmodum* idem fieri potuerit.

CAPUT CLVII.

De Pronomine QUIS, vel QUI.

1 QUis ſervit interrogationi, vel dubitationi. Cicer. de Am. *Quis* clarior in Grecia Themiſtocle? *quis* potentior? Interdum aſſumit *Qui*. Cic. 7. Ver. Jam hoc, *quis* tum fuit Syracuſis, *qui* non audierit?

2 Huc ſpectant illa. Cicer. pro Roſc. Com. Conſidera *quis quem* fraudaſſe dicatur. *Chi ſia quegli, che ſi dice aver frandato, e quale la perſona, che ſi dica eſſere ſtata fraudata.*

Qui, ſine interrogatione, ac dubitatione.

3 *Qui* ſine interrogatione, ac dubitatione adhiberi plerumque ſolet. Cic. 1. Off. 12. Nego jus eſſe, *qui* miles non ſit, pugnare cum hoſte. Id. 1. Phil. 5. Miſi pro amicitia, *qui* hoc diceret. *Gli mandai a dire.*

Qui, ideſt *pro eo qui*.

4 *Qui* pro varietate caſuum idem eſt aliquando, ac *pro eo qui*. Cic. Fam. 7. epiſt. 2. Si mihi permiſiſſes rem, *qui* meus amor in te eſt, confeciſſem. Id. pro Do. cap. 32. Pater tuus, ſi viveret, *qua* ſeveritate fuit, tu profecto non viveres.

5 Interdum tamen *Qui* pro *Quis* uſurpatur. Cic. pro Dom. *Qui* tantus fuit labor, quæ ſimultas? Id. 2. Phil. 36. *Qui* vir, & quantus fuiſſes? Id. in Piſ. Vereor, ne *qui* ſit. Id. pro Mur. c. 15. Si diligenter, *qui* vir ille fuerit, conſiderabis. *Che uomo.*

Qui pro *Ut*.

6 Interdum *Qui*, *qua*, *quod* uſurpatur pro *Ut*. Cic. pro Dom. c. 34. Nec ſum tam inſolens,

lens, *qui* Jovem eſſe me dicam. *Tanto impertinente, ch' io dica*. Id. lib. 10. epiſt. 6. Talem autem te eſſe oportet, *qui* primum te disjungas.

Qui pro *Qualis*.

7 Alias pro *Qualis*. Cic. At. l. 6. ep. 3. Sed illum eum eſſe puto, *qui* eſſe debet. *Tale, qual' eſſer dee*. Lege pronomen *Is*.

Quis pro *Aliquis*.

8 Quoties antecedit *Si*, *Niſi*, *Ne*, pro *Aliquis* eleganter dici ſolet. Cicer. 2. Phil. 14. *Si* te in judicium *quis* adducat. Idem At. l. 1. ep. 13. *Niſi quis* nos Deus reſpexerit. Id. in Brut. cap. 13. *Niſi quid* de Epaminonda ſuſpicari libet. Id. 2. de Leg. 9. *Ne quis* agrum conſecrato. Idem 1. Off. 20. *Ut ne qua* re egerent.

Quis pro *aliquis* ſine præcedente particula.

9 Sæpe etiam *quis* uſurpatur pro *aliquis*; non præcedente neque *ſi*, neque *ne*, neque *niſi*. Cic. 3. Off. c. 19. Non igitur faciat (dixerit *quis*) vir bonus quod utile ſit? Idem ib. c. 20. Quid intereſt, utrum ſe ex homine convertat *quis* in belluam, an &c.

Qui, *qua*, *quod*, præpoſitum.

10 *Qui*, *qua*, *quod* eleganter præponitur; ſubjicitur autem *Hic*, vel *Is*. Cic. l. 2. ep. 1. Sic ad nos confirmatus revertere, ut *quam* expectationem tui concitaſti, *hanc* ſuſtinere, ac tueri poſſis. Id. l. 6. ep. 8. *Qua* ad te pertinere arbitrabor, *ea* mea ſponte faciam. Id. l. 6. ep. 23. *Qua* didiciſti, *iis* hoc tempore utare.

Qui, *Idem*.

11 Interdum ſubjicitur *Idem*, aut nonnullis vocibus interjectis, aut etiam proxime. Plaut. Aſin. 2. 2. Fortiter malum *qui* patitur, *idem*

poſt patitur bonum. Liv. l. 2. c. 15. Ut *qui* libertati finis erit in illa urbe, *idem* ſit urbi. Cicer. 3. Phil. 10. *Quod idem* fecit L. Philippus, vir avo, patre, majoribuſque ſuis digniſſimus.

Qui pro *utpote*.

12 Cic. Fam. 16. ep. 1. Peccaſſe mihi videor, *qui* a te diſceſſerim. Nep. Att. *Qui* Civitatem conſervatam cuperet, pecuniam numeravit de ſuo. *Come quegli, che deſiderava, ec.*

Quid hominis, quid mulieris.

13 *Quid hominis* pro *quis homo*; *quid mulieris* pro *qua mulier* eleganter dicimus. Ter. Heaut. 4. 8. Quæſo *quid* tu *hominis* es? *Che uomo ſei tu?* Id. Eun. 3. 4. *Quid* hoc *hominis*? quid hic ornatus eſt? Plaut. Amph. 2. 2. *Quid* ſit hoc *hominis*? Cic. 4. Ver. 54. Exponam vobis breviter, *quid hominis* ſit. *Che uomo egli ſia*. Ter. Hecyr. Sed *quid mulieris* uxorem habes? *Che donna è queſta che tu hai per moglie?*

14 Ejuſdem generis ſunt illa: *quid animi*, pro *quis animus*: *quid rei*, pro *qua res*; & alia ejuſmodi. Plaut. Merc. 2. 3. *Quid* ſit ei *animi*. Ter. Eun. 4. 7. *Quid* cum illa tibi *rei* eſt? *Che coſa tu hai da far con lei?* Cæſ. 1. B. G. 21. *Quid* ſui *conſilii* ſit, oſtendit. *Che diſegno ſia il ſuo*. Ter. Andr. *Quid* iſtuc *gaudii* eſt: *Che allegrezza è coteſta?*

Quid pro *Cur*, *quid ita* pro *Cur ita*.

15 *Quid* ſæpe ponitur pro *Cur*. Ter. Heaut. 3. 2. *Quid* ego factum neſciam? *Perchè vuoi, che io non ſappia quanto è ſeguito?* Virgil. 2. Georg. *Quid* tantum Oceano properent ſe tingere Soles. Cic. pro Roſc. Am. cap. 12.
Accu-

Accuſatis Sext. Roſcium. *Quid ita?* quia de manibus veſtris effugit. *Per che cauſa?* Id. 1. de Nat. Deor. 35. Quam moleſtum eſt uno digito plus habere? *quid ita?* quia, &c. *Perchè queſto?*

Quid eſt, quod? vel *Cur*, vel *Quamobrem*.

16 Jungitur interdum cum *Quod*, vel *Cur*, vel *Quamobrem*. Terent. And. 3. 2. *Quid eſt, quod* trepidas? *Che vuol dir, che tu hai paura?* Idem Eun. 3. 5. *Quid eſt, quod* lætus ſis? Cicer. 4. Ver. 20. *Quid eſt, quod* tu alios accuſes? *Che ragione hai tu d' accuſar' altri?* Id. 1. Fin. 10. *Quid eſt, cur* verear, ne ad eam non poſſim accommodare Torquatos noſtros? *Perchè debbo io temere di non potere?* Idem pro Cluent. c. 47. *Quid eſt, quamobrem* quiſquam noſtrum Cenſorias ſubſcriptiones omnes fixas, & in perpetuum ratas putet eſſe oportere? *Che ragion ci è, che alcun di noi?*

Quid, *Quid ſi?* interrogantis, aut inſtantis.

17 Sæpe eſt Interrogantis, vel Inſtantis. Cic. pro Cæc. Teſtes *quid* ajunt? *Ben, che dicono i teſtimonj?* Plaut. Capt. *Quid* pater? vivit ne? Cic. ad Q. Fr. lib. 1. ep. 2. *Quid ſi* inficiatur? *Quid ſi* omnino non debetur? *Quid?* prætor ſolet judicare deberi? *Quid?* ego Fundanio non cupio? *Che direſti, ſe lo niega? ec.* Id. 1. Par. c. 3. *Quid* duo propugnacula belli Punici Cn. & P. Scipiones, &c. *Quid* Africanus minor? *Quid* major? *Quid* inter horum ætates interjectus, Cato? *Quid* innumerabiles alii? nam domeſticis exemplis abundamus; an cogitaſſe unquam putamus, &c.

Quid, quod.

18 Interdum adſciſcit *Quod* vehementius inſtandi gratia. Cic. pro Leg. Man. c. 5. *Quid quod* ſalus ſociorum ſummum in periculum, ac diſcrimen adducitur? *Che diremo, che la ſalute ec.* Id. 4. Acad. *Quid quod*, ſi iſta vera ſunt, ratio omnis tollitur? *Ma che direte, che, ec.*

Quid quod ſæpius iteratum.

19 Nonnumquam *Quid quod* ſæpius iteratur. Cicer. 1. de Nat. Deor. c. 38. *Quid quod* ejuſdem hominis imagines in meum animum incurrunt aliæ, aliæ in tuum? *Quid quod* earum rerum, quæ numquam omnino fuerunt, neque eſſe potuerunt, ut Scyllæ, ut Chimæræ? *Quid quod* hominum, locorum, urbium earum, quas numquam vidimus? *Quid quod* ſimul, ac mihi collibitum eſt, præſto eſt imago? *Quid quod* etiam ad dormientem veniunt non vocatæ? *Che diremo, ec.*

Quidni?

20 *Quidni* uſurpatur pro *cur non*? Cic. 1. Off. c. 22. Laudat Africanum Panetius, quod fuerit abſtinens. *Quidni* laudet? Idem pro Quint. c. 21. Erat, inquit, illarum partium; *Quidni?*

Quid enim.

21 Aliquando adſciſcit *Enim*. Cic. 2. Fin. 28. *Quid enim?* ſummus dolor plures dies manere non poteſt. *E perchè?*

Quid loquor? Quid dicam? in Reticentia pro *Sileo*, *Taceo*.

22 *Quid loquar? quid dicam?* uſum habent in Reticentia. Cic. 3. Ver. 21. *Quid* ego de M. Marcello *loquar*? qui, &c. *Quid* de L. Scipione? qui &c. *Quid* de Flaminio? qui, &c. *Quid* de L. Paulo? qui &c. *Quid* de L. Mum-

Mummio? qui, &c. Vereor, ne hæc forte nimis antiqua, & jam obſoleta videantur. *Che dirò io? ec.* Id. 2. de Nat. Deor. c. 51. *Quid dicam*, quantus ſit amor beſtiarum in educandis, &c.

Quid quæris? Quid multa? Quid plura?

23 Cum rem in pauca conferimus, eleganter dicimus, *Quid quæris? Quid multa? Quid plura?* Cicer. Att. lib. 7. epiſt. 8. *Quid quæris?* & ſi mihi crebro ξυνὸς ἐν νάλιας occurrebat; tamen levabar cura, &c. *Che voi altro?* Idem lib. 1. epiſt. 9. *Quid multa?* queſtus eſt graviter. *Che più parole?* Idem 2. Divin. 22. Sed *quid plura?* Ortum videamus Aruſpicinæ. Huc pertinent illa: *Quid verbis opus eſt? Quid multis opus?* Et alia ejuſmodi. *Che accade più parole? Che più ſi può dire? ec.*

Quod pro *quantum*.

24 *Quod* nonnumquam ſignificat *Quantum*. Cicer. Att. lib. 1. epiſt. 3. Nunc vero cenſeo (*quod* commodo tuo facere poteris) venias ad tempus. Idem Att. lib. 14. Ipſe (*quod* commodo tuo fiat) cum eo colloquere. *Con tua comodità*. Idem lib. 14. epiſt. 5. Tu velim (*quod* commodo valetudinis tuæ fiat) quam longiſſime poteris, nobis obviam properes. Id. lib. 13. ep. 24. *Quod* abſque moleſtia tua fiat. *Però ſenza tuo ſcomodo*. Idem At. L. 1. ep. 3. Quæ tibi mandavi, velim (ut ſcribis) cures, *quod* ſine moleſtia tua facere poteris. *Per quanto ſi potrà ſenza tua ſcomodità*. Idem 4. Ver. 5. Ut ſe tota res habeat, *quod* ad eam civitatem attinet, demonſtrabitur. *Per quanto tocca a quella Città*.

Admo-

Admonitio.

25 Non dicitur Latine *Quoad hoc*, *Quoad illud*; ſed *Quod ad hoc ſpectat*, *Quod ad illud attinet*. Dixit tamen Livius lib. 42. cap. 6. *Quoad diem*, & Varro de L. L. l. 7. c. 23. *Quoad* ſexum. Sed fortaſſe loca illa non carent mendo.

Quod pro *quantum ad id, quod*.

26 *Quod* in principiis pro *Quantum ad id, quod*, frequentiſſimum eſt. Cice. At. lib. 1. epiſt. 3. *Quod* ad me ſcribis de Hermathena, mihi gratiſſimum eſt. *In quanto a quel che tu mi ſcrivi, ec.* Id. At. lib. 1. ep. 2. *Quod* ad me ſæpe ſcripſiſti de noſtro amico placando, feci, & expertus ſum omnia. *Quanto a quel, che, ec.*

Quod pro *quamobrem*.

27 *Quod* non raro tanquam adverbium uſurpatur pro *Propter quod*, vel *Quamobrem*. Cicer. pro C. Rabir. cap. 3. *Quod* utinam, Quirites, ego id ſuſtuliſſem. *Che voleſſe Iddio*, ec. Id. Fam. 14. ep. 4. *Quod* utinam minus vitæ cupidi fuiſſemus; certe nihil, aut non multum in vita mali vidiſſemus. *Che così noi non foſſimo ſtati, ec.* Hor. lib. 1. ep. 17. *Quod* te per genium, dextramque, Deoſque penates obſecro. Virg. 6. Æn. *Quod* te per cæli jucundum lumen, & auras, Per genitorem oro.

Quod ajunt.

28 *Quod ajunt*, proverbiis apponi ſolet. Cic. Fam. 7. epiſt. 26. Urge igitur, nec tranſverſum unguem, *quod ajunt*, a ſtilo &c. Id. de Sen. cap. 7. Nec ſepulcra legens vereor, *quod ajunt*, ne perdam memoriam.

Quod ſupereſt.

29 *Quod ſupereſt*, uſurpatur fere pro *cæterum*.

rum, a Cicerone præſertim. Cic. Att. 5. ep. 11. *Quod ſupereſt*, ſi verum illud eſt &c. Id. Att. 9. epiſt. ult. *Quod ſupereſt*, ſcribe quam accuratiſſime quid cenſeas.

Quod conjunctio, *Che*.

30 Cum antecedit *Hoc*, *illud*, *id*, aut aliquid ejuſmodi, conjunctio *Quod* eleganter ſubjicitur. Cicer. in Brut. c. 80. *Hoc ipſum* poſuit pro argumento, *quod* ille ſolute egiſſet. Id. pro Quint. c. 1. *Illud* quoque nobis accedit incommodum, *quod* M. Junius hoc tempore abeſt. Id. At. 8. ep. 3. Omitto *illa* vetera, *quod* iſtum in Remp. ille aluit, auxit, armavit. Id. in Brut. Si *id* dolemus, *quod* eo jam frui nobis non licet; noſtrum eſt id malum. Id. At. 3. epiſt. 24. Accedit *aliud* incommodum, *quod* illa opinio &c. Id. At. l. 4. ep. 6. Noſque malo ſolatio, ſed *nonnullo* tamen conſolamur, *quod* ipſius vicem minime dolemus. *Che non, ec.*

31 Verba etiam multa ſunt, quæ conjunctionem *Quod* libenter adſciſcunt. Cic. 2. Div. cap. 24. Cato *mirari* ſe dicebat, *quod* non rideret Aruſpex, Aruſpicem cum vidiſſet. *Che non rideſſe*. Id. 3. de Leg. Sane *gaudeo*, *quod* te interpellavi. *D'averti interrotto*. Quibus locis, *Quod* cauſæ vim videtur obtinere. Idem 3. Fin. 5. *Bene facis*, inquit, *quod* me adjuvas. *Tu fai bene a darmi ajuto*. Idem Att. lib. 2. epiſt. 4. *Feciſti* mihi *pergratum*, *quod* Serapionis librum ad me miſiſti. *Tu m' hai fatto gran piacere a mandarmi*. Idem Att. lib. 1. epiſt. 10. *Accedit* eo, *quod* mihi non eſt viſum, ut quiſque. &c. *s' aggionge a queſto, che non mi parve ec.* Idem 6. Ver. 17. Non tibi *objicio*, *quod* hominem omni argento ſpoliaſti. Idem 2. de

Nat.

Nat. Deor. cap. 7. *Apparet quod* aliud a terra ſumpſimus, aliud ab humore. Quanquam verbum *Apparet* ſæpius infinito modo gaudet. In exemplis autem propoſitis intelligi videtur, *hoc*, *illud*, vel aliquid ejuſmodi.

Nihil eſt quod. Quid eſt quod.

32 Frequentiſſime *Quod* jungitur cum *Nihil eſt*. Cic. in Piſ. 38. *Nihil eſt, quod* me invites. *Non accade, che tu m' inviti*. Teren. And. 3. 2. *Quid eſt quod* trepidas? *Che vuol dir, che ec.* Cic. l. 14. ep. 12. In viam *quod* te des hoc tempore, *nihil eſt*.

Eſt quod.

33 Eodem modo dicitur *eſt quod*, quaſi ſit *aliquid eſt quod*. Cic. Fam. 7. ep. 10. *Eſt quod* gaudeas, te &c.

Quod pro *Quia*.

34 *Quod* pro *Quia* notius eſt, quam ut exemplis illuſtrandum eſſe videatur. Gaudet autem etiam indicandi Modo. Cic. 5. Tuſc. c. 37. Qui enim beatior Epicurus, *quod* in patria vivebat, quam Metrodorus, *quod* Athenis?

Quod, eo.

35 Interdum adſciſcit *Eo* pro *Idcirco*. Cic. 3. Ver. 8. An *quod* probare populo Romano fidem veſtram, & religionem non potueritis, *eo* vobis judicandi poteſtas adempta ſit?

Quod ſi certe, vel *profecto*.

36 *Quod ſi* ſæpe aſſumit *Certe*, aut *Profecto*. Cic. Fam. l. 1. ep. 13. *Quod ſi* unquam ſum viſus in remp. fortis, me *certe* in illa cauſa admiratus eſſes. Id. At. l. 2. epiſt. 16. *Quod ſi* in eam me partem incitarem; *profecto* jam reperirem reſiſtendi viam. *Che ſe*.

Quod

Quod ſi, tamen; tamen certe.

37 Alias adſciſcit *Tamen*, aut *Tamen certe*. Cic. pro Arch. t. 7. *Quod ſi* ipſi hæc; neque attingere, neque ſenſu noſtro guſtare poſſemus, *tamen* ea mirari deberemus. Id. l. 3. epiſt. 10. *Quod ſi* eſſem ea perfidia, qua ſunt ii, qui in nos hæc conferunt, *tamen* ea ſtultitia *certe* non fuiſſem. *Almen per certo.*

Quicum, & *Quocum*.

38 Etſi *quicum* uſitatius eſt, tamen *quocum* inuſitatum non eſt; utrumque autem uſurpatur pro *Cum quo*, quod non valde uſitatum eſt. Cicer. 1. Off. 12. Eum, *quicum* bellum geras, tam molli nomine appellare. Id. l. 4. epiſt. 1. Nemo eſt omnium, *quicum* potius mihi, quam tecum, communicandum putem. Id. At. lib. 4. epiſt. 9. Malo tecum apud te ambulare, quam cum eo, *quocum* video eſſe ambulandum.

Qui, qua, quod ſuis præpoſitionibus præpoſitum.

39 Pronomen *qui* etiam aliis præpoſitionibus præponi ſolet. Cicer. pro Mur. c. 4. Ille, *quem contra* veneras. Id. pro Cœl. cap. 22. Illius periculum, *quem propter* hæc ipſa ſtudia diligebat.

Qui pro *Quomodo*.

40 *Qui* pro *quomodo* uſitatum eſt plerumque in interrogatione. Cic. 2. Fin. 4. *Qui* fit, ut ego neſciam; ſciant omnes, quicumque Epicurei eſſe voluerunt? *Come può eſſer, ch' io?* Id. 1. de Nat. Deor. *Qui* poſſumus Deum non niſi ſempiternum intelligere? Idem 7. Phil. 2. *Qui* enim convenit, ut qui in repub. improbis populares fuerint, iidem, &c. *Come ſtanno inſieme queſte coſe?*

coſe? Id. 2. Fin. 10. *Qui* igitur convenit ab alia voluptate dicere naturam proficiſci, in alia, &c. *Come può ſtare, il dire, ec.* Cicer. pro Mil. c. 17. Quæro, *qui* Milo ſcire potuerit.

Quicunque pro *quiſquis*.

42 *Quicunque* idem eſt, quod *quiſquis*, ſed ejus uſus latius patet. Cic. ad Qu. Fr. lib. 1. ep. 1. *Quoſcunque* de te queri audivi, *quacunque* ratione potui, placavi. *Chiunque*. Id. 1. Or. 12. *Quicquid* erit, *quacunque* de re, *quocunque* de genere.

Quicumque pro *qualiſcumque*.

42 *Quicunque* ſæpe imminuit, & uſurpatur pro *qualiſcunque*. Cicer. in Or. 3. Orator ſi modo ſum, aut etiam quicumque ſum. Id. ibid. c. 30. Nos primi, *quicunque* eramus, & quantulumcunque dicebamus, &c. Id. poſt red. in Sen. 6. Is eſt Epicureus non penitus illi diſciplinæ, *quæcunque* eſt, deditus. *Qualunque ella ſi ſia*. Id. pro Mil. cap. 35. *Quemcunque* caſum fortuna dederit. *Qualunque*.

Quicunque pro *quantuſcumque*.

43 Alias auget, ut ſit *quantuſcunque*. Cic. pro Cæl. c. 2. *Quæcunque* in equite Romano dignitas eſſe poteſt, ea in M. Cœlio ſemper habita eſt ſumma. Idem Att. lib. 8. epiſt. 17. *Quodcunque* militum contrahere poteritis, contrahatis.

Quicquid, cum *Id*, *Idem*, *Id totum*, *Id omne*.

44 *Quicquid* adſciſcit *Id*, *Idem*, *Id totum*, *Id omne*. Cic. de Am. 8. In amicitia *quicquid* eſt, *id* & verum, & voluntarium eſt. Plau. Menæch. a. 3. ſc. 2. Mulier *quicquid* dixerat, *idem* ego dicebam. Cicer. lib. 10. ep. 5.

His

His diſſicillimis Reip. temporibus *quicquid* ſubveneris, *Id* erit *totum*, & proprium tuum. Ter. Phorm. 2. ſc. 1. *Quicquid* præter ſpem eveniet, *omne id* deputabo eſſe in lucro.

Quicquid cum genitivo.

45 Cicer. 4. Ver. cap. 54. *Accuſatorum* ac quadruplatorum *quicquid* erat. Liv. l. 3. c. 17. *Quicquid Patrum*, plebiſque eſt.

CAPUT CLVIII.

De Adverbiis QUIA, & QUONIAM.

1 QUia cauſam reddit plerumque, & reſpicit *Quare*, ut Græce ὁτι, διότι. Cic. de Amic. 4. Ut bene vixiſſe videar, *quia* cum Scipione vixerim. *Per eſſer vivuto*.

Quoniam plerumque rei ſtatum, aut conditionem declarat, & eſt idem, quod, *Si quidem*, vel *Quando*; ſeu *quandoquidem*, Græce ἐπειδὴ. Cicer. 1. de Leg. 6. *Quoniam* in populari ratione omnis noſtra verſatur oratio, populariter interdum loqui neceſſe erit. *Poichè ogni noſtro ragionare*. Id. pro Planc. c. 33. *Quoniam* tu ita vis; nimium me gratum eſſe concedam. *Poichè così ti piace*. Id. At. lib. 2. epiſt. 1. *Quoniam* quidem ea, quæ ſcribimus, te etiam delectant.

Quia cum *Eo*, *idcirco*, *ideo*; *propterea*.

2 Interdum *Quia* præponitur, & cum *Eo*, *Ideo*, *Propterea* jungitur. Cicer. Att. lib. 10. ep. 15. *Quia* ſcripſeras te proficiſci cogitare, *eo* te hærere cenſebam. Id. lib. 12. epiſt. 22. Quæ omnia *quia* Cato extulerat in cœlum, *idcirco* in ejus ſententiam eſt facta diſceſſio.

Id.

Id. l. 13. epiſt. 7. Sed *quia* confido; mihi-que perſuadeo, &c. *ideo* a te non dubitavi contendere, ut, &c. Id. l. 12. 11. *Quia* ſemper animadverti ſtudioſe, &c. *propterea* non dubito, quin, &c. *Perchè ſempre, ec. però non dubito, ec.*

Admonitio.

3. *Quoniam* pro *quia*, nimirum cum cauſa redditur, rarum eſt. Cic. 5. Tuſc. 7. Qui fortis eſt, idem eſt fidens, *quoniam* confidens mala conſuetudine in vitio ponitur. Servius Ciceroni l. 4. epiſt. 5. Tamen ei moriendum fuit, *quoniam* homo nata erat. Quamquam in his locis, & aliis ejuſmodi *quoniam* pro *Si quidem* poſitum videri poteſt.

CAPUT CLIX.

De Pronomine QUIDAM.

1. QUidam certum hominem, aut rem declarat. Ter. Eun. 3. 2. Nec tibi obſtat, quod *quidam* facit. *Un certo*. Cic. pro Clu. c. 64. *Quidam* ex amicis Saſſiæ. Id. 2. de Or. 3: Tu pudore a dicendo, ac *timiditate* ingenua *quadam* refugiſti. *Una certa*.

Certus quidam.

2. Interdum magis ſignificandi gratia, *Certus* adjungitur. Cicer. 1. de Or. 60. Quod ille adſtrictus *certa quadam* numerorum *moderatione*, ac pedum. Id. 3. de Or. 12. Cum ſit *quadam certa vox* Romani generis, atque Urbis propria. *Una particolar voce*.

Quidam, per emphaſim.

3. *Quidam* ſæpe vim, atque emphaſim addit, ſignificatque rem tantam eſſe, ut verbis ex-

exprimi non poſſit. Cicer. l. 1. ep. 9. Quoniam tibi incredibilem *quendam amorem*, & omnia in te ipſum ſumma, & ſingularia ſtudia deberem. Id. 2. de Or. c. 74. Incredibili *quadam magnitudine* conſilii Athenienſis Themiſtocles. Id. ibid. Craſſi quidem reſponſum excellentis *cujuſdam* eſt *ingenii*, ac ſingularis. Id. de Prov. Conſ. 18. Quod magni *cujuſdam hominis*, & perſapientis videtur. Id. 1. Acad. 9. Ut in his *quiddam* divinum eſſe diceret. Id. l. 1. epiſt. 9. Commemoranda *quadam*, & divina Cæſaris *liberalitas*. *Una certa.*

Major quidam.

4 Cic. At. 7. ep. 10. Sed audio *majorem quendam* in urbe timorem eſſe. *Una gran paura*. Id. 2. Agr. 24. Verbum mihi deeſt, cum ego hanc regiam poteſtatem appello; ſed profecto *major* eſt *quadam*. Id. 1. de Or. 4. Sed nimirum *majus* eſt hoc *quiddam*, quam vulgo opinantur. *Non ſo che più di quel, che ec.*

Cujuſdam modi.

5 Cicer. 5. Fam. 21. Jam vero animus non eſſe ſolum, ſed etiam *cujuſdam modi* eſſe debet. *D'una certa ſorta. D'un modo sì fatto.*

CAPUT CLX.

De Adverbio QUIDEM.

Quidem, cum nominibus propriis abſolute.

1 QUidem, nominibus propriis eleganter jungitur in principiis. Cic. de Sen. 9. *Cyrus quidem* apud Xenophontem in eo ſermone, &c. Κῦρος μὲν. Idem 3. de Or. 59. *Theophraſtus quidem* Tauriſcum quendam dixit.

Quidem, cum pronominibus abſolute.

2 Sæpius pronominibus; ſed in fine magis, aut in medio, quam in principio. Cic. pro Planc. c. 32. Fortius *tu quidem* quam nonnulli, &c. Id. 1. Phil. 5. Nimis iracunde *hoc quidem*, & valde intemperanter. Id. 2. Phil. 9. Quamquam de morte P. Clodii fuit quæſtio non ſatis prudenter *illa quidem* conſtituta. Id. At. l. 2. ep. 23. Tantum doleo, & mirifice *quidem*.

Quidem cum *Sed*, *At*, *Sed tamen*, *Veruntamen*.

3 Plerumque aſſumit *Sed*, aut aliquid ejuſmodi. Cicer. l. 3. ep. 7. Superiorem *quidem* nunquam, *ſed* parem me vobis ſperavi eſſe factum. Id. l. 9 ep. 18. Cæteri *quidem* fœde perierunt, *at* Cato præclare. Id. l. 6. ep. 2. Miſera eſt illa *quidem* conſolatio, &c. *ſed tamen* neceſſaria. *Ella è ben una meſchina conſolazione; ma neceſſaria però.* Id. At. lib. 6. ep. 2. Sed eſt magnum illud *quidem*, *verumtamen* multiplex pueri ingenium. *Egli è ben grande, ma pure.*

Quidem pro *Saltem*.

4 *Quidem* ſubjicitur in oratione pro *ſaltem*: Cicer. Fam. 14. ep. 4. Huic utinam aliquando gratiam referre poſſimus; habebimus *quidem* ſemper. Id. Att. 9. ep. 2. Non video cauſam, cur ita ſit; hoc *quidem* tempore. *Almeno in queſto tempo*.

Quidem certe pro *Saltem*.

5 *Quidem certe* pro *Saltem* ſubjicitur: Adhibetur autem, cum res dubia antecedit. Cicer. Att. lib. 1. ep. 1. Spero, me tibi cauſam probaſſe; cupio *quidem certe*. *Almeno io lo deſidero*. Id. pro Quin. cap. 1. Ut ſumma haberem cætera, temporis *quidem certe* vix ſatis habui. *Come ch' io aveſſi l' altre coſe in ſommo, del tempo (vi ſo dire) appena n' ebbi abbaſtanza*. Id. de Prov. conſ. 17. Quam ſapienter non diſputo, conſtanter *quidem*, & fortiter *certe*.

6 Dicitur & *certe quidem*, quod vide in *Certe* cap. 33.

Quidem profecto.

7 *Quidem profecto* vehementius affirmat: Cicer. At. l. 6. epiſt. 5. Nunc *quidem profecto* Romæ eſt.

CAPUT CLXI.

De Pronomine QUISPIAM, & QUISQUAM.

1 QUiſpiam incertum aliquem ſignificat: Cicer. pro Clu. Quæret fortaſſe *quiſpiam* *Domanderà alcuno*. Idem pro Qu. 15. Pecuniam ſi *cuipiam* fortuna ademit. Id. 3. Tuſc. 9. Aliquod *quodpiam* membrum. *Un qualche membro*. Id. 3. de Nat. Deor. 35.

Nec ſi uredo, aut grando *quidpiam* nocuit: *Ha fatto qualche danno*.

2 *Quiſpiam* occultam quandam augendi vim habet, idemque pene eſt, quod *Ullus*, ac ſæpe in comparatione adhibetur.

Quiſquam in comparatione.

3 Cicer. lib. 12. epiſt. 7. Niſi vos fortiores cognoſſem, quam *quemquam* virum. *Di qualunque uomo*. Id. A. 8. ep. 1. Neuter *quemquam* omnium pluris facit, quam me. *Non iſtima perſona del mondo più di me*. Idem 6. Ver. 55. Tetrior hic Tyrannus Syracuſis fuit, quam *quiſquam* ſuperiorum. *Che qualunque altro de' paſſati*.

Quiſquam, cum interrogatione.

4 Jungitur interdum cum interrogatione: Cice. 10. Phil. 7. Ab hoc igitur *quiſquam* bellum timet? *Evvi alcun mai, che tema*? Id. pro Dom. 43. Hanc Deam *quiſquam* violare audeat? Id. pro Leg. Man. 17. Et *quiſquam* dubitabit, quid virtute perfecturus ſit, qui, &c. *E vi ſarà chi dubiti*?

Quiſquam unus.

5 *Quiſquam unus* familiaris eſt Livio l. 3. c. 55. Nondum in *quenquam unum* ſæviebatur. Ib. c. 45. Adverſus injuriam decreti multi magis fremebant, quam *quiſquam unus* recuſare auderet.

Quiſquam cum *ſi*.

6 Alias cum *Si*. Terent. Eun. Prol. *Si quiſquam* eſt, qui placere ſe ſtudeat bonis. *Se ci è alcuno*. Cic. At. l. 14. ep. 1. *Si quiſquam* eſt facilis, hic eſt. *Se vi è uomo trattabile, queſti è uno*.

CA-

CAPUT CLXII.

De Adverbio, QUO, QUOMINUS, QUOAD.

Quo eo, quo hoc, pro *quanto, tanto*.

1 QUò *eo*, *quo hoc*, pro *quanto*, *tanto* eleganter ponuntur. Cic. ad Qu. Fr. l. 3. ep. 1. Sed *quo* erant ſuaviores, *eo* majorem dolorem ille caſus afferebat. Id. 1. Off. 19. *Quo* difficilius, *hoc* præclarius. *Quanto più difficile, tanto più eccellente coſa.*

Quo abſolute cum comparativis.

2. Cicer. pro Marc. c. 6. *Quo gratior* tua liberalitas, C. Cæſar, nobis, qui illa videamus, debet eſſe. *Perlochè tanto più grata.* Id. pro Leg. Man. 11. *Quo* etiam mihi *indignius* videtur obtrectatum eſſe adhuc Gabinio dicam, an Pompejo, an utrique? *Onde tanto più, ec.*

Quo pro *Ut* cum *Idcirco*.

3. *Quo*, pro *Ut* interdum aſſumit *Idcirco*. Cic. Att. l. 1. ep. 16. *Quo* facilius probaret illa Romani hominis eſſe, *idcirco*, &c. *Per provare più agevolmente, ec. Però, ec.*

4 *Quo* pro *quod* vide infra n. 8. & Cap. CXII. n. 8. 9.

Quo loci.

5. *Quo loci* pro *ubi* Ciceronis eſt, non tamen frequentiſſime uſurpatur. De Div. c. 66. Draco viſus eſt ei radiculam ore ferre, & ſimul dicere, *quo* illa *loci* naſceretur. Idem ad Att. 8. epiſt. 10. Reſpondit Dionyſius, ſe neſcire, *quo loci* eſſet.

Quominus pro *Ne*.

6 *Quominus* dicitur pro *Ut minus*, ideſt *Ne*; ſed fere certis cum verbis jungitur. Cic. 1. Fin. 10. Nihil impedit, *quominus* id, quod maxime placeat, facere poſſimus. *Niuna coſa ci tiene, che non poſſiamo fare*. Idem 1. de Or. 60. Non repugnabo, *quominus* omnia legat. Id. 1. Tuſ. 38. Mors non deterret, *quominus*, &c. Idem Att. 2. epiſt. 4. Nihil deſideramus, *quominus* Epirum ipſam poſſidere videamur. Idem pro Dom. 31. Nihil de me tuliſtis, *quo minus* eſſem in civium numero. Idem 1 de Orat. 10. Nullis ut terminis circumſcribat jus ſuum, *quominus* liceat vagari, qua velit. Idem in Piſ. 15. Nemini civi ulla, *quominus* adeſſes, juſta excuſatio eſt viſa. *Giuſta ſcuſa di non trovarti tu preſente*. Id. 3. Cat. 6. Quæ religio C. Mario non fuerat, *quominus* C. Glauciam Prætorem occideret. *Quello ſcrupolo che non avea avuto Mario di ammazzare Glaucia*.

Quo minus pro *quanto minus*.

7 Sæpe *Quo minus* uſurpatur pro *quanto minus*. Cic. pro Quint. c. 1. Nam *quo minus* ingenio poſſum, ſubſidio mihi diligentiam comparavi. Id. l. 4. ep. 13. *Quo minus* familiaris ſum, hoc ſum ad inveſtigandum curioſior.

Non quo pro *Non quod* cum *Sed*.

8 *Non quo* pro *Non quod* interdum adſciſcit *Sed*, *Sed quia*, *Sed quod*. Cic. Att. lib. 16. epiſt. 15. *Non quo* ea ſit mihi quicquam carius, *ſed* deſperatis etiam Hippocrates vetat adhiberi medicinam. *Non che io abbia coſa più cara*. Idem l. 12. ep. 17. *Non quo* de tua conſtantia dubitem, *ſed quia* mos eſt ita rogandi, rogo. Id. l. 6. ep. 4. *Non quo* ego cer-

to ſcirem, *ſed quod* non difficilis erat conje-ctura. *Non che io lo ſapeſſi certo.*

Non quo, ſed tamen. Non quo, ſed ut.

9 Interdum aſſumit *Sed tamen*, vel *Sed ut*. Cicer. in Brut. cap. 21. *Non quo* illa Lælii quic, quam ſit dulcius, *ſed* multo *tamen* vetuſtior, atque horridior ille quam Scipio. Idem lib. 7. epiſt. 15. *Non quo* haberem magnopere quid ſcriberem: *ſed ut* loquerer tecum abſens. *Non perchè io aveſſi che ſcrivere più che tanto*. Sed alii leg. *quod*. De hac particula vide alia quædam cap. CXII. n. 8. 9.

Quoad.

10 *Quoad* refertur ad *Quouſque*, & terminum plerumque temporis, loci, alteriuſve rei declarat. Cicer. Att. 15. epiſt. 23. Quouſque inquies? *quoad* erit integrum. *Sino quando? Sin a tanto che*. Id. 3. Cat. 7. *Quoad* fuit in urbe, ejus conſiliis obſtiti. *Sino a tanto che fu*. Id. de Sen. cap. 4. *Quoad* potuit, reſtitit. *Sin che potè*. Id. pro Arch. cap. 1. *Quoad* longiſſime poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis. *Per quanto può*. Idem 11. Phil. cap. 3. Mihi Antonius perveniſſe videtur, *quoad* progredi potuerit feri hominis amentia. *Mi pare, che ſia giunto, in ſin dove può arrivare, ec.*

Admonitio.

11 *Quoad hoc*, *Quoad illud* Latine dici non videtur. Sed *Quod ad hoc ſpectat*, *Quod ad illud pertinet*; *attinet*, &c. Vide particulam *quod* Cap. CLVI. 25.

Quoad ejus.

12 Interdum adhibetur *Ejus* elegantiæ gratia. Cice. At. lib. 11. ep. 12. Non prætermittes, *quoad ejus* facere poteris, ſcribere ad me;

Per quanto potrai. Id. lib. 3. epiſt. 2. Si eam, *quoad ejus* facere potueris, quam expeditiſſimam mihi tradideris.

CAPUT CLXIII.

De Adverbiis, QUOMODO, QUO, QUOVERSUS, QUORSUM, QUOCIRCA, QUIN, QUIPPE.

1 QUomodo adverbium ex *Quo*, & *Modo* factum apparet. Cicer. pro Roſc. Am. cap. 15. *Quomodo* crimen commentitium confirmaret, non inveniebat. *Come poteſſe verificare*. Id. 2. de Orat. 38. Nullum eſt præceptum, *quomodo* verum inveniatur, ſed tantum *quomodo* judicetur, *Del Come*. περὶ τȣ̃ πῶς.

Quomodo, admirantis.

2 Interdum ſervit admirationi. Cicer. At. lib. 8. epiſt. ult. Qui nunc *quomodo* occurrunt! *quomodo* autem ſe venditant Cæſari! Id. At. lib. 7. epiſt. 2. *Quomodo* expectabam epiſtolam, quam Philotimo dediſſes!

Admonitio.

3 Uſitatius multo eſt *Ut*. Lege *Ut* admirantis.

Quomodo pro *Ut*, vel *ſicut*.

4 Nonnunquam *Quomodo*, uſurpatur pro *Ut*, vel *Sicut*. Cicer. lib. 14. epiſt. 1. De familia, *quomodo* amicis placuiſſe ſcribis, faciemus. Idem pro Roſc. Am. cap. 2. Poſtulatio brevis, &, *quomodo* mihi perſuadeo, aliquanto æquior. *Per quanto io mi do ad intendere*. Idem de Aruſp. reſp. cap. 5. Hominem, *quomodo* gloriari ſolet, ducentis confixum Senatus conſultis.

Quo-

Quomodo, *ita*, vel *ſic*.

5 Alias adſciſcit *Ita*, vel *Sic*. Cicer. 2. Fin. 30. *Quomodo* hominum inter homines juris eſſe vincula putant; *ſic* homini nihil juris eſſe cum beſtiis. Plaut. Ciſt. a. 1. ſc. 1. Neceſſe eſt, *quo* tu me *modo* vis eſſe, *ita* eſſe, mater.

Quomodo nunc, pro *ut nunc*.

6 *Quomodo nunc* eſt pro *ut nunc*. Cic. At. 13. ep. 2. Nam *quomodo nunc* eſt; pedem ubi ponat in ſuo, non habet. *A quel che paſſa al preſente*. Id. 2. de Orat. *Quomodo nunc* iſtorum ſe artes habent, pertimeſcenda eſt multitudo cauſarum.

Quomodocumque, & *quoquo modo*.

7 *Quomodocumque* eſt *quocunque modo*: Cicer. 5. Fin. 11. Hoc cum in amicitiis dicitur, &c *Quomodocumque* dicitur, intelligi tamen, quicquid dicitur, poteſt. *Comunque ſi dica, ec.*

8 *Quoquo modo* idem ſignificat. Cic. Fam. 1. ep. 5. Catoni, *quoquo modo* ſe res habeat, profecto reſiſtimus.

Quoquoverſus & *quoquoverſum*.

9 *Quoquoverſus* eſt *verſus quemcunque locum*. Cæſ. lib. 1. B. C. cap. 36. Ejus imperio claſſem *quoquoverſus* dimittunt. *In ogni banda*. Id. 2. B. C. 8. Patebat hæc *quoquoverſus* pedes xxx. *Per ogni verſo*. *Per ogni banda*. Id. 1. B. C. 25. Rates duplices *quoquoverſum* pedum triginta e regione portus collocabat. Cic. 9. Phil. 6. Circumque eam ſtatuam locum gladiatoribus, ludiſque; liberos poſteroſque ejus *quoquoverſus* pedes quinque habere. Sunt qui legant *quaqua verſus*: quam recte, alii viderint.

Quorſum, & *quorſus* pro *quo verſus*.

10 *Quorſum*, & *quorſus* facta ſunt ex *quo*, & *Verſus*. *Verſo qual banda*. Cice. Att. lib. 3. ep. 24. *Quorſum* id caſurum eſſet, verebar. *In che parte foſſe per riuſcire*. *Dove veniſſe a dare*. Id. pro Roſc. Com. 15. *Quorſum* recidat reſponſum tuum, non magnopere laboro. Id. 3. de Nat. Deor. 22. Veſtri hæc confirmant interpretando, *quorſum* quidque pertineat. Id. 1. de Leg. *Quorſum* hæc pertinent? *Dove vanno a parare queſte coſe?*

Quorſum, & *quorſus* pro *ad quem finem*.

11 Sæpe *quorſum*, & *quorſus* ſignificant *Ad quem finem*. Cice. de Am. c. 12. *Quorſum* hæc? quia ſine ſociis nemo quicquam tale conatur. Id. 1. de Leg. 1. *Quorſum* tandem iſta, aut cur, quæris? *A che propoſito queſto?* Id. poſt red. ad Quir. 2. *Quorſum* igitur hæc diſputo? *Quorſum?* ut intelligatis, &c. Idem 1. Tuſc. 25. *Quorſum* igitur hæc ſpectat oratio? *Che voglio inferir per queſto?* Id. in Brut. c. 85. *Quorſus*, inquam, iſtuc? non enim intelligo. *Che vuoi tu dir per queſto?*

Admonitio.

12 *Quorſus* rarum eſt, & redolet antiquitatem. *Quorſum* longe uſitatius.

Quocirca.

13 Dictum videtur quaſi *Circa quod*. Uſurpatur autem pro *quamobrem*. Cicer. 1. Div. 41. *Quocirca* bene apud majores noſtros Senatus decrevit. Id. de Sen. 12. *Quocirca* nihil eſſe tam deteſtabile, tamque peſtiferum, quam voluptatem.

Quin cum interrogatione pro *Cur non*.

14 *Quin* adverbium, dictum quaſi *quid non*.

non. Itaque pro *Cur non* uſurpari ſolet. Te-rent. And. 2. 3. *Quin* taces? *Che non taci?* Cicer. 2. de Orat. 61. *Quin* prodis? *Perchè non eſci tu fuori*? Idem 6. de Rep. 3. Quid moror in terris? *quin* huc ad vos venire pro-pero? Idem ibid. *Quin* tu aſpicis ante venien-tem Paulum patrem? *Che fai tu, che non guardi*? Idem lib. 7. epiſt. 8. *Quin* tu urges occaſionem iſtam? Idem Attic. 4. epiſt. 16. *Quin* tu huc advolas? *Che ſtai a fare, che non te ne vieni qua volando*? Id. pro Rab. Perd. 6. *Quin* continetis vocem indicem ſtul-titiæ veſtræ? *Che non tenete a voi una vo-ce, ec.*

Quin pro *Quod non*, vel *Quominus*.

15 Interdum *quin* uſurpatur pro *quod non*; Cicer. Fam. 4. epiſt. 7. Non *quin* diſſentiam, ſed quod. *Non che io non ſia di contrario pa-rere*. Idem Att. 7. epiſt. ult. Non *quin* re-ctum eſſet, ſed quia. *Non perchè non foſſe giuſto*. Idem in Brut. Non idcirco Iſocrates cauſas non defendit, *quin* id utile eſſe, & honeſtum exiſtimaret. *Perchè ei non penſaſſe*. Idem pro Quin. c. 9. Cauſæ nihil eſſet, *quin* ſecus judicaret.

Quin cum *Dubito*, *Prætermitto*, *Poſſum*.

16 Sæpe jungitur *quin* cum verbis *Dubito*, *Prætermitto*, *Poſſum*, & aliis ejuſmodi. Cic. lib. 7. epiſt. 1. Quo quidem apparatu non *dubito*, *quin* æquiſſimo animo carueris. Id. 2. Phil. 10. Equidem nihil *prætermiſi*, quantum facere potui, *quin* Pompejum a Cæſaris con-junctione avocarem. Id. pro Quin. c. 18. Cauſæ nihil *dico*, *quin* ita ſit. Id. Att. 12. epiſt. 26. Facere non *poſſum*, *quin* quotidie ad te mittam. Id. At. 11. epiſt. 15. Prorſus nihil *abeſt*, *quin*

ſim miſerrimus. *Non manca niente per eſſer io miſero affatto.*

Admonitio.

17 *Non Dubito*, cum ſignificat *audere*, jungi ſolet cum infinito potius, quam cum *Quin*. Cic. 1. de Or. c. 40. Mancinus in Senatum *introire non dubitavit*. Id. 2. Acad. 19. Te hominem amiciſſimum, & aliquot annos minorem natu *non dubito monere*.

18 At cum dubitationem ſignificat, infinitum reſpuit apud Oratores. Itaque non dices. *Non dubito te facturum*, ſed *Quin ſis facturus*: ita *Quin ille ſit venturus*, non *Illum eſſe venturum*, & cætera eodem modo: ſi quidem præcedat negatio. Alioquin adſciſcit *An*, *Utrum*, *De*, *Quid*, *Hoc*, aut aliquid ejuſmodi. Plaut. Capt. 2. 3. At etiam *dubitavi*, hos homines emerem, *an* non emerem, diu. Cicer. 5. Ver. 89. Deſinite *dubitare*, *utrum* ſit utilius, propter multos improbos, uni parcere, *an*, &c. Idem 7. Ver. 29. Potes *de* damnatione *dubitare*? Idem 4. Acad. Tum vero *dubitavit*, *quid* ſit extremum. Idem 3. Off. 19. *Hoc* non turpe eſt *dubitare* philoſophos, *quod* ne ruſtici quidem *dubitent*?

Quin pro *qui non*, *qua non*, *quod non*.

19 Sæpe *quin* uſurpatur pro *qui non*, *qua non*, *quod non*. Cicer. 7. Ver. 54. Nemo Lilybæi fuit, *quin* viderit, nemo in Sicilia, *quin* audierit. *Il qual non abbia veduto*. Id. 6. Ver. 1. Nego ullam gemmam, aut margaritam fuiſſe, *quin* quæſierit, inſpexerit, abſtulerit: hoc eſt, *quam non*. Idem ad Quint. Fr. lib. 3. ep. 3. De qua aqua, & via nihil prætermiſi quadam epiſtola, &c. *quin* enucleate

ad

ad te perſcriberem. Pro *quod non*. Idem At. lib. 1. epiſt. 1. Dies fere nullus eſt, *quin* hic Satyrus domum meam ventitet. ideſt *quo non*.

Quin ſine interrogatione pro *Immo*.

Quin etiam pro *Immo etiam*.

20 Interdum autem Adverbium *quin* uſurpatur pro *Immo*, & ſæpe additur *etiam*. Cice. Fam. 7. epiſt. 31. *Quin* hinc ipſe evolare cupio. Id, pro Mil. cap. 29. *Quin* ſic attendite, Judices, nempe hæc eſt quæſtio de interitu Clodii. Id. de Am. cap. 16. *Quin etiam* neceſſe erit cupere, & optare, ut quam ſæpiſſime peccet amicus. *Anzi di più*. Id. l. 7. ep. 1. Delectatio nulla extitit: *quin etiam* miſericordia conſecuta eſt.

Quin immo.

21 Cic. At. 1. epiſt. 10. *Quin immo* inter ſe diffident.

CAPUT CLXVI.

De Adverbio QUIPPE.

Quippe pro *Certe*, aut *Videlicet*.

1 Quippe idem fere eſt, quod *Certe*, & eodem modo etiam ſubjicitur, aut rejicitur in extremum. Cic. pro Mur. c. 30. Dixiſti *quippe*: jam fixum, & ſtatutum eſt. *Per certo tu diceſti*. Idem pro Cæc. cap. 19. Recte igitur diceres te reſtituiſſe? *quippe*. *Sì per certo*. Idem pro Mur. cap. 25. Ergo ad cœnam petitionis cauſa ſi quis vocat, condemnetur? *quippe*, inquit. *Sì dice*, *dice di sì*.

Quippe per Ironiam:

2 Virg. 1. Æn. *Quippe* vetor fatis. Cic. pro Mil. c. 12. Movet *quippe* me lumen curiæ. *Sì certo, ti ſo dire, che mi muove.*

Quippe pro *Utpote*.

3 Interdum uſurpatur pro *Utpote*. Cicer. 1. Fin. 6. Sol Democrito magnus videtur, *quippe* homini erudito. *Come a perſona dotta.* Id. in Brut. c. 69. Non puto exiſtimare te, ambitione me labi, *quippe* de mortuis.

4 Alias pro *Quia*, vel *Nam*. Cic. 2. Phil. 29. Hærebat nebulo; quo ſe verteret, non habebat; *quippe* in his ipſis temporibus dicebatur, &c. Id. 2. de Or. c. 54. Leve nomen habet utraque res; *quippe* leve eſt totum hoc, riſum movere. *Perchè in vero.* Id. pro Dom. c. 48. Jam fateor, inquit, in Gabinium me nefarium fuiſſe; *quippe* vides, &c. *Poichè tu vedi.*

Quippe qui, quæ, quod, pro *Utpote qui, quæ, quod.*

5 Cic. pro Roſc. Am. c. 18. Convivia cum fratre non inibat, *quippe qui* ne in oppidum quidem, niſi perraro, veniret. *Come quegli che.* Idem 3. de Inv. c. 45. *Quippe quæ* in lege ſcripta non ſit.

Quippe cum, pro *Utpote cum*.

6 Cicer. 2. Off. 9. Harum igitur duarum, ad fidem faciendam juſtitia plus poteſt; *quippe cum* ea ſine prudentia ſatis habeat auctoritatis. *Come quella, che.*

Quippe quod, quippe quia.

9 Cicer. Famil. 1. ep. 9. Multa de mea ſententia queſtus eſt Cæſar, *quippe quod* etiam Craſſum ante vidiſſet. Ter. Heaut. a. 3. ſc. 2. *Quippe quia* magnarum ſæpe id remedium ægritudinum eſt.

CA-

CAPUT CLXV.

De Pronominibus QUISQUIS, & QUISQUE.

1 Quiſquis eſt *Quicunque*. Cic. in Brut. c. 73. *Quiſquis* eſt ille, ſi modo eſt aliquis. *Chiunque*. Plaut. Perſ. a. 4. ſc. 7. *Quiſquis* es adoleſcens, operam fac, &c.

2 *Quiſque*, idem quod *Unuſquiſque*. *Ciaſcuno*. Poſtponi autem ſolet pronomini, aut nomini. Cicer. 1. de Orat. 28. In *quo quiſque* artificio excellit, is ſuo genere Roſcius dicitur. Idem de opt. gen. Orat. In cæteris *ſuus* eſt *cujuſque* certus ſonus. Idem poſt red. ad Quir. c. 1. Nihil dulcius hominum generi a natura datum eſt, quam *ſui cuique* liberi. Idem pro Rab. Poſt. 12. *Tertio quoque* verbo excitabantur. *Ad ogni tre parole*. Id. 4. Ver. 56. *Quinto quoque* anno Sicilia cenſetur. *Ogni cinque anni*.

Admonitio.

2 Cum adeſt pronomen *Se*, *Suus*, *Qui*, Tertius, aut aliud hujuſmodi, *quiſque* præponi non ſolet, ſed poſtponi: *ſic*: *Se quiſque diligit*. *Sua quemque delectant*. *Quod cuique obtigit*. *Octavo quoque die*.

Non deſunt tamen exempla non Poetarum modo, ſed Oratorum, in quibus *quiſque* præponitur. Cic. in Læl. cap. 16. Quanti *quiſque ſe* ipſe facit, tanti fit ab amicis. Id. 3. de Or. c. 18. Contra id, quod *quiſque ſe* ſentire dixiſſet, diſputare. Virg. 6. Æn. *Quiſque ſuos* patimur manes.

Quiſque, cum duobus ſuperlativis.

4 Sæpe *quiſque* cum duobus ſuperlativis conju-

pulatur. Cic. de Sen. 23. *Sapientiſſimus quiſque æquiſſimo* animo moritur. Id. 2. Fin. 25. *Optimum quidque rariſſimum* eſt. *Quanto la coſa è migliore, tanto è più rara*. Id. ad Qu. F. l. 1. epiſt. 1. Ut *quiſque* eſt vir *optimus*; ita *difficillime* alios eſſe improbos ſuſpicatur. Id. 1. de Or. c. 26. Ut *quiſque optime* dicit, ita *maxime* dicendi difficultatem timet. *Quanto più alcun' è miglior dicitore, tanto più teme, ec.*

Quiſque, cum uno tantum ſuperlativo.

5 Cicer. Att. 4. epiſt. 2. Æſtimatio vehementer ab *optimo quoque* reprehenditur. Id. in Læl. cap. 5. Ita nati ſumus, ut inter omnes eſſet ſocietas quædam; major autem, ut *quiſque proxime* accederet.

Admonitio.

6 Cum antecedit *Ut quiſque* cum ſuo ſuperlativo, comparativum ſine flagitio ſubjici non poteſt, ſed alterum ſuperlativum reddi oportet: quod ſi antecedit *quo quiſque*, tum vero comparativus geminatur. Cic. pro Roſc. Com. 11. *Quo quiſque* eſt *ingenioſior*, hoc docet *laborioſius*. Verum id rarum admodum eſt, contraque *Ut quiſque* cum gemino ſuperlativo uſitatiſſimum.

Quotuſquiſque.

7 *Quotuſquiſque* reſpicit illum numerum *Decimus quiſque*, *Centeſimus quiſque*, &c. Cicer. 1. de Nat. Deor. c. 28. *Quotuſquiſque* enim formoſus eſt? *D' ogni quanti uno? cioè appena d' ogni cento, ovver anco d' ogni mille uno*. Id. pro Planc. c. 25. *Quotus* enim *quiſque* diſertus? *Quotus quiſque* juris peritus? Id. pro Flac. c. 41. *Quotuſquiſque* enim eſt, qui hanc in Rep. ſectam ſequatur? Idem 2. Tuſc.

Tuſc. 4. *Quotus* enim *quiſque* Philoſophorum invenitur, qui ſit ita moratus, ut ratio poſtulat? Id. 2. de Div. 24. *Quota* enim *quæque* res evenit prædicta ab iſtis?

Decimus quiſque, &c.

8 *Decimus quiſque*, eſt *Unus e decem*; *Centeſimus quiſque* eſt *Unus e centum*. *D' ogni cento uno*. Liv. l. 2. c. 39. Cætera multitudo ſorte *decimus quiſque* ad ſupplicium lecti. *D' ogni dieci uno*.

Quiſque cum nominibus pluralis numeri.

9 Animadvertenda eſt conſtructio hujus vocis cum nominibus pluralis numeri. Cic. 1. Off. c. 41. *Pictores*, & *Poetæ* ſuum *quiſque* opus a vulgo conſiderari vult. Liv. lib. 9. c. 26. *Armati* ſuis *quiſque* ordinibus inſtruunt aciem. Secundus hic efferendi modus videtur uſitatior.

CAPUT CLXVI.

De Pronomine QUOT, QUOTQUOT, QUOTUS, & de Adverb. QUOTANNIS.

1 QUot refertur ad numerum, cui reſpondet *Tot*, vel *Totidem*. Cicer. 3. de Or. c. 9. Ut *quot* Oratores, *totidem* reperiantur genera dicendi. *Quanti*, *tanti*, *ovvero altrettanti*. Id. in Or. c. 21. *Quot* officia Oratoria, *tot* ſunt genera dicendi.

Quotquot.

2 *Quotquot* idem eſt, ac *quotcumque*. Cic. 2. de Inv. Si duæ leges, ſi plures, aut *quotquot* erunt. Catull. epigr. 43. *Quotquot* eſtis omnes.

Quot-

Quotannis.

3 *Quotannis* idem eſt ac *ſingulis annis*: *Ciaſcun' anno*. Cic. 4. Verr. c. 53. Siculi ex enſu *quotannis* tributa conferunt. Idem in rat. cap. 44. Eam *quotannis* illo die recitari neceſſe eſt.

Quotus.

4 *Quotus* refertur ad numerum ordinandi, *primus*, *ſecundus*, *tertius*. Hor. 1. epiſt. 5. Tu *quotus* eſſe velis, reſcribe. *Di, in che luogo tu vuoi ſtar in tavola*. ideſt *tertius*, an *quartus conviva*. Id. 2. Serm. Sat. 6. Hora *quota* eſt? Ovid. 1. de Pon. eleg. 10. Qui *quota* terroris pars ſolet eſſe mei? Ideſt, *vix milleſima pars*. Cicer. 5. Ver. 94. *Quotus* erit iſte denarius, qui non ſit deferendus? Ideſt *vix centeſimus*. Plerumque autem *quotus* apud Ciceronem aſſumit *quiſque*, ut ſit *quotuſquiſque*.

CAPUT CLXVII.

De Adverbiis QUOTIES, & QUOTIESCUNQUE.

Quoties, & *Quotieſcunque*.

1 QUoties eſt, quod barbari dicunt *quot vicibus*, & refertur ad *Toties*. Cic. 1. de Or. c. 27. *Quoties* dicitur, *toties* de nobis judicatur. Id. At. 1. ep. 11. *Quoties* patriam videret, *toties* ſe beneficium meum videre dicebat.

2 Interdum aſſumit *Cumque*. Cicer. pro Cluen. c. 18. *Quotieſcunque* dico, *toties* mihi videor in judicium venire non ingenii modo, ſed etiam virtutis. Id. 2. de Or. c. 61. Quin.

Quin. prodis, mi Spuri, ut *quotieſcunque* gradum facias, *toties* tibi tuarum virtutum veniat in mentem?

Quoties, & *quotieſcumque*, abſolute.

3 Interdum abſolute ponitur. Cic. 1. Cat. 6. *Quoties* jam, *quoties* tibi extorta eſt ſica iſta de manibus? *Quante volte ormai?* Cæſ. 5. B. G. *Quoties* quæque cohors procurrebat, ab ea parte magnus hoſtium numerus cadebat. Cic. pro Sext. c. 69. Is, *quotieſcumque* me viderit, ingemiſcet. Ubi *Toties* intelligitur.

CAPUT CLXVIII.

De Adverbio QUOTIDIE.

1 QUotidie eſt *ſingulis diebus*. Cic. 1. Fin 5. *Quotidie* inter nos ea, quæ audiebamus, conferebamus. *Ogni giorno*.

Quotidie magis, *Quotidie plus*.

2 *Quotidie magis*, *quotidie plus*, idem eſt quod *In dies magis*. Cic. Fam. 6. ep. 5. Me *quotidie* Cæſar *magis* amplectitur. Id. 1. Phil. 2. *Quotidie magis*, *magiſque* perditi homines tectis, ac templis urbis minabantur. Idem 4. Fin. 23. Alter valet *quotidie plus*, alter videt. Id. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. Quod ſcribis te a Cæſare *quotidie plus* diligi, immortaliter gaudeo. *Ogni dì più*.

Quotidie cum aliis comparativis.

3 Jungitur etiam cum aliis comparativis. Cic. At. 5. ep. 7. *Quotidie*, vel potius in ſingulos dies, *breviores* ad te litteras mitto. *Ogni dì, o piuttoſto di giorno in giorno più brevi*. Id. l. 6. ep. 14. Sed hoc intelligimus, eum *quotidie remiſſius* & *placatius* ferre.

CAPUT CLXIX.

De Adverbio QUOUSQUE.

1 QUouſque non ſolum ad locum, ſed ſæpius ad tempus refertur. Cic. 1. Cat. 1. *Quouſque* tandem abutere Catilina patientia noſtra? *Sino a quando mai?* Id. At. 15. epiſt. 23. *Quouſque* ludis? *Sino a quando?*

CAPUT CLXX.

De RELIQUUM EST, & RESTAT.

Reliquum eſt, ut, Reliquum eſt, ne.

1 REliquum eſt idem eſt, quod *Reſtat*; ſed *Reſtat*, cum *Ut* jungitur, *Reliquum eſt*, etiam cum *Ne*. Cicer. 2. Acad. *Reſtat, ut* ita reſpondeam, qui, &c. Id. ad Qu Fr. lib. 1. epiſt. 1. *Reliquum eſt, ut* te orem, ut, &c. Id. l. 9. ep. 18. *Reliquum eſt, ne* quid ſtulte, *ne* quid temere dicam contra potentes.

Reliquum eſt, abſolute.

2 Interdum etiam abſolute ponitur. Cic. l. 14. ep. 14. *Reliquum eſt*, quod ipſæ optime conſiderabitis, veſtri ſimiles fœminæ ſint ne Romæ.

3 Nonnunquam *Relinquitur*, pro *Reliquum eſt* uſurpatur. Cic. pro Flac. c. 34. *Relinquitur* illud, quod vociferari non deſtitit, non debuiſſe, &c.

Quod reliquum eſt; De reliquo.

4 *Quod reliquum eſt*, idem eſt, quod *De reliquo*. Cic. l. 10. epiſt. 11. *Quod reliquum eſt*, munus tuum tuere. Id. l. 13. epiſt. 28. *Quod reliquum eſt*, velim augeas tua in eum beneficia. *Quanto al reſto*. Id. l. 13. ep. 78. *De reliquo*, ſi dignum eum tua amicitia, hoſpitioque cognoveris, peto, ut eum complectare. *Del reſto*.

CAPUT CLXXI.

De Adverbio SATIS.

Satis abſolute.

1 S*Atis* non eſt idem, quod *Valde*, ſed quod *Sat eſt*, & *ſufficit*. Cicer. in Or. cap. 63. Animo iſtuc *ſatis* eſt, auribus non eſt *ſatis*. *Baſta all' animo, all' orecchio non baſta*. Idem 1. Phil. 15. Mihi fere *ſatis* eſt, quod vixi, vel ad ætatem, vel ad gloriam. Id. lib. 4. epiſt. 14. *Satis* de rebus noſtris, vel etiam nimium multa. *Abbaſtanza, ovver anche d' avvantaggio*.

Satis, cum nominibus.

2 Sæpe cum nominibus jungitur. Cicer. in Brut. Cum Latinis literis, tum Græcis *ſatis eruditus*. *Sufficientemente, Aſſai bene letterato in Latino, e in Greco*. Id. lib. 6. ep. 4. *Satis multa*, vel plura potius, quam neceſſe fuit. Id. 1. Off. 8. Negabat ullam *ſatis magnam* pecuniam eſſe ei, qui in repub. princeps vellet eſſe. *Sì grande, quanto biſognerebbe*.

3 Interdum tamquam nomen neutrius generis genitivum aſſumit. Unde illa. *Satis* erit

erit *ſigni*. *Satis temporis* non habui. *Satis ingenii*. *Satis Doctrinæ*.

Satis, cum verbis, & adverbiis.

4 Sæpe etiam cum verbis, & adverbiis copulatur. Cicer. At. lib. 10. *Satis mirari* non queo hominis negligentiam. Id. lib. 12. epiſt. 9. Non *ſatis occurrit*, quod ſcribam. *Non mi ſovviene troppo*. Id. 2. Acad. Non *ſatis intelligebam*. *Non intendeva troppo bene*. Id. pro Roſc. Am. cap. 12. Hanc laudare pro dignitate nemo *ſatis commode* poſſet. *Lodarla abbaſtanza, conforme ai meriti ſuoi, non potrebbe alcuno comodamente*.

Satis, ſuperque.

5 *Satis, ſuperque* eſt *Satis, & pluſquam ſatis*. Cic. 2. de Nat. Deor. cap. 1. Contra Epicurum *ſatis ſuperque* dictum eſt. *S' è detto pur troppo*. Idem pro Roſc. Com. c. 5. *Satis, ſuperque* habeo, quod mihi dederis, &c. *Mi baſta, d' avanzo*. Id. de Or. *Satis, ſuperque* prudentes ſunt, qui, &c. *D' avvantaggio*. Id. 1. de Or. 47. Mihi videtur *ſatis, ſuperque* iſtorum ſtudiis, ſi modo ſunt ſtudioſi, eſſe factum. *Pur troppo*. *Compitamente*. Liv. lib. 28. c. 29. *Satis ſuperque* pœnarum habeo.

CAPUT CLXXII.

De Adverbio SCILICET.

1 SCilicet eſt quaſi *Scire licet*. Uſurpatur pro *Certe*, aut *Videlicet*. *S' intende, Per certo*. Cicer. lib. 10. epiſt. 26. *Scilicet* id agitur, utrum hac petitione, an proxima Prætor fias. Id. Att. 4. ep. 6. De Lentulo *ſcilicet* ſic fero, ut debeo. Idem ibid. Quo dolore eſſe debeo? Quo ſum *ſcilicet*.

Scili-

Scilicet, per Ironiam.

2 Non raro uſurpatur per Ironiam. Cice. pro Rab. Per. cap. 5. *Scilicet* tibi graviorem dolorem patrui tui mors attulit, quam C. Graccho fratris. *Sì per certo*. Idem 4. Ver. 58. *Scilicet* expectamus legitimum illud quinquennium. *Meſſersì, buono, ſo dire*. Id. Att. l. 13. epiſt. 34. Id populus curat *ſcilicet*. *Appunto ti ſo dire*.

CAPUT CLXXIII.

De Adverbio SECUS.

1 SEcus idem eſt, quod *Aliter*. Cicer. in Brut. 85. Nemo dicet *ſecus*. Idem l. 6. ep. 4. Etſi nonnullis id ipſum videatur *ſecus*. *Altrimenti*.

Secus pro *Male*.

2 Interdum negandi vim habet. Cicer. in Piſ. 28. Recte, an *ſecus*, nihil ad nos. Id. 3. Fin. 13. Nobis aliter videtur, recte, *ſecus* ne, &c. *Bene, o male*. Id. At. 1. ep. 19. Affirmat a ſe nihil cuiquam de te *ſecus* eſſe dictum. Id. l. 3. ep. 6 De tuo in me animo iniquis *ſecus* exiſtimandi videris nonnihil loci dediſſe. *Di penſare ſiniſtramente*.

Secus ac, ac ſi, atque, quam.

3 Sæpe adſciſcit *Ac, Ac ſi, Atque, Quam*. Cicer. pro Planc. c. 1. Cujus ego ſalutem non *ſecus ac* meam tueri debeo. *Non altrimenti, che*. Idem pro Mur. cap. 4. Non *ſecus ac ſi* meus eſſes frater. Idem in Orat. 14. Dicendum aliquando *ſecus, atque* in tradenda arte dici ſolet. Id. At. 6. ep. 2. Mihi autem erit maximæ curæ, ne quid fiat *ſecus quam* volumus. Id. in Or. 20. Ab his non multo *ſecus, quam* a

Poe-

Poetis hæc eloquentia, quam quærimus; revocanda eſt.

Admonitio.

4 *Non ſecus ac* uſurpatur inſequente conſonante. *Non ſecus atque* inſequente vocali. *Non ſecus quam* tum inſequente conſonante, tum inſequente vocali. V. *Ac*, & *Atque*.

Multo ſecus, longe ſecus.

5 *Secus* eleganter conjungitur cum *multo*, & *longe* more comparativorum. Cic. pro Mil. cap. 10. Hora fere undecima, aut non *multo ſecus*. Idem 2. de Orat. c. 90. Hæc ſunt *longe ſecus*.

CAPUT CLXXIV.

De Præpoſitione SECUNDUM.

1 PRæpoſitio *Secundum* a *Secus*, vel *Sequor* ducta eſt; proprie autem eſt *Præter*. Cic. Att. 16. ep. 8. An iret ad tres legiones Macedonicas, quæ iter *ſecundum mare ſuperum* faciunt. *Lungo il mare Adriatico*. Id. Att. 8. epiſt. 19. Si *ſecundum mare* ad me ire cœpiſſet, confeſtim in Samnium ad me venturum. *Lungo la marina*.

Secundum pro *Poſt*.

2 Plerumque pro *poſt* uſurpatur. Cicer. At. 3. ep. 12. Spem oſtendis *ſecundum comitia*. *Subito fatti i comizj*. Idem 1. de Orat. 62. Sed opinor *ſecundum hunc diem*. *Infin a domani*. Id. in Vatin. 6. *Secundum ea* quæro, ſervaris ne in eo fidem. *Conſeguentemente*. Idem 2. Ver. 11. Tua ratio eſt, ut *ſecundum binos ludos* mihi reſpondere incipias; mea, ut ante primos ludos comperendinem. *Paſſati i due Giuochi*.

3 Sæpe

3 Sæpe *Secundum* uſurpatur pro *poſt*, ideſt ſecundo loco. Cicer. 3. de Or. 58. In actione *ſecundum vocem* vultus valet. Ideſt, primas vox tenet, ſecundas vultus. *Dopo la voce*. Idem 2. Off. 3. *Secundum Deum* homines hominibus utiles eſſe poſſunt. *Dopo Dio*. Id. 1. Acad. 4. Quibus ille *ſecundum fratrem* plurimum tribuebat. Idem At. lib. 12. epiſt. 16. *Secundum te* nihil eſt mihi amicius ſolitudine. *Dopo te non ho coſa più amica del ritiramento*.

Secundum pro *ex præſcripto*.

4 *Secundum* convenientiam deſignat. Cic. 3. Off. cap. 5. Societas maxime eſt *ſecundum* naturam humani generis. Idem ib. Rationi omnes parebunt, qui *ſecundum* naturam volent vivere.

CAPUT CLXXV.

De Conjunctione SI.

1 Conjunctio *Si*, ut a vulgato uſu diſcedamus, interdum uſurpatur pro *Quandoquidem*. Terent. And. 1. 5. *Si* te in germani fratris dilexi loco. Virgil. 6. Æneid. *Si* fratrem Pollux alterna morte redemit. Cicer. 1. Philip. *Si* illuſtrantur, *ſi* erumpunt omnia. *Poichè*. *Atteſochè*. *Eſſendo che*.

Si pro *An*.

2 *Si* pro *An* rarum eſt. Cicer. 2. de Or. cap. 70. Vide, inquit, Scaure, mortuus rapitur, *ſi* potes eſſe poſſeſſor. Idem 2. Div. 34. Dicito, *ſi* paſcuntur aves. Plin. in Paneg. Cogitemus, *ſi* &c. Adde Horatium lib. 1. ep. 3. & 6.

Ad-

Admonitio.

3 *Velim ſcire*, *Neſcio*, *Haud ſcio*, *Quæro*, *Dubito*, & alia ejuſmodi, niſi præcedat negatio, pro *Si* requirunt *An*, *Ne*, *Utrum*, *Numquid*. Cic. l. 13. ep. 1. *Neſcio*, *an* ignoſcendum ſit huic. *Non ſo, ſe a coſtui ſi debba perdonare*. Id. 5. Fin. Quod *haud ſcio*, *an* recte dixerim. Id. l. 9. ep. 26. Illud vero te putabat eſſe *quæſiturum*, unum cœlum eſſet, *an* innumerabilia. Id. At. lib. 5. epiſt. 6. *Dubito* Romæ *ne* ſis, *an* jam profectus. *Dubito*, *ſe tu ſii a Roma*, *o pur già ti ſii partito*. Lege *Utrum*, & *Num*.

Si poſtpoſitum.

4 *Si* eleganter pronominibus præcipue poſtponitur. Cic. Or. Hoc *nos ſi* facere velimus. Id. l. 7. ep. 17. Tantum moneo, *hoc ſi* amiſeris, te eſſe nullum umquam reperturum. Id. lib. 14. epiſt. 22. Nos quotidie tabellarios veſtros expectamus, *qui ſi* venerint, fortaſſe erimus certiores, quid nobis faciendum ſit. Id. pro Quint. cap. 16. *Pecuniam ſi* cuipiam fortuna ademit.

Si pro *Etiamſi*.

5 Interdum pro *Etiamſi*. Terent. Eun. 1. 1. Redeam? non, *ſi* me obſecret. *Ancorchè mi preghi*. Plaut. Merc. 4. 2. Decem *ſi* vocaſſet ad cœnam ſummos viros, nimium obſonavit. Cicer. pro Quint. cap. 25. Et mehercule, *ſi* nihil diceret, tacito officio me moveret. *Quantunque*. *Con tutto che*.

Si cum *Tamen*, vel *Profecto*, *Vero*, *Certe*.

5 Nonnumquam adſciſcit *Tamen*, vel *Profecto*, aut aliquid ejuſmodi. Cicer. de Sen. 11. Quæ *ſi* exequi nequirem, *tamen* me lectulus meus oblectaret ea ipſa cogitantem.

Idem

Idem de Un. Atqui, *ſi* pulcher eſt hic mundus, *ſi* probus artifex, *profectò* ſpeciem æternitatis imitari voluit. Id. l. 7. ep. 34. Quod *ſi*, ut volumus, exceperimus, ego *vero* multam ſalutem, & foro dicam, & curiæ. Id. At. l. 2. epiſt. 56. *Si* ulla res eſt, quæ bonorum animos vehementius poſſit intendere, hæc *certe* eſt. *Se ci è coſa, che poſſa, ec. Queſta ti ſo dire ch' ell' è tale.*

Si minus cum *At, Tamen, Attamen, Certe, At certe, At ſaltem.*

7 *Si minus* pro *Si non* jungi ſolet cum *At, Tamen, Attamen, Certe*. Cice. 7. Ver. 27. *Si minus* ſupplicio affici, *at* cuſtodiri oportebat. *Se non caſtigarli, almeno tenerli in prigione*. Id. pro Cluen. cap. 6. Non timuiſſe *ſi minus* vim Deorum, hominumque famam, *at* illam ipſam noctem. Id. lib. 9. epiſt. 17. *Si minus* contigerit, *tamen* non poſſum eum non diligere. Id. lib. 2. ep. 6. Noſtram ſuffragationem *ſi minus* potentem, *at* probatam *tamen*; &c.

Si minus, abſolute.

8 *Si minus* interdum ſubjicitur, abſoluteque ponitur. Cicer. pro Syl. cap. 29. Conceditis, ut nobis libertatem retinere liceat, *ſi minus* dignitatem. *Se non la reputazione*. Id. At. l. 13. ep. 1. Si hortos inſpexeris, dederis mihi, quod ad te ſcribam, *ſi minus*, ſcribam tamen aliquid. *Se no, ti ſcriverò ad ogni modo qualche coſa.*

Si cum *ſi minus*, vel *ſi non*.

9 Particulæ *ſi* aliquando reſpondet *ſi minus*; vel *ſi non*. Cicer. Att. 3. ep. 19. Me, *ſi* putas te iſtic viſurum, expecta; *ſi minus*, inviſe. Id. Fam. 7. ep. 3. *Si* hæc civitas eſt, civis ſum ego, *ſi non*, exul ſum.

Si non pro *Si minus*.

10 *Si non* pro *Si minus* barbarum non eſt, ſi recte adhibeatur. Cicer. At. 1. epiſt. 13. Ut qui nummos ex tribu pronunciaverit, *ſi non* dederit, impune ſit. Id. l. 16. epiſt. 24. A flamma, *ſi non* potes omne, partem aliquam velim extorqueas. Id. de Or. c. 28. Is magnus eſt Orator, *ſi non* maximus.

Si non, *At*; *Attamen*; *Certe*; *At certe*; *At ſaltem*.

11 *Si non* pro *Si minus*, aſſumit *At*, *Attamen*, *Certe*, *At certe*, *At ſaltem*. Cic. l. 6. epiſt. 23. Eorum deſiderium *ſi non* æquo animo, *at* forti feras. Id. l. 9. epiſt. 6. Cum ſpe, *ſi non* optima, *at* aliqua tamen vivere. *Se non ottima, pur almen alcuna*. Id. Or. 5. Quæ *ſi* imitari, atque exprimere *non* poſſumus, *attamen*, qualis eſſe debeat, poterimus fortaſſe dicere. Id. At. 3. ep. 15 *Si non* plus ingenio valebas, quam ego; *certe* timebas minus. Id. lib. 15. epiſt. 15. Putaremus *ſi non* totam cauſam, *at certe* noſtrum judicium definiri. Id. l. 9. epiſt. 8. Utinam aliquo, *ſi non* bono, *at ſaltem* certo ſtatu civitatis, hæc inter nos ſtudia exercere poſſemus.

Admonitio.

12 Cum ſequitur *At*, *Certe*, vel aliquid ejuſmodi, non uſurpatur *Niſi*, ſed *Si non*; vel *ſi minus*.

Si non pro *niſi*.

13 *Si non* interdum ponitur in iis locis, quæ particulam *niſi* poſtulare videntur. Cic. 2. Agr. c. 26. Vident agros ſibi eſſe, *ſi non* vendiderint, relinquendos. Idem pro Roſc. Com. c. 1. Scripſiſſet ille, *ſi non* juſſu hujus expenſum tuliſſet.

Si maxime, concedentis.

24 *Si maxime* concedentis eſt. Cic. 4. Ver. 68. Neque enim *ſi maxime* ſtatuæ dejectæ eſſent, eas ego poſſem vobis jacentes oſtendere. *Quantunque foſſero gittate in terra*. Idem pro Quint. cap. 10. *Si maxime* velim. *Poſto ch' io voleſſi*.

Si nihil aliud pro *Si non aliud*.

15 *Si nihil aliud* pro *Si non aliud* dici ſolet. Cicer. 3. Ver. 58. Hic venit in judicium *ſi nihil aliud*, ſaltem ut &c. *Se non altro almeno*.

Si quiſquam, *profecto*.

16 *Si quiſquam* adſciſcit *Profecto*, aut aliquid ejuſmodi. Cicer. l. 15. ep. 4. *Si quiſquam* fuit unquam remotus, &c. ego *profecto* is ſum.

Si quæris.

17 *Si quæris* uſurpari ſolet in iis rebus, quas ſcire, ad eum, quicum agimus, non magnopere pertineat. Cicer. 3. Off. 20. Ea res, *ſi quæris*, magno ei honori fuit. *Se tu ti curi di ſaperlo*. Id. lib. 7. epiſt. 2. Omnino, *ſi quæris*, ludi apparatiſſimi, ſed non tui ſtomachi. *Se tu vuoi ſaperlo*. *Se tu vuoi, ch' io te lo dica*.

Si quidem pro *Si*.

18 *Si* aliquando aſſumit *quidem*, nec tamen ſignificationem mutat, ſed auget. Cicer. in Piſ. cap. 16. Qui latrones igitur, *ſi quidem* vos conſules? Id. pro Planc. c. 8. Tui municipes pauci ſunt, *ſi quidem* cum Atinatibus conferantur.

Siquidem pro *quandoquidem*.

19 *Siquidem* idem eſt, quod *Quandoquidem*. Cic. 1. Tuſc. 1. Antiquiſſimum e doctis genus eſt Poetarum: *ſiquidem* Homerus fuit, & Heſiodus ante Romam conditam.

M 2 Id.

Idem lib. 9. epiſt. 12. Gratulor Bajis noſtris; *ſiquidem*, ut ſcribis, ſalubres repente factæ ſunt. *Poichè, Giacchè.*

Si quidem pro *ſi tamen.*

20 Alias diſtrahitur, & ſignificat *ſi tamen*. Cicer. pro Flac. 7. O morem præclarum, quem a majoribus accepimus; *ſi quidem* eum teneremus. *Se pur noi lo mantenessimo*. Id. 2. Cat. 40. O fortunatam Remp. *ſi quidem* hanc ſentinam hujus urbis ejecerit. *Se però.*

Siquidem pro *enim.*

21 Aliquando uſurpatur pro *Enim*. Cicer. pro Mur. cap. 11. Summa eſt utilitas in iis, qui militari laude antecellunt: ſiquidem eorum conſilio, &c.

Si Diis placet, indignantis.

22 *Si Diis placet*, indignantis eſt. Cicer. 3. de Or. 24. Etiam Latini, *ſi Diis placet*, hoc biennio dicendi magiſtri extiterunt. *Se'l credo. S'ella è da credere.* Idem 5. Tuſc. 10. Qua gloria commotus Epicurus exoritur, cui etiam, *ſi Diis placet*, videtur ſemper ſapiens beatus. Idem pro Flac. 38. Nimiæ pietatis, & ſummi amoris in patriam nos pœnas, *ſi Diis placet*, ſufferamus. *S'a Dio piace. So dire.*

Si quid.

23 *Si quid* pro *ſi aliquid* vulgare eſt, & Latinis ſcriptoribus familiariſſimum. Ibi tamen animadverſione dignum eſt, ubi adverbii loco uſurpatur. Liv. l. 3. c. 22. *Si quid* inclementius in te invectus ſum.

Sin pro *Sed ſi.*

24 *Sin* eſt *ſed ſi*, & ſæpe ponitur poſt *Si*. Cic. l. 7. ep. 12. *Si* plane a nobis deficis, moleſte fero; *ſin* Panſæ aſſentari commodum eſt,

igno-

ignoſco. *Ma ſe*. Id. At. l. 5. ep. 8. Tu, *ſi* modo es Romæ, vix enim puto; *ſin* es, hoc vehementer animadvertas velim. *Ma ſe tu ci ſei*.

Sin autem; ſin minus; Sin aliter.

25 *Sin*, cum ſubjicitur, ſæpe adſcicit *Autem*, interdum *Minus*, aut *Aliter*. Cic. At. 10. ep. 6. Si vir eſſe volet, præclara Synodia; *ſin autem*, erimus nos, qui ſolemus. Id. lib. 11. ep. 14. Si ita eſt, omnia faciliora; *ſin aliter*, magnum negotium. Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 8. Si perficiunt, optime; *ſin minus*, ad noſtrum Jovem revertamur.

Sin autem non præcedente *ſi*.

26 *Sin autem* adhibetur etiam non præcedente *ſi*. Cicer. 1. Off. cap. 34. *Sin autem* libidinum etiam intemperantia acceſſerit, ipſa ſenectus concipit dedecus.

CAPUT CLXXXI.

De Conjunctione SIVE, & SEU.

Sive, ſemel poſitum.

1 SIve ex *Si*, & *Ve* enclitica conflatum; interdum ſemel ponitur. Cic. Att. l. 8. ep. 3. Quid perturbatius hoc ab urbe diſceſſu, *ſive* potius turpiſſima fuga? Id. ad Q. Fr. lib. 1. ep. 1. Contraque te erigas, ac reſiſtas, *ſive* etiam obſiſtas negotiis.

Sive bis, & ſæpius iteratum.

2 Alias bis, & ſæpius iteratur. Cicer. pro Sext. cap. 51. Venio ad comitia *ſive* magiſtratuum, *ſive* legum placet. Id. 2. de leg. c. 1. Illo loco uti libenter ſoleo, *ſive* quid mecum cogito, *ſive* aliquid ſcribo. Id. ad Quint. Fr. lib. 1. ep. 2. *Sive* tua natura paulo acrior, *ſive*

quædam dulcedo iracundiæ, *ſive* dicendi ſales valuiſſent.

Sive, ſive non.

3 Cic. l. 12. ep. 2. *Sive* referent ad me, *ſive non*; mea tamen tibi benevolentia, fideſque præſtabitur. Id. de Fat. c. 12. *Sive* adhibueris medicum, *ſive non*, convaleſces.

Seu bis, vel ſæpius repetitum.

4 *Seu* ex *ſive* contractum eſt; ac ſæpe iteratur. Cic. pro Quin. c. 8. Quemadmodum ſolent homines nobiles, *ſeu* recte, *ſeu* perperam facere cœperunt, in utroque excellunt. Liv. l. 21. c. 7. In tantas brevi creverant opes, *ſeu* maritimis, *ſeu* terreſtribus fructibus, *ſeu* multitudinis incremento, *ſeu* ſanctitate diſciplinæ.

Seu cum *ſive*.

5 Miſcetur interdum cum *ſive*. Cæſ. 2. B. C. c. 27. *Seu* vere, quam habuerunt opinionem, perferunt, *ſive* etiam auribus Vari ſerviunt. Plaut. Stich. a. 3. ſc. 1. *Sive* ego taceam, *ſeu* loquar, ſcio ſcire te.

Seu ſemel poſitum.

6 Interdum ſemel ponitur. Cic. pro Quint. c. 25. O fortunatum hominem, qui hujuſmodi nuncios, *ſeu* potius Pegaſos habet.

CAPUT CLXXVII.

De Adverb. SIC, SICUT, & SICCINE.

Sic ut, ſimilitudinis.

1 SIc *ut* ſæpe ſimilitudinem declarat. Cic. l. 13. ep. 1. Pomponium *ſic* amo, *ut* alterum fratrem. Id. At. lib. 5. ep. 18. Ego tui Bruti rem *ſic* ago, *ut* ipſe non ageret.

Sic,

Sic, ut ſi; Sic quaſi; ſic tamquam.

2 Cicer. l. 2. ep. 14. Ejus negotium *ſic* velim cures, *ut ſi* res eſſet tua. *Come ſe foſſe coſa tua*. Id. de Sen. 8. Quas quidem *ſic* avide arripui, *quaſi* diuturnam ſitim explere cupiens. Id. Fam. l. 13. ep. 70. Apud eum *ſic* fui, *tamquam* domi meæ. *Sono ſtato in caſa ſua, come in caſa propria*.

Sic, ut pro *Adeo, ut*.

3 Alias *ſic ut* eſt *Adeo ut*. Cic. 1. de Nat. Deor. c. 23. Multas gentes *ſic* immanitate efferatas, *ut*, &c. Id. l. 13. ep. 31. Id mihi *ſic* erit gratum, *ut* gratius eſſe nihil poſſit. *Tanto mi ſarà grato, che nulla più*. Id. l. 13. ep. 1. *Sic* a me hoc contendit, *ut* nihil umquam magis. *Con tant' iſtanza, che*.

Sic, quemadmodum; Sic, ne;
Sic, ut ne quidem.

4 Cic. poſt red. ad Quir. 9. *Sic* ulciſcar ſingula genera, *quemadmodum* a quibuſque ſum provocatus. Col. 1. c. 6. Stabula *ſic* ordinentur, *ne* quis humor influere poſſit. Cic. pro Quin. c. 21. Quem tu a puero *ſic* inſtituiſti, *ut* nobili *ne* gladiatori *quidem* cederet.

Sic; *ſecus*.

5 *Sic* cum *ſecus* interdum jungitur. Cic. 1. de Leg. c. 17. Illa, quæ aliis *ſic*, aliis *ſecus*, nec ſemper uno modo facta videntur, ficta eſſe dicimus. *Ad altri in un modo, ad altri in un altro*.

Sic ſum, pro *ita factus ſum*.

6 *Sic ſum* pro *Sic factus ſum* eleganter dicitur. Ter. Phor. 3. 2. *Sic ſum*, ſi placeo. *Io ſon così fatto*. Plaut. Aul. 2. 4. Quid tu vis? *ſic ſum*, ut vides. *Io ſon fatto, come tu mi vedi*. Huc ſpectant illa: Teren. Phorm. 1. 2. *Sic eſt* ingenium, pro *Hujuſmodi*. *E' un cervello così fatto*.

fatto. Ci. pro Roſ. Co. 10. *Sic eſt* vulgus, ex veritate pauca, ex opinione multa æſtimat. *Il volgo è così fatto*. Id. pro Roſ. Am. 30. *Sic vita hominum eſt*, ut ad maleficium, ec. *Tal'è il viver degli uomini*.

Sicut ita, Sicut item, Sicut ſic.

7 *Sicut* etſi conflatum ex *Sic*, & *Ut*, uſurpatur interdum pro ſimplici *Ut*, & adſciſcit *Ita*, *Item*, *Sic*. Ci. pro Mil. 11. Hæc, *ſicut* expoſui, *ita* geſta ſunt. Id. pro Qu. c. 21. *Sicut* tu ſemper ſumme concupiſti, *item* volebat Alphenus. Id. pro Clu. c. 2. *Sicut* aliis in locis parum firmamenti, & parum virium veritas habet; *ſic* in hoc loco falſa invidia imbecilla eſſe debet. *Admonitio*.

8 Frequentius tamen, cũ ſimilitudo ſignificatur, uſurpatur ſimplex particula *Ut*, ſequente *Ita*, *Sic*, *Item*, &c. Ci. 2. Phil. 22. *Ut* in ſeminibus cauſa eſt arborum, & ſtirpium, *ſic* hujus luctuoſiſſimi belli ſemen tu fuiſti. Id. 2. de Or. c. 65. *Ut* ſementem feceris; *ita* metes. Vide *Ut* pro *Quemadmodum*.

Non ſicut, ſed ut.

9 Cic. de Am. 2. *Non ſicut* vulgus, *ſed ut* eruditi ſolent appellare ſapientem.

Sicut, abſolute.

10 Interdum *Sicut* abſolute ponitur. Ci. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Cum jam tibi Aſia, *ſicut* unicuiq; ſua domus, nota eſſe debeat. *Siccine*.

11 *Siccine* componitur a *ſic*, & *ne*. Solet auté adhiberi interrogando, & exprobrando. Ci. pro Fl. c. 33. *Siccine* tu auctor ec. Li. 14. c. 16. *Siccine* veſtrũ militẽ, ac prẹſidem finitis vexari ab inimicis?

CAPUT CLXXVIII.

De Nom. SIMILIS, & Adv. SIMILITER.

Similis cum ac, ac ſi, atque, ut ſi, tanquam ſi, &c.

1 *Similis* ſæpe quidem jungitur genitivo, vel dativo caſui, ut paſſim exempla declarant: non raro tamen copulatur cum *Ac ſi*, *Atque*, *Ut ſi*,

ſi, Tamquam ſi, Ac, Et. Ci.4. Fin. 12. Nec, ſi ille ſapiens ad tortoris equuleum a Tyranno cogatur, *ſimilem* habeat vultum, *ac ſi* ampullam perdidiſſet. Id.5. Fi.14. Itaq; *ſimilis* finis erit *boni, atque* antea fuerat. Id. de Sen. 6. Similes ſunt, *ut ſi* qui gubernatorem in navigando agere nihil dicant. Id. 2. Div. 64. *Similes* ſunt Dii, &c. *tamquam* ſi Pœni in Senatu noſtro ſine interprete loquerentur. Liv. l. 6. c. 28. Jactabant *ſimilem* fugam fore, *ac* bello Gallico fuerit. Cicer. 5. Tuſc. 3. Pythagoras reſpondit, *ſimilem* ſibi videri vitam hominum, *&* mercatum, eum, qui &c.

Similis differt a *par*.

2 Cavendum eſt, ne *ſimilis* cum *par* confundatur, *Similis* enim convenientiam ſignificat, *par* æqualitatem. Liv. l. 45. c. 44. *Similia* omnia magis hominibus, quam *paria*.

Similiter Ac ſi, Atque, Ut ſi.

3 *Similiter* quoque jungitur cum *Ac ſi, Atque, Ut ſi*. Ci.3. de N.D. c.3. *Similiter* facis, *ac ſi* me roges, cur te duobus cõtuear oculis. *Tu fai appunto, come ſe*. Id.1. Ph.4. Neq; vero illum *ſimiliter, atque* ipſe eram, commotum eſſe vidi. Id.1. off. c. 25. *Similiter* facere eos, *ut ſi* nautę inter ſe certarent, quis eorum potiſſimum navim gubernaret.

Similiter ut.

4 *Similiter ut* eſt apud Col. l. 7. c. 5. Ovem pulmonariam *ſimiliter ut* ſuem curare convenit. Et l. 8. c. 8. *Similiter ut* gallinæ farciuntur.

Similiter abſolute pro *Item*.

5 Raro abſolute ponitur pro *Item*, aut *Eodem modo*. Ci. 2. de N. D. c. 8. *Similiter* effici poteſt, ſapientem eſſe mundum, *ſimiliter* beatum, *ſimiliter* ęternum. Id. 1. de Or. *Similiter* petes a Craſſo, ut, &c. *Similmente*. Id. pro L.M. c.8. Ita reputo, a nemine iſtorum ex hoc loco *ſimiliter* eſſe laudatum Lucullum. *Simigliantemente, egualmente*.

CAPUT CLXXIX.

De Adverbio SIMUL.

1 SImul idem eſt, quod *Una*, aut *Pariter*. Cic. At. 3. ep. 10. Propter propinquitatem totos dies *ſimul* eramus. Idem 3. de Or. 3. Et cum rep. pariter vixiſſe, & cum ea *ſimul* extinctus eſſe videtur.

Simul cum.

2 Sæpiſſime aſſumit *Cum*. Cic. Quod ſi cui *ſimul* animus *cum re* concidit. *Ha perduto l' animo inſieme con la roba*. Id. pro Do. 7. Senatus auctoritas *ſimul mecum* reducta eſt. Id. ibid. c. 30. Volaterrani, &c. fruuntur *nobiſcum ſimul* hac civitate. Id. pro Font. c. 11. Niſi aliquoties ex accuſatoribus *vobiſcum ſimul* audiſſem. *Inſieme con eſſo voi*.

Simul, iteratum.

3 Interdum iteratur. Liv. l. 1. c. 9. Adeo omnes *ſimul* ſpernebant, *ſimul* tantam in medio creſcentem molem ſibi, ac poſteris ſuis metuebant. Idem lib. 23. c. 30. Namque Gelo maximus ſtirpis, contempta *ſimul* ſenectute patris, *ſimul* poſt Cannenſem cladem Romana ſocietate, ad Pænos defecit.

Simul pro *ſimul ac*.

4 Sæpe uſurpatur pro *Simul ac*, prætermiſſo *Ac* brevitatis gratia. Cic. 4. Acad. cap. 27. *Simul* inflavit tibicen, carmen agnoſcitur. *Subito che ha cominciato a ſonare il piffaro*. Id. At. lib. 2. ep. 20. *Simul* quid erit certi, ſcribam ad te. *Come ci ſarà coſa certa*.

Simul ac; Simul, ac primum; ſimul atque; ſimul ut.

5 Plerumque tamen aſſumit *Ac*, *Ac*, *primum*,

mum, *Atque*, *Ut*. Cic. 1. de Nat. Deor. 38. *Simul ac* mihi collibitum eſt, præſto eſt imago. *Subito che me ne vien voglia*. Idem 3. Ver. 13. *Simul ac primum* occaſio viſa eſt. Idem pro Roſc. Am. cap. 10. Quod is *ſimul atque* ſenſit, de amicorum cognatorumque ſententia Romam confugit. *Del che come ſe n' accorſe*. Idem 2. Fin. 11. Omne autem animal, *ſimul ut* ortum eſt, & ſeipſum, & omnes partes ſuas diligit. Idem At. l. 10. ep. 4. *Simul ut* videro Curionem. *Subito che*.

Cum *Statim*, *illico*, *Continuo*.

6 Interdum ad maiorem rei celeritatem ſignificandam adjicitur *Statim*, *Illico*, aut aliquid ejuſmodi. Cic. Fam. 6. ep. 19. *Simul ut* accepi a Seleuco tuas litteras, *ſtatim* quæſivi. *Com' io ebbi ricevute le tue*, *ſubito*. Idem 3. Ver. 10. Verres, *ſimul ac* tetigit provinciam, *ſtatim* Meſſanam litteras dedit. *Non prima giunſe*, *che*. Id. 4. Ver. 6. Qui *ſimul atque* ei provincia Sicilia ſorte obvenit, *ſtatim* Romæ, &c. Id. pro Mur. c. 10. *Simul atque* increpuit ſuſpicio tumultus, artes *illico* noſtræ conticeſcunt. Id. 6. Ver. 21. *Simul atque* in oppidum quodpiam venerat, mittebantur illi *continuo* Cibyratici canes. *Appena era arrivato*, *che*.

Simul pro *Deinde*, vel *Item*.

7 Interdum uſurpatur pro *Deinde* vel *Item*. Cic. ad Q. Fr. l. 1. epiſt. 1. *Simul* illud neſciebat. Id. pro Balb. *Simul* & illud cogita. Id. pro Roſc. Am. Et *ſimul* tibi veniat in mentem, &c. *E parimente*.

Simul quod, *quia*, *ut*, *ne*.

8 Adſciſcit autem interdum *Quod*, *Quia*, *ut ne*. Cic. l. 1. ep. 7. *Simul quod* video, non ut antehac putabam, novitati eſſe inviſum

meæ. Salluſt. Catil. *Simul quia* vobis eadem bona, malaque eſſe intellexi. Cice. 3. Ver. 77. *Simul ut* eſſet pœna, quod alterius patroni teſtamento obtemperaſſet. Salluſt. Jugurth. *Simul ne* per inſolentiam quis exiſtimet memet ſtudium meum laudando extollere.

CAPUT CLXXX.

De Adverbio SODES.

1 SOdes dictum eſt, quaſi *ſi audes*. Sed uſurpatur pro *Quæſo*, vel *ſi vis*. Horat. lib. 1. epiſt. 7. Veſcere *ſodes*. Idem ep. ad Piſ. Corrige *ſodes* hoc, dicebat, & hoc. Cic. At. 7. ep. 3. Tarteſium mihi iſtum exeunti jube *ſodes* nummos curare. *Di grazia*. Var. lib. 3. de re ruſtic. cap. 9. De Gallinis dic *ſodes*. *Se ti piace*.

CAPUT CLXXXI.

De Adverbio STATIM.

1 STatim a ſtando dictum, ſignificat *Illico*: *Di botto*. *Subito*. Cicer. Att. lib. 12. epiſt. 19. Philippus, ut me ſalutavit, *ſtatim* Romam profectus eſt. *Senza fermarſi punto*. Idem de Ar. reſp. cap. 1. Haud poteſt a me gravioribus verbis vulnerari, quam eſt *ſtatim* in facto ipſo a graviſſimo viro P. Servilio confectus, ac trucidatus. *Incontinente*. Id. in Or. cap. 10. Itaque *ſtatim* hoc ſum aggreſſus, Catone abſoluto.

Statim ut, Statim atque.

2 *Statim ut* ſatis uſitatum eſt. Cic. lib. 1. ep. 9. *Statim ut* ille Prætor eſt factus. *Subito che*.

che. Idem pro Quint. cap. 18. Quæſivit a te; *ſtatim ut* Romam rediit Quintius. *Toſto che*. Idem l. 2. ep. 13. Meque ab eo diligi *ſtatim* cœptum eſſe, *ut* ſimultatem depoſuimus, ſenſi. Rarius aſſumit *Atque*.

Statim, ſimul ut; Statim, ſimul ac.

3 Interdum adſciſcit *Simul ut*, vel *Simul ac*: Cic. At. 10. ep. 4. Ego ad te *ſtatim* habeo, quod ſcribam, *ſimul ut* Curionem videro. Id. At. 15. epiſt. 12. *Statim* ſe iturum, *ſimul ac* ludorum apparatum iis, qui curaturi eſſent, tradidiſſet. *Così toſto, come aveſſe dato, ec. Ch' egli ſubito ſe ne andrebbe*.

Statim a, ſtatim poſt.

4 Suet. in Cæſ. c. 85. Plebs *ſtatim a* funere ad domum Bruti & Caſſii cum facibus tetendit. Id. in Veſp. c. 11. *Statim ab* initio principatus uſque ad exitum. Id. in Aug. cap. 83. Exercitationes campeſtres equorum, & armorum *ſtatim poſt* civilia bella omiſit.

CAPUT CLXXXII.

De Præpoſitionibus SUB, SUBTER, & SUBTUS.

1 SUb contrarium habet *Supra*; & regit ſextum caſum, cum ſtatum ſignificat, quartum, cum ſignificat motum. Cice. 2. de Nat. Deor. 37. Homines *ſub terra* habitantes. Id. 2. Phil. 9. Niſi ſe *ſub ſcalas* tabernæ librariæ conjeciſſet.

Sub pro *Statim poſt*.

2 *Sub* ſæpe uſurpatur pro *Secundum*, ideſt *Statim poſt*, & quartum caſum regit. Cicer. l. 10. epiſt. 16. *Sub eas litteras* recitatæ ſunt tuæ. *Subito dopo quelle*. Liv. lib. 22. cap. 47.

Sub

Sub equeſtris *finem* certaminis coorta eſt pedi- tum pugna. *Al fine della gioſtra*. Idem lib. 23. cap. 15. *Sub adventum* Prætoris Roman. Pœnus Agro Nolano exceſſit. *All' arrivare. In ſull' arrivo.*

Sub lucem, ſub noctem, ſub veſperam.

3 *Sub lucem, ſub noctem, ſub veſperam,* eſt *Incipiente luce, nocte, veſpere.* Liv. lib. 9. Qui *ſub lucem* apertis portis urbem ingrede- rentur. *In ſul far del giorno.* Id. l. 27. c. 15. *Sub ortum* ferme lucis, nullo obvio armato, in forum perveniunt. Cæſ. B. C. c. 28. Pom- pejus *ſub noctem* naves ſolvit. *In ſul far del- la notte.* Id. 2. B. G. 33. *Sub veſperam* Cæ- ſar portas claudi, militeſque ex oppido exire jubet. *In ſul far della ſera. Sull' imbrunir del Cielo.*

Sub idem tempus.

4 *Sub idem tempus,* eſt *per idem tempus.* Liv. lib. 1. cap. 22. Utrinque legati fere *ſub idem tempus* ad res repetendas miſſi. *In ſull' iſteſſo tempo.*

Sub dio, vel *ſub divo.*

5 *Sub dio,* vel *ſub divo,* eſt *Sub Cœlo,* vel *aere. Allo ſcoperto, al ſereno.* Cicer. 3. Ver. 19. In ſylva diſpoſita ſigna *ſub dio* vidi- mus. Var. 3. R. R. 4. Idoneus ſub *dio* capien- dus eſt locus cochleariis. Col. l. 1. c. 8. Nullus dies tam intolerabilis eſt, quo non *ſub divo* tractari aliquid poſſit.

Sub aſpectum, ſub ſenſus cadere.

6 *Sub aſpectum cadere,* eſt aſpici poſſe; *ſub ſenſus cadere,* ſentiri poſſe, & cætera eodem modo. Cicer. de Un. Cœlum *ſub aſpectum, & tactum cadit. E' viſibile, è palpabile.* Idem 1. Acad. 8. *Sub ſenſus cadit.* Idem de

Un.

Un. *Sub intelligentiam cadit*. *E' intelligibile*. Id. 3. Fin. 18. *Sub judicium* ſapientis, & *delectum cadunt*.

Sub pro *circa*.

7 *Sub* pro *circa* ſextum caſum regit, & aliquando etiam quartum. Cæſ. de B. G. lib. 8. c. 9. *Sub diſceſſu* tuo. Suet. in Ner. cap. 54. *Sub exitu* vitæ Nero palam voverat, &c. *Verſo il fine della ſua vita*. Sueton. in Aug. c. 16. *Sub horam* pugnæ tam arcto repente ſomno devinctus eſt, ut &c. V. n. 3.

Sub metaphorice.

8 Cicer. pro Arch. c. 10. Sylla juſſit Poetæ præmium tribui *ſub* ea conditione nequid poſtea ſcriberet. Liv. l. 25. cap. 4. *Sub* Annibale Magiſtro omnes belli artes edoctus. Id. lib. 2. c. 12. Cum *ſub* regibus eſſet.

Subter.

9 *Subter* contrarium habet *ſupra*. Cicer. 3. de Or. 5. Qui omnia hæc, quæ ſupra & *ſubter*, unum eſſe dixerunt. *Sotto, e ſopra*. Id. 6. de rep. 4. Deinde *ſubter* mediam fere regionem ſol obtinet. Id. 1. Tuſc. 10. Plato iram in pectore, cupiditatem *ſubter præcordia* locavit. Idem 5. Tuſc. 1. Virtus omnia, quæ cadere in hominem poſſunt, *ſubter ſe* habet. *Tien ſotto di ſe*.

Subtus.

10 *Subtus* idem ſignificat, *ac ſubter*, ſed abſolute uſurpari ſolet. Var. lib. 2. de R. R. cap. 9. Canes debent eſſe labris ſubnigris, aut rubicundis, neque reſimis ſuperioribus, neque pendulis *ſubtus*, mento ſuppreſſo. Lucr. l. 6. Extemplo *ſubtus* frigeſcit terra, coitque.

CAPUT CLXXXIII.

De SUBINDE.

Subinde pro *identidem*.

1 SUbinde eſt *identidem*. Liv. lib. 3. c. 17. Ego *ſubinde* ſuggeram, quæ vendatis. *Andero di quando in quando ſuggerendo*. Id. l. 4. cap. 44. *Subinde* ab eiſdem tribunis mentio in Senatu de agris dividendis illata eſt. *Di quando in quando*.

Subinde pro *poſt*, ſeu *deinde*.

2 Item uſurpatur pro *poſt*, ſeu *deinde*. Vellei. hiſt. 1. c. 7. Qui dicit Capuam ab iiſdem conditam, *ſubinde* Nolam. Suet. in Aug. c. 95. Circulus orbem ſolis ambiit, ac *ſubinde* Juliæ monumentum fulmine ictum eſt.

CAPUT CLXXXIV.

De Præpoſitione SUPER, & SUPRA.

1 SUper, contrarium fere habet *ſub*, aut *ſubtus*. Cic. ad Qu. Fr. l. 3. epiſt. 1. Tectum, quod *ſuper conclavia* non placuerat. Id. 2. de Leg. c. 26. Demetrius *ſuper* terræ *cumulum* noluit quid ſtatui, niſi columellam. Id. 2. Fin. 18. Si ſcieris velle imprudentem *ſuper aſpidem* aſſidere.

Super pro *De*.

2 Interdum uſurpatur pro *De*, regitque ablativum. Cic. At. lib. 14. epiſt. 25. Simulque cogites quid nobis agendum ſit *ſuper legatione*. *Intorno alla legazione*. Idem At. 16 ep. 6. *Hac ſuper re* ſcribam ad te Rhegio. *Sopra di que-*

queſto. *Intorno a ciò*. Virg. 2. Æn. Multa *ſuper Priamo* rogitans, *ſuper Hectore* multa.

Super pro *præter*.

3 *Super* pro *præter* Livianum eſt. Liv. l. 2. c. 27. *Super hæc* timor inceſſit Sabini belli. *Oltre a ciò*. Id. 28. c. 46. Punicum exercitum *ſuper morbum*, etiam fames affecit.

Supra. ὑπὲρ.

4 *Supra*, contrarium habet *Sub*, *Subter*, aut *Infra*; & eundem caſum poſtulat, ſive motui ſerviat, ſive ſtatui. Cicer. 2. de Nat. Deor. 45. Mare *ſupra terram* eſt. Idem 6. de rep. 4. *Supra lunam* ſunt omnia æterna. Id. 2. N. D. 37. Si eſſent, qui ſub terra ſemper habitaſſent, nec exiſſent umquam *ſupra terram*. Id. l. 9. ep. 26. *Supra me* Atticus, infra Verrius accubuerunt. Illa per metaphoram. Cic. 2. N.D. 13. Ratio recta *ſupra hominem* putanda eſt, Deoque tribuenda. Id. ad Quint. Fr. l. 1. ep. 2. Ecce *ſupra caput* homo levis, ac ſordibus.

Supra pro *præter*.

5 *Supra* pro *præter* uſurpari aliquando poterit, præſertim ab Hiſtorico. Liv. lib. 2. cap. 18. *Supra* belli Latini *metum* id quoque acceſſerat.

Supra, ſine caſu. ἄνω.

6 Interdum ponitur, ſine caſu. Cic. 1. Div. c. 17. Cotem illam defoſſam in comitio, *ſupraque* impoſitum puteal accepimus.

Supra pro *Ante*.

7 Supra nonnunquam pro *Ante* uſurpatur ſine caſu. Cic. pro Cæc. Ille quem *ſupra* deformavi, voluntarius amicus. Id. 2. de Or. Illa, quam *ſupra* dixi. Id. l. 6. epiſt. 12. Illa polliceor, quæ *ſupra* ſcripſi.

Admonitio.

8 *Superius dixi*, & alia hujuſmodi inuſitata

ta ſunt, ac fortaſſe barbara: Pro quibus illa ſunt in uſu. *Ante dixi*, *Supra dixi*, *Supra ſcripſi*. *Ho detto*. *Ho ſcritto di ſopra*. Quanquam *ſupra* fere ad locum, *Ante* refertur ad tempus.

9 Simul illud animadverte, non inveniri apud Cicer. *cauſa ſupra dicta*, *verba ſupra ſcripta*, & ſimilia; ſed *cauſa*, *quam ante dixi*, *verba*, *quæ ſupra ſcripſi*; &c.

Supra quam.

10 *Supra* interdum adſciſcit *Quam*. Cic. 2. de N.D. 54. Paulo *ſupra*, *quam* ad linguam ſtomachus annectitur. *Alquanto ſopra al luogo*, *dove*. Sall. Cat. c. 1. Corpus patiens inediæ, algoris, vigiliæ, *ſupra quam* cuique credibile eſt. *Sopra*, *o fuor d' ogni credenza*.

Nihil ſupra.

11 Cicer. l. 14. ep. 1. Piſonis amor in nos omnes tantus, ut *nihil ſupra* poſſit eſſe. Idem Att. l. 13. ep. 19. Libros confeci, & abſolvi; neſcio quam bene, ſed ita accurate, ut *nihil ſupra*. *Che non ſi può dir più*.

CAPUT CLXXXV.

De Pronomine TALIS.

Talis ut, *Talis qui*.

1 TAlis, ſæpe aſſumit *Ut*, vel *Qui*: Cicer. de Amic. 3. Vita quidem *talis* fuit, vel fortuna, vel gloria, *ut* nihil poſſit accedere. *Che non vi ſi poteva aggiungere coſa alcuna*. Id. lib. 10. epiſt. 6. *Talem* igitur te eſſe oportet, *qui* primum te ab impiorum civium ſocietate ſejungas.

Talis

Talis ac, Talis atque.

2 Alias *Ac*, vel *Atque*. Cicer. in Vat. 4. Honos *talis* Populi Rom. voluntate paucis eſt delatus, *ac* mihi. Teren. Phorm. a. 5. ſc. 9. *Tali, atque* hic eſt, infortunio.

Talis, qualis.

3 Nonnumquam adſicit *Qualis*. Cicer. 1. de Orat. 19. Ut & ipſis, apud quos ageret, *talis, qualem* ſe ipſe optaret, videretur. Id. de Senec. cap. 8. Semper egens aliquid, *tale* ſcilicet, *quale* ſtudium in ſuperiore vita fuit. Idem 2. Off. cap. 13. Ut *quales* ſumus, *tales* eſſe videamur.

Tale aliquid; Tale quiddam; Tale quid; Tale quicquam.

4 Interdum additur *Aliquid*, aut *Quiddam*, aut *Quid*, aut *Quicquam*. Cicer. Att. lib. 16. epiſt. 8. Non equidem hoc divinavi, ſed *tale aliquid* putavi fore. *Qualche coſa ſimile. Una ſimil coſa*. Idem 2. de Leg. cap. 5. Omnem legem eſſe laudabilem *talibus quibuſdam* argumentis docent. *Con certi argomenti di queſta ſorta*. Liv. lib. 5. cap. 1. Rex, a quo *tale quid* dictum referretur. Id. l. 26. cap. 31. Tantum abeſt, ut ipſi *tale quicquam* facturi fueritis.

Talis, abſolute.

5 Cicer. pro Cluen. cap. 53. Vir *tali* dignitate præditus. *Un tal perſonaggio*. Id. pro Quint. cap. 13. Tot, *taleſque* viri. *Tante, e tali perſone*.

CAPUT CLXXXVI.

De Conjunctione TAM.

Tam; quam.

1 TAm plerumque aſſumit *Quam*, & comparationem continet. Cic. l. 1. ep. 2. *Tam* ſum amicus Reip., *quam* qui maxime. *Tanto, quanto ogni altro*. Id. l. 13. epiſt. 5. *Tam* mihi gratum id erit, *quam* quod gratiſſimum. *La più grata coſa, che poſſa eſſere*. Id. pro Sul. c. 31. *Tam* ſum miſericors, Jud. *quam* vos, *tam* lenis, *quam* qui leniſſimus.

Admonitio.

2 Cum duo non tam comparantur, quam copulantur, non ſolet uſurpari *Tam*, *Quam*, *ſed Tum*, *Tum*; *Et*, *Et*; *Vel*, *Vel*. Itaque non dices: Cicero declamabat *tam* Latine, *quam* Græce: ſed *tum* Latine; *tum* Græce, *vel* Latine, *vel* Græce. Nec dices. *Tam* bona naturæ, *quam* bona fortunæ accepta referenda ſunt Deo: ſed bona, *&* naturæ, *&* fortunæ, &c. bona *vel* naturæ, *vel* fortunæ, &c. Item, Virtus ſuſpicitur *tum* a bonis, *tum* a malis, non, *tam* a bonis, *quam* a malis, & alia eodem modo.

Tam, *quam*, cum diverſis verbis.

3 Alias in comparatione cum diverſis verbis copulatur. Cic. At. l. 13. ep. 20. Vellem *tam* domeſtica ferre poſſem, *quam* iſta contemnere. Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. Quæ quidem non *tam* expetenda fuit, *quam* tuenda nobis eſt.

Tam, *quam ſi*.

4 Nonnunquam aſſumit *Quam ſi*. Cicer. At. l.

At. l. 8. ep. ult. Quicquid mali hic Piſiſtratus non fecerit, *tam* gratum eſt, *quam ſi* alium facere prohibuerit. Idem lib. 16. epiſt. 1. Xenophanes hoſpes *tam* te diligit, *quam ſi* vixerit tecum. *Così ti ama, come ſe foſſe vivuto teco.*

Admonitio.

5 *Tam, Quam* fere Nominibus, & Participiis adhibentur; interdum etiam verbis, nimirum cum comparatio quædam, aut ſimilitudo ſignificatur. Et ſane *Tam*, & *Quam* adverbia ſunt ſimilitudinis. Significant enim *Æque ac*. Quod ſi nulla appareat comparatio, aut ſimilitudo, *Tantum, Quantum* cum verbis uſurpari ſolet. Lege *Tantum, quantum*.

Tam ut, uti, ut ne, ut non.

6 Sæpe adſciſcit *Ut*, vel *Uti*. Cic. l. 6. ep. 1. Neque, cum id faciebamus, *tam* eramus amentes, *ut* explorata nobis eſſet victoria. *Non eravamo sì balordi, che, ec.* Id. 2. de Or. c. 90. Non eſſem *tam* inurbanus, ac pene inhumanus, ut ego eo gravarer, quod vos cupere ſentirem. *Non ſarei così mal creato, ec.*

Interdum additur *Ne*, vel *Non*. Cic. pro Sext. c. 23. Nunquam enim erit *tam* oppreſſus Senatus, *ut* ei *ne* ſupplicandi quidem, ac lugendi ſit poteſtas. Id. At. lib. 13. epiſt. 31. Non puto *tam* expeditum negotium futurum, *ut non* habeat aliquid moræ. *Talmente ſviluppato.*

Tam, qui.

7 Non raro pro *Ut* recipit *Qui*. Cic. l. 9. ep. 2. Quis eſt *tam* lynceus, *qui* in tantis tenebris nihil offendit? Id. pro Dom. c. 34. Non *tam* inſolens ſum, *qui* me Jovem eſſe dicam; non *tam* ineruditus, *qui* Minervam Jovis filiam meam eſſe ſororem exiſtimem.

Tam

Tam abſolute, pro *Adeo*.

8 Aliquando *Tam* abſolute ponitur. Cic. Att. lib. 6. epiſt. 2. Græcos reprehendit, quod *tam* mare ſecuti ſunt. Teren. Andr. Quandoquidem *tam* iners, *tam* nullius conſilii ſum. *Sì da poco, ec.*

Non tam ut, Quam ut, vel, *Ut ne*.

9 *Non tam ut*, copulatur cum *Quam ut*, & *Quam ut ne*. Cic. At. l. 9. ep. 2. Eundum igitur eſt, *nec tam ut* belli, *quam ut* fugæ ſocii ſimus. Id. At. l. 9. ep. 8. *Non tam ut* illa adjuvem, *quam ut* hæc *ne* videam, cupio diſcedere. Id. 2. de Or. c. 72. *Non tam ut* proſim cauſis, elaborare ſoleo, *quam ut ne* quid obſim.

Non tam cauſa, quam ut, vel *quia*.

10 *Non tam cauſa*, aſſumit *Quam ut*, vel *Quam quia*. Cic. ad Brut. ep. 15. *Neque tam* ulciſcendi *cauſa*, *quam ut* in præſens ſceleratos cives ab oppugnanda patria deterrerem. Id. Top. c. 1. *Non tam* vitandi mei laboris *cauſa*, *quam quia* tua id intereſſe arbitrabar.

Non tam propter, quam propter.

11 *Non tam propter*, adſciſcit interdum *Quam propter*. Cic. At. l. 7. epiſt. 3. *Non tam propter* periculum meum, *quam propter* vitia multa, quæ ibi offendi.

Non tam quia, quam quia: Non tam quod, quam quod.

12 Cic. 3. de Or. c. 30. De eo, *non tam quia* longum eſt, *quam quia* perſpicuum, dici nihil eſt neceſſe. Id pro Sext. cap. 64. *Non tam* adiror, *quod* meam legem contemnat, *quam quod* &c.

Tamdiu dum, vel *quoad*.

13 *Tamdiu* plerumque adſciſcit *Dum*, interdum *Quoad*. Cicer. 2. Off. 12. Tiberius enim Gracchus *tamdiu* laudabitur, *dum* memoria

rerum Romanarum manebit. *Sin tanto ſarà lodato, ſin che: ec.* Id. l. 9. ep. 12. *Tamdiu, dum* tu ades, ſunt oblitæ ſui. Id. 5. Tuſc. c. 33. Corpus *tamdiu* gaudet, *dum* præſentem ſentit voluptatem. Id. 1, Off. 1. Diſces, quamdiu voles: *tamdiu* autem velle debebis, *quoad* te, quantum proficias, non pœnitebit. *Sino a tanto, che tu reſterai contento del profitto, che andrai facendo.*

Tamdiu, quamdiu.

14 Sæpe aſſumit *Quamdiu*. Cicer. At. l. 9. ep. 4. *Tamdiu* requieſco, *quandiu* aut ad te ſcribo, aut tuas literas lego. *Tanto trovo di riposo, mentre che*. Id. 3. Ver. 9. Quod accuſator nolit *tamdiu, quamdiu* liceat, dicere. Id. l. 12. ep. 19. Qui ſe oppido munitiſſimo, & copioſiſſimo *tamdiu* tenuit, *quamdiu* Parthi in provincia fuerunt. *Tutto il tempo, che ſtettero.*

Tamdiu, quam.

15 Interdum alterum *Diu* non ponitur, ſed intelligitur, Cic. in Brut. c. 1. Vixit *tamdiu*, *quam* licuit in civitate bene, beateque vivere. *Per ſin che.*

Tamdiu, abſolute.

16 Interdum abſolute ponitur. C[illegible] At. 1. ep. 2. Abs te *tamdiu* nihil litterarum [illegible] l. 2. ep. 1. Ego te abſuiſſe *tamdiu* a nobi[illegible] doleo.

Tam multum, Tam valde.

17 Jungitur nonnunquam cum adverbiis *Multum*, & *Valde*. Cice. 6. Ver. 43. Tametſi non *tam multum* in iſtis rebus intelligo, quam multa vidi. *Non m' intendo tanto di queſte coſe, per molto che io n' abbia vedute.* Idem 5. de Fin. c. 11. *Tam valde* perhorreſcere.

CAPUT CLXXXVII.

De Conjunctione TAMEN.

Tamen, præpoſitum.

1 Etſi *Tamen* plerumque ſubjicitur, cum antecedit *Etſi*, vel aliquid ejuſmodi, interdum tamen præponitur. Cic. At. lib. 5. ep. 17. Non *tamen*, etſi hoc te ex aliis audire malo, ſic in provincia nos gerimus. *Non però*. Ubi *Tamen* non pendet ab *Etſi*, ſed refertur ad ea, quæ proxime antecedunt, quod idem uſuvenit in ſubjectis exemplis.

Tamen, ſed, certe, ſed certe.

2 Nonnunquam cum *Sed*, *Certe*, *Sed certe* copulatur. Cic. At. l. 6. ep. 2. Pro Appio nos hic omnia faciemus, honeſte *tamen*, *ſed* plane libenter. Id. Fam. 1. ep. 7. Quem *tamen* illi eſſe in principibus facile ſunt paſſi, evolare altius *certe* noluerunt. Id. At l. 1. ep. 9. Neque ſum mediocriter commotus, neque *tamen* credidi, *ſed certe* aliquid ſermonis fuit.

Tamen in principio.

3 Non raro in principio collocatur. Cicer. l. 4. ep. 19. init. *Tamen* a malitia non diſcedis. *E pure ſtai ſulla malizia.*

Tamen ne, interrogantis, & urgentis.

4 *Tamen ne* interrogando inſtat. Cicer. 7. Ver. 8. Quid ſi ab Apollonio aliquid commiſſum eſt, quamobrem jure in eum animadverteretur, *Tamen ne* hanc rem ſic agemus, ut crimini, aut invidiæ reo putemus eſſe oportere? *Con tutto ciò*. Id. pro Quin. c. 25.

cap. 25. Verumtamen, quid ſi, inquit, habet ejuſmodi cauſam, ut, &c. *tamen ne vereris*, ut poſſis hæc contra Hortenſium contendere? Idem pro Dom. cap. 19. Quid ſi pluribus de rebus uno ſortitu retuliſti? *tamen ne* arbitraris id te poſſe obtinere? *Per anco penſi*? Id. l. 1. de Nat. Deor. c. 29. *Tamen ne* iſta tam abſurda defendes? *Con tutto ciò, Pur le difenderai*?

CAPUT CLXXXVIII.

De Conjunctione TAMETSI.

1 TAmetſi, idem declarat quod *Etſi*. Itaque adſciſcit *Tamen*. Cicer. At. lib. 9. epiſt. 9. *Tametſi* jactat ille quidem ſuum arbitrium; *tamen* habet quiddam profecto, quod magis in animo ejus inſedit. Idem l. 3. ep. 4. Meum ſtudium erga te, & officium *tametſi* multis jam rebus ſpero eſſe cognitum, *tamen* in his maxime declarabo.

Tametſi, abſolute.

2 Interdum abſolute ponitur, omiſſo *tamen*, quod idem de *Quanquam*, atque *Etſi* ſupra diximus. Cicer. lib. 3. epiſt. 7. *Tametſi* id quidem fecerunt ridicule Idem Att. lib. 2. epiſt. 4. Facito, ut ſciam; *tametſi* nimis ſum curioſus. *Benchè io ſono*.

CAPUT CLXXXIX.

De Adverbio TANDEM.

Tandem, inſtantis.

1 T*Andem*, proprie quidem eſt adverbium temporis: verum ſæpe vim habet inſtandi vehementius. Cicer. 1. Cat. 1. Quouſque *tandem* abutere Catilina patientia noſtra? *Sin' a quando mai*? Id. pro Flac. c. 10. Vtrum hic *tandem* diſceptationem, & cogitationem veritatis, an innocentiæ labem aliquam, aut ruinam fore putatis? Id. 1. de Nat. Deor. 38. Hoc per ipſos Deos, de quibus loquimur, quale *tandem* eſt? Id. pro Rab. Poſth. Quod genus *tandem* eſt iſtud oſtentationis, & gloriæ? *Che ſorta mai è coteſta di vantarſi?* Idem 2. Cat. 1. Quo *tandem* illum mœrore afflictum eſſe, & profligatum putatis? Id. 1. de Leg. 1. Quorſum *tandem*, aut cur iſta quæris? *Per qual riſpetto mai*? *Tandem aliquando*. Vide *Aliquando* cap. 15. 4.

CAPUT CXC.

De Adverbio TANQUAM.

1 T*Anquam* ſæpe adverbium eſt ſimilitudinis. Cice. in Vat. 2. Repente enim, *tanquam* ſerpens, te e latibulis intuliſti. Id. in Brut. c. 18. Odyſſea Homeri eſt *tanquam* opus aliquod Dædali. Id. de Sen. c. ult. Ex iſta ita diſcedo, *tanquam* ex hoſpitio, non *tanquam* ex domo. Id. 2. Phil. 41. Ut iſtum, *tanquam* ſi conſul eſſet, ſalutarent. *Come ſe*.

Tan-

Tanquam, cum *Sic*, vel *Ita*.

2. *Tanquam* ſæpe jungitur cum *Sic*, interdum cum *Ita*. Cice. pro Dom. 2. Crebra *tanquam* tempeſtatum, *ſic* ſententiarum commutatio. Id. 5. Tuſc. 5. *Tanquam* levia quædam vina nihil valent in aqua, *ſic* Stoicorum iſta guſtata magis, quam potata delectant. Idem pro Roſc. Am. c. 32. *Tanquam* ſi offuſa reip. ſempiterna nox eſſet, *ſic* ruebant in tenebris. Liv. lib. 4. cap. 6. *Tanquam* de regno dimicaretur, *ita* concurrerunt.

Admonitio.

3. In comparationibus, & ſimilitudinibus Cicero *Tanquam* uſurpat libentius quam *Velut*.

CAPUT CXCI.

De Adverbio TANTISPER.

1. *Tantiſper* eſt *parvo tempore*. Plaut. Aul. 4. 5. *Tantiſper* hic ego ad januam conceſſero. *Per un tantino di tempo*. Cic. pro Cæc. c. 10. Cogitare *tantiſper* de aliquo reo.

Tantiſper, *dum*.

2. Interdum adſciſcit *Dum*. Cic. lib. 9. ep. 2. Cenſeo latendum *tantiſper* ibidem, *dum* deferveſcat hæc gratulatio. *Per qualche poco di tempo, ſinchè*. Plaut. Truc. Prol. *Tantiſper dum* tranſigimus hanc comœdiam. *Per quanto ſpediamo*. Id. Moſt. 3. 1. Ego hic *tantiſper*, *dum* exit, te opperiar foris. *Frattanto, ch' egli eſca fuori, t' aſpetterò quì*.

CAPUT CXCII.

De Nomine TANTUS, & Adverbiis hinc ortis.

Tantus, quantus.

1 TAntus adſciſcit *Quantus*, idque vel uno duntaxat verbo copulatum, vel duobus diverſis, vel eodem iterato. Cicer. l. 5. ep. 8. *Tanta* contentione decertavi, *quanta* nunquam antea in ulla cauſa. Id. 4. Phil. 1. Frequentia veſtrum incredibilis, Quirites, concioque *tanta*, *quantam* meminiſſe non videor. Id. de Am. 6. Amicitia *tantas* opportunitates habet, *quantas* non queo dicere. Id. At. l. 5. ep. 20. Ego in vita mea nulla unquam voluptate *tanta* ſum affectus, *quanta* afficior hac integritate.

Tantus, quantus maximus.

2 Interdum aſſumit *Quantus maximus*: Cic. de Sen. 12. Fingere animo aliquem jubebat, *tanta* incitatum voluptate corporis, *quanta* percipi poſſet *maxima*. *La maggior, che ſi poſſa immaginare*. Idem de Am. 20. *Tanta* eſt inter eos, *quanta maxima* poteſt eſſe morum, ſtudiorumque diſſenſio. *Vi è il maggior diſparere, che poſſa eſſere.*

Tantus ut.

3 Nonnunquam aſſumit *Ut*. Cic. de Am. 8. *Tanta* vis probitatis eſt, *ut* eam etiam in hoſte diligamus. Id. At. l. 2. ep. 21. *Tantus* fuit amor, *ut* exhauriri nulla poſſet injuria.

Tantus qui.

4 Interdum pro *ut* aſſumit pronomen *qui*. Cic. Fam. 16. ep. 11. Nihil eſt *tantum*, *quod*

ego

ego non tua cauſa debeam. Id. pro Syl. c. 2. Statuerunt *tantum* illud eſſe maleficium, *quod* &c.

Tantum qui, pro *Tantus quantus*.

5 *Tantus qui* pro *tantus quantus* elegans eſt. Cic. Fam. 2. ep. 10. *Tantum* modo ut haberem negotii, *quod* eſſet ad laureolam ſatis.

Tantum, quantum.

6 *Tantum, quantum* non eſt idem quod *Tam*, *Quam*, ſed *Tam multum*, *quam multum*. Itaque non cum nominibus, & participiis, ſed cum verbis uſurpari ſolet. Lege *Tam*, *Quam*. *Tantum* autem, & *quantum* copulantur tum verbo uni, tum duobus diverſis, tum eidem iterato. Cice. l. 4. ep. 6. Gratia *tantum* poſſumus, *quantum* victi. Id. l. 5. ep. 13. Tecum ero *tantum*, *quantum* patietur utriuſque ætas. Id. l. 13. ep. 22. Si huic commendationi meæ *tantum* tribueris, *quantum* cui tribuiſti plurimum. Id. At. l. 2. ep. 23. Si me amas *tantum*, *quantum* profecto amas.

7 Aliquando *tantum*, & *quantum*, nominibus jungitur, ſed poetica licentia. Virg. 4. Geor. v. 101. Nec *tantum* dulcia, *quantum*, & liquida.

8 Interdum pro *Tantum*, *Tantundem* dicitur. Cic. 5. Ver. 87. Magiſtratibus *tantundem* detur in cellam, *quantum* ſemper datum ſit.

Tantum ut, uti, uti ne.

9 *Tantum* aſſumit *Ut*, *Uti*, *Uti ne*. Cic. de Sen. 11. *Tantum* cibi, ac potionis adhibendum, *ut* reficiantur vires, non opprimantur. Cæſ. 4. de Bel. Gal. 16. 7. *Tantum* eſſe nomen, atque opinionem exercitus Romani, *uti* etiam ad ultimas Germanorum regiones, &c. Id. l. 3. de bel. Civ. c. 56. *Tantumque* a vallo ejus prima acies aberat, *uti ne* in eam tela, tormentave adigi poſſent.

Tantum de numero.

10 *Tantum* adverbiis ad numerum pertinentibus optime conjungitur. Cicer. 5. Ver. c. 43. *Sexies tantum*, quam quantum ſatum eſt. *Sei volte altrettanto*.

Tantum adverbium abſolute.

11 Interdum abſolute ponitur. Cic. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Præſertim cum hi mores *tantum* jam ad nimiam levitatem, & ambitionem incubuerint. *Tanto forte ſi ſian piegati*.

Tantus, *Tantum*; & *Tantundem* abſolute.

12 *Tantus*, *Tantum*, & *Tantumdem* interdum abſolute ponuntur. Cicer. 3. de Nat. Deor. c. 38. Urbs *tanta*, & talis. Id. 1. N. D. 21. *Tantum* ingenium in tam leves ſententias incidiſſe. Idem 1. Tuſc. cap. 43. Undique ad inferos *tantundem* viæ eſt. *D' ogni intorno vi è altrettanta ſtrada*.

Tantus, & *Tantum*, in Epiphonemate.

13 Interdum in Epiphonemate adhibentur. Cic. l. 11. ep. 8. Ultro ſe offerent omnes: *Tantus* ardor omnium animos occupavit. Idem de Sen. c. 13. Deducebatur cereo funali, & tibicine; *tantum* licentiæ dabat gloria.

Tantulum Adverbium.

14 *Tantulum* vim habet extenuandi. Cic. 4. Ver. 50 Quorum oratione ne *tantulum* quidem commotus eſt. *Ne pur un tantino*. Id. pro Roſc. Am. 40. Num is diſcipulus magiſtro *tantulum* de arte concedit? Id 7. Ver. 68. Si quis *tantulum* de recta regione deflexerit.

Tantulus nomen, cui *Quantulus* opponitur.

15 Cic. 2. Tuſc. *Tantulum* malum. Id. 4. Ver. 38. Si *tantulum* moræ fuiſſet, quo minus

nus ei pecunia numeraretur. *Se ſi foſſe tardato un tantino*. Id. At. lib. 1. epiſt. 11. Ut huic *tantula* epiſtolæ vix tempus habuerim. *Per queſte quattro righe*.

Tantum abeſt, ut; Tantum abeſt, ut cum *Vix*, vel *Etiam*.

16 *Tantum abeſt*, jungitur cum *Ut*; Interdum aſſumit *Vix*, aut *Etiam*. Cic. 1. Off. 14. *Tantum abeſt* ab officio, *ut* nihil officio magis poſſit eſſe contrarium. Id. Att. l. 13. ep. 21. *Tantum* porro *aberat*, *ut* binos ſciberent; *vix* ſingulos confecerunt. *Tanto erano lontani da ſcriverne due per uno, che appena ne compirono uno*. Id. 5. Fin. 20. Qua in vita *tantum abeſt*, *ut* voluptates ſectentur: *etiam* curas, ſolicitudines, vigilias perferunt. *Tanto ſono lontano da cercar diletti, che d' avvantaggio*.

Tantum abeſt ut, cum *Ut maxime*, *Ut etiam*, *Ut valde*.

17 *Tantum abeſt ut*, adſciſcit interdum *Ut maxime*, *Ut etiam*, *Ut valde*, & alia ejuſmodi, pro varia ratione verbi, quod afficiunt. Cicer. 2. Acad. 9. *Tantum abeſſe* dicebat, *ut* id conſentaneum eſſet; *ut maxime* etiam repugnaret. Id. At. l. 7. ep. 3. *Tantum abeſt*, *ut* ille meam ſententiam moveat, *ut valde* ego ipſi, quod de ſua ſententia diſceſſerit, pœnitendum putem. Id. in Orat. c. 68. *Tantum abeſt*, *ut* enervetur oratio, *ut aliter* in ea nec impetus ullus, nec vis eſſe poſſit. Id. ad Brut. ep. 6. *Tantum abeſt*, *ut* Panſa de exercitu ſuo tibi aliquid tribuat, *ut etiam* moleſte ferat, tam multos ad te ire voluntarios.

Tantum Adverb., & *Tantummodo* pro *Solum*, vel *Dumtaxat*.

18 Sæpe pro *Solum*, aut *Dumtaxat* uſur-

patur. Cicer. Par. 2. Nomen *tantum* virtutis uſurpas, quid ipſa valeat, ignoras. Verum interdum adſciſcit *Modo*. Cic. 2. de N. Deor. 32. Arbores *tantummodo* per ſtirpes aluntur ſuas. Id. 3. de Or. Neque eum Oratorem *tantummodo*, ſed hominem non putant. Id. pro Syl. c. 10. Quæ omnia ſuppreſſa voce dixit, *tantummodo* ut vos, qui ea probaretis, poſſetis exaudire.

Tantum cum *Dico*, *Video*, *Scio*, aut aliis.

19 Sæpe *Tantum* jungitur cum *Dico*, *Video*, *Scio*, & aliis, ſi modo præceſſerit negatio. Cic. At. l. 10. ep. 4. Qualis fuerit, non audeo dicere, *tantum ſcio*, poſt &c. Id. l. 9. ep. 18. Cujuſmodi ſunt neſcio; *tantum video*, nullius adhuc conſilia, &c. Id. At. l. 1. ep. 7. *Tantum dicam*, nihil mihi gratius eſſe, quam quod eam diligis. Id. At. l. 3. ep. 5. *Tantum* te *oro*, ut &c.

Non tantum pro *Non ſolum*.

20 Cic 1. de Or. 53. *Non tantum* parum commode, ſed etiam turpiter. Liv. l. 37. c. 7. Dare vere pacem, *non tantum* oſtendere volunt. Vide caput 112. n. 13. de particula *Non*.

Tantum cum.

21 *Tantum* cum particula *cum* pro *vix* uſurpatur. Cicer. lib. 6. Fam. epiſt. 22. *Tantum* ex Arpinati veneram, *cum* mihi a te litteræ redditæ ſunt.

Tantum non pro *Hoc ſolum defuit*.
μονονουχί.

22 *Tantum non* eſt *Hoc ſolum defuit*. Liv. l. 4. c. 2. Et cum hoſtes *tantum non* laceſſierint, exercitus conſcribi adverſus hoſtes non patiantur. Id. l. 37. c. 29. Ut vidit non poſſe æquare ordinem Romanos, & *tantum non* jam circumiri a dextero cornu, concitat naves,

Ideſt

Ideſt *prope* circumiri. *Non mancava; ſe non che foſſero tolti in mezzo*. Suet. Tiber. *Tantum non* ſtatim a funere ad negotiorum conſuetudinem rediit. *Sol queſto ci reſto*.

Tantum quod non.

23 Interdum interponitur *Quod*. Cicer. 5. Ver. 45. *Tantum quod* hominem *non* nominat. Id. 5. Ver. 53. *Tantum quod* aratoribus obſides *non* dedit. *Sol queſto ci mancò, che*.

Tantum quod ſine negatione.

24 *Tantum quod* pro *vix*, rarum eſt. Suet. Aug. c. 63. Tantum quod pueritiam egreſſo. Id Ner. c. 6. Tantum quod ex oriente ſole.

Tanti eſt pro *Expedit*.

25 *Tanti eſt* pro *Expedit* eleganter ponitur. Cic. 6. Verr. 12. Hic tibi in mentem non venit jubere, hæc quoque ut referret, &c. *Fuit tanti*, mihi crede: haberes, quod defenderes. *Ti metteva conto. Ti tornava bene*. Id. 2. Cat. c. 7. *Eſt* mihi *tanti*, Quirites, hujus invidiæ falſæ, & iniquæ tempeſtatem ſubire, dummodo a vobis hujus horribilis belli periculum depellatur. *Mi contento*.

Nihil tanti eſt pro *Non expedit*.

26 *Nihil tanti eſt* pro *Non expedit*, aut *Non tanti faciendum eſt*, elegantiſſime dicitur. Cic. At. 2. ep. 13. Juratus tibi poſſum dicere, *nihil eſſe tanti*. *Che non mette conto: Non torna bene*. Id. At. 13. ep. 40. Nunc mihi *nihil tanti eſt*; faciam, quod volunt. *Non ne fo tanto conto. Non me ne curo*. Id. At. 5. ep. 8. *Nihil* nobis *fuerat tanti*.

Nihil tanti eſt cum *Ut*, vel *Quo*.

27 Interdum adhibetur *Ut*, vel *Quo*. Cic. At. 12. ep. 3. *Nihil* tamen *tanti*, *ut* a te abeſſem, *fuit*. *Non ne feci tanta ſtima, che io voleſſi perciò ſtar lontano da te*. Id. pro R. Com. &

Tibi Piſo certe *tanti non fuiſſet*, *ut* ſocium fraudares. Id. lib. 8. epiſt. 14. *Tanti non fuit* Arſacen capere, *ut* earum rerum, quæ hic geſtæ ſunt, ſpectaculo careres. Idem epiſt. ad Brut. 16. *Nihil tanti fuit*, *quo* venderemus fidem noſtram.

CAPUT CXCIII.

De Adverbio TANTOPERE.

1 T*Antopere*, ex *tanto*, & *opere* conflatum eſt. Cic. pro Mur. c. 20. Iſtud neſcio quid, quod *tantopere* didiciſti.

Uſurpatur pro *tantum*. Cicer. pro Qu. c. 1. Neque hoc *tantopere* querendum videretur, hæc ſumma in illis eſſe, ſi in nobis eſſent ſaltem mediocria.

Tantopere, quantopere, Tantopere, ut.

2 Aſſumit autem interdum *Quantopere*, vel *Ut*. Cic. 1. de Or. c. 35. Neque enim *tantopere* hanc a Craſſo diſputationem deſiderabam, *quantopere* ejus oratione in cauſis delector. Id. 1. Off. 11. In quo *tantopere* apud noſtros culta juſtitia eſt, *ut* ii, qui, &c.

CAPUT CXCIV.

De Adverbio TEMERE.

1 T*Emere* eſt quod minus eleganter dicitur *Caſu*. Cic. 1. Tuſc. 49. Non enim *temere*, nec fortuito facti, & creati ſumus. Id. l. 2. ep. 7. Non ſcribo hoc *temere*; cui ſcribam, video. *Non ſcrivo queſto a caſo*. Idem pro Font. c. 1. Audacter hoc dico, non *temere* confirmo. *Non ſenza perchè*.

Non

Non tempore eſt.

2 *Non temere eſt*, Terentianum eſt. Heaut. 4. ſc. 1. Neſcio quid triſtis eſt, *non temere eſt*. *Non è ciò per niente*. Id. Phorm. 5. ſc. 9. *Non temere eſt*, quod tu tam times. *Non ſenza perchè*. Barbari dicunt, *Non ſine quare*.

CAPUT CXCV.

De Pronomine TOT, & TOTIDEM.

Tot, quot; Tot, ut.

1 Tot fere aſſumit vel *Quot*, vel *Ut*: Cicer. 2. de Orat. cap. 32. *Quot* homines, *tot* cauſæ. Id. At. lib. 4. ep. 8. Quid miſerius, quam eum, qui *tot* annos, *quot* habet, deſignatus Conſul fuerit, fieri Conſulem non poſſe? Id. l. 5. ep. 20. Quæ cum viderem *tot* veſtigiis impreſſa, *ut* in his errari non poſſet, non adſcripſi &c.

Tot, abſolute.

2 Interdum abſolute ponitur. Cicer. pro Cœl. 28. *Tot* viri, ac tales. Idem 4. Ver. 5. *Tot*, & tantæ, & tam graves civitates. *Tante, e sì grandi*.

Admonitio.

3 *Tot* ad numerum, *Tanti* ad magnitudinem referuntur.

Totidem, quot.

4 *Totidem* adſciſcit *Quot*. Cicer. de Opt. gen. Or. 2. Sententiarum autem *totidem* genera ſunt, *quot* diximus eſſe gradus oratorum. Id. in Brut. 96. *Totidem, quot* dixit, ut ajunt, verbis ſcripta oratio. Idem in Orat. 17. Vocis mutationes *totidem* ſunt, *quot* animorum. *Altrettante ſono, quante*.

Totidem abſolute.

5 Nonnunquam abſolute ponitur. Cic. At. l. 6. ep. 2. Illum ego locum *totidem* verbis a Dicæarcho tranſtuli. Id. 1. Fin. 31. Quam epiſtolam modo *totidem* verbis interpretatus ſum. *Con altrettante parole*. Id. 2. Div. 43. Gemini fratres fuerunt: at hi non *totidem* annos vixerunt. *Non tanti anni viſſe l'uno, quanti l'altro*.

CAPUT CXCVI.

De Adverbio TOTIES.

Toties abſolute.

1 TOties plerumque abſolute ponitur. Cic. 4. Ver. 60. Tot prætores in Sicilia fuerunt, *toties* apud majores noſtros Siculi Senatum adjerunt, *toties* hac memoria; tamen &c. Id. 7. Ver. 15. Non ipſa præconis voce excitatus es? qui te *toties* juniorum, ſeniorumque centuriis illo honore affici pronunciavit. Id. At. l. 7. ep. 12. Interim velim mihi ignoſcas, quod ad te ſcribam tam multa *toties*.

Toties, quoties.

2 Interdum aſſumit *Quoties*. Cic. l. 7. ep. 7. Illud ſoleo mirari non me *toties* accipere tuas litteras, *quoties* a Qu. Fr. mihi afferuntur. *Che io non riceva tue lettere ogni volta, che*. Id. in Or. c. 59. Ante condemnentur ii, quorum cauſas receperimus, quam *toties*, *quoties* præſcribitur, Pœanem, aut Munionem citarimus.

CAPUT CXCVII.

De Adverbio TUM.

Tum pro *Tunc*.

1 TUm pro *Tunc* uſitatiſſimum eſt. Cic. pro Quin. c. 24. *Tum* mihi Roſcius, & alia multa, confirmandi mei cauſa, dixit. Id. 1. de Nat. Deor. c. 34. Non eos ſolum, qui *tum* erant, figebat maledictis.

Admonitio.

2 Cicero quidem libentius uſurpat *Tum*, quam *Tunc*.

Tum cum *Nunc*.

3 Sæpe confertur cum *Nunc*. Cic. de Am. 1. *Tum* eſt Cato locutus, *nunc* Lælius. Id. At. l. 9. ep. ult. *Tum* enim eramus in maxima ſpe, *nunc* ego quidem in nulla. Id. At. lib. 7. epiſt. 6. Niſi forte hæc illi *tum* arma dedimus, ut *nunc* cum bene parato pugnaremus.

Tum cum, *cum jam*.

4 Sæpe etiam aſſumit *Cum*, vel *Cum jam*. Cic. 2. Phil. 44. Qui *tum* Rex fuit, *cum* Romæ regnare licebat. *Allora quando*. Id. in Part. Cui *tum*, *cum jam* in armis eſſemus, Conſulatus tamen, & triumphus ampliſſimus deferebatur.

Tum maxime cum; Tum denique cum; Tum denique poſteaquam.

5 Interdum augendi cauſa *Maxime*, aut *Denique* adjicitur. Cic. de Am. 19. Fructus enim ingenii, & virtutis, *tum maxime* capitur, *cum* in proximum quemque confertur, *Allora più che mai*. Id. 1. de Leg. Quæ non *tum denique* incipit lex eſſe *cum* ſcripta eſt, ſed *cum* orta

orta eſt. Id. lib. 5. ep. 12. Qui *tum denique* ſibi avelli jubet ſpiculum, *poſteaquam* &c.

Tum, Tum denique, Tum demum. cum. *Si*. τότε, δή.

6 *Tum, Tum denique, Tum demum* nonnunquam cum *Si* copulantur. Cic. Fam. 6. ep. 12. Quæ ipſa *tum* eſſet jucundior, *ſi* ulla res eſſet publica. *In tal caſo, ſe*. Idem pro Marc. c. 8. Sed *tum* id audirem, *ſi* tibi ſoli natus eſſes. Id. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Plato *tum denique* fore beatas reſp. putavit, *ſi* aut docti, &c. *Allora, quando*. Id. pro Lig. c. 3. Qui mihi *tum denique* ſalutem ſe putavit reddere, *ſi* eam nullis ſpoliatam ornamentis reddidiſſet. Plaut. Men. ſc. 2. *Tum domum* ſciam recte monuiſſe, *ſi* tu recte caveris.

Tum vero, Tum demum, Tum denique abſolute.

7 Cic. pro Cluen. c. 5. *Tum vero* illa egregia, ac præclara mater exultare lætitia, ac triumphare gaudio cœpit. Quod Demoſthenes diceret: τότε δή. τότε *Allora sì*. Li. l. 2. c. 20. *Tum demum* impulſi Latini, perculſaque inclinavit acies. *Allora finalmente*. Id. l. 2. c. 29. Utraque re ſatis experta, *tum demum* Conſules, &c. Cic. 2. Ver. 10. Ita prope quadraginta diebus interpoſitis, *tum denique* ſe ad ea, quæ a nobis dicta erunt, reſponſorios eſſe arbitrantur.

Tum pro *Deinde*.

8 *Tum* interdum pro *Deinde* uſurpatur: Cic. l. 5. ep. 13. Caſus gladiatorii, ſimilitudineſque eæ, *tum* rationes in ea diſputatione a te collectæ vetabant, me reip. penitus diffidere. Id. 1. de N. D. c. 16. Cum poetarum errore conjungere licet portenta magorum, Ægyptiorumque in eodem genere dementiam, *tum* etiam vulgi opiniones.

Tum

Tum, & *tum etiam* pro ſimplici *&*. Cic. de Off. l. 1. c. 31. Omnino, ſi quicquam eſt decorum, nihil eſt profecto magis, quam æquabilitas univerſæ vitæ, *tum* ſingularum actionum. Livius lib. 6. 1. In civitate plena religionum, *tum etiam* &c.

Tum geminatum.

9 Interdum iteratur pro *Modo*, *Modo*. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 20. Nunquam ab ſole longius diſcedit, *tum* antevertens, *tum* ſubſequens. *Or precedendo, or ſeguitando*. Id. Top. *Tum* hoc, *tum* illud dixit. *Or queſta coſa, or quella*. *Or una, or altra coſa* Id. At. 9. ep. 4. Diſſero in utranque partem, *tum* Græce, *tum* Latine. *Ora in Greco, ora in Latino*. Id. 2. de N. D. c. 39. Iſque *tum* fuſus, & extenuatus in ſublime fertur; *tum* autem concretus in nubes cogitur; *tum* effluens huc, & illuc ventos efficit. Id. 2. de N. D. c. 40. Stellarum motus, *tum* incitantur, *tum* retardantur, ſæpe etiam inſiſtunt.

10 Alias pro *Et*, *Et*. Cic. At. l. 9. ep. 4. Scripſiſti epiſtolam ad me plenam conſilii, ſummæque, *tum* benevolentiæ, *tum* etiam prudentiæ. *D'una ſomma così benevolenza, come ancora prudenza*.

Quid tum? *E che*?

11 *Quid tum* reſpondentis eſt, & inſtantis. Cic. 2. Phil. cap. 8. Cedant arma togæ. *Quid tum*? Nonne ceſſerunt? Ter. Eun. 2. 2. ſc. 3. Veſtem? *Quid tum* poſtea?

CAPUT CXCVIII.

De Adverbio UBI.

Ubi pro *In quo*, vel *In qua*.

1 UBi, adverbium loci, ſæpe uſurpatur pro *In quo*, vel *In qua*. Cice. lib. 4. epiſt. 4. Ut is cuique locus, *ubi* ipſe ſit, miſerrimus eſſe videatur. Id. lib. 6. epiſt. 1. In ea urbe natus es, *ubi* nata, & alta eſt ratio, ac moderatio vitæ. Id. 2. de Or. 5. Porticus hæc ipſa, *ubi* inambulamus.

2 Accommodatur etiam ad perſonas, & ad numerum multitudinis. Cic. pro Qu. cap. 9. Neque nobis adhuc, præter te, quiſquam fuit, *ubi* noſtrum jus contra illos obtineremus. Id. in Or. 44. In his ſermonibus, qui Dialogi dicuntur, *ubi* etiam de induſtria id faciendum fuit. pro, *In quibus*.

Ubi terrarum, *Ubi gentium*.

3 *Ubi terrarum*, *Ubi gentium*, amplificationem continent. Cice. At. l. 5. ep. 10. Quid ageres, *ubi terrarum* eſſes, ne ſuſpicabar quidem. Id. pro Rab. Poſth. 13. *Ubi terrarum* ſumus? *In che paeſe ſiam noi*? Plaut. Merc. 2. 3. *Ubinam* eſt is homo *gentium*? *Fra quali genti ſi ritrova coſtui?*

Ubi, *Ibi*. *Ubi*, *Iſtic*.

4 *Ubi* Interdum cum *Ibi*, vel *Iſtic* copulatur. Cic. l. 6. ep. 3. Tempus eſt hujuſmodi, ut *ubi* quiſque ſit, *ibi* eſſe minime velit. Id. l. 1. ep. 10. *Ibi* malis eſſe, *ubi* aliquo numero ſis, quam *iſtic*, *ubi* ſolus ſapere videare.

Ubi pro *poſtquam*.

5 Sæpe etiam *Ubi* pro *poſtquam* uſurpatur.

Cic.

Cic. in Piſ. 27. *Ubi* Galli cantum audivit. Id. pro Rab. Poſth. c. 13. *Ubi* ſemel quispejeraverit, ei credi poſtea, etiamſi per plures Deos juret, non oportet. *Com' una volta uno, ec.*

Ubi cum *Tum*, *Tum demum*, *Tum denique*.

6 Interdum adſciſcit *Tum*, *Tum demum*, *Tum denique*. Cic. 6. Ver. 53. *Ubi* dolorem ex illius injuriis cognovi, &c. *tum* eos hortatus ſum, ut &c. *Quando io conobbi, allora*. Plaut. Pen. a. 1. ſc. 1. *Ubi* expoſuero magis, hoc *tum demum* dices: nunc enim rude eſt. Cato cap. 45. ruſt. *Ubi* trimæ ſunt, *tum denique* maturæ ſunt. *Quando ſono di tre anni, allora sì, che ſon mature.*

Ubi cum *Statim*, *Continuo*, *Ibi*, *Ibi vero*.

7 Alias aſſumit *Statim*, *Continuo*, *Ibi*, *Ibi vero*. Cicer. 3. Ver. 26. Hæc *ubi* filio nunciata ſunt, *ſtatim* exanimatus ad ædes contendit. *Come venne queſta nuova al figliuolo, incontanente*. Terent. Heaut. 2. 3. *Ubi* aperuit oſtium, *continuo* hic ſe conjicit intro. *Subito, che aprì l'uſcio, ec.* Id. And. 2. 2. *Ubi* te non invenio, *Ibi* aſcendo in quendam excelſum locum. Liv. l. 3. c. 69. In ſenatum *ubi* ventum eſt, *ibi vero* in Quintium omnes verſi.

Ubi, *tunc vero*.

8 Particulæ *Ubi* egregie reſpondet *tunc vero*. *Allora sì*. Liv. l. 20. c. 8. *Ubi* convenerunt, *tunc vero* Philomenus &c.

Ubi cum *Quamprimum*, *Illico*, *Subito*, *Extemplo*.

9 Nonnunquam jungitur cum *Quamprimum*, *Illico*, *Subito*, *Extemplo*. Cat. c. 64. Olea *ubi* matura erit, *quamprimum* cogi oportet,

tet. Plaut. Amph. 1. 1. Hæc *ubi* Legati pertulere, caſtris *illico* producit omnem exercitum. *Subito che i Legati, ec.* Cæſ. l. 1. de B. C. *Ubi* Cæſaris caſtra poſita animadvertere, ſeſe *ſubito* proripiunt. Plaut. Epid. *Ubi* erit otium, revertere ad me *extemplo*. *Come tu avrai tempo, tornatene da me ſubito*.

10 Eandem regulam ſequuntur adverbia his cognata, *confeſtim*, *protinus*; *repente*.

Ubi primum cum *Tum*, *Illico*.

11 *Ubi primum* jungitur cum *Tum*, aut *Illico*. Cat. c. 17. *Ubi primum* incipiunt hiſcere, *tum* legi oportet. *Subito, che cominciano ad aprirſi, allor ſi deon cogliere*. Plaut. Menæch. a. 4. ſc. 2. *Ubi primum* eſt licitum, *illico* properavi abire de foro.

12 Eodem modo conſtruitur cum *extemplo*, *continuo*, *protinus*, quæ ab *illico* parum, aut nihil differunt.

Ubinam, *Ubinam gentium*.

13 *Ubinam*, & *Ubinam gentium* vim habent augendi. Cic. 1. de N. D. c. 10. In qua non video *ubinam* mens conſtans, & vita beata poſſit inſiſtere. *Dove mai*. Id. 1. Cat. 4. O Dii immortales, *ubinam gentium* ſumus!

Ubivis, *Ubivis gentium*, *Ubicumque*.

Ubicumque gentium. *Ubi ubi*.

14 *Ubivis*, *Ubicumque*, *Ubi ubi* eamdem pene vim habent. Cicer. Fam. 5. ep. 1. Nemo eſt. quin *ubivis*, quam ibi, ubi eſt, eſſe malit. Id. At. lib. 14. ep. ult. Qui mihi videntur, *ubivis* tutius, quam in Senatu, fore. *In qual ſi voglia altro luogo*. Ter. Hec. art. 3. ſc. 1. Quanto fuerat præſtabilius, *ubivis gentium* agere ætatem, quam huc redire? Cic. 7. Ver. 67. Omnes cives Romani, & qui adſunt, & qui *ubicumque* ſunt, veſtram ſeverita-

ritatem deſiderant. *Dovunque ſi trovano*. Id. 2. Phil. 44. Qui *ubicumque* terrarum ſunt, ibi eſt omne Reip. præſidium. Id. 1. de Nat. Deor. c. 44. Nihil eſt virtute amabilius, quam qui adeptus erit, *ubicumque* erit *gentium*, a nobis diligetur. Id. 1. Tuſc. 29. Nunc, *ubi ubi* ſit animus, certe quidem in te eſt. *Siaſi dove ſi voglia*.

CAPUT CXCIX.

De Conjunctione Vel.

Vel vel pro *Tum tum*.

1 Vel iteratum pro *tum tum* uſitatiſſimum eſt. Cic. 1. de Or. 58. Res ruſticas *vel* fructus cauſa, *vel* oblectationis inviſere. Id. in Brut. c. 96. Multorum *vel* honori, *vel* periculo inſervire.

Vel vel disjunctive.

2 Interdum tamen disjunctive uſurpatur: Cic. ad Qu. Fr. l. 2. ep. 6. Sunt iſta quidem *vel* magna, *vel* potius maxima.

Vel ſæpius iteratum.

3 Nonnunquam ſæpius iteratur. Ter. Eun. 2. 3. Hanc tu mihi *vel* vi, *vel* clam, *vel* precario fac tradas. Cic. pro Lig. c. 3. Cujus ego induſtriæ faveo, *vel* propter propinquam cognationem, *vel* quod ejus ingenio delector, *vel* quod &c.

Vel pro *præſertim*.

4 *Vel* uſurpari videtur pro *præſertim* in exemplis, quæ ſequuntur. Cic. l. 3. ep. 15. Quam ſint moroſi, qui amant, *vel* ex hoc intelligi poteſt. *Da queſto, ſe non da altro*. Id. At. lib. 14. ep. 16. Occupationum mearum *vel* hoc ſignum erit, quod litteræ ſunt librarii manu. *Queſto ſegno te ne ſia, ſe non altro*.

Vel

Vel quod in principio, indignantis.

5 *Vel quod* in principio, ſæpe indignationem continet. Cic. pro Flac. c. 19. *Vel quod* eſt in eodem decreto ſcriptum, homines clariſſimos civitatis ampliſſimis honoribus uſos, hoc Prætore circumventos. *Oh queſto ci mancava, che, ec.* Id. ibid. c. 33. *Vel quod* ait Lucejus, L. Flaccum ſibi dare cupiſſe, ut &c. *Volete la più bella? che.* Sed hæc non temere, nec omnibus imitanda ſunt.

Vel pro *Saltem*.

6 *Vel* non raro uſurpatur pro *ſaltem*. Ter. Phor. a. 2. ſc. 1. *Poſtremo ſi nullo alio pacto, vel* fœnore. *Almeno con uſura, ſe non altrimenti.*

Vel pro *Etiam*.

7 Alias pro *Etiam*. Cic. 3. de Leg. 10. Nam iſto modo *vel* Conſulatus vituperabilis eſt. *Ancora il Conſolato per mia fe.* Id. 4. Acad. 29. Per me *vel* ſtertas licet, non modo quieſcas. *Quant' a me tu puoi ancora, ec.* Idem pro Roſc. Am. 30. *Vel* illo aſperrimo Judice quærente.

Vel cum ſuperlativo.

8 Sæpe autem Superlativo gaudet. Cicer. 1. de Nat. Deor. cap. 23. Sophiſtes temporibus illis *Vel maximus*. *Per mia fe maggior di tutti.* Idem in Or. 26. Hoc in genere nervorum *vel minimum*, ſuavitatis autem *vel plurimum*. Idem 2. Ver. 16. Viderit adhuc poſt legem Tribunitiam unum Senatorem *vel tenuiſſimum* eſſe damnatum. *Un ſolo, il più meſchino che vi foſſe.*

Vel maxime, vel optime.

9 Cic. in Or. 26. Cum id certe ſit *vel maxime* Atticum. *Più che altra coſa, che ſia.* Id. 1. de Or. 8. Hoc uno præſtamus *vel maxime*

feris.

feris. Id. 1. Fin. 2. Cum Sophocles *vel optime* ſcripſerit.

Admonitio.

10 *Vel* pro *Etiam* affirmando dumtaxat uſurpatur, nam negando *Ne quidem* adhiberi ſolet, una, aut altera voce interpoſita. *Ne tu quidem*, *Ne ille quidem*, & alia ejuſdem modi.

CAPUT CC.

De Adverbio VELUT.

Velut pro *Sicut*, ὡς, ὥσπερ.

1 VElut adverbium ſimilitudinis. Liv. l. 1. cap. 51. Moram ſuam heſternam *velut* quadam Deorum providentia illatam ait. Cic. de Aruſp. reſp. cap. 4. Si conabitur, ejus conatum refutabo, *velut* heſterna die, *Come io feci jeri.*

Velut, ſic; Velut, ita.

2 Aſſumit interdum *Sic*, vel *Ita*. Cic. 1. Tuſc. 10. *Velut* in cantu, & fidibus, quæ harmonia dicitur, *ſic ex* corporis totius natura, & figura varios motus cieri. *Siccome nel canto, ec.* Colum. lib. 3. c. 9. *Velut* Olympionicarum equarum, *ita* feraciſſimarum aminearum vitium ſeminibus electis.

Admonitio.

3 In comparatione, itemque in ſimilitudine declaranda, Cic. libentius *Quaſi*, aut *Tanquam* dicit, quam *Velut*.

Velut pro *Exempli cauſa*. ὡς.

4 *Velut* pro *Exempli cauſa* Ciceronianum eſt. Cicer. ad Qu. Fr. l. 3. ep. 1. Multa conjecta ſunt aliud alio tempore; *velut* hoc &c. *Come*

dir

dir queſto. Id. 2. Fin. 35. Non elogia monumentorum hoc ſignificant: *velut* hoc ad Portam. Id. 2. de Nat. Deor. cap. 48. Beſtiæ, quæ gignuntur e terra, *velut* crocodilli. *Come dire i cocodrilli*.

Velut ſi.

5 Cæſ. l. 1. de Bel. Gal. c. 32. Abſentis Arioviſti crudelitatem, *velut ſi* coram adeſſet, horrebant Sequani. Liv. lib. 29. c. 28. *Velut ſi* urbem extemplo aggreſſurus Scipio foret, ita ad arma eſt conclamatum.

CAPUT CCI.

De VERO, & VERUM.

Vero in reſponſionibus.

1 VERO ſuapte ingenio ſubiicitur, vel interponitur: in reſponſionibus tamen, ubi aliquid affirmamus, frequenter præponitur. Cic. in Brut. cap. 87. Sed tu orationes nobis veteres explicabis? *Vero*, inquam, Brute. *Certamente*. Id. pro Mur. c. 31. In ſententia permaneto. *Vero*.

Minime vero.

2 Ubi aliquid vehementer reſpondendo negamus, fere conjungitur cum *Minime*. Cicer. 3. Off. cap. 6. Nonne igitur ſapiens? *Minime vero*. *Nulla meno*. *Signor no*.

Vero in principio.

3 *Vero* adhiberi ſolet initio epiſtolarum aut aliarum lucubrationum, in quibus alteri reſpondemus. Itaque Cicero incipit Paradoxum quartum: Ego *vero* te non ſtultum &c. Epiſtolam 23. Fam. l. 16. Tu *vero* confice profeſſionem. Et alia.

Vero

Vero Ironice.

4 Eleganter uſurpatur in ironica locutione. Virg. 4. Æn. v. 93. Egregiam *vero* laudem, & ſpolia ampla refertis. *Gran lode per mia fe*.

Vero, poſt *Sed*.

5 Elegans eſt hujus particulæ uſus poſt *Sed*, non tamen frequens. Cic. 2. de Leg. c. 4. *Sed vero* intelligi ſic oportet, &c. *Ma per verità*.

Et vero, *aut vero*.

6 Præclarum habet uſum in enumerationibus poſt *&*, vel poſt *aut*. Cic. pro Mur. c. 22. Is & per ſe, & per ſuos, *& vero* etiam per alienos defenditur. Id. lib. 1. de orat. c. 17. Siquis eſſet, aut ſi etiam unquam fuiſſet, *aut vero* ſi eſſe poſſet. *Ed anzi*. *O anzi*.

Vero poſt *non*.

7 *Vero* poſt *non* ita rarum eſt, ut improprium, minimeque latinum Grammatici putent. Habet Cicer. de Sen. c. 9. *Non vero* tam iſti, quam tu ipſe nugator. Frequens eſt *Nec vero*.

Verum pro *ſed*.

8 *Verum* pro *ſed* adhibetur præſertim in ſermone abrumpendo. Cicer. Fam. 12. epiſt. 25. *Verum* hæc hactenus.

Verum in reſponſionibus.

9 *Verum* adhibetur in reſponſionibus, ubi aliquid affirmare volumus. Teren. Heaut. a. 5. ſc. 3. Facies? Ch. *Verum*. *Signor sì*.

Veruntamen.

10 *Verum* conjungitur libenter cum *tamen*, & aliquando in unam vocem coaleſcunt. Cic. pro Qu. c. 13. Nævius pecuniam petit: nunc denique; *Veruntamen* petit. *Ma pure*. Id. 4. Ver. c. 41. Mala, & improba defenſione, *verum* aliqua *tamen* uti videtur.

Verum

Verum enim vero.

11 *Verum enim vero* mirifice ſervit ſemidoctis ad implendas buccas: ſed revera non habet locum, niſi ubi vehementer adverſatur. Liv. lib. 4. cap. 4. Nemo invitum pactionem nuptialem quemquam facere coegiſſet. *Verum enimvero* lege id prohiberi, id demum contumelioſum eſt.

CAPUT CCII.

De Adverbio VIX. μόλις.

1 VIx imminuendi, ac pene negandi vim habet. Cicer. 1. de Or. 2. *Vix* paucos proferre poſſumus. Id. 2. Acad. Nos probabilia quidem multa habemus, quæ ſequi facile, affirmare *vix* poſſumus.

Vix cum quin.

2 *Vix* aliquando poſtulat *quin*. Cice. Fam. 16. ep. 24. Ego *vix* teneor, *quin* accurram. Ter. Eun. act. 5. ſc. 2. *Vix* me contineo, *quin* involem in capillum.

Vix dum.

3 Interdum aſſumit *Dum*. Cicer. 1. Cat. 4. Hæc ego omnia, *vix dum* cætu noſtro dimiſſo, comperi. *Non eſſendo ancora appena licenziata la brigata*. Id. l. 12. ep. 4. Cum *vix dum* triginta dies in Syria fuiſſes. *Eſſendo ſtato appena trenta giorni*.

Vix, cum; Vix dum, cum.

4 *Vix*, & *Vix dum* ſæpe aſſumunt *Cum*. Cic. 2. de Or. 21. *Vix* annus interceſſerat ab hoc ſermone hortationis meæ, *cum* iſte accuſavit Norbanum. *Appena era paſſato un' anno, che*. Id. At. l. 9. ep. 2. *Vix dum* epiſtolam tuam legeram, *cum* ad me Poſthumius Curtius venit.

Vix

Vix cum *Nedum*.

5 Alias adjicitur *Nedum*; nam *Vix* continet negationem, quæ præcedere ſolet *Nedum*. Cicer. l. 16. ep. 8. *Vix* in ipſis tectis, & oppidis frigus infirma valetudine vitatur: *nedum* in mari, & in via ſit facile abeſſe ab injuria temporis. Liv. lib. 34. cap. 21. *Vix* clamorem eorum, *nedum* impetu Sveſſetni tulere. *Non che*.

Vix cum *Ne vix quidem*, aut *Nullo modo*.

6 Alias additur *Ne vix quidem*, aut *Nullo modo*, vel aliquid ejuſmodi. Cic. l. 9. ep. 8. Mihi vero cum his ipſis *vix*; his autem detractis, *ne vix quidem*. *Con queſti appena, ſenza queſti a niun modo*. Id Att. l. 11. *Vix* poſſum, aut plane *nullo modo* poſſum. Id. At. l. 3. ep 23. Ut *vix*, aut *omnino non* poſſet abrogari. *Che appena, o più toſto in niun modo*.

Vix tandem, *Vix*, *ſed tamen*.

7 *Vix tandem* diuturnam expectationem declarat. Cicer. lib. 3. epiſt. 9. *Vix tandem* legi litteras dignas Appio Claudio. *Appena una volta pure*.

Vix, *ſed tamen* difficultatem rei ſuperatam ſignificat. Cic. in Piſ. 12. Gabinius collegit ipſe ſe *vix*, *ſed* collegit *tamen*. *Appena, ma pure finalmente tornò in ſe ſteſſo*.

CAPUT CCIII.

De Præpoſitione ULTRA.

1 Ultra contrarium habet *Cis*, vel *Citra*, & ſignificat *Trans*. Cicer. At. lib. 12. epiſt. 26. *Ultra* Syllanam villam eſt, quam puto tibi notam eſſe. *Di là dalla Villa di Silla*.

Id. 4. Tuſc. 18. Sed adhibet modum quendam; quem *ultra* progredi non oporteat. Idem 1. Phil. 5. Quis Senatorem umquam tanto damno coegit? aut quid eſt *ultra* pignus, aut mulctam? Id. l. 1. de Div. c. 14. Divinatio conjectura nititur, *ultra* quam progredi non poteſt. *I cui termini non può paſſare*. Salluſt. Jugur. Contendebant, Antipodas *ultra* Æthiopiam, cultu Perſarum, & juſtos, & egregios agere. *Oltre l' Etiopia. Di là dall' Etiopia*.

Ultra, quam.

2 Non raro aſſumit *Quam*. Cic. 1. Tuſc. 9. *Ultra* enim quo progrediar, *quam* ut veriſimilia videam, non habeo. Idem 2. Tuſc. 2. Qui ſequimur probabilia, nec *ultra* id, *quam* quod veriſimile occurrit, progredi poſſumus. Idem 1. de Inv. cap. 18. Longum exordium eſt, quod pluribus verbis, aut ſententiis, *ultra quam* ſatis eſt, producitur. *Più di quel, che baſta, ſi tira in lungo*.

Ultra, abſolute.

3 *Ultra* ſæpe abſolute ponitur. Cicer. de Univ. Si probabiliter dicentur, ne quid *ultra* requiratis. *Non cercate altro*. Idem At. l. 15. epiſt. 1. Eſt autem oratio ſcripta elegantiſſime ſententiis, verbis; ut nihil poſſit *ultra*. *Che non ſi può far di più*. Alias diceret, *ut nihil ſupra*.

Admonitio.

4 *Ultra* dici eleganter ſolet, quod vulgo *ulterius* dicunt.

CAPUT CCIV.

De Adverbio ULTRO.

1 ULtro ex contrariis varias ſignificationes accipit. Nam, cum coacto opponitur, eſt *Sponte*; cum petenti, eſt *Non petenti*. Cicer. lib. 4. ep. 13. Nec mihi quicquam in mentem venit optare, quod non *ultro* mihi Cæſar detulerit. *Da ſe, ſenza che io apriſſi bocca*. Cum opponitur Vocato, declarat, *Non vocatum*. Cicer. 2. Fin. 18. Cum ſciret nemo eum rogatum a C. Plotio Equite Rom. ſplendido Nurſino, *ultro* ad mulierem venit. *Senza eſſer chiamato*. Item illa, *ultro* polliceri, mittere, & alia ejuſmodi.

Ultro pro *Inſuper*.

2 *Ultro* interdum ſignificat *Inſuper*. Teren. Eun. 5. 2. *Ultro* etiam irriſum advenit. *D' avvantaggio*. Virg. Æneid. lib. 9. Viderit irrumpentem, *ultroque* incluſerit urbi. Cic. 3. Cat. 12. Eſt etiam in nobis animus, Quirites, ut non modo nullius audaciæ cedamus, ſed etiam omnes improbos *ultro* ſemper laceſſamus.

Ultro citroque, pro *Ultra citraque*.

3 *Ultro citroque* dicta ſunt pro *Ultra citraque*. Cic. pro Roſc. Am. c. 22. Poſtea homines curſare *ultro citroque* non deſtiterunt. Id. 7. Ver. 66. Monumentum ſceleris, audaciæque ſuæ voluit eſſe in conſpectu Italiæ, in veſtibulo Siciliæ, in prætervectione omnium, qui *ultro, citroque* navigarent. *In ſu, e in giù; Innanzi, e in dietro*.

Ultro, Citroque pro *Mutuo*, & *Inter ſe*.

4 Interdum *ultro, citroque* per translationem uſurpatur pro *Mutuo*, atque *Inter ſe*. Cic. 1. Off. 17. Beneficia *ultro citroque* data, & accepta. *Scambievolmente*. Id. l. 6. de Rep. c. 1. Multiſque verbis *ultro, citroque* habitis, ille nobis conſumptus eſt dies. *Avendo ragionato un pezzo tra di noi*. Id. 2. de Nat. Deor. cap. 33. Sic naturis iis, ex quibus omnia conſtant, ſurſum, deorſum, *ultro*, *citroque* commeantibus, mundi partium conjunctio continetur. *Paſſando d' una in un' altra*.

CAPUT CCV.

De Adverbio UNDE, & UNDIQUE.

1 Unde etſi proprie eſt adverbium loci, interdum tamen, & ad perſonas, & ad alias res accommodatur, poniturque eleganter pro *Ex quo*, *Ex qua*, vel *Ex quibus*. Cic. 1. de Or. 15. De ea re multo dicet ornatius, quam ille ipſe, *unde* cognorit. *Che quell' iſteſſo, da chi l' ha imparato*. Id. in Brut. c. 92. Eloquentia, *unde* longe abſum. Id. 1. de Or. 46. Equidem vobis fontes, *unde* hauriretis, atque itinera ipſa putavi eſſe demonſtranda. Idem pro Syl. cap. 26. Verbum *unde* quiſquam poſſit offendi. *Parola per la quale ſi poteſſe offender perſona*.

Unde pro *Quare*.

2 *Unde* pro *Quare* habet Coſunr. in præf. lib. 6. & barbari Scriptores paſſim. Qui optima quærit, hoc ſibi caveat.

Ci-

Sicunde.

3 *Sicunde* eſt *ſi alicunde*, nimirum *ſi aliquo ex loco*. Cicer. Att. 13. epiſt. 20. *Sicunde* potes, erues.

Undique.

4 *Undique* eſt *Omni ex parte*. De loco proprie dicitur. Virg. Æn. 5. Maria *undique*, & *undique* cœlum. Cicer. pro Leg. Man. cap. 11. Siciliam multis *undique* cinctam periculis explicavit. Id. pro Sext. cap. 56. Omnes *undique* floſculos carpam, atque delibem. *D'ogni intorno. Da ogni banda.*

5 Sæpe autem per translationem uſurpatur. Cicer. 2. de Nat. Deor. cap. 14. Mundus perfectus *undique* eſt. Ideſt *omni ex parte*. Id. 2. Phil. 43. Aut *undique* religionem tolle, aut uſquequaque conſerva, *O togli del tutto la religione, o ſalvala.*

CAPUT CCVI.

De Pronomine UNUS.

Unus, & alter pro *Duo*.

1 UNus, *& alter* pro *Duo* uſurpatur, vel pro *paucis*. Cic. 4. Ver. 30. Dicit *unus, & alter* breviter. *Dicono due brevemente*. Id. pro Cluen. c. 26. *Unus, & alter* dies interceſſerat, cum, &c. Id Att. l. 14. ep. 21. Adductus ſum tuis *unis*, & *alteris* litteris. *Per due lettere tue*. Horat. in Art. Poet. Purpureus, late qui ſplendeat, *unus, & alter* aſſuitur pannus.

Unus aut alter, pro *Unus, aut duo.*

2 Dicimus fere *unus, aut alter*, cum volu-

mus *pauciſſimos* ſignificare. Cicer. Att. lib. 7. ep. 8. Quid enim eſt tantum in *uno*, *aut alstero* die? *In uno, o due giorni?* Liv. lib. 2. c. 23. *Uno*, *aut altero* arrepto, quieturos alios. *Arreſtati alcuni pochi*.

Unus, *alter* diſtributive.

3 Cicer. lib. 2. epiſt. 15. *Uni* epiſtolæ reſpondi, venio ad *alteram*. *Ho riſpoſto ad una lettera, me ne vengo alla ſeconda*. Id. lib. 2. epiſt. 4. Reliqua ſunt epiſtolarum genera duo; *unum* familiare, & jocoſum, *alterum* ſeverum, & grave.

Unus, *alter*, *tertius*.

4 Cum res plures duabus numerantur, dicimus *Unus*, *Alter*, *Tertius*. Cicer. 1. Acad. 5. Fuit ergo jam accepta a Platone philoſophandi ratio triplex: *una* de vita, & moribus; *altera* de natura, & rebus occultis; *tertia* de diſſerendo. Id. pro Cluen. cap. 64. *Unum*, *alterum*, *tertium* annum Saſſia quieſcebat, *un anno, due, tre*. Idem pro Flac. cap. 27. Tria Græcorum genera ſunt, quorum *uni* ſunt Athenienſes, Æoles *alteri*, Dores *tertii* nominantur.

Unus, *alter*, *plures*.

5 Interdum pro *Tertius* reponitur *Plures*, aut aliquid ejuſmodi. Cicer. 6. Ver. 29. Dies *unus*, *alter*, *plures*; non referri. *Paſſa un giorno, due e più: non ſi riportava*. Idem 7. Ver. 29. *Unum*, *alterum* menſem, *prope annum*. *Un meſe, due, quaſi un anno*.

Unus, *atque idem*.

6 Jungitur interdum cum *Idem*. Cicer. 2. Divin. 47. Exitus quidem omnium *unus & idem* fuit. *Tutti fecero una medeſima riuſcita*. Idem 7. Ver. 35. *Una*, *atque eadem* nox erat, qua Prætor populi Rom. turpiſſima flam-

ma,

ma, & claſſis populi Rom. prædonum incendio conflagrabat. *Era una medeſima notte*. Id. de Univ. Quod *unum* ſemper, *atque idem* eſt.

Unus aliquis, Unus ullus, Unus quivis.

7 *Unus aliquis*, *Unus ullus*, *Unus quivis* ferme extenuandi vim habent. Cic. 10. Phil. c. 1. Cur nunquam tam frequens Senatus fuit, quo *unus aliquis* tuam ſententiam ſecutus ſit? *Alcun particolare*. Id. 3. Fin. 19. Utilitati hominum plus, quam *unius alicujus*, aut ſuæ conſulit. *Di alcun particolare*. Id. 2. Agr. 13. Ratum ſit, quod finitor *uni ulli*, a quo miſſus erit, renunciaverit. Ideſt *Uni cuivis*. *Ad uno chiunque ſi ſia*. Id. pro Cæc. c. 22. Si tu ſolus, aut *quivis unus* cum ſcuto, &c. ideſt *Quicunque, modo ſolus eſſet*.

8 Verum *unus aliquis* interdum pro *quiſpiam* uſurpatur. Cic. 2. Off. 12. Confugiebant ad *unum aliquem* virtute præſtantem. *A qualche perſona*.

Unus pro *Solus*.

9 *Unus* pro *Solus* rarum non eſt. Cice. 4. Acad. 2. Panætius *unus* omnino comes fuit. *Panezio ſolo ſolo*. Id. 2. Div. 42. Panætius, qui *unus* e Stoicis Aſtrologorum prædicta rejecit. *Solo fra gli Stoici*. Id. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. In tuis ſummis laudibus excipiunt *unam* iracundiam.

Unus ſolus.

10 *Unus*, & *ſolus* aliquando conjunguntur ad majorem ſignificationem. Cic. 4. Ver. c. 5. *Unam ſolam* ſcitote eſſe civitatem Mamertinam. Id. de Ar. Reſp. *Una ſola* domus. Id. pro Sext. c. 62. *Unus* eſt *ſolus* inventus, qui &c.

Unus pro *Quidam*.

11 *Unus* pro *Quidam* non vulgi tantum eſt. Cic. l. 1. de Or. Tanquam *unus* paterfamilias loquor. Id. Phil. 2. Tanquam mihi cum Craſſo, non cum *uno* Gladiatore &c. Id. At. 9. ep. 12. Pompejum tanquam *unus* manipularis ſecutus ſum.

Ad unum.

12 *Ad unum* eſt *Nullo excepto*. Cicer. de Am. c. 23. De amicitia vero omnes *ad unum* idem ſentiunt. Liv. l. 3. c. 23. Romanus eos in Algido conſecutus, omnes *ad unum* occidit. *Tutti ſino ad uno*. Cic. l. 10. epiſt. 16. Ego eam ſententiam dixi, cui aſſenſi ſunt *ad unum*. *Senza mancarci pur uno*.

Unus ex omnibus, vel *inter omnes*.

13 *Unus ex omnibus*, vel *inter omnes* magnam vim habet augendi, quia unus confertur cum omnibus. Cic. 3. Cat. 7. Ille erat *unus* timendus *ex omnibus*. *Solo tra tutti*. Id. l. 3. ad Att. ep. 15. *Unus ex omnibus* amicis efficiam ut maxime lætere. Id. in Or. 29. *Inter omnes* in omni dicendi genere *unus* eminet Demoſthenes. Huc pertinet illud Virgilianum Æn. 1. Hanc Juno terris fertur *magis omnibus unam* Poſthabita coluiſſe Samo.

Unus cum ſuperlativo.

14 *Unus* cum ſuperlativo mirifice auget: Intelligitur enim *omnium*. Cic. l. 15. ep. 16. Quamquam quicum loquor? cum *uno fortiſſimo* viro, qui, &c. *Col più valoroſo uomo, che ſia*. Id. 1. de Nat. D. c. 2. *Una excellentiſſima* virtus juſtitia tollatur. *La più eccellente virtù di quante ſono*. Virg. Æn. 2. *Juſtiſſimus unus*, qui fuit in Teucris.

Unus omnium, *unus totius*.

15 Interdum additur *Omnium*, aut *Totius*.

Cic.

Cic. At. l. 12 ep. 4. *Unum omnium* loquaciſſimum, & minime aptum ad dicendum. *Il maggior ciarlone del mondo*. Id. pro Rab. Poſt. c. 9. Virum *unum totius Græciæ* juſtiſſimum Platonem. *La miglior perſona di tutta la Grecia*.

CAPUT CCVII.

De Adverb. USPIAM, & USQUAM.

1 Uſpiam eſt *Alicubi*, ſeu *Aliquo in loco*. Cic. de Am. c. 23. Si aliquis nos Deus in ſolitudine *uſpiam* collocaret. *In alcun boſco*. Id. 2. Fin. 18. Si ſcires aſpidem occulte latere *uſpiam*. *In qualche luogo*.

2. *Uſquam* eſt *Ullo in loco*. Cic. 4. Ver. 10. Quam crucem non auſus eſt *uſquam* defigere, niſi apud eos, &c. Id. pro Flac. c. 21. Is, cui nullus eſſet *uſquam* conſiſtendi locus. *In luogo alcuno*. Id. pro Mur. cap. 13. Prudentia quæ neque extra Romam *uſquam*, neque Romæ quicquam valet. *Nè in luogo alcuno fuor di Roma*. Interdum adhibetur *Gentium*. Terent. Hec 3. ſc. 1. An quiſquam *uſquam gentium* eſt æque miſer? *Evvi in tutto il Mondo?*

Uſquam pro *Alio*.

3 Nonnunquam *Uſquam* eſt *ullum in locum*. Cic. 1. Phil. 1. Nec vero *uſquam* diſcedebam. *Io non mi partiva per alcun luogo*. Plaut. Mil. 3. ſc. 1. Si ea quidem deducta eſt *uſquam gentium*. *In paeſe veruno*.

CAPUT CCVIII.

De Adverbio USQUE.

Uſque a, vel *Ab*, aut *Ex*.

1 USque a, vel *Ab* cum amplificatione quadam ſignificat locum, unde. Cic. pro Clu. cap. 68. Illam *uſque a mari* ſupero Romam proficiſci cum magno comitatu. *Fin dal mare Adriatico*. Idem 1. de Nat. Deor. cap. 33. *Uſque a Thalete* enumeraſti ſententias Philoſophorum. Idem 1. Div. 1. Vetus opinio eſt *uſque ab heroicis* ducta *temporibus*. *Inſino da*. Id. 7. Ver. 60. Qui *uſque* ex *ultima Syria*, atque Ægypto navigarent. Id Att. 1. epiſt. 11. Quod eos *uſque iſtinc* exauditos putem. *Inſin di coſti*.

Uſque ad, *uſque in*.

2 *Uſque ad* interdum pari amplificatione declarat tempus, vel locum, ad quem. Cic. de Sen. 14. *Uſque ad adoleſcentiam* meam proceſſit ætate. Idem ibid. cap. 11. *Uſque ad extremum ſpiritum*. *Inſin' all' ultimo fiato*. Idem lib. 12. epiſt. 5. A prima ora Græciæ *uſque ad Ægyptum*. Teren. Andr. 1. 2. Verberibus cæſum te in piſtrinum dedam *uſque ad necem*. Cicer. 2. de Nat. Deor. cap. 61. *In cælum uſque* penetravit.

3 Huc pertinet illud Cic. pro Quint. c. 3. *Trans Alpes uſque* transfertur. *Inſin di là dall' Alpi*.

Uſque pro *Aſſidue*.

4 Sæpe *uſque* aſſiduitatem, & perſeverantiam quandam declarat. Terent. Hecyr. 2. 3. ſc. 4. Ita *uſque* adverſa tempeſtate uſi ſumus.

Sem-

Sempre mai. Cicer. lib. 12. epiſt. 19. Mihi quidem *uſque* curæ erit, quid agas. Plaut. Caſin. a. 3. ſc. 1. *Uſque* adero domi.

Admonitio.

5 Varios efferendi modos habet hæc particula, cum terminum ſignificat. Dicitur enim *uſque Romam*; *Romam uſque*: *uſque ad Ægyptum*; *Ad Ægyptum uſque*; *Ad ſatietatem*; *Uſque ad ſatietatem*: *Ad ſatietatem uſque*; *Ad uſque ſatietatem*, &c. De quibus conſule Lexicographos.

Uſque adhuc.

6 *Uſque adhuc* eſt *uſque ad hoc tempus*, ſed in ſoluta oratione non frequenter occurrit. Plaut. Aul. a. 2. ſc. 3. Quod celatum eſt, atque occultum *uſque adhuc*. Id. Mil. a. 2. ſc. 6. *Uſque adhuc* actum eſt probe.

Adverte diligenter non eſſe adverbium ordinis, ſed temporis.

Uſque dum, *quoad*, *donec*.

7 Sæpe *uſque* aſſumit *Dum*, *Quoad*, *Donec*. Cicer. l. 12. ep. 19. Mihi quidem *uſque* curæ erit, quid agas, *dum* quid egeris ſciero. *Ne ſtarò continuamente con pena ſino a tanto, che*. Id. 3. Ver. 5. Fateatur ſe privatum hominem vivos prædonum duces, atque incolumes domi ſuæ, *uſque dum* per me licuerit, tenuiſſe. Id. in Brut. c. 22. *Uſque* eum, *quoad* nunciatum eſſet Conſules deſcendiſſe, omnibus excluſis, commentatum fuiſſe. Terent. Adelph. a. 4. ſc. 6. Certum eſt obſidere *uſque*, *donec* redierit. *Finchè*.

Uſque eo, *dum*: *Uſque eo*, *quoad*; *Uſque eo*, *donec*.

8 *Uſque eo* jungitur cum *Dum*, *Quoad*, vel *Donec*. Cicer. 4. Acad. 7. Multa facimus *uſque eo*, *dum* aſpectus ipſe fidem faciat ſui judicii.

dicii. *Fino a tanto, che*. Id. 2. de Nat. Deor. c. 49. *Uſque eo* premere earum capita mordicus, *dum* illa captum amitterent. Idem pro Dejot. cap. 4. *Uſque eo* ſe tenuit, *quoad* a Cn. Pompejo ad eum Legati, litteræque venerunt. Id. 3. Ver. 6. *Uſque eo* timui, *donec* ad rejiciendos judices venimus. Id. 5. Ver. 33. Liciti ſunt *uſque eo*, *quoad* ſe efficere poſſe arbitrarentur. *Offerirono all' incanto fin' al termine, che*. Id. 3. Agr. 4. Cum *uſque eo* vicinos proſcriberet, *quoad*.

Uſque ad, *dum*.

9 Cic. 2. de Nat. Deor. c. 51. *Uſque ad* eum finem, *dum* poſſint ſe ipſa defendere. Plaut. Moſt. Ego *ad* id *uſque* probus fui, *dum* in fabrorum poteſtate fui.

Uſque eo ut; *Uſque eo*, *ne*.

10 *Uſque eo ut*, pro *Adeo ut* eleganter uſurpatur. Interdum etiam *uſque eo*, *ne*. Cic. 6. Ver. 18. Quod ubi iſte audivit; *uſque eo* eſt commotus, *ut*, &c. *Tanto forte ſi commoſſe*. Idem in Or. 29. *Uſque eo* moroſi ſumus, *ut* nobis non ſatisfaciat ipſe Demoſthenes. Idem pro Quint. cap. 18. Inferiorem ſe eſſe patitur, dumtaxat *uſque eo*, *ne* cum bonis, fama, fortuniſque omnibus Sext. Nævii crudelitati dedatur. *Fino a queſto termine però, che non ſia dato in preda ec.*

Uſque eo abſolute pro *Adeo*.

11 Cic. lib. 1. de Orat. c. 52. *Uſque eo* illa; quæ dicenda de juſtitia putabat, a civitatum moribus abhorrebant. Id. 4. Verr. Non *uſque eo* improbus eſt.

Uſque adeo, in Epiphonemate.

12 Interdum adhibetur in Epiphonemate; Cic. 3. Tuſc. 12. Dionyſius quidem Tyrannus, Syracuſis expulſus, Corinthi pueros docebat;

uſque

uſque eo imperio carere non potuit. *In tanto non poteva ſtare ſenza comandare*.

Uſque adeo ut, vel *uti*.

13 *Uſque adeo ut* idem quod *uſque eo ut*, ſed grandius. Cic. pro Flac. cap. 23. *Uſque adeo* orba fuit ab optimatibus illa concio, *ut* principes principum eſſet Meandrius. *Talmente fu priva*. Idem 2. de Inv. cap. 51. Ipſos quoque tempeſtas vehementius jactare cœpit: *uſque adeo, uti* navis dominus confugeret in ſcapham. *Tanto forte*.

Uſque adeo cum *quoad*, vel *donec*.

14 *Uſque adeo, quoad* idem quod *uſque eo, quoad*. Cicer. pro Sext. c. 38. Atque hæc ſcitis omnes, *uſque adeo* hominem in periculo fuiſſe, *quoad* ſcitum eſt Sextium vivere. *Per ſino a tanto, che ſi ſeppe*.

15 Interdum pro *Quoad* adhibetur *Donec*. Ter. And. a. 4. ſc. 1. Suadere, orare *uſque eo, donec* perpulit.

Uſque adeo, abſolute.

16 Interdum abſolute ponitur. Virg. Eclog. 1. *Uſque adeo* turbatur agris. Id. Æn. 12. *Uſque adeo ne* mori miſerum eſt?

Uſquequaque.

17 *Uſquequaque*, aut eſt idem fere, quod *ubique*, aut *undique*, & *Omni ex parte*. Cic. 7. Ver. 5. Noli te *uſquequaque* eadem quærere; in metu belli furandi locus quis poteſt eſſe? *Per tutto indifferentemente*. Id. 2. Phil. Aut undique religionem tolle, aut *uſquequaque* conſerva. *In ogni parte*. Id. 5. Fin. 30. An hos *uſquequaque* aliter in vita, & non ex maxima parte de tota judicabitis? *In tutto, e per tutto*. Id. l. 7. ep. 16. *Uſquequaque* ſapere oportet, id erit telum acerrimum. *Per tutto, in ogni affare*.

CAPUT CCIX.

De Conjunctione UT.

Ut cum *Vereor*.

1 V*Ereor ut* eſt *Velim*, *ſed timeo*. Teren. And. 4. 2. *Vereor*, *ut* hic dies mihi ſatis ſit. *Temo che non mi baſti*. Cicer. 2. Agr. 22. Hoc quia vos fœdus non juſſeritis, *vereatur* Hiempſal, *ut* ſatis firmum ſit, & ratum. *Ha paura, che non ſia*.

Admonitio.

2 Interdum aſſumit *Non*, idem tamen ſignificat. Cicer. pro Marc. cap. 4. *Vereor*, *ut* hoc perinde intelligi auditum *non* poſſit, atque ipſe cogitans ſentio. Idem 2. Tuſc. 20. Et tamen *veremur*, *ut* hoc natura *non* patiatur. Sed videndum, ne mendum ſubſit his locis. Certe longe uſitatius eſt *Vereor ut*, *Vereor ne non*. Itaque a *Vereor*, *ut non* abſtinendum videtur, præſertim cum res non immerito ſuſpecta ſit.

Ut ita, *Ut ſic*, *Ut item*.

3 *Ut* pro *Quemadmodum* plerumque adſciſcit *Ita*, vel *Sic*, vel *Item*. Cicer. lib. 2. epiſt. 10. *Ut* optaſti, *ita* eſt. Id. At. 8. ep. 3. *Ut* maxima de re, æquo animo deliberanti, *ita* des conſilium velim. *Come a quello, che*. Id. At. l. 10. ep. 16. *Ut* male poſuimus initia, *ſic* cætera ſequentur. Idem 2. de Leg. *Ut* vir doctiſſimus fecit Plato, *item* mihi credo eſſe faciendum.

Ut poſtpoſitum.

4 *Ut* ſæpe elegantiæ cauſa ex primo loco recipit ſe in ſecundum, præſertim ſi cum *Vix*, *Nul-*

Nullus, *Nemo*, *Tantum* copuletur. *Vix ut*; *Nullus*, *ut*, *Nemo ut*, *Tantum ut*. Exempla paſſim occurrunt.

Ut cum *Neve*, vel *Neu*.

5 *Ut* interdum copulatur cum *Neve*, vel *Neu*. Cic. At. l. 13. ep. 43. In qua extrema ſcriptura erat, *ut* ad ludos omnia pararet, *neve* committeret, ut fruſtra ipſe properaſſet. Cæſ. 3. B. C. Pompejus ſuis prædixerat, *ut* Cæſaris impetum exciperent, *neve* ſe loco moverent. Id. lib. c. 112, 3. 8. Has munitiones auxit, *ut* pro muro objectas haberet, *neu* pugnare invitus cogeretur. Id. 2. B. C. Cohortantur, magno ſit animo, *neu* dubitet prœlium committere. In hoc exemplo omiſſum eſt *Ut* per ellipſim.

Ut ita dicam.

6 *Ut ita dicam* adhiberi ſolet ad metaphoras audaciores temperandas. Cicer. in Læl. c. 15. Quid ſtultius, quam amicos non parare, optimam, & pulcherrimam vitæ, *ut ita dicam*, ſupellectilem?

Ut verius dicam.

7 *Ut verius dicam* ſervit correctioni. Cic. Fam. 2. ep. 6. A te peto, ut ſubvenias huic meæ ſolicitudini, vel *ut verius dicam*, propriæ ſaluti.

Ut pro *Quomodo*.

8 *Ut* ſæpe uſurpatur pro *Quomodo*, vel *Sicut*. Terent. Phor. 1. 2. Præſertim *ut* nunc ſunt mores. *A quel, che s' uſa al preſente*. Cic. At. l. 3. ep. 23. *Ut* ſe initia dederint. *A quel, che moſtreranno i principj*.

Ut nunc eſt, *Ut nunc habet*,
Ut nunc ſit.

9 Huc pertinent illa, *ut nunc eſt*, *ut nunc habet*. *ut nunc ſit*. Cic. At. 15. ep. 5. Mihi qui-

quid deliberatum eſt, *ut nunc eſt*, abeſſe ex ea urbe. *A quel che paſſa al preſente*. Id. At. 12. epiſt. 7. Quæ ſi manebunt, quærenda eſt excuſatio ad Brutum; &, *ut nunc eſt*, manſuræ videntur. Id. 2. de Leg. Hanc vides villam, *ut nunc* quidem eſt, lautius ædificatam. Idem Att. lib. 2. epiſt. 11. Ille, *ut nunc ſe habet*, in admirabili gloria eſt. *Per lo ſtato, in che ora ſi trova*. Idem lib. 9. ep. 16. Non, ut olim ſolebat, Attellanum, ſed, *ut nunc ſit*, mimum introduxiſti. *A quel, che s' uſa al preſente*.

Ut pro *Si ſpectes*.

10 *Ut* ſæpe in comparatione uſurpatur pro *Si ſpectes*. Cicer. in Brut. cap. 10. Themiſtocles, *ut* apud nos, perantiquus, *ut* apud Athenienſes, non ita ſane vetus. *Secondo i tempi noſtri. A paragone. In comparazione*. Id. ib. *Ut* populi Rom. ætas eſt, ſenes, *ut* Athenienſium ſæcula numerantur, adoleſcentes debent videri. Id. de Sen. 4. Multæ etiam, *ut* in homine Romano, litteræ. *Per uno Romano*. Idem in Brut. cap. 28. Erat cum litteris Latinis, tum Græcis, *ut* temporibus illis, eruditus. *Atteſo quei tempi*.

Ut *opinor*.

11 *Ut opinor* adhibetur in dubitationibus. Cicer. in Brut. cap. 15. Eſt igitur ſic apud illum in nono, *ut opinor*, annali &c. *Come mi pare*.

Ut *ajunt*, *ut dicitur*.

12 *Ut ajunt*, *ut dicitur*, formulæ ſunt proverbiis inſervientes. Cicer. in Læl. cap. 5. Agamus ergo pingui Minerva, *ut ajunt*. *Come ſuol dirſi*. Idem ad Brut. epiſt. 9. Tibi nunc populo, & ſcenæ, *ut dicitur*, ſerviendum eſt.

Ut dico.

13 *Ut dico* adhiberi ſolet in repetitionibus. Cic. 4. Ver. c. 14. Hi, *ut dico*, hominem admonent. *Come dico*.

Ut fit.

14 Dicimus *ut fit*, quoties rem communem, & in more poſitam ſignificamus. Cicer. pro Roſc. Am. c. 8. Qui in ſua re fuiſſet egentiſſimus, erat, *ut fit*, inſolens in aliena. *Come accade ordinariamente*.

Ut in malis.

15 *Ut in malis* itidem eſt, pro *Si ſpectes mala*. Cicer. lib. 12. epiſt. 2. Nonnihil, *ut in tantis malis*, eſt profectum. *Atteſo i guai, s' è fatto qualche coſa*. Id. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. Summa lenitas, *ut in malis*, acerbitati anteponenda eſt.

Ut pro *Utpote qui*.

16 *Ut* eleganter uſurpatur pro *utpote qui*. Cicer. in Piſ. 25. Dices enim, *ut* es homo facetus. *Come quegli, che ſei*. Id. pro Mur. cap. 25. Ille (*ut* fuit ſemper apertiſſimus) non ſe purgavit, ſed indicavit. Id. pro Roſc. Am. cap. 12. Homo, *ut* erat furioſus, reſpondet. *Come pazzo, ch' egli era*. Id. 1. Ver. 9. Illi quidem (*ut* eſt hominum genus nimis acutum, & ſuſpicioſum) arbitrabantur, &c. *Per eſſer una ſorta di perſone*.

Ut admirantis.

17 *Ut* pro *Quomodo* ſæpe admirationi ſervit. Cicer. pro Mil. 24. *Ut* contemplit, ac pro nihilo putavit! Id. 5. Fin. 22. *Ut* illi efferuntur lætitia, cum vicerint! *ut* pudet victos! *ut* ſe accuſari nolunt! Idem Attic. lib. 7. epiſt. 19. Cn. autem noſter (o rem miſeram, & incredibilem) *ut* totus jacet! Plaut. Capt. 1. 2. *Ut* ſæpe ſumma ingenia in occulto latent!

latent! Id. Stich. 3. 2. *Ut* ego te nunc conſpicio lubens! *ut* præ lætitia lacrymæ proſiliunt mihi! *Oh come*! Virg. Eclog. 8. *Ut* vidi! *ut* perii! *ut* me malus abſtulit error!

Ut interrogantis, pro
Quomodo.

18 Interdum eſt interrogantis, pro *Quomodo*. Hor. *Ut* valet, *ut* meminit noſtri?

Ut concedentis, pro
Quamvis.

19 Sæpe etiam inſervit conceſſioni, & accipitur pro *Quamvis*. Cicer. 5. Ver. 45. *Ut* illud non cogitares; tamen &c. *Poſtochè*. Id. Fam. 10. ep. 2. Quæ nihilominus, *ut* ego abſim, confici poſſunt. Id 1. Tuſc. c. 21. *Ut* enim rationem Plato nullam afferret (vide, quid homini tribuam) ipſa auctoritate me frangeret.

Ut cum *Tamen*, vel *Certe*.

20 *Ut* in conceſſione aſſumere ſolet *Tamen*, vel *Certe*. Cicer. 5. Ver. 64. Verum, *ut* ita ſit, *tamen*, &c. Id. At. l. 2. ep. 15. Verum, *ut* hoc non ſit, *tamen* ſervet rempub. *Ancorchè queſto non ſia così, nondimeno*. Id. 12. Phil. 3. Quod ſi pacis, hoc eſt timoris noſtri nomen audierit, *ut* non referat pedem, inſiſtet *certe*. *Poſtochè non ſi ritiri, almeno ſi fermerà*. Id. 10. Phil. 2. *Ut* ſuperiora omittam, hoc *certe*, quod mihi maximam admirationem movet, non tacebo.

Non ut, *ſed*; *Sed ut*;
Sed quaſi.

21 *Non ut*, aſſumit interdum *Sed*, vel *Sed ut*, alias *Sed quaſi*. Cic. ad Qu. Fr. l. 1. ep. 1. *Non ut* te inſtituerem, ſcripſi, *ſed* me in ſcribendo commemoratio tuæ virtutis delectavit. *Non per ammaeſtrarti, ma*. Id. de opt. g. or.

g. or. Orationes converti, *non ut* interpres, *ſed ut* orator. Id. 1. de Or. cap. 24. *Non ut* quidam dicendi magiſter, & artifex, *ſed quaſi* unus e togatorum numero videar.

Ut ne pro *Ne*.

22 *Ut* paſſim cauſæ vim habet, & finem ſignificat, cui opponitur *Ne;* verum ſæpe *ut ne* uſurpatur pro *Ne*. Cic. pro Mil. Opera datur, *ut* judicia *ne* fiant. Id. poſt red. in Sen. 5. *Ut* lex Ælia, & Fuſia *ne* valerent. Id. pro Cæcin. *Ut ne* longius abeam. *Per non andar molto lontano.*

Ut non pro *quin*.

23 Interdum *Ut non* adhibetur pro *Quin*. Cic. pro Balb. c. 20. Poteſt igitur, Judices, L. Cornelius condemnari, *ut non* C. Marii factum condemnetur? *Che inſieme non ſi condanni*. Id. pro Leg. Man. c. 7. Ruere illa non poſſunt, *ut* hæc *non* eodem labefactata motu concidant.

Ut, ut ne.

24 *Ut* interdum copulatur cum *Ut ne*. Cic. 1. de Or. c. 29. *Ut* iis, quæ habeant, modice, & ſcienter utantur, & *ut ne* dedeceat. *Ed in modo, che non vi ſi diſdica*.

Non ut, ſed ut ne.

25 Cic. l. 2. ep. 7. Petivi ſæpe per litteras, *non ut* decernatur aliquid novi, *ſed ut ne* quid novi decernatur. *Non che, ec. ma che non ſi determini*.

Non ut ne, ut ne.

26 Cic. 4. Ver. 60. Poſtulant enim *non ut ne* cogantur ſtatuere: quid igitur? *ut* ipſis *ne* liceat. *Non che non ſieno coſtretti, ec. ma che non ſia loro lecito*.

Ut ut pro *Utcunque*.

27 *Ut ut* idem eſt quod *Utcunque*. Cic. l. 6.

l. 6. ep. 16. Sed, *ut ut* eſt, indulge valetudini. *Ma comunque ſi ſia.*

Ut ut cum *Tamen*, vel *Certe*.

28 Interdum aſſumit *Tamen*, vel *Certe*. Ter. Phorm. 3. 2. *Ut ut* hæc ſunt, *tamen* hoc faciam. *Comunque ſtiano queſte coſe*. Id. ibid. a. 3. ſc. 1. Nam, *ut ut* erant alia, *illi certe* conſuleres, quæ nunc tuæ eſt domi.

Ut pro *Poſtquam*. &c.

29 *Ut* ſæpe uſurpatur poſt *Poſtquam*. Cic. 3. Ver. 6. Romam *ut* ex Sicilia redii. Id. At. l. 7. ep 15. *Ut* ab urbe diſceſſi, nullum prætermiſi diem, quin aliquid ad te litterarum darem. *Com' io mi partii. Dappoi, ch' io.* Id. in Brut. c. 13. Ut ſemel piræo exivit, omnes peragravit inſulas. *Poichè una volta*. Id. ibid. c. 5. *Ut* libros ediditi, nihil a te ſane poſtea accepimus. *Dallora in qua*.

Ut pro *ita ut*.

30. Cicer. Fam. 6. ep. 2. Rarius ad te ſcribo, quod abſim ab urbe, *ut* qui ad te proficiſcantur, ſcire non poſſim. *Così che, In guiſa che*.

Ut pro *utinam*.

31 *Ut* pro *utinam* uſurpatur præſertim apud Comicos in execrando. Ter. Eun. *Ut* illum Dii, Deæque perdant.

Ut cum *Statim*, *Confeſtim*.

32 Interdum aſſumit *Statim*, *Confeſtim*, aut aliquid ejuſmodi. Cicer. At. l. 12. ep. 1. Philippus, *ut* heri me ſalutavit, *ſtatim* Romam profectus eſt. *Subito che mi ebbe ſalutato, ſe n' andò a Roma*. Id. pro Cluen. c. 19. *Ut* quidque ego apprehenderam, *ſtatim* accuſator extorquebat e manibus. Liv. l. 1. c. 12. *Ut* Hoſtilius cecidit, *confeſtim* Romana inclinavit acies. Cicer. pro Cluen. cap. 13.

Qui *ut* ſe blanditiis, & aſſentationibus in Aſinii conſuetudinem penitus immerſit, Oppianicus *continuo* ſperare cœpit.

Ut primum cum *Statim*.

Ἐπειδὰν, τάχιστα.

33 *Ut primum* ſinificantius eſt, quam *ut*; declarat enim *Simul ac*, aſſumit autem *Statim*, vel aliquid ſimile. Cicer. lib. 5. epiſt. 2. Illud dico, me, *ut primum* in concione provinciam depoſuerim; *ſtatim* quemadmodum tibi traderem, cogitare cœpiſſe. Idem pro Cluen. c. 24. *Ut primum* Oppianicus cœpit ſibi ſuſpicari, *ſtatim* ſe ad hominis egentis familiaritatem applicavit. *Subito, che; Toſto, che*. Liv. l. 34. c. 19. *Ut primum* arma ex propinquo cognita errorem aperuerunt, tantus *repente* pavor, &c.

Ut maxime.

34 *Ut maxime* fere eſt *Et ſi maxime*. Cic. 4. Acad. c. 25. Quam *ut maxime* inveneris, non tu &c.

Interdum eſt *Ad ſummum*. Colum. de arb. c. 7. Diverſæ autem, quæ ſupra terram extare debent, ne paſſus fueris plus quam duas, aut *ut maxime* tres gemmas habere. *O al più tre*.

Ut cum maxime.

35 *Ut cum maxime* confert tempora inter ſe. Cic. ad Qu. Fr. l. 2. ep. 6. Domus celebratur *ut cum maxime*. *Più che mai*.

Ut quiſque.

36 *Ut quiſque* occaſionem rei quodammodo declarat interdum. Cicer. Att. 1. ep. 18. Mihi quidem non eſt notum, *ut quiſque* in Epirum proficiſcatur. *Come, o quando alcuno parta per l' Epiro*. Id 2. Ver. 7. Immo vero, *ut quiſque* me viderat, narrabat. Id.

At.

At. l. 15. ep. 8. Miſi Tironem, & cum Tirone plures, quibus ſingulis, *ut quidque* accidiſſet, dares litteras. *In ciaſcuna occorrenza*. Id. 7. Ver. 55. *Ut quiſque* iſtius animum oſtenderat, in latomias ſtatim conjiciebatur.

Ut quiſque cum duobus ſuperlativis; Lege *Quiſque* cap. 3. n. 1.

Uti pro *Ut*, cum *Ita*, vel *Sic*.

37 *Uti* pro *Ut* ſæpe jungitur cum *Ita*, vel *Sic*. Salluſt. Jugur. Quorum *uti* cujuſque ingenium erat, *ita* rem difficilem, aut facilem renunciarunt. *Ciaſcuno de' quali ſecondo la ſua natura riferì la coſa difficile, o facile*. Id. Conjur. Cætera, *uti* facto opus ſit, *ita* agant. Cic. At. l. 8. ep. 1. Sed *uti* in urbe retinenda nunc, *ſic* tunc in Italia non relinquenda. Salluſt. Jugur. c. 2. *Uti* initium, *ſic* finis eſt.

Utcumque.

38 *Utcumque* eſt *Quomodocumque*. Cic. 1. Off. 37. Sed, *utcumque* aderunt res. *Comunque*. Id. in Or. 17. *Utcumque* ſe affectum videri, & animum audientis moveri volet, *ita* certum vocis admovebit ſonum. *In qualunque modo*. Liv. Præf. l. 1. *Utcumque* erit, juvabit tamen &c.

CAPUT CCX.

De Pronominibus UTER, & UTERQUE.

1 UTer de duobus disjunctim dicitur. Cicer. pro Rab. cap. 4. Quamobrem *uter* tandem noſtrum, Labiene, popularis eſt? tu ne, an ego? *Qual di noi due*? Idem Partit. 36. *Uter* fortius pugnabit, is vincat neceſſe eſt. Id. 5. Ver. 14. Si *uter* volet, edicit ſe recuperatores daturum. *Se uno de' due*. Id. in Orat. Reperiam, qui dicat, aut ſcribat, *utra* volet lingua. *In qual ſi voglia delle due lingue, Nell' una, o nell' altra lingua.*

Uter iteratum.

2 *Uter* interdum iteratur. Cicer. 1. Off. 12. Cum Celtiberis, cum Cimbris bellum gerebatur, *uter* eſſet, non *uter* imperaret. Id. 2. de Inv. cap. 49. *Utra* lex jubeat aliquid, *utrā* permittat. Idem pro Mil. 9. Reliquum eſt, Judices, ut nihil jam aliud quærere debeatis, niſi *uter utri* inſidias fecerit. *Chi di lor due abbia poſto inſidie all' altro*. Cæſ. 5. B. G. 44. Ut neque dijudicari poſſet, *uter utri* virtute anteferendus videretur. *Che non ſi potea diſcernere, qual di loro due pareſſe da anteporſi all' altro.*

Uter cum *ne*, & *an*.

3 *Uter* per omnes caſus effertur cum *ne*; & *an*. Cic. pro Clu. c. 38. *Uter* facilius ſuæ ſententiæ rationem redderet, is *ne* qui &c. *an* ille qui &c.

Uter cum *Altero*.

4 Alias cum *Altero* copulatur. Ciceř. pro Sext. c. 42. Horum *utro* uti nolimus, *altero* eſt

eſt tuendum. *Non volendo ſervirci d' uno de' due, conviene ſervirci dell' altro*.

Uter cum *Uterque*.

5 Alias cum *uterque*. Cic. ad Qu. Fr. l. 2. ep. 12. Sed *utros* ejus habueris libros (duo enim ſunt corpora) an *utroſque* neſcio.

Utrum cum *An*, vel *An vero*, vel *Ne*.

6 *Utrum* cum *An*, vel *An vero*, vel *Ne* ſæpe dicitur.. Cicer. lib. 1. epiſt. 7. Multum enim intereſt, *utrum* laus imminuatur, *an* ſalus deſeratur. Id. lib. 7. epiſt. 13. *Utrum* te ſuperbiorem pecunia facit, *an* quod te Imperator conſuluit? Idem At. l. 12. ep. 50. Id autem *utrum* illi ſentiant, *an vero* ſimulent, tu intelliges. Nep. in Iphicr. cap. 3. Is cum interrogaretur, *utrum* pluris patrem, matrem *ne* faceret: matrem, inquit.

Utrum, de pluribus.

7 *Utrum* interdum de pluribus dicitur: Cicer. 3. Ver. *Utrum* admonitus, *an* tentatus, *an* (qua eſt iſte ſagacitate in his rebus) ſine duce ullo, ſine indice perveneritad hanc improbitatem, neſcio. Id. 4. Ver. *Utrum* hoc ſignum improbitatis tuæ, *an* trophæum neceſſitudinis, atque hoſpitii, *an* amoris indicium eſſe voluiſti?

Utrum pro *Utrumvis*.

8 Interdum *utrum* pro *utrumvis* uſurpatur. Cic. 2. Div. c. 56. *Utrum* igitur eorum accidiſſet, verum oraculum fuiſſet. *O l'una, o l'altra delle due coſe foſſe avvenuta*.

Utrum, *nec ne*, *an non*, *an ne*.

9 Nonnunquam *utrum* cum *Nec ne*, vel *An non*, vel *An ne* copulatur. Cicer. Fam. lib. 2. ep. 7. Nec aliud decernitur hoc bello, niſi

niſi *utrum* ſimus, *nec ne*. Id. Ver. 7. c. 75. Quid intereſt, *utrum* hoc feceris, *an* frumentum *non* improbaris? Cæſ. 1. Bel. Gal. 5. 4. *Utrum* prælium committi ex uſu eſſet, *nec ne*? Plaut. Moſt. 3. 1. Videndum eſt primum, *utrum* eæ velint, *an non* velint. Cicer. in Or. cap. 61. Quærendum, *utrum* una ſpecies ſit earum, *an ne* plures.

Utrum, ſuppreſſum.

10 *Utrum* ſæpe ſupprimitur. Cicer. Att. 2. ep. 16. Potuerit intercedi, *necne*. Id. At. 12. epiſt. 15. Velim ſcire, quando dicar ſpopondiſſe, & pro patre, *an ne* pro filio? Id. 5. Ver. Erravit, *an* potius inſanivit Apronius? Id. ad Qu. Fr. lib. 3. epiſt. 8. Velit, nolit, ſcire difficile eſt. *E' difficile coſa ſapere, ſe vuole, o ſe non vuole.*

Utrumne, an.

11 Cic. pro Qu. c. 30. *Utrumne* poſſit ſe defendere, *an* addicatur, &c.

Uterque.

12 *Uterque* de duobus conjunctim dicitur. Cicer. de Aruſp. reſ. Horum *uterque* cecidit victus. *L' un l' altro di coſtoro.* Idem ad Qu. Fr. l. 2. ep. 4. Domus *utriuſque* noſtrum ædificatur ſtrenue. *La caſa d' ambidue noi.* Id. 2. Off. 6. Magna eſt vis fortunæ in *utramque* partem, vel ad ſecundas res, vel ad adverſas. Id. pro Mil. cap. 23. Magna vis eſt conſcientiæ in *utramque* partem.

Uterque cum *Alter*.

13 Cic. 2. Off. 1. Quorum *uterque* ſuo ſtudio delectatus, contempſit *alterum*.

Uterque cum *Neuter*.

14 Cic. pro Quin. cap. 8. Ut *uterque* inter ſe, aut *neuter* ſatisdaret.

Uterque, iteratum.

15 Cæſ. 7. B. G. 35. 1. Cum *uterque utrique* exercitui eſſet in conſpectu. Ter. Phor. 5. 3. *Uterque utrique* eſt cordi. *L' uno all' altro*. Id. Heaut. 2. 4. Hoc beneficio *utrique* ab *utriſque* devinciemini.

Utervis, Utercumque,
Uterlibet.

16 *Utervis*, *Utercumque*, *Uterlibet* voce diſcrepant, uſu eandem vim habent; niſi quod *Utervis* multo eſt uſitatius. Cicer. de Sen. 10. At minus habeo virium, quam veſtrum *utervis*. *Che qualſivoglia di voi due*. Id pro Roſc. Am. c. 30. Quod certum eſt non facere, dum *utrumvis* licebit. *Mentre ſarà in poteſtà mia di far, o l' uno, o l' altro*. Id. ibid. c. 1. *Utrumvis* ſalvo officio facere ſe poſſe arbitrarentur. Id. l. 6. epiſt. 4. Magnæ utrinque copiæ ita paratæ ad pugnandum eſſe dicuntur, ut *utercumque* vicerit, non ſit mirum futurum. Id. pro Quin. c. 26. *Utrumlibet* elige; alterum incredibile eſt; alterum nefarium.

C A-

CAPUT CCXI.

De Adverbio UTINAM.

1. UTinam præter vulgatum uſum, copulari ſolet cum *Certo*, *Profecto*, *Quidem*, *Utique*. Nam quia quod optatur incertum eſt, ſubjicitur aliquid certum. Cicer. lib. 15. epiſt. 1. *Utinam* ſaluti noſtræ conſulere poſſemus; dignitati *certe* conſulemus. *Se non altro, provvederemo almeno alla riputazione*. Sall. Jug. Atque hoc *utinam* a principio tibi placuiſſet, *profecto*, &c. Cicer. lib. 14. epiſt. 1. *Utinam* ea res ei voluptati ſit, gloriæ *quidem* video fore. Idem Att. lib. 13. epiſt. 22. *Utinam* tu quoque eodem die: ſin quid, *utique* poſtridie. Idem Att. lib. 8. ep. 9. *Utinam* aliquid profectum eſſet, *na* ego iſtas litteras, &c.

Utinam ne, *Utinam non*.

2. *Utinam* modo conjungitur cum *ne*, modo cum *non*. Cicer. Fam. 5. epiſt. 17. Illud *utinam ne* vere ſcriberem. Idem At. 11. ep. 8. Hæc ad te die natali meo ſcripſi, quo *utinam* ſuſceptus non eſſem, aut *ne* quid ex eadem matre poſtea natum eſſet.

CAPUT CCXII.

De Adverbio UTIQUE.

1 UTique eſt *Omnino*, vel *Certe*. Cicer. Att. 6. epiſt. 2. *Utique* ad me tabellarios mittas. Idem Att. 13. epiſt. 13. Illud vero *utique* ſcire cupio. *In ogni modo*. Idem Att. 13. epiſt. 22. Eodem die, *utique* poſtridie. *Il giorno ſeguente ſenz' altro*. *Senza fallo*. Idem Att. 12. epiſt. 9. Nam, & Pyliæ ſatisfaciendum eſt, & *utique* Atticæ. Idem Att. 13. epiſt. 47. Velim M. Varronis, & Lolii mittas laudationem; Lolii *utique*. Id. Att. lib. 13. epiſt. 4. Velim, ante poſſis, ſin minus; *utique* ſimul, cum &c. *Se no, almeno inſieme*.

FINIS.

IN-

INDEX GRÆCARUM VOCUM.

Prior numerus capita, poſterior indicat obſervationes.

Ἄνω. Supra.	184. 5
Ἄρα. Ergo.	55. 1. 2
Ἄρτι. Modo.	97. 1
Γάρ. Enim.	97. 1
Δὲ. Porro.	134. 2
Δὴ. Porro.	534. 2
Δηλαδὴ. Scilicet.	113. 2
Διότι. Quia.	159. 1
Εἰ καὶ. Etſi, Etiamſi.	57. 9. 58. 1
Εἶθ' ὑμεῖς. Et vos.	56. 2
Εἶτα. At etiam.	26. 2
Εἶτα. Deinde.	56. 1. 2
Εἶτα. Porro.	134. 1
Ἕνεκα. Cauſa.	55. 3
Ἐνταῦθα. Hic.	68. 1
Ἐντεῦθεν. Hinc.	69. 1
Ἐπειδὰν, τάχιστα. Ut primum.	209. 35
Ἐπὶ. Super, De.	184. 2
Εὐθέως. Illico.	76. 1
Ἔξω. Extra.	60. 1
Ἴσως. Fortaſſe.	64. 1
Καὶ δὴ. Et vero. Et quidem.	56. 3. & 4
Καίγαρ.	58. 1

Κἄν. Etſi. 58. 1
Κατὰ. E, vel ex. 59. 18
Κατὰ τὴν πόλιν. 59. 18
Καίτοι. Atqui. 27. 1. 3
Καίτοι. Etſi. 58. 3
Κύρος μὲν. 160. 1
Μόλις. Vix. 202. 1
Μονονουχὶ. Tantum non. 192. 22
Οὐδαμῇ. Nuſquam. 118. 1
Οὐ μὴν ἀλλὰ. Attamen. 26. 1
Ὅτι. Quia. 159. 1
Τότε δὴ. 197. 6
Τότε δὴ, τότε. 197. 7
Τότε δὴ. 197. 6. 7. & 198. 6
Ὑπὲρ. Supra. 183. 4. 42. 6
Ὡς. 200. 1. 4
Ὡς. Ut, pro Poſtquam. 209. 29
Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Fere, Plerumque, Plurimum. 63. 3
Ὥσπερ. Velut. 200. 1

IN-

INDEX OBSERVATIONUM.

Prior numerus capita; alter ipſarum obſervationum indicat numerum.

A

A, Vel Ab pro poſt. 1. 5
A, A, vel Ab pro Ob, vel propter. 1. 8
A, vel ab nominibus copulata interdum declarant cauſam, unde res eſt. 1. 6
A, vel Ab ad tempus præteritum relata. 1. 11
A, vel Ab ſignificat locum, aut perſonam, unde aliquid ſumitur. 1. 3
A, vel Ab, interdum ſignificat eum, qui præeſt alicui muneri; ut, A ſtudiis, Ab epiſtolis &c. 1. 9. in qua conſtructione uſurpatur cum genitivo. 1. 10.
A, vel Ab interdum declarat Pro. 1. 4
A, vel ab pro Quod attinet ad. 1. 7
A, vel ab nominibus copulata. 1. 6
A, vel ab, cum verbis activis, vel neutris ſignificat cauſam, per quam res efficitur. 1. 1
A, vel Ab interdum deſignat cauſam, propter quam res eſt. 1. 2
A prima ætate, Ab ineunte ætate, idem quod A pueritia. 1. 13
A prima adoleſcentia. 1. 14
A pueris, cum de pluribus ſermo eſt, A puero, cum de uno. 1. 12

A pueritia, A prima ætate. 1. 13
A vino, & a cibis proxima. 145. 9
Ab adoleſcentulo, ab adoleſcentia. 1. 14
Abhinc, cum ablativo, & accuſ. ad tempus præteritum. 1. 17
Abhinc non uſurpatur, cum tempus futur. ſignificatur, ſed Ad, vel Poſt. 1. 18
Abhinc uſurpatur etiam de futuro. 1. 18
Ab ineunte ætate, A prima ætate, idem quod A pueritia. 1. 13
Ab, non ſolum inſequentibus vocalibus adhibetur. 1. 15
Ab, quibus maxime conſonantibus inſequentibus adhibeatur. 1. 15
Ab præponitur litteris q, & t, r etiam, & s. 1. 16
Abſque pro Sine rariſſime ab optimis ſcriptoribus adhibetur. 2. 1
Ac, in principiis periodorum dignitatem habet. 3. 1
Ac, Atque quomodo differant. 3. 1
Ac invenitur ante vocales, Atque invenitur ante conſonantes. 3. 2
Ac, & atque, in principiis periodorum dignitatem habent. 3. 1
Ac uſurpatur inſequente quavis conſonante, præter C, & Q. 3. 1
Ad dimidias, Ad tertias. 4. 4
Ad, vel Poſt, uſurpatur, non Abhinc, cum tempus futurum ſignificatur. 1. 18
Ad extremum interdum pro omnino. 4. 17
Ad poſtremum, & Ad ultimum hiſtoricis, quam oratoribus aptiora. 4. 19
Adverſus, vel Adverſum etiam in bonam partem. 8. 1
Ad pro Uſque ad. 4. 1
Ad pro Secundum. *Conforme*; 4. 9

Ad ſummum, vel ad tempus, vel ad numerum. 4. 14
Ad inſaniam, ad ſatietatem, ad impudentiam, &c. pro Uſque ad inſaniam, &c. 4. 2
Adverſus, vel Adverſum, pro Contra. 8. 2.
Ad ultimum pro Denique. 4. 16
Ad ultimum idem eſt interdum ac Ad ultimum vitæ tempus. 4. 18
Ad pro Adverſus. 4. 10
Ad pro Poſt. 4. 12
Adeo in principio non raro ſervit Epiphonemati. 5. 1
Adeo dum, adeo uſque, dum; adeo donec: adeo, donicum non ſunt niſi Comicis, nec ſine delectu adhibenda. 5. 7.
Ad ultimum, Ad poſtremum, pro Denique. 4. 16.
Ad unum eſt, Nullo excepto. 206. 12
Adhuc ad tempus refertur, tum præſens, tum præteritum. 6. 1
Adhuc cum particula Dum. 6. 3
Adeo ut. 5. 5
Ad pro Apud, interdum refertur ad locum. 4. 7.
Ad extremum pro Denique. 4. 16
Ad ſummam idem eſt, quod In ſumma. 4. 15
Adeo non, pro Tantum abeſt ut. 5. 6
Ad interdum accommodatur ad ſummam pecuniæ. 4. 3
Ad ſatietatem, pro Uſque ad ſatietatem, &c. 4. 2
Ad diem, & Ad dictam diem. 4. 13
Adeo ſæpe pro Vero. 5. 2
Adeo pro Certe. 5. 3
Admodum cur ſignificet Satis, aut Valde. 7. 1
Admodum apud hiſtoricos refertur ad numerum. 7. 3

Ad, aliquando uſum ſignificat. 4. 6
Ad, pro Præ, in comparatione. 4. 11
Adhuc pro Præterea. 6. 2
Ad, pro Circiter. 4. 5
Ad, interdum refertur ad partes. 4. 4
Admodum nihil, Nihil admodum, pro Nihil omnino, Pene nihil. 7. 2
Adverſus pro Verſus. 8. 3
Adverſus, vel adverſum ex Ad, & Verſus idem eſt, quod Erga. 8. 1
Ad pro Quod attinet ad. 4. 8
Æque apud orat. potius quam Juxta. 89. 3
Ægre, pro difficulter. 9. 2
Ægre ab ægro ductum ſignificat Iniquo animo, cum dolore. *malagevolmente*. 9. 1
Æque &, & Æque ut, pro, Æque ac. 10. 3
Æque ab æquo dictum interdum abſolute. 10. 3
Æque ut, pro Æque. 10. 3
Æque ac, æque atque. 10. 2
Æque aliquando reſpondet Atque,& Ut. 10. 4
Æque aliquando aſſumit Quam. 10. 5
Æque cum, æque quaſi, æque prout. 10. 6
Age, age dum, age nunc, adhortantis. *Orsù, orsù via, or via*. 11. 1
Agedum, hortantis. *Orsù*. 11. 1
Age, inſtantis. *Or via*. 11. 4
Age nunc, hortantis. 31. 1
Age porro, inſtantis. *Su via*. 11. 4
Age ſis, pro Age ſi vis. *Orsù ſe tu vuoi*. 11. 2
Age ſis, interdum disjungitur. 11. 3
Age vero, Age ſis, Age ſis nunc, tranſitioni ſerviunt. 11. 2
Alicunde eſt Ab aliquo loco. 14. 2
Alius ac, Alius atque, Alius, &c. 12. 1
Alibi, eſt, alio in loco. *Altrove*. 14. 1
Aliunde, eſt Ab alio loco. *Altronde*. 14. 3

Alias

Alias interdum iteratur. 12. 1
Alias pro Aliter, & pro Alioqui. 12. 12
Aliquando pro tandem. *Una volta*. 15. 4
Alicubi eſt, Aliquo in loco. 14. 1
Aliquando, pro Unquam. 15. 3
Aliquis, ad unam ferme rem, aut perſonam refertur, Aliquot ad numerum refertur. 13. 1
Aliquando, ax Alius, & Quando conflatum, ad tempus accommodatur. *tal volta*. 15. 2
Aliquis, & aliquot ab alio ducta. 13. 1
Aliquoties, ab Aliquot, ad numerum refertur. *alquante volte*. 15. 1
Aliquot ad numer. refertur. 13. 1
Aliter iteratum. 12. 16
Aliter aliquando cum Niſi. 12. 17
Aliter pro Alioqui. 12. 18
Aliter aliterque, aliter atque aliter, aliter quam ut. 12. 19
Aliter abſolute poſitum. 12. 15
Aliter ut; aliter &. 12. 14
Aliter, plerumque cum Ac, Atque, Atque ut, Quam. *Altrimenti che*. 12. 13
Aliud ex alio eleganter pro, Una res poſt aliam. 12. 7
Aliud ex alio interdum ſeriem rerum connexarum ſignificat. 12. 8
Aliud niſi apud Cic. frequentius, vel, Aliud præter. 12. 9
Aliud quam, minus uſitatum apud Cic. 12. 10
Alius atque alius idem eſt, ac Multus, & diverſus. 12. 5
Alius iteratur etiam diverſo caſu. 12. 3
Alius de pluribus dicitur, Alter fere de duobus. 12. 4
Alius uſurpatur pro Alter. 12. 4. 16. 12

Alius interdum cum Alio adverb. jungitur 12. 4
Alius, alia, aliud, ſæpe iteratur eodem caſu. 12. 2
Alter idem. 74. 5
Alius tum iteratur, cum de pluribus eſt ſermo. 12. 4
Alter fere de duobus dicitur, ut Alius de pluribus. 16. 1
Alter pro ſecundo in enumer. plurium. 16. 3
Alter extra enumerationem pro ſecundo. 16. 4
Alter numero multitudinis dicitur de pluribus duarum partium. 16. 1
Alter iteratur, cum de duobus eſt ſermo. 12. 4
Alterum tantum. *Altrettanto*. 16. 5
Alternis diebus, menſibus, annis. *Un di si, l' altro no*, ec. 17. 4
Alteruter. *L' uno, o l' altro*. 17. 1
Alternis adverbium. *A vicenda*. 17. 5
Alternis verſib. *Un verſo per uno*. 17. 3
Alternis verb. eſt Altero quoque verbo. *Ad ogni due parole*. 17. 3
Alternus ab altero dictum eſt. 17. 2
Amplius, accommodatur ad tempus. 18. 2
Amplius, pro Inſuper, aut Præterea. 18. 3
Amplius pro Plus. 18. 1
Amplius interdum induit rationem ſubſtantivi, & regit genitivum. 18. 4
An, anne, an vero in principio interrogationi ſerviunt, ac vim habent inſtandi, negandique vehementius. 19. 1
An reponendum pro Aut in interrogationibus, & dubitationibus, niſi forte ſententia aliud poſtulet, &c. 19. 7
An, & Anne, interdum dubitationi ſervit. 19. 4

An, ſæpe interrogationi ſubjicitur pro Aut: 19. 3
An ſæpe conjungitur cum Non. 19. 5
An non recte uſurpatur pro Sive. 19. 6
Annis octoginta tribus ipſis. *Ottantatre anni intieri appunto.* 83. 2
Anno poſt, pro Uno poſt anno. 136. 3
Ante dixi. 177. 6
Ante in comparationibus idem eſt ac Præ. 20. 2.
Ante diem tertium Calendas, idem eſt, ac ſi dicatur Tertio Cal. 20. 3
Inante, & Exante cum verbis motus conjunguntur. 20. 4
Ante eleganter conjungitur cum Longe, tanto, quanto, multo, paulo. 20. 7
Antehac eſt Ante hoc tempus, cui contrarium eſt Poſthac, & Nunc. 22. 2. *Per l' addietro, per l' avvenire.*
Ante adverbium eſt, quum nullum caſum regit, cui opponitur, Poſt. 20. 2
Ante præpoſ. eſt, quoties caſus regit. 20. 1
Antequam, cum Conjunctivo, & Indicativo. 21. 1
Antequam, interdum pluribus verbis interjectis diſtrahitur. 21. 2
Ante, quando adverbium temporis. 20. 6
Antea, quaſi ante ea, cui opponitur Poſtea. 22. 1
Ante ſæpe ad locum, perſonam, tempus accommodatur. 20. 1
Apud ſignificat propinquitatem loci. 23. 1
Apud ſignificat propinquitatem perſonæ. 23. 2
Aſt, pro Sed, rarum eſt apud oratores. 24. 1
Aut in dubitationibus, & interrogationibus quando adhibendum. 19. 7
Autem

Autem conjunctio plerumque continuat orationem, nec tam ſignificat Sed, quam Et. 28. 1.
Autem, cum interrogationi ſubjicitur, ſervit correctioni. 28. 2.
At, multiplices, & egregios uſus habet, & ferme adverſatur. 24. 2.
At enim, in anteoccupationibus frequens. 25. 3
At enim aliquando uſurpatur pro Sed. 25. 4
At etiam, indignationi ſervit, & irriſioni rerum diſſentanearum. 25. 2
At in principiis ſæpe continuat orationem. 24. 3
At exſecrantis. 24. 5
At in princ. ſervit anteoccupationi. 24. 4
At in medio ſæpe ſervit ſubjectioni. 24. 6
At in exclamatione, & imploratione. 24. 8
At pro ſaltem. 24. 9
At ſervit amplificationi. 24. 7.
Atque adeo, in medio ponitur pro Imo. 5. 3
Atque in principiis periodorum dignitatem habet, 3. 1
Atque uſurpatur inſequente vocali. 3. 1.
Atqui, ſæpe continuat orationem, ſed vi quadam majore quam Atque, &c. 27. 1
At vero, plerumque adverſatur, & uſurpatur initio ambitus. 25. 1
At vero uſurpatur etiam in occupationibus. 25. 2.
Atqui, pro at vero. 27. 2
Atqui ſervit aliquando anteoccupationi. 27. 4
Attamen idem fere, quod Tamen. 26. 1

Belle

B

BElle a Bene imminutum ſæpe accedit ad Venuſte, Concinne, magis, quam ad Bene. 29. 5
Belle cecidit, Belle habere, facere, negare. 29. 4
Belliſſime navigare. 29. 4. *Comodiſſimamente.*
Belle pro Commode. 29. 4
Bene audire. *Aver buon nome.* 94. 5
Bene doctus, bene peritus, bene iratus, bene longinquus dolor, bene maturum, bene firmum, &c. *Aſſai dotto, ec.* 29. 2
Bene magna caterva. *Una buona brigata.* 29. 1.
Bene ſæpe auget, & pro valde ponitur. 29. 1
Brevi, intellige Tempore, vel oratione. *in breve, brevemente.* 30. 1
Breviter. 30. 2
Brevi pro Breviter, & Paucis. *brevemente.* 30. 2
Brevi ſic habeto. *In ſomma ſappi.* 30. 2

C

CÆtera pro Cæterum Poetis, & Hiſtoricis. 31. 5
Cæteroqui, vel Cæteroquin. 31. 5 *altrimenti.*
Cæteroquin, pro Alioquin. *Per altro.* 31. 6
Cæterum, vel cæteroqui apud orat. 31. 4
Cæterum, quid ſit proprie. 31. 1
Cæterum pro Sed. 31. 2
Cave, & Noli, apud Cice. pro Ne. 102. 12
Cedo pro Dic. *Dì ſu.* 32. 2

Cedo,

Cedo, adverb. pro Da. *Dammi, dà qua*: 32. 1
Certe, concedentis eſt interdum. 33. 2
Certe pro Saltem, ſi antecedit Fortaſſe, Si non, aut aliud ejuſmodi. *Almeno*. 33. 3
Certe proprie eſt ſine dubio. 33. 1
Certe quidem, & Quidem certe, certi aliquid deſignant. 33. 4
Certis de cauſis. 42. 7
Certus quidam. 159. 2
Circa præpoſitio, idem, quod circum, ad locum, aut perſonam refertur. *Intorno*. 35. 1
Circa aliquando habet rationem adverbii. 35. 2
Citius pro Potius. *Più toſto, più preſto*. 34. 1
Circiter idem quod Circa, ſed ad tempus, aut numerum accommodatur. *In circa* 35. 3
Circiter, non Circa, dici ſolet, quoties tempus, aut numerus ſignificatur. 35. 4
Citius pro Prius. *Più preſto*. 34. 2
Citra per translationem pro Intra, vel Sine. 36. 2.
Citra, præpoſitio, contrarium habet Ultra: 36. 1
Citra faſtidium, perniciem, invidiam, ſatietatem, fatigationem. *Senza nauſea, ec.* 36. 2
Commodum adverbium, commode, ſive opportune. *Appunto*. 37. 1
Commodum, cum. *Appunto quando*. 37. 2
Continenter eſt ſine intermiſſione. *Continuamente*. 38. 3
Continuo idem, quod Statim. *Incontanente*. 38. 1
Continuo pro Aſſidue, barbarum eſt. 38. 4
Contra, adverbium ſæpe eſt. *Tutt'il contrario*. 39. 1
Contra ac, atque, quam. *Al contrario di quel, che*, 39. 3
Contra

Contra uſurpandum, Non e contra. 39. 2
Contra eſt præpoſitio, & regit accuſativum, 39. 4
Cujuſdam modi. 159. 5
Cum pro Etſi. 40. 2
Cum non collocatur ante vocem, cujus initium ſit littera N. 40. 11
Cum ſæpe tempori adhibetur. 40. 1
Cum jam, vel jam tum, ad tempus præteritum relata. 40. 10
Cum, & Tum, quando uſurpentur. 40. 3
Cum, & Tum ad tempus futurum relata. 40. 8.
Cum, & Tum diverſis verbis ejuſdem, vel diverſi Modi copulata. 40. 6. & 7
Cum, tum denique, majoris explicationis gratia. 40. 9
Cum, tum maxime, &c. 40. 4
Cur, ad cauſam relatum, etiamſi cauſa non exprimatur. 41. 2
Cur ſæpe cum cauſa conjungitur. 41. 1
Cur conjungitur etiam cum verbis Ratio, & Argumentum. 41. 3

D

De captivis commutandis Romam miſſus. 42. 6
De conſilii ſententia, de communi ſententia. *Di comun parere, ec.* 42. 9
De conſilio, de ſententia alicujus. 42. 9
De, ad materiam refertur. 42. 5
De, ad cauſam declarandam adhibetur. 42. 7
De meo, De tuo, De ſuo, De noſtro, &c. 42. 13 *Del mio, ec.*
De facie. *Di viſta.* 42. 8
De pro Quod attinet ad, 42. 8

De menſe Decembri navigare. 42. 3
De nocte, de tertia vigilia. 42. 3. *di notte*.
De pro Propter. 42. 7
De pro Ex ad perſonam relatum. 42. 1
De navi exire, de Sicilia abire, de provincia decedere. 42. 2
De reliquo. 166. 4. *del reſto, quant' al reſto*.
De ſuis rebus. 42. 5.
De induſtria. *A bello ſtudio*. 42. 10
De, ad gentem, gradum, conditionem, multitudinem relatum. 42. 4
De, pro Super. 42. 6
De, ad locum relatum. 42. 2
De integro, pro Denuo, *di nuovo*. 42. 11
De, ad tempus relatum. 42. 3.
De ſcripto. *Con lo ſcritto in mano*. 42. 12
Decimus quiſque. Unus e decem. 165. 8
Dein pro Deinde. 43. 4
Deinceps ex Dein, & Capio, eſt, unus poſt alium. *Di mano in mano*. 43. 3
Deinceps, pro Deinde. *Dopoi*. 43. 3
Deinde, adverbium ordinis ſæpius iteratum. 43. 1
Demum idem eſt, quod Tandem cum interrogatione. 44. 1
Demum vim habet gravius inſtandi. 44. 1
Denique, hoc eſt Ad extremum. *all' ultimo*. 44. 3
Denique non raro ante ultimam orationis partem. 44. 4
Denique adhibetur interdum poſt primum membrum, ubi tantum duo membra ſunt. 44. 5
Denique, pro Demum. 44. 6
Dii male faciant. 94. 4
Diu, eſt Per longum tempus. 45. 1
Diu, multumque. *Molto lungo tempo*. 45. 3
Diu

Diu cum tempore præſenti. 45. 2
Diu aliquando vim nominis habet. 45. 4
Donec conjungitur cum verbo Expecto, & aliis ejuſdem ſignificationis, ſed raro. 46. 4
Donec, eſt Quoad. *Fin a tanto*. 46. 1
Donicum pro Donec obſoletum. 46. 2
Dubito, cum dubitationem ſignificat, infinitum reſpuit. 163. 18
Dubito, cum ſignificat Audere, jungitur cum Infinito. 163. 17
Dum pro Dummodo. *Purchè*. 46. 8
Dum pro Quamdiu. 46. 6
Dum cum Uſque, & Uſque eo. 46. 10
Dum pro Adhuc. 46. 7
Dum cum Interea. 46. 11
Dum cum verbo Expecto. 46. 4
Dum, interdum pro Donec, ſive Quoad. 46. 3
Dum vim habet imperantis, & exprobrantis. 46. 12
Dummodo ne, dicimus potius, quam Dummodo non. *Purchè non*. 47. 2
Dummodo conditionem ſignificat. 47. 1

E

E, vel ex cauſam declarat efficientem 59. 1
Eatenus ut. *Fin a queſto termine*. 48. 1
Eatenus ne. 48. 2
Eatenus, quatenus. 48. 3
Eatenus quoad. 48. 1
Ecce autem. *Ed ecco*. 49. 2
Ecce, ſæpe repentinum quid oſtendit. 49. 1
Ecce tibi. *Eccoti*. 49. 3
Econtra. 39. 2
Ecquando eſt Num aliquando. *Quando mai?* 50. 4

Ecquis ſine interrogatione. 50. 2
Ecquis ſignificat, num quis. 50. 1
E, & Ex parti juncta. 59. 4
E, & Ex modum declarant. 57. 7
E, vel Ex materiæ copulata. 59. 3
E, vel Ex loco juncta. 59. 11
E, vel Ex ad utilitatem relata. 59. 18.
E, vel Ex tempori juncta. 59. 12
Enim poſt unum, aut alterum verbum. 51. 1
En indignantis, aut miſerantis. 49. 5
En irridentis. 49. 4
Enimvero vehementius affirmat, vel negat. 52. 1
Enimvero, indignantis. 52. 3
Enimvero, pro Scilicet, *Per certo*. 52. 2
Eo adverbium. 53. 1
Eo pro Ideo. 53. 3
Eo quia idem, quod Propterea quod. 53. 4
Eo quo pro Eo quod. 53. 5.
Eo quod eſt Propterea quod. 53. 4
Eo quo pro Tanto quanto. 53. 2
Eo, ut. 53. 6
Eo, ut ne. 53. 6
Eo uſque dum. 53. 7
Eodem. 53. 8
Eodem loci pro Eodem loco. 53. 9
Eodem interdum idem valet; atque Ad eaſdem res. 53. 10
E republica. 59. 18
Enimvero pro Demum. *Alla fine*. 52. 4
Equidem idem, ac Ego quidem. 54. 1
Equidem nonnunquam omnibus perſonis additur. 54. 2
Ergo pro Itaque. *Però*. 55. 2
Ergo pro cauſa. 55. 3
Ergo cum interrogatione pro Igitur. *Dunque*. 55. 1

Eſt

Eſt in manibus oratio, ideſt. vulgo habetur, *va per le mani.* 77. 18
Eſt quod. 157. 33
E, & Ex ad multitudinem, aut numerum relata. 59. 5
Et etiam non dicimus, ſed Atque etiam. 57. 1
Et, nec, vel neque. 56. 6
Et pro, Et tamen, hortantis. 56. 1
Et indignantis. 56. 2
Etenim apud oratores initio ponitur. 51. 1
Etiamſi pro Etſi. *Ancorchè.* 57. 9
Etiam num, ſive Etiam nunc pro Adhuc. *Inſin' adeſſo.* 57. 6
Etiam ne tum admirationi, tum amplificationi ſervit. *è poſſibile, che ec.* 57. 5
Etiam affirmantis. *Sì.* 57. 3
Etiamſi abſolute vim habet augendi. 57. 8
Etiamſi nonnunquam diſtribuitur. 57. 10
Etiam redarguentis. 57. 2
Etiam tum pro Etiam tunc. *Fino all' ora.* 57. 7.
Etiam atque etiam pro Iterum atque iterum. 57. 4
Et nondum, inſulſe dicitur. 104. 6
Et quidem pro Quid mirum etiam. 56. 5
Et quidem affirmantis. 56. 3. & amplificantis. 56. 4
Etſi cum Sed tamen, Veruntamen. 58. 2
Etſi ſine Tamen. 58. 3
Etſi cum Tamen, At, Attamen. 58. 1
Et vero affirmantis. 56. 3
Et vero, Aut vero. 201. 6
Ex ad priorem ſtatum relata. 59. 17
Ex, pro Poſt. 59. 16
Ex pro Secundum. 59. 8
Ex animo ſimulationi opponitur. *Di cuore.* 59. 9
Ex

Ex decreto. *Per vigor del decreto*. 59. 2
Ex improviſo. *All' improvviſo*. 59. 7
Ex inſidiis. *Per inganni*. 59. 7
Ex intervallo tum ad locum, tum ad tempus refertur. 59. 14
Ex lege. *Per vigor della Legge*. 59. 2
Ex nunc pro Jam nunc barbarum eſt. *Fin da ora*. 71. 5
Ex occulto. *Di naſcoſto*. 59. 7
Ex pedibus, oculis, capite laborare. 59. 4
Ex quo abſolute, hoc eſt Ex quo tempore. 59. 13
Ex ſententia idem, quod ex voluntate. *Secondo il deſiderio*. 59. 10
Ex tempore. *Senza penſarci*. 59. 15
Ex tua dignitate. *Secondo la tua riputazione*. 59. 18
Ex teſtamento. *Per teſtamento, Per vigor del teſtamento*. 59. 2
Extra pro Præter. 66. 3
Extra translate. 60. 2
Extra ordinem. *Per privilegio, ec.* 60. 2
Extra jocum. *Senza burle*. 60. 2
Extra modum. *Fuor di modo*. 60. 2
Extra) (intra. 60. 1
Extrinſecus) (intrinſecus. *Di fuori*. 61. 1

F.

Facile cum ſuperlativo. 62. 2
Facile pro ſine controverſia. *Senza dubbio alcuno*. 72. 1
Fere, & Ferme imminuunt nonnihil. 63. 1
Fere, & Ferme pro plerumque. *Per ordinario*. 63. 3
Fere, & Ferme, pro Quaſi. 63. 4
Fere interdum videtur aliquid addere. 63. 2

For-

Forſitan, & Fortaſſe in anteoccupatione. 64. 4
Forſitan, Fortaſſe, Fortaſſis non recte ad interrogandum adhibentur, ſed An, an vero, aut aliquid ejuſmodi. 64. 5
Forte, idem quod Caſu. *A ſorte.* 64. 1
Fortaſſe, fortaſſis, forſitan. *Forſe.* 64. 1
Forte uſurpandum, cum antecedit Si, niſi, ne. 64. 2
Forte, & fortaſſe quomodo differant. 64. 1

H

HAc, illac. *Per qua, per là.* 70. 1
Hactenus ex Hac, & Tenus quid ſignificet. 65. 1
Hactenus ut, quoad, quod. 65. 3
Hactenus non uſurpatur, cum Uſque ad hoc tempus ſignificatur. 65. 4
Hactenus per translationem. 64. 2
Haud, idem, quod Non. 66. 1
Haud ſcio an pro Fortaſſe. 66. 3
Haudquaquam. 66. 2
Haud paulo pro multo. 66. 4
Haud ſane. *Non per certo.* 66. 2
Heus tu expoſtulantis. *O là.* 67. 1
Hiccine, &c. 70. 4
Hic, vel Hic jam pro Nunc. *Or, Qui ora.* 68. 2
Hic adverbium. 68. 1
Hic pro, Cum ita ſe res habeat. *Così ſtando la coſa.* 68. 1
Hic, & Hic tum pro Tunc. *Allora.* 68. 3
Hinc, & illinc pro Hinc inde. *Quinci, e quindi; di qua, e di là.* 69. 3
Hic etiam indignantis. 68. 5
Hinc proprie de loco, ad alia transfertur. *Di qui.* 69. 1. 2

Hinc,

Hinc, & hinc Poeticum eſt. 69. 4
Hoc quia, pro Eo quia, cum intercedit comparativum. 68. 7
Hoc quo, pro Tanto quanto, vel pro Eo quo. 68. 6
Hoc quod pro Eo quod, cum intercedit comparativum. 68. 7
Huc per metaphoram. *Qua*. 70. 3
Huc illuc. *Qua, e là*. 70. 2
Huccine indignationi ſervit, vel admirationi, cum interrogamus. *A queſto termine. Infin qui*. 70. 3

I

JAm a, Jam ab præterito tempori juncta. 71. 3
Jam ante, jam antea. 71. 8
Jam, & Jam vero tranſitioni ſerviunt. 71. 1
Jam cum. 71. 4
Jamdudum, & Jampridem longius ſpatium deſignant, quam Dudum, & Pridem. *Già è gran tempo. Gran tempo fa*. 71. 12
Jam diu quando præſenti tempori jungatur. 71. 10.
Jam diu eſt quod, non dicitur. 71. 10
Jam diu, ad præſens tempus, & præteritum. 71. 10
Iam jam. 71. 15
Jam nunc, quod Barbari dicunt, Ex nunc. *Infin da ora. Da queſto punto*. 71. 5
Jam inde a, vel ab pro Inde uſque. 71. 13
Jam porro tranſitioni ſervit. 71. 2
Jam tandem eſt Nunc tandem. *Or finalmente*. 71. 14
Jam tum pro Jam ex eo tempore. *Fin dallora*. 71. 6

Jam

Jam tum ad tempus præteritum refertur. *Infin d' allora.* 71. 9
Jam diu fere ad præteritum tempus refertur. *Gia è gran tempo che.* 71. 9
Jam tum cum. *Infin quando.* 71. 7
Jam uſque, idem quod jam inde. *Fin da quel tempo.* 71. 14
Id indeclinabilis particula. 84. 9
Id ætatis ut. *In tal età.* 84. 7
Id ætatis, pro Ea ætate, tum ad ſenes, tum ad pueros, vel adoleſcentulos. 84. 6
Idcirco idem eſt, quod Ideo. 72. 1
Idcirco ut, idcirco ne. *Però, per queſto.* 72. 2
Idcirco quod, & interdum Idcirco quia, tum præcedit, tum ſubſequitur. 72. 1
Identidem eſt Sæpius per intervalla. *Di quando in quando. Speſſo ſpeſſo.* 75. 1
Idem repetitum. 74. 4
Idem cum, barbarum eſt. 74. 2
Idem ac, atque, &, ut. 74. 1
Idem qui, quæ, quod. 74. 3
Ideo ut, ideo ne. 73. 2
Ideo eandem vim, quam idcirco, & eoſdem uſus habet. 73. 1
Id temporis, pro Id tempus, vel Eo tempore. 84. 8
Illico eſt Statim. *Subito.* 76. 1
Illico, quaſi in loco, ideſt, In eodem loco. 76. 2
In, ad tempus refertur. 77. 1
In, diſtributioni ſerviens. 77. 5
In capita. *Per teſta.* 77. 5
In vulgus pro Vulgo. 77. 7
In univerſum. 77. 8
In tempore, idem, ac Opportune. 77. 9
In integro. 77. 13

In medio pro Adeſt in præſentia. 77. 14
In medio pro Notum eſt. 77. 15
Inde unde, & ad locum, & ad alia per tranſlationem accommodatur. *Di là d'onde, d' indi d' onde*. 78. 3
Inde pro Deinde. 78. 1
Inde ad tempus relatum. 78. 2
Indidem, Ex eodem loco. *Dall' iſteſſo luogo*. 78. 4
In diem vivere. *Alla giornata*. 77. 3
In dies, & in ſingulos dies idem ſignificant. 77. 2. quomodo differant. ib.
In dies magis. *Ogni di più. Tuttavia più*. 77. 2
Infra) (ſupra.) *Sotto, ſopra*. 80. 1
Infra pro Poſt. *Dopo*. 80. 3
Infra ſe judicare, ducere, arbitrari. 80. 2
In hanc, in eam, in eandem ſententiam. 77. 11
Inibi eſt In eodem loco. 79. 1
In manu tenere. 77. 17
In manibus habere. *Tener ſicuro*. 77. 19
In manus ſumere. 77. 16
In manibus eſſe multa ſignificat per tranſlationem. 77. 18
In modum quot uſus habeat. 77. 10
In modios ſingulos. 77. 6
In militem. 77. 5
In orbem pro Per vices. *In circolo*. 77. 20
In paucos dies, In multos menſes. 77. 8
In poſterum, in perpetuum. 77. 4
In primis eſt quaſi Inter primos. 143. 13
In primis pro primum. 143. 14
In ſpeciem. *In apparenza*. 77. 12
Intelligere eſt, apud poetas, & hiſt. 90. 7
Intelligere licet, apud orat. pro Intelligere eſt. 90. 7
In-

Interea, quoad. 81. 5
Interea dum. *Mentre che.* 81. 3. 4
Interea ſæpe quidem abſolute ponitur: frequentius tamen, quam interim, aſſumit Dum. 81. 3
Interim fere abſolute ponitur, aliquando Dum adſciſcit. 81. 2
Interim, & interea vim habent eandem. 81. 1
Interrogatio non recte fit per Forſan, Forſitan, & fortaſſe, ſed per An, aut Ne, aut aliquid ejuſmodi. 64. 5
Intra, quando uſurpandum. 82. 3
Intra legem, ideſt Intra fines legis. *Dentro ai termini della legge.* 82. 5
Intra, motum ad locum interdum declarat. 82. 2.
Intra per translationem. 82. 5
Intra) (extra. 82. 1
Intra ſæpe ſtatum in loco declarat. 82. 1
Intra pro Citra. 82. 4
Intra ad tempus accommodatur. 82. 6
Intra modum. *Moderatamente.* 82. 5
Intro, Intus caſum non admittunt. 82. 3
Ipſe. 83. 1
Ipſe pro Omnino. 83. 2
Is pro Hic, vel Ille. 84. 1
Is poſt pronomen Qui. 84. 2
Is quaſi pro is ut ſi. 84. 5
Is qui pro Talis qualis. 84. 3
Iſthæc pro Iſta. 85. 4
Iſte contemnentis. *Coſtui.* 85. 2
Iſte, *Coteſto*, ad ſecundam perſonam pertinet, ut Hic ad primam. 85. 1
Iſtiuſmodi pro Tale. 85. 3
Iſtuc pro Iſtud. *Coteſto.* 85. 4
Is ut, is qui pro Talis ut. 84. 4

Ita pro Itaque, vel pro Atque ita. 86. 2
Ita pro Certe. 86. 11
Ita ut ſi, pro Adeo ut ſi. 86. 4
Ita quemadmodum, vel Quomodo. 86. 6
Ita ne, ita ut ne, Ita ut non. 86. 8
Iaa etiam, ſi. *Con tutto che*. 86. 7
Ita ut pro Adeo ut. 86. 4
Ita jurantis. 86. 3
Ita ſi pro Hac conditione ſi. *Con queſto, ec.* 86. 7.
Ita ne? ita ne vero? indignantis. 86. 9
Ita quaſi. 86. 5
Ita pro Adeo. *Talmente*. 86. 1
Item quam, item quemadmodum raro uſurpantur. 87. 3
Item ut, item uti, item atque. 87. 2
Item pro Ita. 87. 4
Item eſt Similiter. 87. 1
Item pro Iterum rarum. 87. 6
Iterum, tertio. 88. 3
Iterum, ac ſæpius. *Due, e più volte*. 88. 4
Iterum pro Secundo. 88. 1
Iterum, ac tertio. *Due, e tre volte*. 88. 3
Iterum, ac tertium. *La ſeconda, e la terza volta*. 88. 3
Itidem eſt Similiter, ideſt, Eodem modo. 87. 7
Itidem &, Itidem ut. 87. 8
Juxta eſt Apud. 89. 1
Juxta pro Æque apud hiſtoricos. 89. 2. 3
Juxta ac ſi Ciceronianum eſt. *Come ſe*. 89. 6
Juxta cum apud Hiſtoricos, & poetas pro Æque ac. 89. 7
Juxta ac, juxta atque apud hiſtoricos. 89. 4
Juxta pro Secundum, vel Poſt, hiſtoricum eſt. 89. 8

Labo-

L

LAborare ex capite, oculis, pedibus. *Stat male del capo, ec.* 59. 4
Licet pro Etiamſi. 90. 5
Licet pro Etſi rarum eſt. 90. 1. 2
Licet per te, Per illum, &c. 90. 4
Licet abſolute conceſſioni ſervit. 90. 3
Licet cum infinito pro Poſſumus. 90. 6
Longe multumque. *Di gran lunga.* 91. 4
Longe pro Valde. 91. 3
Longe aliter atque, &c. *Molto diverſamente da quello, ec.* 91. 5
Longe gentium. *In paeſi lontani.* 91. 1
Longe eſt Procul. *Di lontano, ec.* 91. 1
Longe, pro Multo. 91. 5
Longe, lateque. *Per ogni verſo.* 91. 2

M

MAgis, ac magis. 94. 5
Magis ſi. 92. 4
Magis magiſque. 92. 5
Magis, cum Minus comparatum. 92. 6
Magis fere ad comparationem pertinet, Plus vero ad magnitudinem, contrarium habet Minus. 90. 2
Magis quàm. 92. 2
Magis pro Plus non temere uſurpandum. 92. 2
Magis abſolute poſitum. 92. 3
Magno opere. *Inſtantemente.* 93. 1
Magno opere pro Multum, aut Valde. 93. 1
Major quidam. 159. 4
Male narras. 94. 5. *Mi dai una mala nuova.*
Male ſit. 94. 4

Male audire. *Aver mal nome.* 94. 3
Male multare. 94. 2
Male accipere. *Trattar male.* 94. 1
Malum interjectio. 94. 6
Maxime iteratum. 92. 7
Maxime in reſponſionibus. 92. 13
Maximopere. 93. 3
Me ipſe. 83. 1
Metuo ne. 102. 1
Minime vero. 201. 2
Minime non penitus negat. 95. 8
Minime omnium. 95. 10
Minime gentium. 95. 11
Minime pro Non. 95. 9
Minimum cum Maxime comparatum. 95. 12
Minimum pro eo quod minus latine dicitur
Ut minimum. *Almeno.* 95. 14
Minimum cum Plurimum comparatum. 95. 13
Minus in numerando. 95. 2
Minus, ac minus. 95. 6
Minus longe abſum. 145. 7
Minus, pro Parum. 95. 1
Minus pro Non. 95 3
Minus quam, apud oratores. 95. 4
Minus ac, Minus atque, apud Poetas. 95. 4
Mire parum uſitatum, pro quo Mirifice uſurpatur. 96. 1
Minus, minuſque. 95. 5
Mirum ad nomen magis accedit. 96. 2
Mirum quam, Mirum quantum. 96. 4
Mirum unde. 96. 5
Mirum ſi, Mirum ni. 96. 3
Modo interdum pro Nunc. 97. 2
Modo, nunc, mox quomodo differant. 98. 1.
Modo non eſt idem, quod Nunc, ſed aliquanto ante. 97. 1. *Poco fa avanti.*

Modo pro Tantummodo, vel Dummodo. *Pur che*. 97. 4 6
Modo cum, & Modo ubi. *Orchè, ec.* 97. 7
Modo, ut. 97. 6
Modo ubi. 97. 7
Modo ne. 97. 6
Modo, mox, nunc, quid inter ſe differant. 98. 1
Modo quum. 97. 7
Modo, modo, pro Nunc, nunc, vel Alias, alias. *Or, ec.* 97. 2
Modo, cum. 97. 7
Modo, interdum eſt Dummodo. 97. 6
Mox, eſt Paulo poſt. *Subito, adeſſo adeſſo, or ora.* 98. 1
Mox ad tempus præteritum relatum. 98. 2
Mox, modo, nunc, quid differant inter ſe. 98. 1. 98. 1
Multo. 99. 1
Multo poſt, multo ante, multo aliter. 99. 2
Multo ſecus, longe ſecus. 173. 5

N

NÆ ſine pronomine Cicero non uſurpat. 101. 2
Næ graviter affirmantis pro Vero fere pronomini præponitur. 101. 1
Næ, a Plauto, ac Terentio etiam ſine pronomine. 101. 2
Nam ſubjectum interrogationi. 100. 3
Nam, in enumeratione poſtremo loco. 100. 2
Nam, & Namque in anteoccupatione. 100. 1
Nam ſubjicitur in interrogatione. 100. 3
Nam, in enumeratione. 100. 2

Ne pro Ut non. 102. 5
Ne fortaſſe, &c. vitioſa cenſentur. 64. 3
Ne prohibentis, Cicero non libenter uſurpat. 102. 12
Ne interdum ſubjicitur, Ut præponitur. 102. 6
Ne ſupplicantis, aut deteſtantis. 102. 14
Ne prohibentis cum conjunctivo. 102. 11
Ne prohibentis cum imperativo. 102. 11
Ne dicam, eſt correctio ante quam dicatur. *Per non dire.* 102. 15
Ne, & Neve conjunguntur interdum. 102. 8
Ne uſurpandum pro Ut non. 102. 5
Ne cum Quidem ita conjungitur, ut ſemper verbum aliquod interponatur. 102. 23
Ne cum Vereor, Timeo, Metuo. 102. 1
Ne dum, cum ſubjicitur, præcedit Nequidem. 102. 22
Ne dum, ſubjici non ſolet, niſi cum antecedit negatio. 102. 17. 20
Nedum uſurpatur ab hiſtoricis, etiamſi negatio non præcedat. 102. 18
Nedum, raro uſurpatur in principio pro Non dicam, aut Non modo. *Non che.* 102. 19
Nedum, plerumque ſubjicitur, & ſervit parti deteriori. 102. 16
Ne multa, & Ne multis brevitatis nota. 102. 10. *Per non far più parole.*
Ne cum, Nec ne, vel cum, An non. 103. 3
Nemo alius. 106. 4
Nemo unus. 106. 5
Nemo non, nemo neque, nemo ne quidem. 106. 6
Nemo niſi. 106. 2
Nemo præter. 106. 3
Nemo quin, Nemo qui non. 106. 1
Nempe, approbantis in reſponſione. 107. 3 *Sì per certo.*

Nempe

Nempe idem fere, ac Certe, aut Scilicet. 107. 1
Nempe pro Numquid. 107. 2
Nempe interrogationi ſubjectum vim habet amplificandi. 107. 4
Nempe, pro Ideſt raro uſurpatur, ſed ejus loco Nimirum, aut Videlicet. 107. 5
Ne quidem, pro Nec quidem. 102. 20
Ne longe abeam. *Per non ir lontano.* 91. 1
Ne conjunctio enclitica. 103. 1
Ne encliticæ ſæpe ſubjicitur An. 103. 2
Ne vivam, jurantis. 102. 13
Ne enclitica ſi præcedat, non ſubjicitur Aut, ſed An. 103. 4
Ne encliticæ ſæpe additur Nec ne, vel An non. 103. 3
Ne enclitica tum interrogationi ſervit, tum dubitationi. 103. 1
Nec autem. 104. 8
Nec pro Non. 104. 1
Nec pro Ne quidem. 104. 11
Nec, & Neque cum Et. 104. 4
Nec, & Neque ſæpe iterantur, etiamſi antecedat negatio. 104. 2
Nec, & Neque Sed aſſumunt. 104. 5
Nec dum, neque dum. 104. 6
Nec dum, & Neque dum eſt, quod inſulſe dicitur, Et nondum. 104. 6
Nec enim, neque enim pro Non enim. 104. 7
Nec quidem. 102. 20
Nec vero, neque vero graviter negant. 104. 9
Nec vero, neque vero ſæpe ſerviunt anteoccupationi. 104. 10
Nequaquam, & Neutiquam vehementius negant. *In modo niuno, per conto niuno.* 105. 1

Neque autem. 104. 1
Neque nec. 104. 3
Neque vero, nec vero ſerviunt anteoccupationi. 105. 10
Neque, & Nec ſæpe iterantur, etiamſi antecedat negatio. 104. 4
Ne quidem, cum Ne dum, vel Non modo. 102. 22
Neque enim, pro Non enim. 51. 2
Neſcio, haud ſcio, &c. pro Si requirunt, An, &c. 175. 3
Neu factum ex Neve, fuga poſtremæ litteræ. 102. 7
Neu interdum iteratur. 102. 9
Neve, neve. 102. 9
Neve, & neu. 102. 7
Ni pro Niſi. 111. 11
Nihil pro Non. 108. 1
Nihil aliud adverb. 108. 2
Nihil aliud niſi uſitatiſſimum. 108. 5
Nihil antiquius. 108. 19
Nihil cur. 108. 16
Nihil eſt unde; Nihil eſt quo. 108. 12
Nihil eſt quod. 157. 32. 108. 7
Nihil nec, nihil neque. 108. 8
Nihilominus. 108. 22
Nihil potius. 108. 19
Nihil præterquam. 108. 3
Nihil quicquam. 108. 10
Nihil quin. 108. 14
Nihil quamobrem non. 108. 15
Nihil præter, nihil præterquam. 108. 3
Nihil quod non. 108. 14
Nihil quo minus. 108. 15
Nihil quamobrem. 108. 16
Nihil quare. 108. 16
Nihil ſupra. 184. 11

Nihil,

Nihil, cum locis, & perſonis eleganter comparatur. 108. 18
Nihil ne quidem vim habet negandi. 108. 13
Nihil tanti eſt pro Non expedit. 192. 26. *Non mette conto*.
Nihil tanti eſt, ut, vel Quo. 192. 27
Nihil unum. 108. 11
Nihilo ſemper cum comparativo. 108. 20
Nihilo magis. 108. 21
Nihilominus. 108. 21
Nihilominus pro Tamen uſitatum non eſt. 108. 22
Nihilominus tamen, non temere uſurpandum. 108. 23
Nihilominus tamen; nihilo tamen ſecius. 108. 23
Nimio plus, ſignificantius quam Nimium. 110. 3
Nimirum ex Ni, & Mirum pro Mirum ni. 109. 1
Nimirum eſt Certe, vel Videlicet, vel Scilicet. 109. 1
Nimium pro Nimis. 110. 1
Nimium quantum eſt Mirum quantum. 110. 2
Niſi proprie eſt Si non. 111. 1
Niſi pro Dumtaxat. 111. 2
Niſi non. 111. 8
Niſi fortaſſe, &c. vitioſa ſunt. 64. 3
Niſi, non uſurpatur cum ſequitur At, Certe, &c. ſed Si non, vel Si minus. 175. 12
Niſi forte, niſi vero in principio ironiæ ſerviunt. *Se già*. 111. 10
Niſi pro Præter, vel Præterquam. 111. 3
Niſi quis, niſi ſi quis, niſi aliquis. 111. 7
Niſi quod. 111. 4
Niſi ſi pro Niſi. 111. 6

Niſi pro Veruntamen. 111. 3
Niſi ut, niſi ne. 111. 5
Noli, & Cave, apud Cic. pro Ne. 102. 12
Non, &c. etiam. 112. 3
Non at. 112. 1
Non dicam, ſed. 112. 4
Non dico, ſed. 112. 4
Nondum. 113. 1
Non item. 87. 5
Non metuo ne. 102. 2
Non metuo, ne non. 102. 4
Non niſi, &c. 111. 8
Non modo, ſed vix, ſed etiam, verum etiam. 112. 11
Non modo non, ſed etiam, verum etiam, idem eſt, quod Tantum abeſt, ut. 112. 14
Non modo, interdum cum ſubjicitur, præcedit Ne quidem. 102. 22
Non modo pro Non dico aſſumit Sed ne quidem. 112. 16
Non modo pro Non ſolum. 97. 8
Non modo non, ſed ne quidem pro Tantum abeſt. 112. 17
Non modo, pro, Non modo non, non temere uſurpandum: interdum tamen uſurpatur apud Cicer. 112. 18
Non modo, poſtpoſitum pro Nedum. 112. 19
Non che.
Non modo, poſtpoſitum pro Ne dicam. 112. 20
Non nemo idem eſt, ac Quidam. 106. 7
Non nihil. 108. 9
Non nullus pro Quidam. 114. 7
Nonnunquam pro Interdum. 117. 5
Non poſſum quin, non poſſum facere quin. 112. 22

Non

Non plus quam, comparationem continet ſubobſcuram. 133. 5
Non quidem, &c. ſed certe. 112. 2
Non quin, &c. 112. 5
Non quin, ſed quia. 112. 6
Non quin, ſed quod. 112. 6
Non quod cum Sed. 112. 7
Non quo, ſed tamen. 112. 8
Non quo, verum quia. 112. 9
Non quo, ſed quod. 112. 9
Non quo, ſed quia. 112. 9
Non quo, ſed. 112. 8
Non quo pro Non quod. 112. 7
Non quo pro Non quod, cum Sed. 162. 8
Non quo, ſed tamen: non quo, ſed ut. 162. 9
Non ſatis occurrit, &c. 171. 4
Non, ſed. 112. 1
Non, ſed tamen. 112. 2
Non ſecus ac, non ſecus atque, quomodo uſurpentur. 173. 4
Non ſi, idcirco. 112. 10
Non ſi, propterea. 112. 10
Non ſicut, ſed ut. 177. 9
Non ſolum, ſed etiam, ſed quoque, verum etiam. 112. 12
Non ſolum poſtpoſitum. 112. 21
Non tam propter, quam propter. 186. 11
Non tam ut. 186. 9
Non tam quia, quam quia; Non tam quod, quam quod. 196. 12
Non tam cauſa, quam ut, vel Quia. 186. 10
Non temere eſt. *Non ſenza cauſa*. 194 2
Non tantum. 112. 13
Non tantum, pro non ſolum. 192. 20
Non vereor ne. 102. 2
Non vereor ne non. 102. 4

Non vereor, ne, hoc eſt, nolim, ſed non timeo. 102. 2
Non vereor ne non, eſt, Velim, ſed non timeo. 102. 4
Non, verum. 112. 1
Non ut, ſed ut ne. 209. 25
Non ut ne, ut ne. 209. 26
Non ut, ſed, non ut, ſed ut; non ut, ſed quaſi. 209. 21
Nullibi. 118. 4
Nullus, quaſi, Non ullus, de rebus omnibus dicitur; Nemo, de hominibus tantum. 114. 1
Nullus niſi. 114. 4
Nullus pro Non. 114. 2
Nullus, quin, qui non, in quo. 114. 5
Nullus pro, Nullius momenti. 114. 3
Nullus extra, præter. 114. 4
Nullus unus. 114. 6
Num, cum interrogatione. 116. 1
Num ne. 116. 2
Numquid præterea, ad extremum urgentis eſt. 116. 6
Numquid pro Num. 116. 7
Num quando, pro Non aliquando. 116. 8
Num quis, Num quæ, quod, quid. 116. 3
Nunc tranſitioni ſervit. 115. 6
Nunc, pro Modo. 115. 3
Nunc cum, Nunc dum, Nunc quando. *Ora che*. 115. 1
Nunc jam. 115. 4
Nunc, Mox, modo, quid differant inter ſe. 98. 1
Nunc primum; nunc demum; nunc denique. 115. 7
Nunc tum, Nunc olim. 115. 2
Nunc vero, poſt Si. 115. 5

Nunquam dum. 117. 1
Nunquam ni, vel niſi. 117. 2
Nunquam, quin. 117. 3
Nunquam ſed. 117. 4
Numquid nam, vehementius interrogat. 116. 5
Numquid vis, diſcedentis. *Mi vuoi comandar niente?* 116. 4
Numquid Romam vis? *Vuoi tu niente per Roma?* 116. 4
Nuſquam, eſt Nullo in loco. *In luogo niuno.* 118. 1
Nuſquam alibi. 118. 3
Nuſquam, niſi. 118. 2
Nuſpiam. 118. 4

O

O Admirantis, & prædicantis. 119
O, appellantis. 119. 1
O, dolentis. 119. 4
O, execrantis. 119. 8
O, exultantis, aut lætantis. 119. 5
O, implorantis. 119. 7
O, indignantis, ac deteſtantis. 119. 3
O. irridentis. 119. 9
O, optantis. 119. 6
Ob, ſignificat tum cauſam efficientem, tum finem. 120. 1
Ob pro Ante. 120. 2
Ob pro Propter. 120. 1
Olim cum. 121. 2
Olim nunc, Olim tum. 121. 2
Omnino, ab Omnis dictum ſæpe refertur ad numerum. *In tutto.* 123. 1
Omnino, cum; Aut certe; &c. 123. 3

Omni-

Omnino, cum Omnis. 123. 8
Omnino, pro Nimirum. *In fatti.* 123. 6
Omnino, cum Non, Nihil, Vix, Numquam, & Nuſquam. 123. 5
Omnino, pro Prorſus. *Del tutto.* 123. 2
Omnino, pro Tandem. *In fine.* 123. 7
Omnino, pro Ullo modo. 123. 4
Omnis abundat. 122. 5
Omnis quicunque. 122. 6
Omnis, pro Quicunque. 122. 2
Omnis, pro Totus. 122. 1
Omnis, per traductionem iteratum. 122. 3. 4

P

Par cum. 124. 4
Par eſt Æqualis, & abſolute ponitur. 124. 1
Per, cum refertur ad ætatem, vel tempus, niſi addatur. Ætate, Annis, &c. non dicitur, ſed Æqualis. 124. 2
Par ac; par atque; par &. 124. 4
Par atque unus. 124. 3
Par eſt, pro Æquum eſt. 124. 6
Pariter, eſt Æque. 125. 1
Pariter cum, pro Simul cum. 125. 4
Pariter ac ſi, pariter atque ut. 125. 3
Pariter ac, &, atque. 124. 5
Parum) (Multum, Nimium. 126. 1
Parum, & Paulum, non uſurpatur cum exiguum tempus ſignificatur, ſed Parumper, aut Pauliſper. 128. 5
Parum ne eſt, quod. 126. 3
Parum, pro Non ſatis. 126. 2
Parumper, ad tempus accommodatur. 128. 1
Parumper, dum. 128. 2
Paucis. 30. 2

Paucis

Paucis ante diebus, annis, menſibus. 20. 6
Paulifper, idem quod Parumper. *Un poco*. 128. 3
Paulifper dum. 128. 4
Paulo ante, & poſt. 127. 3
Paulo cum comparativis. 172. 2
Paulum, & Paulo. 127. 1
Per, ad modum ſæpe accommodatur. 129. 4
Per, ad perſonam relatum. 129. 1
Per concedentis. 129. 10
Per ad tempus relatum. 129. 3
Per ætatem, pro Ob ætatem. 129. 7
Per idem tempus. *Nell' iſteſſo tempo*. 129. 3
Per litteras, idem eſt, quod Litteris. *Con lettere, per lettere*. 129. 6
Per, obſecrantis. 129. 9
Per pro Propter. 129. 8
Per cauſam. *Con cauſa. Con preteſto*. 129. 5
Per poteſtatem. *Di potenza aſſoluta*. 129. 4
Per ſe, ſæpe eſt Sine alterius ope. 129. 2
Per ſe ipſi. 83. 1
Per ſimulationem. *Con finzione*. 129. 5
Per ſimulationem, Per ſpeciem, Per cauſam, idem fere ſignificant *Sotto preteſto, ec.* 129. 5
Per ſpeciem. *Con preteſto*. 129. 5
Per valetudinem. 129. 11
Perinde ac pro Perinde ac ſi. 130. 2
Perinde pro Valde. Perinde quam. Perinde quam ſi. Perinde tanquam. Perinde prout. 130. 6
Perinde pro, Æque, vel Ita. *Tanto, così, ec.* 130. 1
Perinde ac, ac ſi, atque ut. 130. 1
Perinde quaſi, eſt Perinde ac ſi. 130. 4
Perinde quaſi per ironiam. 130. 5. *Come ſe*.
Perinde ut, pro Prout. 130. 3
Plane pro Clare, & Aperte. 132. 1

Plane pro Certe, vel Sane. 132. 2 *Per certo*.
Plane pro Omnino. *In ogni modo*. 132. 3
Plus magis accedit ad nomen, quam Magis. 133. 1
Plus non temere pro Magis uſurpandum. 137. 1
Plus æquo. *Più del dovere*. 133. 1
Plus, pro Amplius. 133. 2
Plus quam, Plus quam quantum. 133. 3
Plus ſatis, plus millies. 133. 3
Pluſculum. 133. 6
Porro eſt Deinde, Poſtea. 134. 1
Porro, pro Autem. 134. 2
Porro, pro Ultra. 134. 3
Poſt, quando adverbium. 136. 1
Poſt adverbium, vel poſtponitur ablativo temporis, vel interponitur. 136. 2
Poſt, cum ablativo eſt adverbium. 136. 2
Poſt, cum participio præteriti. 135. 3
Poſt, vel ad uſurpatur, non Abhinc, cum tempus futurum ſignificatur. 1. 18
Poſt quando præpoſitio)(ante. 135. 1
Poſt ubi, poſt ut. 137. 4
Poſt, præpoſitio cum Quam. 135. 5
Poſt homines natos. Poſt hominum memoriam. *A memoria d' uomo, ec.* 135. 4
Poſterior. 143. 16
Poſterius pro Poſtea uſitatum, & ad tempus refertur. 138. 1
Poſtea, cum interrogatione. 137. 1
Poſthac, eſt in poſterum. 139. 1
Poſtquam, Poſteaquam, Poſtea vero, quam. 184. 2
Poſtquam, Poſteaquam, cum Illico, Extemplo, Repente. 137. 5
Poſtridie, quaſi Poſtero die. 142. 1
Poſtridie ejus diei. *Il giorno ſeguente*. 142. 3
Po-

Poſtridie idus, nonas, Kalendas. 142. 4
Poſtridie quam. *Il giorno dopo che*. 142. 2
Præ, eſt Ante. 140. 1
Præ in comparatione. 140. 2. *Riſpetto a*.
Præ pro propter. 140. 3
Præ ſe ferre. *Far moſtra, dare ad intendere*. 140. 1
Præ ut. 140. 4
Præter, pro Ante motum ad ſignificat. 141. 1
Præter, in exceptione. 141. 3
Præter, pro Extra. 141. 2
Præter modum. 141. 2
Præter ripam. 141. 1
Præter pro Supra. 141. 4
Præter pro Præterea. 141. 6
Præterea, ad perſonas quoque accommodatur. 141. 5
Præter quam, pro Niſi. 141. 7
Præter quam quod, pro Niſi quod. *Se non che*. 141. 8
Præter quam quod, pro Non modo. *Oltre che*. 141. 9
Pridie, quaſi Priore die. *Il giorno innanzi*. 142. 1
Pridie quam. *Un di prima che*. 142. 2
Pridie ejus diei. *Il giorno innanzi*. 142. 3
Pridie idus, Nonas, Kalendas 142. 4
Pridie, & Poſtridie cum accuſat. 142. 6
Primum, deinde, vel poſt. 143. 2
Primo ad tempus pertinet, non ad ordinem. 143. 11
Primo cum deinde, tum, poſt, poſtea. 143. 15
Primum cum Deinde, poſt, tum. 143. 2
Primum, deinde, cum, poſtremo, in quadripartita enumeratione. 143. 6

Pri-

Primum, tum, poſt, vel deinde, in triparti-
ta enumeratione. 143. 3
Primum, tum, deinde, poſt, tum, deinde, in longioribus. 143. 7
Primum abſolute poſitum. 143. 10
Primum, deinde, tum, ſeu poſtremo. 143. 4
Primum, deinde, ad extremum, vel rurſus, deinde, vel poſtea, vel aliquid ſimile. 143. 5
Primum, iterum. 143. 11
Primum, & primo, quid differant. 143. 1
Primum ad ordinem rerum pertinet, non ad tempus. 143. 1
Primum, interdum omittitur, & pro Poſtremo ſubjicitur Tum ad extremum. 143. 8
Primus, alter, tertius; primus, ſecundus, tertius. 143. 16
Prior, & poſterior. 143. 17
Pro, pro Ante. 144. 2
Pro) (Contra. 144. 1
Pro in comparatione. 144. 5
Pro portione. 144. 12
Pro, pro Vice, aut loco. *In cambio. In luogo.* 144. 4
Pro rata portione, pro rata parte. 144. 12
Pro tua prudentia, ſapientia, diligentia, &c. 144. 6
Pro, interjectio. 144. 17
Pro, ſæpe eſt idem, quod Si ſpectes. 144. 5
Pro, pro Ob, vel propter. 144. 16
Pro, pro In. 144. 3
Pro æde, pro Templis. 144. 2
Pro concione. 144. 3
Pro eo ac, pro eo ut. 144. 13
Pro eo abſolute. 144. 15
Pro opibus. 144. 8
Pro eo quod, pro eo quantum in compara-
tio-

tione. 143. 14
Pro tantis opibus. 144. 5
Pro meo, tuo, ſuo jure. 144. 7
Pro re, pro re nata. 144. 8
Pro, pro Secundum. 144. 6
Proinde, ſeu proin, ſeu Ideo, Quamobrem. 131. 1
Proinde pro Perinde forte mendoſe legitur. 131. 2
Pro nihilo habere, ducere, putare, eſſe. *Stimar per niente.* 104. 4
Pro mea, tua, ſua parte. 144. 9
Pro ſe quiſque. 144. 10
Pro ſua quiſque facultate. 144. 9
Pro ſuggeſtu. *Nel Pergamo.* 144. 3
Pro tempore. 144. 8
Pro virili parte. *Secondo le forze.* 144. 11
Prout. *Secondo che.* 144. 13
Prope, juxta. 145. 1
Prope (ſine caſu) procul. *Da vicino.* 145. 3
Prope adeſt ut, vel cum. 145. 6
Prope eſt ut. 145. 4
Prope pro Non procul cum ablativo. 145. 2
Prope eſt factum, ut. 145. 5. *Mancò poco che.*
Propius abſum. 145. 7
Propter, pro Prope ſine caſu. 146. 2
Propter, cauſa efficiens, vel finis. 146. 1
Propter Siciliam, viam, ædem, &c. *Appreſſo.* 146. 2
Propterea quod, propterea ut. 146. 5
Proxime, pro Maxime. 145. 17
Proxime, in ordine. 145. 20
Proxime, cum accuſativo. 145. 16
Proxime, pro Noviſſime, aut ultimo loco. 145. 18
Proxime ſuperior. 145. 19

Proxime atque. 145. 21
Proximus. 145. 8
Proximus a poſtremo. *Il penultimo*. 145. 9
Proximus, pro Inſequenti. *Il ſeguente*. 145. 13
Proximus, interdum refertur ad ordinem; 145. 14
Proximus, & ad præteritum tempus refertur, & ad futurum. 145. 13
Proximus a, vel poſt. *Il primo dopo. ec.* 145. 9
Proximus alicujus, qui cognatione illum proxime attingit. *Il parente più ſtretto*. 145. 15
Proximus fere cum dativo. 145. 8
Proximus pro Proxime antecedenti. 145. 10
Proximus ſuperior conjungitur interdum. 145. 11.
Proximus interdum conjungitur cum Superiore, & Inferiore. 145. 12.

Q

QUa, per quem locum. 147. 1
Qua, iteratum, pro Tum tum. 147. 1
Quacunque, per quencunque locum. 147. 2
Qualiſcunque. 148. 1
Qualiſcunque, talis. 148. 2
Quam dolentis. 149. 8
Quam pro Poſtquam. 149. 9
Quam primum. 149. 10
Quam, & tam cum ſuperlativis. 149. 13
Quam pro. 149. 15
Quam pro Quanto. 149. 19
Quam, admirantis. 149. 7
Quam in comparatione cum Quantum. 149. 16
Quam maxime. 92. 8
Quam mox, pro Quanto poſt. 98. 3
Quam optantis. 149. 6
Quam cum poſſum, & ſuperlativo. 149. 11

Quam

Quam qui maxime. *Quanto altri mai*. 92. 11
Quam quod. 149. 17
Quam quomodo. 149. 18
Quam cum ſuperlativo. 149. 5
Quam, tam. 149. 1
Quam, pro Valde, cum poſitivo, & interrogatione. 149. 4
Quam cum Volo, pro Quantum. 149. 14
Quam ut. 149. 17
Quandiu, Tandiu. 149. 2
Quando, proprie eſt, Quo tempore. 150. 1
Quando, & Quandoquidem pro Quoniam. 150. 2
Quam pridem. 149. 3
Quamquam abſolute. 151. 3
Quamquam ſed. 151. 1
Quamquam, tamen. 151. 1
Quamquam, ſed tamen, ſed certe, veruntamen. 151. 2.
Quantopere diſſolutum. 153. 9
Quantulumcumque apertius extenuat. 153. 6
Quantulum, & Quamtulumcumque. 153. 5
Quantùm abſolute. 153. 1
Quantùm, cum Tantundem. 153. 7
Quantum poſſum. 153. 4
Quantùm tantum, vel Tantundem. 153. 7
Quantum in me, in te, in ipſo eſt. *Per quanto ſta a me, ec.* 153. 2
Quantopere pro Quantum, vel Quam. 153. 8.
Quamvis, pro Quantumvis. 152. 3
Quamvis, pro Quamquam minime uſitatum. 152. 2
Quamvis pro, Etiam ſi, cum Tamen, Attamen, Certe. 152. 1
Quamvis, non tam ſignificat Quamquam, quam Etiamſi. 152. 1
Quaſi, pro Fere. 154. 4

Quaſi ita, vel ſic, pro Sicut; vel non ſecus ac. 154. 2
Quaſi, & Quaſi vero per ironiam. 154. 4
Quaſi, pro Fere, cum contrahitur numerus; apud Cicer. rarum. 154. 5
Quaſi ita. 154. 2
Quaſi, pro Tanquam, vel Sicut. 154. 1
Quatenus, pro Qua ex parte. 155. 3
Quatenus pro Quoniam. 155. 4
Quatenus, ad quem terminum) (Eatenus. 155. 1
Quatenus interdum ad tempus refertur. 155. 2
Quemadmodum, pro Quomodo. 156. 1
Quemadmodum poſt Ratio. 156. 3
Quemadmodum ſicut, vel Ita. 156. 2
Qui, quæ, quod, præponitur eleganter, & ſubjicitur Hic, vel Is. 157. 10
Qui, quæ, quod ſuis præpoſitionibus præpoſitum. 167. 39
Qui fere ſine interrogatione, ac dubitatione adhibetur. 157. 3
Qui pro Ut. 157. 6
Qui pro Utpote qui. 157. 12
Qui ſit, ut, &c. 157. 39. *Onde avviene, che, ec.*
Qui præponitur, Idem ſubjicitur. 157. 11
Qui pro Qualis. 157. 7
Qui ideſt pro Eo qui. 157. 4
Qui, pro Quomodo. 157. 40
Quicum, uſitatius, quam Quocum. 157. 38
Quia plerumque reſpicit Quare. 158. 1
Quicquid, cum Id, Idem, Id totum, Id omne. 157. 44
Quicquid cum genitivo. 157. 45
Quicumque, pro Quantuſcumque. 157. 43
Quicumque, pro Qualiſcumque. 157. 41 *Qualunque*.

Qui-

Quicumque, pro Quiſquis. *Chiunque*. 157. 42
Quid animi. 157. 14
Quid pro Cur. 157. 15
Quid eſt cauſæ, cur, &c. 41. 1. *Per che cauſa, ec.*
Quid enim. 157. 21
Quid eſt quod, cur, quamobrem. 157. 16 *Che accade, che ec.*
Quid dicam, pro Taceo. 157. 22
Quid hominis, Quid mulieris. 157. 13. *Che uomo mai?*
Quid ita? 86. 10
Quid loquar? in reticentia. 157. 22
Quid multa? 157. 23
Quid multis opus eſt? 157. 23. *Che accade far parole?*
Quidni? 157. 20
Quid plura? 157. 23
Quid quæris? 157. 23. *Che vuoi altro?*
Quid? Quid ſi? interrogantis. 157. 17. *Che diveſti ſe, ec.*
Quid quod. 157. 18
Quid rei. 157. 14
Quid quod, ſæpius iteratum. 157. 19
Quid verbis opus eſt? 157. 23
Quid tum? 197. 11
Quidam, certum hominem, aut rem declarat. 159. 1
Quidam per emphaſim. 159. 3
Quidem pro Saltem. 160. 4
Quidem certe, pro Saltem. 160. 5
Quidem profecto. 160. 7
Quidem cum propriis nominibus abſolute. 160. 9
Quidem, cum pronominibus abſolute. 160. 8
Quidem, aſſumit Sed tamen, Verumtamen. 4. 160. 3

Quin, cum Dubito, Prætermitto, Poſſum. 163. 16
Quia, cum Eo, Idcirco, Ideo, Propterea. 158. 2
Quin, cum interrogatione pro Cur non? 163. 14. *Perchè no?*
Quin etiam, pro Immo etiam. 163. 20. *Anzi di più.*
Quin immo. 163. 21
Quin, pro Quod non, vel Quo minus. 163. 15
Quin, pro Qui non, Quæ non, Quod non. 163. 19.
Quippe, per ironiam. 164. 2. *Ti ſo dire.*
Quippe, pro Quia. 164. 4
Quippe qui, quæ, quod, pro Utpote, &c. 164. 5
Quippe quod, quippe quia. 164. 7
Quippe, pro Certe, aut Videlicet. 164. 1 *Per certo, ec.*
Quippe, pro Utpote. 164. 3. *Come quello, ec.*
Quippe cum, pro Utpote cum. 164. 6
Quis pro Aliquis. 157. 8
Quis pro Aliquis ſine præcedente particula. 157. 9
Quis interrogationi, vel dubitationi ſervit. 157. 1
Quis interdum aſſumit, Qui. 157. 5
Quiſpiam, & Quiſquam quid differant. 161. 1. 2
Quiſquam unus. 161. 5
Quiſquam in comparatione. 161. 3
Quiſquam, cum interrogatione. 161. 4
Quiſquam, cum Si. 161. 6. *Se alcuno.*
Quiſque eſt Unuſquiſque. 165. 2. *Ciaſcuno.*
Quiſque, præponitur etiam pronomini. 165. 3

Quiſ-

Quiſque, cum duobus ſuperlativis. Item cum nunc. 165. 4
Quiſque cum uno tantum ſuperlativo. 165. 5
Quiſque cum nominibus pluralis numeri. 165. 9
Quiſque, poſtponitur pronomini, aut nomini. 165. 2
Quiſque fere non præponitur pronomini, Se, Suus, Qui, Tertius, ſed poſtponitur, &c. 165. 3
Quod ad hoc ſpectat, attinet, &c. 157. 25
Quiſquis, eſt Quicumque. 165. 1, *Qual ſi voglia.*
Quocum, inuſitatum non eſt. 157. 37
Quod ſi, tamen, tamen certe. 157. 37
Quo, abſolute cum comparativis. 162. 2
Quo eo, Quo hoc, pro Quanto tanto. 162. 1
Quo pro Quod. 162. 4
Quo loci. 162. 5
Quoad ejus. 162. 12
Quoad, refertur ad Quouſque. 162. 10
Quoad hoc, Quoad illud latine non dicitur. 162. 11
Quocirca, pro Quamobrem. 163. 13
Quo hoc, Quo eo, pro Tanto quanto. 162. 1
Quo, pro Ut, cum Idcirco. 162. 3
Quod, quo Quamobrem. 157. 27
Quod, cum adſciſcit Eo, pro Idcirco. 157. 25
Quod, pro Quantum. 157. 24
Quod ajunt. 157. 28
Quod reliquum eſt. *Quanto al reſto. Del reſto.* 170. 4
Quod, pro Quia. 157. 34
Quod, pro Quantum ad id, quod. 157. 26 *In quanto a quel, che, ec.*
Quod, conjunctio. 157. 30
Quod, conjunctio a multis verbis libenter ad-

adſciſcitur. 157. 31
Quod ſupereſt. 157. 29
Quod conjunctio ſubjicitur, præcedente, Hoc, Illud, Id, &c. 157. 30
Quod ſi, aſſumit Certe, vel Profecto. 157. 36
Quominus pro Quanto minus. 162. 7
Quo minus, pro Ne. 162. 6
Quomodo. 163. 1
Quomodo, admirantis uſitatum quidem, ſed minus, quam Ut. 163. 2. 3
Quomodo, Pro Ut, vel Sicut. 163. 4
Quomodo, Ita, vel, Sic. 163. 5
Quomodo nunc, pro Prout nunc. *Secondo, che ora.* 163. 6
Quomodocumque. *In qualunque modo.* 163. 7
Quoniam rei ſtatum declarat, & eſt idem, quod Si quidem. *Poichè, Giacchè.* 158. 1
Quoniam, pro Quia, minus uſitatum. 159. 3
Quoniam, frequentius in ſoluta oratione, quam Quando, vel Quandoquidem. 150. 3
Quoquo modo. 163. 8
Quoquoverſus, & Quoquoverſum. *Per ogni banda. Per ogni verſo.* 163. 9
Quorſum, ad quem finem. *A che effetto? Per che fine?* 158. 11
Quorſum, & Quorſus, pro Quo verſus. 158. 10
Quorſus, rarum, & redolet antiquitatem. 158. 12
Quot, ad quem numerum referatur. 166. 1
Quot, tot, vel Totidem. 165. 1
Quota eſt hora? *Quante ore ſono?* 166. 1
Quotannis. 166. 3
Quotidie. 168. 1
Quotidie magis, Quotidie plus. 168. 2
Quotidie, cum comparativis. 168. 3
Quotidie magis, magiſque. 168. 2

Quo-

Quoties, eſt, quod barbari dicunt Quot vicibus. *Quante volte*. 167. 1
Quoties, & Quotieſcumque. *Ogni volta che ec.* 167. 3
Quotieſcumque. 167. 2
Quotquot. 166. 2
Quotus, ad numerum ordinandi. 166. 1
Quotuſquiſque, quem numerum reſpiciat. 165. 7
Quouſque, ad locum, & ad tempus. 169. 1
Quouſque? quoad. 169. 1

R

RElinquitur, pro Reliquum eſt. 170. 3
Reliquum eſt, abſolute. 170. 2
Reliquum eſt, ne. 170. 1
Reliquum eſt, ut. 170. 1
Reſtat, ut. 170. 1

S

SAtis cum nominibus. 171. 1
Satis, abſolute. 171. 1
Satis cum verbis, & adverbiis. 171. 4
Satis, loco nominis neutrius. 171. 3
Satis ſigni, Satis temporis, &c. 171. 3
Satis, ſuperque. *D' avvantaggio*. 171. 5
Scilicet per ironiam. 172. 2. *So dire*.
Scilicet, pro Certe, Videlicet. *Per certo*. 172. 1
Sed hæc hactenus. *Ma queſto baſti*. 65. 2
Sed, neque ſed. 104. 5
Secundum, quid ſignificet. 174. 1
Secundum, pro Secundo loco. 174. 3
Secundum, pro Poſt. 174. 2
Secundum pro Ex præſcripto. 163. 4

Secus. 173. 1
Secus, ac ſi, atque, quam. 173. 3
Secus, pro Male. 173. 2
Semel, atque iterum. *Una, e due volte*. 88. 2.
Semel, aut iterum. *Una volta, o due*. 82. 2
Semel iterum. 88. 2
Semel, atque iterum, ac ſæpius. *Una, due, e più volte*. 88. 4
Seu, iteratum. 176. 4
Seu, cum Sive. 176. 5
Seu ſemel poſitum. 176. 6
Sermo bene longus. *Un ragionamento aſſai ben lungo*. 29. 2
Si cum Si minus, vel Si non. 175. 9
Siccine. 177. 11
Sicunde. 205. 3
Si, pro An, rarum, 174. 2
Si Diis placet, indignantis. 175. 22
Si pro Etiamſi. 175. 5
Si fortaſſe, vitioſum eſt. 64. 3
Si forte, niſi forte, ne forte, ſin forte. 64. 2
Si fortaſſis, forſitan, &c. vitioſa cenſentur. 64. 3
Si maxime concedentis. 175. 14
Si minus abſolute. 175. 8
Si minus, cum At, Tamen, Attamen, Certe, At certe. 175. 7
Si nihil aliud pro Si non aliud. *Se non altro*. 175. 15
Si modo, pro Si tamen. 97. 5. *Se pure*.
Si non, At, Attamen, &c. 175. 11
Si non pro Niſi. 175. 13
Si, pro Quandoquidem. 175. 1
Si quando, Ne quando, Num quando. 150. 4.
Si quæris. *Se lo vuoi ſapere*. 175. 15
Si quidem, pro Quandoquidem. 175. 19

Si quidem, pro Si tamen. 175. 20
Si quidem, pro enim. 175. 21
Si quiſquam. 175. 16
Si quiſquam, Profecto. 175. 16
Sic ne. 177. 4
Sic ſum, pro Ita factus ſum. 177. 6
Si, cum Tamen, vel Profecto, Vero, Certe. 175. 6
Sicut, abſolute. 177. 10
Sicut idem, pro Ita. 87. 4
Sic, ut ne quidem. 177. 4
Sic, ſecus. 177. 5
Sic, ut, Similitudinis. 177. 1
Sic, ut, pro Adeo, ut. 177. 3
Sic, ut ſi, ſic quaſi, ſic tamquam. 177. 2
Sicut ita, ſicut item, ſicut ſic. 177. 7
Sicut, minus frequenter uſurpatur, cum ſimilitudo ſignificatur, pro quo frequentius eſt, Ut. 177. 8
Similis cum genitivo, & dativo. 178. 1
Similis differt a Par. 178. 2
Similiter abſolute, pro Item, rarum eſt. 178. 5
Similis ac, atque ut, tamquam. 178. 1
Similiter ac, atque, ut. 178. 3
Similiter ut. 178. 4
Simul cum. 179. 2
Simul. 179. 1
Simul, pro Deinde, vel item. 179. 7
Simul, pro Simul ac. 179. 4
Simul ac, ſimul ac primum, ſimul atque, ſimul ut. 179. 5
Simul iteratum. 179. 3
Simul, quod, quia, ut, ut ne. 179. 8
Simul cum ſtatim, illico, continuo. 179. 6
Sin, pro Sed ſi. 175. 24
Sin autem, ſin minus, ſin aliter. 175. 25
Sin autem non præcedente ſi. 175. 26

Sine dubitatione, ſatius eſt dicere, quam Abſque dubitatione. 2. 1
Sine injuria, ſatius eſt dicere, quam abſque injuria. ibid.
Si non, pro Si minus, barbarum non eſt, ſi recte adhibeatur. 175. 10
Si, pronominibus poſtponitur. 175. 4
Siquidem pro Si. 175. 18
Si quid. 175. 23
Sive, bis, & ſæpius iteratum. 176. 2
Sive, ſemel poſitum. 176. 1
Sive, ſive non. 176. 3
Sodes, quaſi ſi audes, pro, Quæſo, vel ſi vis. 180. 1
Sub, ſupra. 182. 1
Sub pro circa. 182. 7
Sub metaphorice. 182. 8
Sub idem tempus. 182. 4
Sub aſpectum, ſub ſenſus cadere. 182. 6
Sub lucem, ſub noctem, ſub veſperas, ideſt, incipiente luce, &c. *Sul far del giorno, ſull' imbrunir del Cielo, ec.* 182. 3
Sub, pro Secundum, ideſt, ſtatim poſt. 182. 2
Subinde pro Identidem. 183. 1
Subinde pro Poſt, ſeu Deinde. 183. 2
Super pro Præter. 184. 5
Super, ſub, Subtus. 182. 2
Super, pro De. 184. 1
Superius dixi, &c. inuſitata ſunt. 184. 2
Supra pro Ante. 184. 8
Supra pro Præter. 184. 5
Supra ſine caſu. 184. 6
Supra, ſubtus, Infra. 184. 4
Supra dixi, ſupra ſcripſi. 184. 8
Supra quam. 184. 10
Subtus, idem ac Subter, ſed abſolute. 182. 10
Sub dio, ſub divo. *Al ſereno. Allo ſcoperto.* 182. 5

Subter, ſupra. 182. 9
Statim, a ſtando ſignificat illico. 181. 1. *Subito*.
Statim a, ſtatim poſt. 182. 4
Statim, ſimul ut, ſimul ac. 181. 3
Statim ut, ſatis uſitatum eſt; atque rarius. *Subito che*. 184. 1

T

Tale aliquid. 185. 4
Tale quiddam. 185. 4
Talis ac, Talis atque. 185. 2
Talis, abſolute. 185. 5
Talis qualis. 185. 3
Talis ut, Talis qui. 185. 1
Tam, abſolute, pro Adeo. 186. 8
Tandiu, abſolute. 186. 16
Tandiu dum, quoad. 186. 13
Tam multum, Tam valde. 186. 17
Tandiu, quandiu. 186. 14
Tam, quam. 186. 1
Tam quam, non uſurpatur, cum duo non tam comparantur, quam copulantur, &c. 185. 2
Tanquam in comparatione, & ſimilibus frequentius, quam Velut, apud Cicer. 190. 3
Tam, quam, cum diverſis verbis. 186. 3
Tam, quam, fere nominibus adhibentur, &c. 186. 5
Tam uti, ut ne, ut non. 186. 6
Tam, quam ſi. 186. 4
Tamquam ſimilitudinis adverbium. 190. 1
Tamquam, cum Sic, vel Ita. 190. 2
Tam qui. 186. 7
Tamen ſed, Tamen certe, Tamen ſed certe. 187. 2
Tamen, plerumque ſubjicitur; interdum præponitur. 187. 1

Tamen ne, interrogantis. 187. 4
Tamen in principio. 187. 3
Tametſi idem, quod Etſi, & adſciſcit Tamen. 188. 1
Tametſi, abſolute. 188. 2
Tandem aliquando, majoris explicationis gratia. *Pur una volta.* 15. 5
Tandem, inſtantis. 189. 1
Tanti eſt, pro Expedit. 192. 25. *Mette conto.*
Tantiſper, dum. 191. 2
Tantiſper. 191. 1
Tantopere, pro Tantum. 193. 1
Tantopere, quantopere, Tantopere, ut. 193. 2
Tantulus) (quantulus. *Tantino.* 192. 15
Tantulum, adverb. 192. 14
Tantum abeſt ut, ut maxime, ut minime, ut valde. 192. 1
Tantum abeſt ut, Tantum abeſt, ut vix, Ut etiam. 192. 16
Tantum adverb. & Tantummodo, pro Solum, &c. 192. 18
Temere dicitur, quod minus eleganter Caſu. 194. 1
Tantum, adverbium abſolute. 192. 11
Tantum dico, Video, Dicam. 192. 19
Tantum cum particula Cum pro vix. 192. 21
Tantum, quantum, cum verbis uſurpandum, niſi appareat comparatio. 192. 6
Tantum, quantum aliquando nominibus jungitur, ſed poetica licentia. 192. 7
Tantum non, pro Hoc ſolum defuit. *Non ci mancò niente.* 192. 22
Tantum, quantum, cum verbis. 192. 6
Tantum quantum, cum verbo uno, cum duobus, cum eodem iterato. 192. 6
Tantundem, nomen abſolute. *Altrettanto.* 192. 12

Tantum quod non. 192. 23
Tantum quod ſine negatione. 192. 24
Tantum ut, uti, uti ne. 192. 9
Tantum ut. 192. 8
Tantumdem, pro Tantum. 192. 8
Tantus, quantus. 192. 1
Tantus, quantus maximus. 192. 2
Tantum de numero. 192. 10
Tantus, & Tantum nomina abſolute. 192. 12
Tantus, & Tantum in epiphonemate. 192. 13
Tantus, ut. 192. 3
Tantus qui. 192. 4
Tantus qui pro Quantus. 192. 5
Tenere in manu. 77. 17
Timeo ne non. 102. 3
Tot, ad numerum, Tanti ad magnitudinem. 195. 3
Tot, quot, Tot, ut. 195. 1
Tot, ut. 195. 1
Tot abſolute. 195. 2
Totidem, abſolute. 195. 5
Totidem quot. 195. 4
Toties, abſolute. 196. 1
Toties, quoties. 196. 2
Trans Alpes uſque. 208. 3
Tum Cicer. libentius uſurpat, quam Tunc. 197. 2
Tum cum, Tum cum jam. 197. 4
Tum, pro Deinde. 197. 8
Tum denique, cum. 197. 5
Tum etiam. 40. 3
Tum geminatum. 197. 9
Tum iteratur poſt Cum, quia plura inter ſe comparantur. 40. 5
Tum maxime cum. 197. 5
Tum nunc. 197. 3
Tum, pro Tunc. 197. 1

Tum ſi, Tum denique, ſi, Tum demum ſi; 197. 6
Tum vero, Tum demum, Tum denique, abſolute. 197. 6

U

UBi, ibi. 198. 4
Ubi ad perſonas, & ad numerum pluralem. 198. 2
Ubi, pro In quo, vel In qua. 198. 1
Ubi nam, Ubi nám gentium, vim habet augendi. 198. 13
Ubi primum, cum Tum, Illico. 198. 11
Ubi, pro Poſtquam. 198. 5
Ubi cum Quamprimum, Illico, Subito, Extemplo. 198. 9
Ubi cum Statim, Continuo. 198. 7
Ubi terrarum. 198. 3
Ubi, cum Tum, Tum demum, Tum denique. 198. 6
Ubi, tunc vero. 198. 8
Ubivis, Ubivis gentium, Ubicumque, Ubicunque gentium, Ubi ubi. 198. 14
Vel, ſæpius iteratum. 199. 3
Vel, pro Etiam. 199. 7
Vel, pro Etiam affirmando dumtaxat. 198. 10
Vel maxime, Vel optime. 199. 9
Vel maxime, idem pene quod Quammaxime. 92. 9
Vel optime. 199. 9
Velim ſcire, pro Si, requirit An, Utrum, Numquid, niſi præcedat negatio. 175. 3
Vel minimum) (Vel plurimum. 95. 12
Vel, vel, disjunctive. 199. 2
Vel, vel, pro Tum, tum. 199. 1
Vel pro Præ ſertim. 199. 4

Vel quod, indignantis. 199. 3
Vel cum ſuperlativo. 199. 8
Vel pro Saltem. 199. 6
Velut ſic, Velut ita. 200. 2
Velut ſi. 200. 5
Velut pro Sicut. 200. 1
Velut in comparationibus, & ſimilitudinibus minus frequens apud Cic. 200. 3
Velut, pro Exempli cauſa. 200. 4
Vereor, ut non, ſed fere Non redundat. 209. 2
Vereor, ut non, uſurpandum non videtur. 209. 2
Vereor ne. 103. 1
Vereor ne non. 103. 3
Vereor, ut. 209. 1
Vereor ne non, idem quod Vereor ut. 102. 3.
Vereor ne, eſt, Nolim, ſed metuo. 102. 1
Vero in reſponſionibus. 201. 1
Vero in principio. 201. 3
Vero ironice. 201. 4
Vero poſt Sed. 201. 5
Vero poſt Non. 201. 7
Verum pro Sed. 201. 8
Verum in reſponſionibus. 201. 9
Veruntamen. 201. 10
Verum enimvero. 201. 11
Victoria eſt in manibus. *Si tien ſicura*. 77. 18
Videre eſt, poeticum, vel hiſtoricum eſt. 90. 7
Videre licet, apud Cic. 90. 7
Ultra) (Citra, quid ſignificet. 203. 1
Ultra, abſolute. 203. 3
Ultra, quam. 203. 2
Ultro eleganter, quod Vulgo, Ulterius. 203. 4

Ultro

Ultro citroque pro Mutuo, & Inter ſe. 204. 4
Ultro, pro Inſuper. 204. 2
Ultro Citroque, pro Ultra citraque. 204. 3
Ultro polliceri, mittere, &c. 204. 1
Ultro quid ſit. 204. 1
Unde, indidem. 78. 5
Unde, pro Ex quo, Ex qua, Ex quibus. 205. 1
Unde ad perſonas, & ad alia accommodatur. 204. 1
Unde pro Quare. 205. 2
Undique de loco proprie. 205. 4
Undique, per translationem omni ex parte. 205. 5
Unus e multis, vel ex multis, e plebe, ex omnibus. 59. 6
Unus, aut alter, pro Unus, aut duo. 206. 2
Unus aliquis, pro Quiſpiam. 206. 8
Unus, alter, plures. 206. 5
Unus, & alter, pro Duo, vel pro Paucis; 206. 1
Unus ex omnibus, vel Inter omnes. 206. 13
Unus aliquis, Unus ullus, Unus quivis; 206. 7
Unus pro Solus. 206. 9
Unus, alter, tertius. 206. 4
Unus, alter, diſtributive. 206. 3
Unus atque Idem. 206. 6
Unus cum ſuperlativo. 206. 14
Unus omnium, unus totus. 206. 15
Unus de multis, unus de populo, unus de ſeptem. 42. 4
Unus ſolus. 206. 10
Unus pro Quidam. 216. 11
Uſpiam alicubi. 207. 2

Uſquam gentium. 207. 2
Uſque adeo ut, vel Uti. 208. 13
Uſque adeo, in epiphonemate. 208. 12
Uſque a, vel ab, quid ſignificet. 208. 1
Uſque ad, uſque in. 208. 2
Uſque ad Pridie, vel poſtridie. 142. 7
Uſque adeo, abſolute. 208. 16
Uſque adeo cum Quoad, vel Donec. 208. 14
Uſque adhuc. 206. 6
Uſque ad, dum. 208. 9
Uſquam pro Alio. 207. 3
Uſque eo abſolute pro Adeo. 208. 11
Uſque eo, donec. 208. 14
Uſque dum, uſque quoad, uſque donec. 108. 7
Uſque pro Aſſidue. *Continuamente*. 208. 4
Uſque eo dum, uſque eo quoad. 208. 8
Uſque eo ut, uſque eo ne. 208. 10
Uſque nunc, barbare dicitur, dicendum Etiam nunc, Etiam num. 57. 6
Uſquam, ullo in loco. 208. 2
Uſquequaque. 208. 17
Uſque tunc, barbarum eſt. 57. 7
dicendum, Etiam tum. ibid.
Vix cum, Vix dum, cum. 202. 4
Vix dum. 202. 2
Vix, aut Ne vix quidem. 202. 6
Vix, aut Nullo modo. 202. 6
Vix nedum. 202. 5
Vix quam vim habeat. 202. 1
Vix, ſed tamen. 202. 7
Vix cum Quin. 202. 2
Vix tandem. ibid.
Ut, admirantis, uſitatius quam Quomodo. 209. 17
Ut, cum Tamen, vel Certe. 209. 20
Utcumque. 209. 38

Utcunque pro Quomodocunque. 209. 38
Ut ita dicam. 209. 6
Ut verius dicam. 209. 7
Ut opinor. 209. 11
Ut ajunt, ut dicitur. 209. 12
Ut dico. 209. 13
Ut fit. 209. 14
Ut pro Ita ut. 209. 30
Ut pro Utinam. 209. 31
Ut maxime. 209. 34
Ut cum Maxime, ad tempus refertur, 208. 35
Uter. 210. 1
Uter iteratum. 210. 2
Uter cum Altero. 210. 3
Uter cum Uterque. 210. 4
Uter cum Ne, & An. 210. 3
Uterque. 210. 12
Uterque cum Neuter. 210. 14
Uterque cum Alter. 210. 13
Utervis, Utercumque, Uterlibet. 210. 16
Uterque iteratum. 210. 15
Ut, Ut ne. 200. 24
Ut interrogantis. 210. 18
Ut concedentis. 209. 19
Utinam, cum Certe, Profecto, Quidem, Utique. 211. 1
Utinam ne, Utinam non. 211. 2
Utique. 212. 1
Ut in malis. 209. 15
Ut item, pro Ita. 87. 4
Ut mirantis. 209. 17
Ut ne, pro Ne. 209. 22
Ut non pro Quin. 209. 23
Ut ne. 209. 24
Ut neve, vel Neu. 209. 5
Ut nihil ſupra. 185. 11

Ut

Ut nunc eſt, Ut nunc habet, Ut nunc fit. 209. 9
Ut primum cum Statim. 209. 33
Ut pro Poſtquam. 209. 29
Ut pro Quomodo, vel Sicut. 209. 8
Ut ut, pro Utcumque. 209. 27
Uti pro Utpote qui. 209. 16
Uti pro Ut cum Ita, vel Sic. 209. 37
Ut, ut cum Tamen, vel Certe. 209. 28
Ut nunc ſunt mores. 209. 8
Ut pro Si ſpectes. 209. 10
Ut, poſtpoſitum. 209. 10
Ut maxime. 209. 34
Ut quiſque. 209. 36
Ut cum Statim. 209. 32
Utrum, cum An, & An vero. 210. 6
Utrum ne, an. 210. 11
Utrum, cum Necne, vel An non. 210. 6
Utrum, pro Utrumvis. 210. 6
Utrum de pluribus. 210. 6
Utrum, ſuppreſſum. 210. 10

Biblioteca Nazionale V. E. III. NAPOLI

INDEX

Italicarum Vocum, & Obſervationum.

Prior numerus Capita; alter Capitum obſervationes demonſtrat.

A

Abbaſtanza. *Satis.* 171. 1

A bello ſtudio. *De induſtria.* 42. 10

A caſo. *Temere.* 194. 2

A caſo, a ſorte. *Forte.* 64. 1

Acciocchè. *Eo ut.* 53. 6

Acciocchè tu intenda poi. *Ut porro intelligas.* 134. 1

A che propoſito queſto? *Quorſum iſta?* 163. 11

Ad altri in un modo, ad altri in un' altro. *Aliis ſic, aliis ſecus.* 177. 5

Adeſſo sì. *Nunc enim vero.* 52. 4

Ad ogni due parole. *Alternis verbis.* 17. 3

Ad ogni tre parole. *Tertio quoque verbo.* 165. 2

Ad uſanza di ſervo. *Servilem in modum.* 77. 10

Ad uno chiunque ſi ſia. *Uni ulli.* 206. 7

Ad uſo di chi profetizza. *Vaticinantis in modum.* 77. 10

Affatto. *Omnino.* 123. 3. *Plane.* 132. 3

Affinchè. *Propterea ut.* 146. 5

A foggia pellegrina. *In peregrinum modum.* 57. 40

Agli altri no. *Cæteris non item.* 87. 5

A guſto mio. *Ex mea ſententia.* 59. 10

Ah no, ah non ſia mai. *Ah minime gentium.* 95. 11

Al

Al contrario. *Contra.* 39. 2
Al contrario di quel che biſognava. *Contra atque oporteret.* 39. 3
Alcun particolare. *Unus aliquis.* 206. 7
Alcuni pochi. *Unus, aut alter.* 206. 2
Al fine della gioſtra. *Sub equeſtris finem certaminis.* 182. 2
All'arrivare. *Sub adventum.* 182. 2
Alla giornata. *In diem.* 77. 4
Alla più lunga. *Ad ſummum.* 4. 14
Alla ſprovviſta. *Ex improviſo.* 59. 7
All' improvviſo. *De improviſo.* 42. 10. *Ex improviſo.* 59. 7
All'incontro. *Contra.* 39. 2
All' iſteſſo modo, che. *Item, quemadmodum.* 87. 5
Allora; In queſto. *Hic, Hic tum.* 68. 3
Allora che. *Tum quando.* 150. 1
Allora finalmente. *Tum demum.* 197. 7
Allora quando. *Tum cum.* 197. 4. & *tum denique, ſi.* 197. 6
Allora sì. *Tunc enim vero.* 52. 4. *Tunc vero.* 198. 8
Allor più che mai. *Tum maxime.* 197. 5
Allo ſcoperto, al ſereno. *Sub dio, Sub divo.* 182. 7
Almeno con uſura, ſe non altrimenti. *Si nullo alio pacto, vel fœnore.* 199. 6
Almeno io lo deſidero. *Cupio quidem certe.* 160. 5
Almeno in queſto tempo. *Hoc quidem tempore.* 160. 4
Almen per certo. *Tamen certe.* 157. 37
Al pari di quel che merita. *Perinde ac, &c.* 130. 1
Al più. *Ad ſummum.* 4. 14. *Ut maxime.* 209. 34

Al più cinque. *Ad ſummum quinque*. 4. 14
Alquante volte. *Aliquoties*. 15. 1
Alquanto ſopra al luogo, dove, ec. *Paulo ſupra quam*, &c. 184. 10
Al tempo degli ultimi cenſori. *Proximis cenſoribus*. 145. 11
Al tempo determinato. *Ad diem dictam*. 4. 13
Altrettante, quante. *Totidem, quot*. 195. 4
Altrettanto. *Alterum tantum*. 16. 5
Altrimenti. *Secus*. 173. 1
Altrimenti che biſogna. *Aliter ut oportet*. 12. 14
Altrimenti di quello, che io, ec. *Aliter, quam*, &c. 12. 13
Altro da quel ch' io ſon ora. *Alius atque*, &c. 12. 1
Altronde. *Aliunde*. 14. 4
Altrove. *Alibi*. 14. 2
A maraviglia. *Mirabilem in modum*. *Mirum in modum, mirandum in modum*. 77. 10
A memoria d'Uomo. *Poſt hominum memoriam*. 135. 4
A mio coſto. *De meo*. 42. 13
A modo, ad uſanza di ſervo. *Servilem in modum*. 77. 10
Ancora il Conſolato per mia fe. *Vel Conſulatus*. 199. 7
Ancor ſtai qui? *Etiam nunc*, &c. 57. 6
Ancorchè. *Etiamſi*. 57. 9. *Licet*. 90. 5
Ancorchè mi preghi. *Si*, &c. 175. 5
Ancorchè queſto non ſia coſì, nondimeno, ec. *Ut hoc non ſit*, &c. *Tamen*, &c. 209. 20
Ancor più? *Etiamne amplius?* 18. 3
Andar in volta; Andar per le mani. *In manibus eſſe*. 77. 18
Anzi d'avvantaggio. *Etiam*. 57. 1

Anzi dico; E io dico. *Atqui*. 27. 1
Anzi di più. *Quin; Quin etiam*. 163. 20
Anzi per dir meglio. *Atque adeo*. 5. 4
A paragone. *Ut*. 209. 10
A paragone di Capua. *Præ Capua*. 140. 2
A parola per parola. *Ad verbum*. 4. 4
Appena, ec. non che, ec. *Vix*, &c. *nedum*, &c. 202. 5
Appena, ma pure finalmente, ec. *Vix, ſed tamen*. 202. 7
Appena licenziata la brigata. *Vix dum cœtu dimiſſo*. 202. 3
Appena o piuttoſto in niun modo. *Vix, aut omnino non*. 202. 6
Appena una volta pure. *Vix tandem*. 202. 7
Appreſſo a Roma. *Ad Urbem*. 4. 7
Appreſſo a Sicilia. *Propter Siciliam*. 146. 2
Appunto, quando. *Commodum, cum*. 37. 2
Appunto, ti ſo dire. *Scilicet*. 172. 2
Appunto come i corſari, ec. *Item ut prædones*, &c. 87. 2
A proporzione. *Pro portione. Pro rata portione*. 144. 12
A propoſito. *Commodum*. 37. 1
A quel, che moſtreranno i principj. *Ut ſe initia dederint*. 209. 8
A quel, che paſſa al preſente. *Ut nunc eſt*, *Ut nunc habet*, *Ut nunc ſit*, 209. 9
Quomodo nunc, &c. 163. 6
A quel che s'uſa al preſente. *Ut nunc ſunt mores*. 209. 8
A queſto fine, acciocchè. *Ideo ut*. 73. 1
A queſto fine perchè non ec. *Ideo ne*, &c. 73. 2
A queſto modo. *Iſto modo*. 85. 2
A queſto modo? *Ita ne?* 86. 9
A queſto termine ſono ridotte le coſe? *Huccine*, &c. 70. 3

A riſ-

A riſpetto di quel che ſarà. *Præ ut futurum eſt.* 140. 4
Aſpetta qui alquanto, fin che, ec. *Parumper opperire hic, dum* &c. 128. 2
Aſſai bene barbati. *Bene barbati.* 29. 1
Aſſai ben letterato. *Satis eruditus.* 171. 2
A ſue ſpeſe. *De ſuo.* 42. 13
A ſuo potere. *Quantum poſſet.* 153. 4
A tal'ora che. *Id temporis ut.* 84. 8
A tempo, a propoſito. *Commodum.* 37. 1
A tradimento. *Per inſidias.* 129. 4
Atteſa sì gran potenza della Repubblica. *Pro tantis opibus.* 144. 5
Atteſochè, Poichè. *Quando, Quandoquidem.* 150. 2. *Si.* 175. 1
Atteſo i guai. *Ut in tantis malis*, &c. 209. 15
Atteſo quei tempi. *Ut temporibus illis.* 209. 10
Attorno. *Circa.* 35. 1
A' tuoi più ſtretti. *Tuis proximis.* 144. 15
Avanti di ſe. *Præ ſe.* 140. 1
Avanti gli occhi. *Præter oculos.* 141. 1
Avanti al tempio. *Pro æde.* 144. 2
Avea paura di non eſſere ſcoperto. *Metuebat ne*, &c. 102. 1
Avendo pigliato commiato da me. *Cum numquid vellem rogaſſet.* 116. 4
Avendo ragionato un pezzo tra di noi. *Multis verbis ultro citroque habitis.* 204. 4
Aver per le mani. *In manibus habere.* 77. 19
Aver per ſicuro. *Habere in manibus.* 77. 19
Averſi per le mani. *In manibus eſſe.* 77. 18
A vicenda. *Alternis. Cicero Viciſſim ſolet dicere.* 17. 5

B

BEn bene. Molto bene. *Etiam atque etiam*. 57. 4
Ben, ch' è altro mai? *Nunquid præterea?* 116. 6
Benchè. *Etſi, Quamquam*. 58. 2. 151. 3 *Tametſi*. 188. 2
Ben, che dicono i teſtimonj. *Teſtes quid ajunt*. 157. 17
Benchè quanto a me ec. 58. 2
Bene certamente. *Bene hercule*. 94. 5
Bene, o male. *Recte, ſecus ne*, &c. 173. 2
Bene, v' è qualche coſa di nuovo? *Num quidnam novi?* 116. 5
Ben meſchina, ec. ma però neceſſaria. *Miſera quidem*, &c. *ſed tamen* &c. 160. 3
Ben ſapere. *Enimvero*. 52. 2
Brevemente. *Brevi*. 30. 2
Buono. *Scilicet*. 172. 2
Burlando. *Per ludum, ac jocum*. 129. 4
Burli pur quanto vuole. *Quam velit jocetur*. 149. 14

C

CErtamente. *Vero*. 201. 1
Che accade, che ec. *Quid eſt cur*. 41. 2
Che accade più parole? *Quid verbis opus eſt?* 157. 23
Che allegrezza è coteſta? *Quid iſtuc gaudii eſt?* 157. 14
Che cagione hai di, ec. *Quid eſt cur* &c. 41. 2. *Quid eſt quod* &c. 157. 16
Che coſa hai tu da far con lei? *Quid cum illa tibi rei eſt?* 157. 14

Che così non foſſimo ſtati. *Quod utinam mi-nus fuiſſemus*. 157. 27
Che dico teſtimonio? *Teſtis autem?* 28. 2
Che diremo, che ec. *Quid quod* &c. 157. 19
Che direſti, ſe ec. *Quid ſi* &c. 157. 17
Che diſegno ſia il ſuo. *Quid ſui conſilii ſit*. 157. 4
Che domin' è, ec. *Quæ malum eſt*, &c. 94. 6
Che donna è queſta? *Quid mulieris*, &c. 157. 13
Che facciamo altro, che ec. *Quid agimus niſi*, &c. 111. 3
Che fai tu che non, ec. *Quin tu*, &c. 163. 14
Che hai tu da far con lei? *Quid cum illa tibi rei eſt*. 157. 14
Che mai è? *Quid omnino eſt?* 123. 7
Che non ſi può dir di più. *Ut nihil ſupra*. 184. 11
Che non ſi può far di più. *Ut nihil poſſit ultra*, &c. 203. 2
Che non taci? *Quin taces?* 163. 14
Che non tenete a voi una voce? *Quin continetis*, &c. 163. 14
Che non vi ſi poteva aggiungere coſa alcuna. *Ut nihil poſſet accedere*. 185. 1
Che pagherei! *Quam vellem!* 149. 6
Che più parole? *Quid multa?* 157. 23
Che più ſi può dire? *Quid multis opus?* 157. 23
Che qualunque altro de' paſſati. *Quam quiſquam ſuperiorum*. 161. 2
Che ragion ſi è, che, ec. *Quid eſt quamobrem*, &c. 157. 16
Che ſe. *Quòd ſi*. 157. 36
Che ſorta mai? *Quod genus tandem*, &c. 189. 1
Che ſtai a far, che non te ne vieni qua volando? *Quin tu huc advolas?* 163. 14
Che voglio inferir per queſto? *Quorſum hæc ſpectat oratio?* 163. 11

Che uomo. *Qui vir.* 157. 5
Che uomo egli ſia. *Quid hominis ſit.* 157. 13
Che uomo ſei tu? *Quid hominis es?* 157. 13
Che vuoi altro? *Quid quæris?* 157. 23
Che vuoi tu dir per queſto? *Quorſus iſtuc?* 163. 11
Che vuol dir che, ec. *Quid eſt, quod* &c. 157. 16
Chiamilo Oratore, ch' io me ne contento. *Per me licet appellet* &c. 90. 4
Chi di qua, chi di là. *Alius ex alia parte.* 12. 6
Chi qua, chi là. *Alius alio.* 12. 6
Chi ſia quegli, che ſi dice aver fraudato, e quale la perſona, che ſi dica eſſere ſtata fraudata. *Quis quem fraudaſſe dicatur.* 157. 2
Chiunque. *Quicunque.* 165. 1
Ciaſcuno. *Quiſque.* 165. 2
Ciaſcun' anno. *Quotannis.* 166. 3
Ciaſcun per la ſua parte. *Pro ſe quiſque.* 144. 10
Cinquecento anni fa. *Ab hinc annos quingentos.* 1. 17
Cinque fra tutti. *Quinque omnino.* 123. 1
Col più valoroſo uomo, che ſia. *Cum fortiſſimo viro.* 206. 14
Come, come ſe. *Quaſi.* 154. 1
Come accade ordinariamente. *Ut fit.* 209. 14
Come a perſona dotta. *Quippe homini erudito.* 164. 3
Come a quello che ec. *Ut* &c. 209. 3
Come ch' io aveſſi, ec. del tempo, vi ſo dire, appena n' ebbi abbaſtanza, *Ut*, &c. *Temporis quidem certe*, &c. 160. 5
Come ci ſarà coſa certa. *Simul quid erit certi.* 179. 4
Come dico. *Ut dico.* 209. 13
Come di queſto. *Velut hoc* &c. 200. 4

Come io ebbi ricevute le tue, ſubito, ec. *Simul ut*, &c. *Statim*, &c. 179. 6
Come io feci jeri. *Velut heſterna die*. 200. 1
Come io mi partii. *Ut* &c. 209. 29
Come madre. *Quaſi parens*. 154. 1
Com' è la coſa in ſe. *Perinde ut eſt reapſe*. 130. 1
Come mi pare. *Ut opinor*. 209. 11
Come non è facile la virtù. *Quam non eſt*, &c. 149. 7
Come pazzo, ch' egli era. *Ut erat furioſus*. 209. 16
Come può eſſere, ch' io ec. *Qui fit ut ego*, &c. 157. 40
Come può ſtare il dire, ec. *Qui convenit dicere*, &c. ibid.
Come quegli, che. *Quippe qui*, &c. 164. 5
Come quegli, che deſiderava. *Qui cuperet*. 157. 12
Come quegli, che ſei fecero. *Ut es*, &c. 209. 16
Come ſe. *Quaſi*. 154. 1. e 2. *Perinde ac ſi*. 130. 2. *Perinde quaſi*. 130. 5. *Ut ſi*. 177. 2
Come ſe mi foſſe fratello. *Non ſecus ac ſi*, &c. 89. 6
Come ſe n' accorſe. *Simul atque ſenſit*. 179. 5
Come ſia avvenuta. *Quemadmodum ceciderit*. 156. 1
Come ſtanno inſieme queſte coſe? *Qui convenit?* 157. 40
Come tu avrai tempo. *Ubi erit otium*. 198. 9
Come venne, ec. incontinente. *Ubi venit*, &c. *ſtatim*. 198. 7
Come una coſa tira l' altra. *Ut aliud ex alio*. 12. 8
Come una volta. *Ubi ſemel*. 198. 5
Cominciò a ſpinger innanzi l' armento. *Agere porro armentum occœpit*. 134. 3

Compitamente. *Satis ſuperque.* 171. 5
Comunemente. *In vulgus.* 77. 7
Comunque. *Quomodocumque, Quoquomodo.* 163. 7
Comunque ſi ſia. *Ut ut eſt.* 209. 27
Comunque ſtiano queſte coſe. *Ut ut hæc ſunt.* 209. 28
Con buona grazia mia. *Per me.* 129. 16
Con certi argomenti di queſta ſorta. *Talibus quibuſdam argumentis.* 185. 4
Con finzione. *Per ſimulationem.* 129. 5
Conforme alla coſa. *Pro re.* 144. 8
Conforme alla natura. *E natura.* 59. 8
Conforme all' occaſione, che veniſſe. *Pro re nata.* 144. 8
Conforme all'occorrenza. *Pro tempore.* 154. 8
Conforme al numero. *Pro numero.* 144. 6
Con iſcuſa. *Per cauſam.* 129. 5
Con la maggior brevità, ch' io ho potuto. *Quam breviſſime potui.* 149. 11
Con lettere. *Per litteras.* 129. 6
Con lo ſcritto in mano. *De ſcripto.* 42. 12
Con piena autorità; con ogni ragione. *Pro meo, tuo, ſuo jure.* 144. 7
Con preteſto. *Per ſpeciem. Per cauſam.* 129. 5
Con queſto patto, che, ec. *Hac conditione dum,* &c. 46. 9
Con queſto, ſe; talmente ſe. *Ita, ſi.* 86. 7
Conſeguentemente. *Deinceps.* 43. 3. *Secundum ea.* 174. 2
Con ſomma vergogna. *Per ſummum dedecus.* 129. 4
Continuamente. *Continenter.* 38. 3. *Uſque.* 208. 4
Con tanta iſtanza, che, ec. *Sic* &c. *Ut* &c. 177. 3
Contra a quel, che ec. *Contra quam, contra ac, contra atque.* 39. 3

Contra ragione. *Per injuriam*. 129. 4
Con tua comodità. *Quod commodo tuo fiat*. 157. 24.
Con tutto che. *Ita ſi*. 86. 8
Con tutto ciò. *Tamen ne*. 187. 4
Coſa, che permetta la natura. *Quod per naturam fas ſit*. 129. 10
Così ancora. *Item*. 87. 4
Così che, in guiſa che. *Ut*, &c. 209. 30
Così come io l'intendo. *Perinde atque*,&c. 130. 1
Così Dio m'ajuti. *Ita me Dii ament. Ita mihi Deos propitios eſſe velim*. 86. 3
Così è. *Ita*. 86. 11
Così eh? Così ſi fa eh? *Ita ne? Ita ne vero?* 86. 9
Così i diſarmati, come gli armati. *Inermes juxta, atque* &c. 89. 4
Così inquanto ai Butrozj, come quanto a Bruto. *Qua de Buthrotiis, qua de Bruto*. 147. 1
Così mal creato, che ec. *Tum inurbanus, ut* &c. 186. 6
Così poi. *Sic porro*. 134. 1
Così ti ama, come ſe ec. *Tam te diligit, quam ſi*, &c. 186. 4
Così toſto, come aveſſe dato, ec. ſubito ſe n' andrebbe. *Simul ac* &c. *ſtatim* &c. 181. 3
Coſtui. *Iſte*. 85. 2
Coteſte voſtre, ec. *Iſta veſtra*, &c. 85. 1
Coteſto è un precipitarſi. *Iſtuc quidem* &c. 25. 5
Credi tu forſe? *Credisne*? 64. 7
Creſce alla giornata. *In dies creſcit*. 77. 2

D

D'Accordo. *De compacto*. 42. 10
Da che il Mondo è Mondo. *Poſt homines natos*. 135. 4

Da

Da chi l' ha imparato. *Unde* &c. 205. 1
Da dieci anni in qua. *Intra decem annos*. 82. 6
Da gran tempo in qua, gran tempo fa. *Diu* 45. 2
Da mio Padre. *De Parente meo*. 42. 8
Dal Capitano in fuori. *Extra Ducem*. 60. 3
Dal Collegio in fuori. *Extra collegium*. 60. 3
Dalla ſtrada. *De via*. 42. 2
Dall' iſteſſo paeſe d' Ameria. *Indidem Ameria*. 78. 4
D' allora in qua, che, ec. *Ut*, &c. 209. 29
Dal medeſimo luogo. *Indidem*. 78. 4
Dal principio del Mondo in qua. *Poſt homines natos*. 135. 4
Dallo ſtretto di Gibilterra in qua. *Intra Oceani oſtium*. 82. 4
Da Lucullo in poi. *Præter Lucullum*. 141. 3
Dammi. *Cedo mihi*. 32. 1
D' anno in anno. *In annos ſingulos*. 77. 1
Da ogni banda. *Undique*. 205. 4
Da ora avanti. *Poſthac*. 139. 1
Da ora innanzi. Da ora in poi. *Ex hoc tempore*. 59. 16
Dappoi. *Poſt*. 143. 12
Dappoi, che. *Poſteaquam*. 137. 2
Dappoi ch' io mi partii. *Ut*, &c. 219. 29
Da principio ec. Dappoi ec. *Primo* &c. *Deinde* &c. 143. 12
Dà qua la mano. *Cedo manum*. 32. 1
Da qualche banda. *Alicunde*. 14. 3
Da quel dì, da quel tempo in qua. *Ex eo die*, &c. 59. 12
Da queſto, ſe non da altro. *Vel ex hoc*. 199. 4
Da queſto tempo in poi. 59. 16
Dare ad intendere. *Præ ſe ferre*. 140. 1
Da ſe, e per cauſa ſua. *Per ſe, & propter ſe*. 146. 1

Da ſe, e per ſe ſteſſa. *Per ſe, & propter ſe.* 192. 2. & 146. 1
Da ſe, ſenza ch' io apriſſi bocca. *Ultro.* 204. 1
Da ſe ſteſſi. *Per ſe ipſi.* 83. 1
Da ſe ſteſſo conoſciuto. *Per ſe cognitus.* 129. 2
Da vicino. *Prope.* 145. 3
D' avvantaggio. *Etiam.* 57. 1. *Ultro.* 204. 2
D' avvantaggio. *Satis ſuperque.* 171. 5
Del certo è della. *Plane ea eſt.* 132. 2
Del come. *Quomodo.* 163. 1
Della gente baſſa. *De plebe.* 42. 4
Dell' iſteſſo corpo delle leggi. *De ipſo jure.* 42. 5
Del pari. *Æque.* 10. 1. *Pariter.* 125. 4
Del pubblico. *Ab ærario.* 1. 3
Del noſtro. *De noſtro.* 42. 13
Del reſto. *Cæterum.* 31. 1
Del tutto. *Plane.* 132. 3
Del tutto, ovvero in gran parte. *Omnino, aut magna ex parte.* 123. 3
De' noſtri. *De noſtris hominibus.* 42. 4
Del voſtro. *A vobis.* 1. 2
Dentro a' termini della legge. *Intra legem.* 82. 5
Dentro ai termini del fiume. *Citra flumen.* 36. 1
Dentro ai termini della ſtanchezza. *Citra fatigationem.* 36. 2
Dentro lo ſpazio di dieci anni. *Intra decem annos.* 92. 6
De' ſuoi. *E ſuis.* 59. 5
Dianzi. *Modo.* 97. 1
Di botto. *Statim.* 191. 1
Dice, che tornino di poi. *Jubet poſterius, &c.* 138. 1
Dice di sì. *Quippe inquit.* 164. 1
Dico quanto più alto poſſo. *Quam maxima poſſum voce dico.* 149. 11

Di comun parere. *De communi ſententia*; 42. 9
Di cuore. *Ex animo*. 59. 9
Di freſco. *Proxime*. 145. 1
Di fuora via. *Extrinſecus*. 61. 1
Di fuori. *Extrinſecus*. 61. 1
Di giorno in giorno. *In ſingulos dies*. 77. 2
Di gran lunga. *Longe*. 91. 3
Di gran lunga più di tutti. *Longe omnium*, &c. 91. 5
Di grazia. *Sodes*. 180. 1
Di là dalla Villa. *Ultra villam*. 203. 1
Di là dall' Etiopia. *Ultra Æthiopiam*. 203. 1
Dimandò a Pompeo. *De Pompejo quæſivit*. 42. 1
Dimando, sì, o no. *Quæro ne* &c. *Nec ne*; 103. 3
Di mano in mano. *Deinceps*. 43. 2
Dimmi, hai tu mai veduto Dio? *Deum ipſum num ne vidiſti*? 116. 2
Di modo che. *Ita ut*. 86. 8
Dinanzi agli occhi. *Ob oculos*. 120. 2
Di naſcoſto. *Ex occulto*. 59. 7
Dinne uno. *Cedo unum*. 32. 3
Di notte. *De nocte*. 42. 3
Di nuovo, di bel nuovo. *De integro*. 42. 11
Di porto. Per la vettura di porto. *Pro vecturâ*. 144. 16
Di potenza aſſoluta. *Per poteſtatem*. 129. 4
Di qua a dieci mila anni. *Ad decem millia annorum*. 1. 18
Di qua all' India. *Hinc in Indiam*. 69. 1
Di qua dal monte. *Intra montem*. 82. 2
Di qua dal Reno. *Citra Rhenum*. 36. 1
Di qua da Roma. *Hinc Roma*. 69. 1
Di qua, e di là. *Hinc*, & *illinc*. 63. 3. & 4
Di qualunque ſorta. *Qualiſcunque*. 148. 1

Di quando in quando. *Ex intervallo*. 59. 14 *Identidem*. 75. 1. *Subinde*. 183. 1
Di quel de' Compagni. *A ſociis*. 1. 3
Di queſta ſorta. *Tale aliquid, tale quiddam, tale quid, tale quicquam*. 185. 4
Di Servo. *E Servo*. 59. 17
Di ſimil tenore. *In eam ſententiam*. 77. 11
Di ſu. *Cedo*. 32. 2
Di ſubito. *Ex improviſo*. 59. 7
Di ſu, com' andò poi? *Cedo, quid poſtea?* 137. 1
Di tal'età. *Id ætatis*. 84. 6
Di viſta. *De facie*. 42. 8
Di volta in volta. *Identidem*. 75. 1
D'ogni cento uno. *Centeſimus quiſque, Unus e centum*. 166. 8
D'ogni dieci uno. *Decimus quiſque, Unus e decem*. 165. 8
D'ogni intorno. *Undique*. 205. 4
D'ogni quanti uno? *Quotuſquiſque?* 165. 7
Domanderà alcuno. *Quæret quiſpiam*. 161. 1
Dopo. *Infra*. 80. 3
Dopo Dio. *Secundum Deum*. 174. 3
Dopo gli Dei nel primo luogo. *Proxime, & ſecundum Deos*. 145. 30
Dopo il Conſolato. *Ex conſulatu*. 59. 16
Dopo la voce. *Secundum vocem*. 174. 3
Dopo pranzo. *De prandio*. 42. 3
Dopo te. *Secundum te*. 174. 5
Dove mai. *Ubinam, & Ubinam gentium*. 198. 14
Dove ſi voglia. *Ubiubi, Ubivis, ubivis gentium, Ubicumque, ubicumque gentium*. 198. 14
Dove vanno a parare queſte coſe? *Quorſum hæc?* 163. 10
Dove veniſſe a dare. *Quorſum, &c.* 163. 10
Dovunque camminiamo. *Quacumque*. 147. 2

Dovunque ſi trovano. *Ubicumque ſunt*. 198. 14
Dubito ſe tu ſii ec. o pure ec. *Dubito ſis ne &c. an &c.* 175. 3
Due cenſori per Città. *Bini cenſores in ſingulas civitates*. 77. 5
Due dicono, ec. *Dicit unus, & alter*. 206. 1
Due, e tre volte. *Iterum, ac tertio*. 88. 3
Due, e più volte. *Iterum, ac ſæpius*. 88. 4
D' una certa ſorta. *Cujuſdam modi*. 159. 5
D' una ſola pietra prezioſa. *Ex una gemma prægrandi*. 59. 3
D' una ſomma così benevolenza, come ancora prudenza. *Summa tum benevolentia, tum etiam prudentia*. 197. 10
D' un modo sì fatto. *Cujuſdam modi*. 159. 5
D' un piede in circa. *Quaſi pedalis*. 154. 4
Dunque ſia mai? *Hoccine credibile eſt?* 70. 4
Dunque ſei tu deſſo? *Ergo ipſuſne es?* 55. 1.

E

E A dire il vero, non era già egli. *Nec vero &c.* 104. 9
E ancora mi guardi? *At etiam me aſpicis?* 57. 2
Ebbi da fare, che non gli metteſſero le mani addoſſo. *Nihil ægrius &c. quam ut &c.* 9. 2
E' ben vero, che ec. *Quamquam ille dicebat &c.* 151. 3
Eccetto una. *Præter unam*. 141. 3
Ecci coſa di queſte? *Numquid horum? &c.* 116. 3.
Ecci mai altro? *Numquid præterea?* 116. 6
Ecco. *Ecce*. 49. 1
Ecco per qual cagione ec. *En cur, &c.* 49. 4
Ecco poi ſubitamente. *Ecce autem repente*. 49. 2

Eccoti ſubitamente. *Ecce ſubito.* 49. 1
E che madre? *At quæ mater?* 24. 7
E' coſa di maraviglia. *Mirari licet.* 90. 6
E così. *Ita.* 86. 3
E così mentre. *Ergo Dum.* 55. 22
Ed anzi. O anzi. *Aut vero.* 201. 6
Ed ecco. *Ecce autem.* 49. 2
E' forſe poco che ec. *Parum ne eſt, quod* &c. 126. 3
E' giuſto. *Par eſt.* 124. 6
Egli è ben grande, ma pure, ec. *Eſt magnum quidem, veruntamen* &c. 160. 3
Egli è pur in te. *Certe quidem in te eſt.* 33. 4
E' gran tempo, che. *Jamdiu*, &c. 71. 10
Egualmente. *Similiter.* 178. 5
E' il dovere. *Par eſt.* 124. 6
E in vero. *Et vero.* 56. 3
E' maraviglia ch' io non canti. *Mirum, ni cantem.* 96. 6
E non ad altri. *Præterea nemini.* 141. 5
E perchè? *Quid enim?* 157. 21. *Quid ita?* 86. 10
E poi. *Porro autem.* 134. 1
E poi? *Quid tum poſtea?* 197. 11
E poi. Indignantis. *Et.* 56. 2
E poi a tal' ora, che ec. 84. 8. *Et quidem id temporis, ut* &c. 84. 8
E poi ſi lamenta. *Is mihi etiam queritur*; 57. 2
E' poſſibile? *Etiamne?* 57. 5. & 70. 3. Pure. *Atqui*. 27. 3. *Tamen.* 187. 3
E queſto di più. *Etiam hoc amplius.* 18. 3
Era una medeſima notte. *Una atque eadem nox erat.* 206. 6
Eſſendo che, Poichè, Atteſo che. 175. 1
Eſſer rovinato affatto. *Plane periiſſe.* 132. 3
E' vicino a farſi paleſe. *Prope adeſt, ut fiat palam.* 145. 6

Evvi alcuno? *Ecquis eſt?* 50. 1
Evvi alcuno mai che tema? *Quiſquam timet?* 161. 3
E vi ſarà chi dubiti? *Et quiſquam dubitabit?* 161. 3
E' un cervello così fatto. *Sic eſt ingenium.* 177. 6
Eziandio, ancora. *Vel.* 199. 7

F

FAcciano pure. *Faciant licet.* 90. 3
Faccia per me. *Sit a me.* 1. 4
Facendo teſtimonianza. *Pro teſtimonio.* 144. 3
Far moſtra. *Pra ſe ferre.* 140. 1
Farſi appreſſo. *Prope accedere.* 145. 3
Fa una buona ſgridata. *Male accipit verbis.* 94. 1
Fin ad ora. *Etiam nunc.* 57. 6
Fin all'ora. *Etiam tum.* 57. 7
Fin al termine, che ec. *Uſque eo, quoad &c.* 208. 8
Finchè. *Donec.* 46. 1
Fin d'allora. *Jam tum.* 71. 6
Fin dal mare. *Uſque a mari.* 208. 1
Fin da ora. *Jam nunc.* 71. 5
Fin da principio. *Jam a principio.* 71. 3
Fin da quando ec. *Jam tum, cum &c.* 71. 7
Fin da quel tempo, che, ec. *Jam ab illo tempore, cum.* 71. 3
Fin da' tempi. *Jam uſque a temporibus.* 71. 14
Fino alla metà. *Ad dimidias.* 4. 4
Fino a quanto? *Quatenus?* 155. 2
Fino a queſto termine. *Eatenus.* 48. 1
Fino a queſto termine, che non &c. *Uſque eo, ne &c.* 208. 10
Fin qui, ſinora. *Adhuc.* 6. 1
Fin tanto che. *Eatenus quoad.* 48. 1

Uſque eo, dum. 208. 8
Forſe, *Forte, Fortaſſe.* 64. 1
Fra i ſuoi, de' ſuoi. *Ex ſuis.* 59. 5
Fra quali genti ſi ritruova? *Ubi gentium, &c.* 198. 3
Frattanto che. *Interim dum.* 81. 11
Interea dum. 16. 3
Frattanto ch' egli eſca fuori. *Tantiſper dum* &c. 191. 2
Fra tutti cinque. *Quinque omnino.* 123. 1
Fuor della porta, e della ſoglia. *Extra oſtium, limenque.* 60. 1
Fuor del ſuo volere. *Præter voluntatem.* 141. 2
Fuor di modo. *Præter modum.* 141. 2
Fuor di quella, ec. *Extra* &c. *pro Præter.* 60. 3
Fuor d'ogni credenza. *Suprà quam cuique credibile eſt.* 184. 10

G

Giacchè. *Siquidem.* 175. 19
Già già; Già quaſi. *Jam jam.* 71. 16
Già ormai ſono sbrigato. *Nunc jam ſum expeditus.* 115. 4
Già un gran pezzo. *Jamdudum.* 71. 12
Giuridicamente. *Pro meo jure.* 144. 7
Giuſta ſcuſa di non trovarti ec. *Juſta excuſatio, quominus* &c. 162. 6
Gli mandai a dire. *Miſi qui diceret.* 157. 3
Godo d'averti interroto. *Gaudeo, quod* &c. 157. 31
Gran lode per mia fe. *Egregiam vero laudem,* &c. 201. 4
Gran tempo è, che ec. *Jam diu* &c. 71. 9
Gran tempo fa. *Diu.* 45. 2

Ha

H

HA fatto qualche danno. *Quidpiam nocuit.* 161. 1
Hai udito mai? *Num aliquando* &c. 15. 3
Ha paura che non ec. *Veretur ne*, &c. 209. 1
Ho detto, Ho ſcritto di ſopra. *Ante, vel Supra dixi, Supra ſcripſi.* 148. 8

I

I Cui termini non può paſſare. 203. 1
Ignorante affatto. *Omnino omnis eruditionis expers.* 123. 8
Il Cielo immediatamente inferiore. *Proxime inferior orbis.* 145. 12
Il giorno avanti. *Pridie.* 142. 1., & 3
Il giorno prima di morire. *Pridie quam exceſſit e vita.* 142. 2
Il giorno ſeguente. *Poſtridie.* 142. 1
Il maggior ciarlone del mondo. *Unus omnium loquaciſſimus.* 206. 15
Il maggior diſparere che poſſa eſſere. *Quanta maxima poteſt eſſe diſſenſio.* 192. 2
Il più che poſſiamo. *Quam maxime poſſumus.* 149. 11
Il più dotto Uomo del mondo. *Quam doctiſſimus.* 149. 5
Il più meſchin, che vi foſſe. *Vel tenuiſſimus.* 199. 7
Il più ritirato, il più freſco, il più ameno luogo del mondo. *Nihil quietius, nihil alſius, nihil amœnius.* 108. 18
Il più valoroſo uomo che ſia. *Unus fortiſſimus vir.* 206. 14
Il qual non abbia veduto. *Quin viderit.* 163. 19

Il

Il volgo è così fatto. *Sic eſt vulgus*. 177. 6
Immediatamente dopo, ec. *Proximus poſt*, &c. 145. 9
Immediatamente prima, ec. *Proximus ante*, &c. ibid.
In alcun boſco. *In ſolitudine uſpiam*. 207. 1
In apparenza. *In ſpeciem*. 77. 12
In breve. *Brevi*. 30. 1
In cambio di cento mila. *Pro centum millibus*. 144. 4
In caſa di quel Senatore. *Ad Senatorem illum*. 4. 7
In che luogo vuoi tu ſtare a tavola? *Quotus*; &c. 166. 4
In che modo. *Quemadmodum*. 156. 1
In che parte foſſe per riuſcire. *Quorſum* &c. 163. 10
In ciaſcuna occorrenza. *Ut quidque accidiſſet*. 209. 36.
In circa. *Circiter*. 35. 3
In circolo. *In orbem*. 77. 20
In comparazione de' tempi noſtri. *Ut apud nos*. 209. 10
Incontanente. *Continuo*. 38. 1
In fatti. *Enimvero*. 52. 5. *Omnino*. 123. 2. & 6
In favor, in utile della Repubblica. *E Repub.* 59. 18.
Infeliciſſima per certo. *Miſerrima omnino*. 123. 6
In fin a domani. *Secundum hunc diem*. 174. 2
In fin ad ora. *Etiam nunc*. 57. 6
In fin all' ultimo fiato. *Uſque ad extremum ſpiritum*. 208. 2
In fin a tanto che. *Uſque dum*, *Uſque eo*. 46. 10.
In fin da. *Jam inde a*, *vel ab*. 71. 13
In fin d'allora. *Jam tum*. 71. 6

Infin

Infin dal principio. *Jam inde a principio*. 78. 2
Infin di coſtì. *Uſque iſtinc*. 208. 1
Infin di là dall' Alpi. *Trans Alpes*. 208. 3
Infin qui. *Hactenus*. 65. 1
In luogo alcuno. *Uſquam*. 207. 2
In modo, a foggia pellegrina. *In peregrinum modum*. 77. 10
In modo alcuno non ec. *Omnino non* &c. 123. 5
In modo niuno. Per conto niuno. *Neutiquam*. 105. 1
In niun luogo. *Nuſquam*. 118. 1
In ogni affare. *Uſquequaque*. 208. 17
In ogni banda. *Quoquoverſus*. 163. 9
In ogni modo. *Omnino*. 123. 8
In ogni parte. *Uſquequaque*. 208. 17
In onor noſtro. *Ex noſtra dignitate*. 59. 18
In paeſe veruno. *Uſquam gentium*. 207. 3
In poche parole. *Brevi*. 30. 2. *Ne multis*. 102. 10.
In pubblica radunanza. *Pro concione*. 144. 3
In qualche luogo. *Uſpiam*. 207. 1
In qual ſi voglia altro luogo. *Ubivis* &c. 198. 14
In qualunque modo. *Utcunque*. 209. 38
In quanto a quel tu mi ſcrivi. *Quod ad me ſcribis*. 157. 26
In quei giorni. *Per eos dies*. 129. 3
In queſti anni. *Per hoſce annos*. 129. 3
In queſto propoſito *In eam ſententiam*. 77. 11
Inſieme col corpo. *Pariter cum corpore*. 125. 4
Inſieme con eſſo voi. *Vobiſcum ſimul*. 179. 2
Inſieme con la roba. *Simul cum re*. 179. 2
Inſin a ducento. *Ad ducentos*. 4. 5
Inſin da quel tempo ripigliando. *Inde uſque repetens*. 78. 2
In ſomma. *Ad ſummum*. 4. 15. *Omnino*. 123. 2. & 8

Inſtantemente. *Magno opere*. 93. 1
In ſu, e in giù: Innanzi, e indietro. *Ultro citroque*. 204. 3
In ſull' arrivo. *Sub adventum*. 182. 2
In ſul far della ſera. *Sub veſperam*. 182. 3
In ſul far del giorno. *Sub lucem*. 182. 3
Il ſul far della notte. *Sub noctem*. 182. 3
In ſull' iſteſſo tempo. *Sub idem tempus*. 182. 4
In tal caſo, ſe. *Tum ſi*. 197. 6
In tanto non poteva ſtare ſenza, ec. *Uſque eo* &c. 208. 12
Intelligibile. *Sub intelligentiam cadens*. 182. 6
In teſtimonio; facendo teſtimonianza. *Pro teſtimonio*. 144. 3
Intorno, In circa. *Circiter*. 35. 3
Intorno a Capua. *Circa Capuam*. 35. 1
Intorno a ciò. *Hac ſuper re*. 184. 2
Intorno a dieci. *Quaſi decem*. 154. 4
Intorno alla legazione. *Super legatione*. 184. 2
In tutto cinque. *Quinque omnino*. 123. 1
In tutto, e per tutto. *Uſquequaque*. 208. 17
In tutto il mondo. *Uſquam gentium*. 207. 2.
In tutto fino a ducento. *Omnino ad ducentos*. 123. 1.
In vero; Per certo. *Nimirum*. 109. 1
In viſta. *In ſpeciem*. 77. 12
In un modo miſerabile. *Miſerandum in modum*. 77. 10
In uno o due giorni. *Uno aut altero die*. 206. 2
Io certo vorrei. *Plane vellem*. 132. 2
Io per me. *Na ego*. 101. 1
Io ſon così fatto. *Sic ſum*. 177. 6
Io ſon fatto come tu mi vedi. *Sic ſum, ut vides*. 177. 6
Io ſon pure ſtato diſavveduto. *Na ego incautus* &c. 101. 1
Ivi vicino. *Propter*. 146. 3
La

L

LA maggior che ſi poſſa immaginare. *Quanta poteſt maxima percipi*. 192. 2
La mattina a buon' ora. *Bene mane*. 29. 1
La metà più. *Dimidio plus*. 133. 1
La miglior perſona della Grecia. 206. 15
L' anno paſſato. *Anno proximo*. 145. 10
La notte paſſata, e l'altra. *Proxima, & ſuperiore nocte*. 145. 11
La più eccellente di quante ſono. *Una excellentiſſima*. 206. 14
La più grata coſa che poſſa eſſere. *Tam gratum &c. quam quod gratiſſimum*. 186. 1
La ſeconda volta. *Iterum*. 88. 1
Leggiadramente. *Belle*. 19. 2
Lo puoi ben dire a lui iſteſſo. *Vel ipſi hoc dicas licet*. 90. 3
L' ora è tale. *Id temporis eſt*. 84. 8
L' un dall'altro per ordine, ec. *Deinceps ab aliis*, &c. 43. 2
L' un dopo l'altro. *Deinceps*. 43. 2
Lungo il mare. *Secundum mare*. 174. 1
Lungo la marina. *Præter oram maris*. 141. 1
Lungo la riva. *Præter ripam*. 141. 1
L'un l'altro di coſtoro. *Horum uterque*. 210. 12
L' uno all'altro. *Uterque utrique*. 210. 15
L' uno lo mandò a male, l'altro lo vendè. *Alter perdidit, alter vendidit*. 16. 1
L' uno, o l'altro. *Alteruter*. 17. 1. *Utervis*. 210. 16

M

MA cappari. *Atqui*. 27. 1
Ma dirà alcuno. *At enim*. 27. 2

Ma

Ma io. *At ego.* 24. 2
Malagevolmente. *Ægre.* 9. 1
Malconcj, maltrattati. 94. 2. *Male mulctati.* 94. 2
Maltrattato. *Male acceptus.* 94. 1
Ma mi dirai. *At enim.* 25. 3
Mancò poco. *Prope fuit, ut.* 145. 4
Ma ora ch'io parlo. *Nunc vero cum loquor.* 115. 1
Ma pure. *Attamen.* 26. 1
Ma per verità. *Sed vero.* 201. 5
Ma qual' è? ec. *At quæ eſt?* &c. 24. 3
Ma queſto baſti. *Sed hæc hactenus.* 65. 2
Maravglioſamente. *Mirifice.* 96. 1. *Mirum in modum, mirabilem in modum.* 77. 10
Ma ſe. *Sin.* 175. 24
Ma sì. *Atqui.* 27. 2
Meglio d'ogni altra coſa che ſia. *Vel optime.* 199. 9
Meno di tutti. *Minime.* 95. 8
Mentre che. *Interim dum.* 81. 2
Mentre che durerà il mondo. *Dum hominum genus erit.* 46. 6
Mentre che ſi, ec. *Interea dum, Interea quoad.* 81. 3. & 5
Mentre gli è conceſſo per l'età. *Dum per ætatem licet.* 90. 4
Meſſer sì. *Scilicet.* 172. 2
Metteva conto. *Fuit tanti.* 192. 22
Mi baſta, d'avanzo. *Satis ſuperque.* 171. 5
Mi contento. *Eſt mihi tanti.* 192. 25
Mi dai una mala nuova di colui. *Male narras de illo.* 94. 6
Moderatamente affatto. *Omnino modice.* 123. 2
Molte delle loro coſe. *Multa de ſuis rebus.* 142. 5

Molte di poi l'una dopo l'altra. *Deinceps inde multa.* 78. 1
Molti anni dopo. *Multis poſt annis.* 136. 1
Molto avanti. 91. 1
Molto avanti giorno. *Bene ante lucem.* 29. 1
Molto diverſamente da quello, ec. *Longe aliter, atque* &c. 91. 5
Molto poco. *Minime.* 95. 8

N

NE' ancora. *Neque dum.* 104. 6
Nè ci mancò molto che. *Nec quicquam propius factum eſt, quam ut* &c. 145. 5
Nè in vero. *Neque vero.* 104. 9
Negli occhi. *Ob oculos.* 120. 2
Nell' altre arti ancora, ma particolarmente, ec. *Tum cæteris artibus, tum in primis,* &c. 40. 4
Nel giorno ſeguente. *In poſterum diem.* 77. 4
Nell' isteſſo modo. *Itidem.* 87. 7
Nell' isteſſo tempo. *Per idem tempus.* 129. 3
Nel medeſimo luogo. *Inibi.* 79. 1
Nel meſe, del meſe. *De menſe.* 42. 3
Nel pergamo. *Pro ſuggeſtu.* 144. 3
Nel ſecolo ſeguente. *Proximo ſæculo.* 145. 13
Nè manco quello. *Ne illud quidem.* 102. 20
Nè meno di bisbiglio. 108. 13
Nè meno di viſta. *Ne de facie quidem.* 42. 8
Nè pure. *Nec.* 104. 21
Nè pur un tantino. *Ne tantulum quidem.* 192. 14
Niente affatto. *Nihil quicquam.* 108. 10
Niuna coſa ci tiene, che, ec. *Nihil impedit quominus,* &c. 162. 6
Niuno affatto. *Nemo unus.* 106. 5
Non a caſo. *Non temere.* 194. 1

Non

Non accade, che ec. *Nihil eſt quod* &c. 157. 32
Non accadeva per certo, che ec. *Haud erat ſane, quod* &c. 66. 2
Non altrimenti che ſe. *Perinde quaſi*. 130. 4
Non ſecus ac. 173. 3
Non ancora ec. quando ec. *Nondum* &c. *Cum*. 113. 1
Non avea buona fama. *Male audiebat*. 94. 7
Non avevamo ancor ſentito. *Nihil dum audieramus*. 46. 7
Non cercar' altro. *Ne quid ultra requiras*. 103. 3
Non che. *Ne dum*. 102. 16
Non che ec. ma perchè, ec. *Non quo*, &c. *ſed quia*. 112. 9. e 112. 19
Non perchè non foſſe giuſto. *Non quin*, &c. 163. 15
Non ch' io abbia ec., ma ec. *Non quo*, &c. *ſed* &c. 162. 8
Non ch' io lo ſapeſſi certo. *Non quo certo ſcirem*. 162. 8
Non ch' io non mi fidaſſi. *Non quin confiderem* 112. 5
Non ch' io non ſia di contrario parere. *Non quin diſſentiam*. 163. 15
Non ci mancavano molti. *Minime multi deerant*. 65. 8
Non ci mancò quaſi niente. *Propius nihil eſt factum, quam ut* &c. 145. 5
Non compariſce in luogo alcuno. *Nuſquam apparet*. 118. 1
Non credere. *Cave exiſtimes, noli putare*. 102. 12
Non è ciò per niente. *Non temere eſt*. 194. 2
Non è coſa, ch' io meno voglia. *Nihil minus velim*. 108. 17
Non

Non è già; non è altrimenti. *Nequaquam*. 105. 1.
Non è gran tempo, che, ec. *Haud diu eſt, cum*, &c. 45. 4
Non è in mio favore. *Pro me non eſt*. 144. 1
Non è punto difficile. *Haudquaquam id eſt difficile*. 66. 2
Non è quaſi mai giorno, che non venga. *Dies fere nullus eſt, quin*, &c. 114. 5
Non eravamo sì balordi, che ec. *Neque tam*, &c. *ut* &c. 186. 6
Non eſſendo ancora licenziata la brigata. *Vix dum cœtu dimiſſo*. 202. 3
Non è tanto, quanto poco fa. *Non eſt item, quam dudum*. 87. 3
Non fa per me. *Pro me non eſt*. 144. 1
Non fecero altro, che ec. *Nihil aliud fecerunt niſi* &c. 185. 5
Non fu dopo Licurgo il maggiore. *Non infra ſuperiorem Lycurgum fuit*. 80. 3
Non fu Imperator d'alcun valore. *Imperator nullus fuit*. 114. 2
Non già. *Nequaquam*. 105. 1
Non già difettoſe, ma però ec. *Non vitioſa; ſed tamen* &c. 112. 2
Non ha che fare con la noſtra. *Nihil ad noſtram*. 4. 11
Non hai motivo di temere. *Nihil eſt quod extimeſcas*. 108. 7
Non intendeva troppo bene. *Non ſatis*, &c. 171. 4
Non iſtima perſona del mondo più di me. 161. 2
Non laſcia pur mai un giorno, che non ec. *Nunquam unum intermittit diem quin*, &c. 117. 3
Non lo dico perchè ec. *Non eo dico, quo* &c. 53. 5

Non

Non mai per miracolo. *Omnino nunquam*. 123. 5
Non mai ſcriſſi ec. che non ec. *Nunquam* &c. *quin* &c. 117. 3
Non manca niente per eſſer ec. *Prorſus nihil abeſt, quin* &c. 163. 16
Non mancava, ſe non che ec. *Tantum non* &c. 192. 22
Non me ne curo. *Mihi nihil tanti eſt*. 192. 26
Non mette conto. *Nihil eſt tanti*. ibid.
Non mi dà molto penſiero. *Non magnopere laboro*. 93. 1
Non m'intendo tanto di coteſte coſe, per molte ch'io n'abbia vedute. *Non tam multum in iſtis rebus intelligo, quam multa vidi*. 186. 17
Non mi partiva per alcun luogo. *Nec uſquam diſcedebam*. 207. 3
Non mi ſovviene troppo. *Non ſatis occurrit*. 171. 4
Non molto. *Minime*. 95. 8
Non molto antiche. *Non ita antiqua*. 86. 1
Non molto dopo. *Nec ita multo poſt*. 104. 1
Non ne feci tanta ſtima, che. *Nihil tanti fuit, ut* &c. 192. 27
Non ſo tanto conto. *Mihi nihil tanti eſt*. 192. 26
Non niego di non ti eſſere altrettanto obbligato. *Quominus tantumdem ego tibi debeam, non recuſo*. 153. 7
Non penſato. *Nec opinatum*. 104. 1
Non per altro, ec. ſe non perchè ec. *Idcirco* &c. *ut* &c. 72. 2
Non perchè. *Non quo*. 112. 8
Non perchè io non ſia di diverſo parere, ma perchè, ec. *Non quin* &c. *ſed quia* &c. 112. 6

Non

Non perciò; Non però. *Non continuo*. 38. 2
Non piaccia a Dio. *Ne Dii ſiverint*. 102. 14
Non poſſo a meno di non eſclamare. *Non poſſum quin exclamem*. 112. 22
Non prima che, ec. *Non niſi*. 111. 8
Non prima giunſe che. *Simul ac*, &c. *ſtatim* &c. 179. 6
Non punto meno di quel che ſi fa. *Nihilo minus*. 108. 2
Non rieſcon troppo. *Minus eveniunt*. 95. 3
Non ſapea ſtraccio di Gramatica. *Litterarum admodum nihil ſciebat*. 7. 2
Non ſenza perchè. *Non temere*. 194. 1
Non s'è ſentita troppo bene. *Minus bene habuit*. 95. 1
Non ſi diceva bene di lui. *Male audiebat*. 94. 3
Non ſi trova per immaginazione. *Omnino non* &c. 123. 4
Non ſo che più di quel, che ec. *Majus quiddam quam* &c. 159. 4
Non ſolamente non è comparſo, ma ec. *Non modò nullus venit, ſed*, &c. 114. 2
Non ſono. *Nulli ſunt*. ibid.
Non ſo ſe. *Neſcio an*. 175. 3
Non ſo ſe giorni, o meſi. 19. 4
Non ſo ſe mi dica. 19. 4
Non tanti anni viſſe uno, quanto l'altro. *Non totidem annos vixerunt*. 195. 5
Non tanto lo ſtimo. *Nihil tanti mihi eſt*. 192. 23
Non ti baſta che. *Parum eſt quod*, &c. 126. 3
Non ti dimando che ec. *Nihil poſtulo, ut* &c. 108. 1
Non ti ſta molto bene queſto. *Hoc tibi non ita decorum eſt*. 86. 1
Non ti toccherà mai, finchè ec. *Nunquam dum* &c. 117. 1

Non [illegible] bene. *Nihil tanti eſt*. 192. 26
Non troppo. *Non magnopere*. 93. 1
Non troppo ſpeſſo viene ec. *Minus venit* &c. 95. 1
Non v'è cagion per la quale. *Nihil eſt quamobrem*, &c. 108. 16
Non veggo per qual cagione ec. *Nihil video cur* &c. ibid.
Non vi ha paragone. *Nihil ad*, &c. 4. 11
Nulla meno. *Minime vero*. 201. 2

O

O Almeno. *Certe*. 33. 5
O Anzi. *Aut vero*. 201. 6
O come! *Ut*! 209. 17
O come vorrei! *Quam vellem*. 149. 6
Ogni cinque anni. *Quinto quoque anno*. 165. 2
Ogni dì più creſce ec. *Creſcit in ſingulos dies* &c. 77. 2
Ogni giorno. *Quotidie*. 168. 1
Ogni giorno più. *Quotidie plus*. 168. 2
Ogni giorno più, e più. *Quotidie magis, ac magis*. 92. 5
Ogni volta che. *Toties, quoties*. 196. 2
Ogn'uno ſecondo il ſuo potere. *Pro ſua quiſque facultate*. 144. 9
O queſto ci mancava, che &c. 199. 5
O là. *Heus tu*. 67. 1
O là, ſenti qua. *Heus tu*. ibid.
Oltre a ciò. *Super hæc*. 184. 3
Oltre che. *Præterquamquod*. 141. 9
Oltre che, ec. sì ancora. *Cum*, &c. *tum vero* &c. 49. 3
Oltre l'Etiopia. *Ultra Æthiopiam*. 203. 1
Onde tanto più. 162. 2
Oneſtamente bene. *Satis belle*. 29. 3

O più

O più toſto del tutto. *Vel plane potius.* 132. 3
Ora beato, ora miſero. *Alias beatus, alias miſer.* 12. 11
Ora che. *Nunc cum; Nunc dum; Nunc quando.* 115. 1
Ora che dirò io? *Nam quid ego dicam?* 100. 2
Ora io dimando. *Hic jam quaro.* 68. 2
Ora oſſervi tu. *Ecquid animadvertis?* 52. 1
Ora poi. In oltre. *Jam vero.* 71. 1
Ormai. *Nunc jam.* 115. 4
Or attendi tu? *Ecquis attendis?* 50. 1
Or con l'uno, or con l'altro piede. *Alterno pede.* 17. 2
Or precedendo, or ſeguitando. *Tum antevertens, tum ſubſequens.* 197. 9
Or qua, or là. *Modo huc, modo illuc.* 97. 3
O queſto no. *Enimvero hoc ferendum non eſt.* 52. 3
Or queſto, or quello. *Modo hoc, modo illud.* 97. 3. *Tum hoc, tum illud.* 197. 9
Orsù. *Age.* 11. 1
Orsù ſe tu vuoi. *Ageſis nunc.* 11. 2
Age porro; Age jam. ib. 4
Orsù via. *Age porro.* 134. 2
Or vedi tu coſa quì, che non ti piaccia? *Num quidnam hic, quod nobis, vides?* 116. 5
Or via. *Age nunc.* 11. 1
Ottanta tre anni intieri. *Annis octoginta tribus ipſis &c.* 83. 2

P

PAlpabile. *Quod ſub tactum cadit.* 182. 6
Parimente. *Item.* 87. 1
Parimente, come. *Itidem, &; Itidem ut.* 87. 8
Parlar chiaro. *Plane, & aperte loqui.* 132. 1

Parlare conforme al volere altrui. *Omnia ad voluntatem loqui*. 4. 9
Parola, per la quale ec. *Verbum, unde* &c. 205. 1
Paſſa oltre. *Perge porro*. 134. 3
Paſſando così le coſe. *Hic*. 68. 1
Paſſare d' una in un' altra. *Ultro, citroque commeare*. 204. 4
Paſſare i termini. *Extra modum prodire*. 60. 2
Paſſati i due giuochi. *Secundum binos ludos*. 174. 2
Peccherò piuttoſto nel meno, che nel più: *Modice hoc faciam, aut potius intra modum*. 82. 5
Pel giorno ſeguente. *In poſterum diem*. 77. 1
Penſate voi forſe? ec. *An cenſetis*? &c. 19. 1
Penſaſti tu mai? *Ecquando putaſti*? 50. 4
Penſereſti tu forſe, che poteſſe mai eſſere? *Putareſne unquam fieri poſſe*? &c. 103. 1
Penſi, che non vagliano? *Nullas putas*. 114. 3
Penſi tu forſe? ec. *Num cenſes*? 116. 1
Per abbreviare. *Ne multa*. 102. 10
Per alcun luogo. *Uſquam*. 107. 3
Per allegrezza. *Præ gaudio*. 140. 2
Per altro. *Cæteroqui, & Cæteroquin*. 31. 6
Per amor di Dio. *Per Deos*. 129. 9
Per aver meſſo la taſſa un tanto per teſta. *Quod in capita ſtatuiſſent* &c. 77. 5
Per avventura. *Fortaſſe*. 64. 1
Per certo. *Nempe*. 107. 1. *Certe*. 33. 1. *Scilicet*. 172. 1. *Omnino*. 123. 6
Per certo tu diceſti. *Quippe* &c. 164. 1
Perchè ei non penſaſſe. *Quin exiſtimaret*. 163. 15
Perchè in vero. *Quippe*. 164. 4
Perchè cauſa? *Quid ita*? 157. 15
Perchè non eſci? *Quin prodis*? 163. 14

Per-

Perchè debbo io? *Quid eſt cur*, &c. 157. 16
Perchè non mi piace. *Neque enim libet*. 51. 2
Perchè vuoi ch'io non ſappia quant'è ſeguito? *Quid ego factum neſciam?* 157. 15
Perchè ſempre, ec. però non dubito, ec. *Quia* &c. *propterea non* &c. 158. 2
Per conſiglio degli Amici. *De Amicorum ſententia*. 42. 9
Per conto mio. *Ex me*. 59. 1
Per conto niuno. *Neutiquam*. 105. 1
Per cui potere periſca. *A quo intereat*. 1. 1
Per due lettere. *Unis, & alteris litteris*. 206. 1
Per eſſer vivuto. *Quia vixerim*. 158. 1
Per eſſer una ſorta di perſone. *Ut eſt hominum genus* &c. 209. 16
Per far la ſtatua. *Ad ſtatuam*. 4. 6
Per ſin a tanto che. *Uſque adeo, quoad*. 208. 14
Per grandi che ſiano. *Etiam ſi maxima ſint*. 57. 8
Per inganno. *Ex inſidiis*. 59. 7
Per invidia. Per collera. *Per invidiam. Per iram*. 129. 8
Per iſpazio di tre anni. *Per triennium*. 129. 3
Per l'aſpettazione. *Pro expectatione*. 144. 5
Per la Repubblica. *E Repub.* 59. 18
Per la ſollecitudine. *Pro cura*. 140. 3
Per la ſtima grande ch'io fo di te. *Pro eo, quanti te facio*. 144. 14
Per la vettura di porto. *Pro vectura*. 144. 16
Per l'avvenire. *In poſterum*. 77. 4. *Poſthac*. 139. 11
Per lettere. *Ex litteris. Per litteras*. 129. 6
Per li misfatti di coſtui. *Pro hujus peccatis*. 144. 16
Per lo che tanto più grata ec. *Quo gratior*, &c. 162. 2
Per lo contrario, all'incontro. *Contra*. 39. 2

Per lo più, per l'ordinario. *Fere, plerumque*. 63. 3
Per lo ſpazio di mezzo. *Ex intervallo*. 59. 14
Per lo ſtato, che ora ſi trova. *Ut nunc ſe habet*. 209. 9
Permettendolo loro la ſanità. *Per valetudinem*. 129. 11
Per mezzo d'altri. *Per alium*. 129. 1
Per mezzo di Procuratori. *Per procuratores*. 129. 1
Per mia fe maggior di tutti. *Vel maximus*. 199. 8
Per mio conſiglio. *De conſilio meo*. 49. 2
Per molti che tu ne conti. *Quantumvis numeres multos licet*. 90. 3
Per molti meſi. *In multos menſes*. 77. 1
Per niente. *De nihilo*. 42. 7
Per non andar lontano. *Ut me longius abeam*. 209. 22
Per non dire. *Ne dicam*. 102. 15. *Non modo*. 112. 20
Però. *Proin*. 131. 1
Però ch'io penſi. *Ideo quod* &c. 73. 1
Per oggi. *In hodiernam diem*. 77. 1
Per ogni verſo. *Quoquoverſus*. 163. 9
Però ſenza tuo ſcomodo. *Quod abſque moleſtia tua fiat*. 157. 24
Per picciole che foſſero. *Quantumvis parva*. 152. 3
Per pochetto, che ſia. *Quantulumcunque id eſt*. 153. 6
Per pochi dì. *In paucos dies*. 77. 1
Per poco che paja. *Quantulumcumque* &c. 163. 6
Per privilegio particolare. *Extra ordinem* 60. 2

Per

Per provar più agevolmente, ec. però, ec. *Quo facilius* &c. *idcirco* &c. 162. 3
Per prudente, che tu ſii. *Quamvis prudens.* 152. 3
Per qual cagione non dee egli aver paura? *Quid eſt cauſa, cur con pertimeſcat.* 41. 2
Per qualche poco di tempo ſinchè, ec. *Tantiſper dum* &c. 191. 2
Per qual riſpetto mai? *Quorſum tandem?* 189. 1
Per quanto amor tu mi porti. *Quantum me diligis.* 153. 7
Per quanto comportavano. *Prout ferebant*, 144. 13
Per quanto il mondo durerà. *Dum hominum genus erit.* 46. 6
Per quanto io ho potuto. *Quantum potui*, 153. 4
Per quanto io mi do ad intendere. *Quomodo mihi perſuadeo.* 163. 4
Per quanto io poſſo comprendere. *Quantum ego intelligere poſſum.* 153. 1
Per quanto io raccolgo dal viſo. *Quantum ex vultu ejus intelligo.* ibid.
Per quanto io ti ſtimo. *Pro eo quanti te facio.* 144. 14
Per quanto potrai. *Quoad ejus facere poteris.* 162. 12
Per quanto può. *Quoad poteſt.* 162. 10
Per quanto ſi potrà ſenza tua ſcomodità. *Quod ſine moleſtia tua fiat.* 157. 24
Per quanto ſi ſtenderanno le mie forze. *Quantum in me erit.* 153. 2
Per quanto ſpediamo. *Tantiſper dum*, &c. 191. 2
Per quanto ſtarà a me. *Quantum in me erit.* 153. 2
Per quanto tocca a quella Città. *Quod attinet*, &c. 157. 2

Per quanto toccava a me. *Pro mea parte.* 144. 9
Per qua, per là. *Hac, illac.* 70. 1
Per quel che toccava a loro. *Quantum in ipſis fuit.* 153. 2
Per quel ch' io vo conghietturando. *Quantum auguror conjectura.* 153. 1
Per quel poco che noi, ec. *Quatulumcumque* &c. 153. 6
Per queſte quattro righe. *Ut tantula epiſtola* &c. 192. 15
Per queſto, e non per altro. *Hactenus dumtaxat.* 65. 3
Per queſto riſpetto, che ec. *Eo quod* &c. 53. 4
Per rata. *Pro rata parte.* 144. 12
Per riſpetto che. *Propterea quod.* 146. 5
Per riſpetto di quella legge. *Ejus legis ergo.* 55. 3
Per ſempre. *In perpetuum.* 77. 4
Per ſin che. *Tandiu quam.* 188. 15
Perſone di tal' età. *Id ætatis homines.* 84. 6
Per ſuo valore, e amorevolezza. *Virtutis ergo, benevolentiæque.* 55. 3
Per tanto. *Proinde.* 131. 1
Per tanto già lo teniamo. *Pro eo* &c. 144. 15
Per tanto io ti prego, ec. *Quod ego te oro.* 157. 27
Per tutto indifferentemente. *Uſquequaque*, &c. 208. 17
Per tutto; In ogni affare. *Uſquequaque*. 208. 17
Per via di perſone, ec. *Per homines*, &c. 129. 1
Per vigore della legge. *Ex lege.* 59. 2
Per vita tua. *Per fortunas.* 129. 9
Per uno Romano. *Ut in homine Romano.* 209. 10
Per un poco. *Parumper.* 128. 1
Per un tantino di tempo. *Tantiſper.* 191. 1
Pigliar commiato. *Numquid velis rogare.* 116. 4
Pigliar in mano. *In manus ſumere.* 77. 16

Più alto di quel, che noi ec. *Altius, quàm ut nos* &c. 149. 17
Più che altra coſa mai. *Vel maxime*. 92. 9
Più che mai. *Ut cum maxime*. 92. 10. & 209. 35
Più che per uno particolare. *Pluſquam pro virili parte*. 144. 11
Più che ſia poſſibile. *Quam maxime*. 92. 8
Più del dovere. *Plus æquo*. 133. 1
Più di quel che avevano raccolto. *Plus quam quantum* &c. 133. 4. & 149. 16.
Più di quel che baſta. *Ultra quam ſatis eſt*. 203. 2
Più di tutti ſe gli appreſsà. *Proxime accedit*. 145. 20
Più d'un'anno. *Anno plus*. 133. 2
Piuttoſto. Più preſto. *Citius*. 34. 1
Più vicino. *Propius*. 145. 7
Più vicino ad Italia che ſia poſſibile. *Proxime Italiam*. 145. 16
Più vicino alla terra di tutti. *Proxime terram*. ibid.
Pochiſſimo. *Minime*. 95. 8
Poco dopo. *Mox*. 98. 1
Poco fa; dianzi. *Modo*. 97. 1
Poco fa, quando, ec. *Modo, cum* &c. 97. 7
Poco mancava che. *Prope erat ut*. 145. 4
Poco mancò che non, ec. *Prope factum eſt, ut*, &c. 145. 5
Poco meno d'un piede. *Quaſi pedalis*. 154. 4
Poco più, o manco. *Fere*. 63. 2
Poichè. *Quando, Quandoquidem*. 150. 2
Siquidem. 175. 19
Poichè l'ora è tale. *Quoniam id temporis eſt*. 84. 8.
Poichè tu vedi. *Quippe vides*. 164. 4
Poichè una volta. *Ut ſemel* &c. 209. 29

Poi ci riparleremo. *Poſterius iſta videbimus.* 138. 1
Poi come ec. *Poſt ubi. Poſt ut.* 136. 4
Poſſa io morire. *Ne vivam.* 102. 13
Poſto che. *Cum.* 40. 2
Poſto che io voleſſi ec. Ancorchè io voleſſi ec. *Si maxime velim* &c. 155. 14
Poſto che non ec. Almeno ec. *Ut non* &c. *certe* &c. 209. 20
Preſſo la riva. *Prope ripam.* 145. 1
Prima, da principio. *Primo.* 143. 1
Prima che coſtui foſſe Pretore. *Ante iſtum Praetorem.* 201
Prima ch' io foſſi edile. *Ante aedilitatem meam.* ibid.
Prima ec. due anni dopo, ec. *Primo,* &c. *Biennio poſt,* &c. 143. 10
Primieramente. *Primum.* 143. 12
Pur anco penſi? *Tamen ne?* ec. 187. 4
Purchè. *Dummodo.* 47. 1. *Modo.* 97. 6
Purchè non. *Dummodo ne.* 47. 2
Pure. Con tutto ciò. *Tamen.* 187. 1
Pur troppo. *Satis ſuperque.* 171. 5
Pur una volta al fine. *Tandem aliquando.* 15. 1 *Jam tandem.* 71. 11
Pur una volta appena. *Vix tandem.* 203. 6

Q

QUa, e là. *Huc, & illuc.* 70. 2
Qualche coſa ſimile. *Tale aliquid. Tale quiddam.* 185. 4
Qualche perſona. *Unus aliquis.* 206. 8
Qualche volta. *Aliquando.* 15. 2
Qual di due. *Uter.* 210. 2
Qual di noi due? *Uter noſtrum?* 210. 1
Qual ſi voglia di voi due. *Veſtrum utervis.* 210. 16

Qua-

Qualunque. *Quicunque*. 157. 42. *Quiſquam*; 161. 2
Quando, che ec. *Cum*. 40. 2
Quando ec. allora ec. *Ubi* &c. *tum* &c. 198. 6
Cum &c. *tum* &c. 40. 8
Quando lo permetterà la ſanità. *Cum per valetudinem poteris*. 129. 11
Quando manco ſe 'n penſava. 104. 1
Quando manco ſi ſperava. *Ex inſperato*. 59. 7
Quando ſono di tre anni, allora sì, che ec. *Ubi* &c. *tum denique* &c. 198. 6
Quanto all' eſercito, quant' alla pace. *De exercitu, de pace*. 42. 8
Quant' al reſto. *Quod reliquum eſt*. *De reliquo*. 170. 1. 4
Quant' all' età. *Per ætatem*. 129. 7
Quant' a me tu puoi ancora ronfare. *Per me vel ſtertas licet*. 129. 10. & 199. 7
Quante coſe in quanto poche parole? *Quam multa quam paucis?* 149. 4
Quante volte ormai ec. *Quoties jam, quoties*. 167. 3
Quant' è, che hai ſcritto al giornale queſta partita? *Quam pridem?* &c. 149. 3
Quant' io potrò mai. *Quantum potero*. 153. 4
Quant' a me. *Per me*. 129. 10
Quanti. *Quam multi*. 149. 4
Quanti, altrettanti. *Quot, totidem*. 166. 1
Quanti altri mai. *Quam qui maxime*. 92. 11
Quanto a quella parte ec. *Quatenus de* &c. 155. 3
Quanto a quel, che ec. *Quod ad* &c. 157. 26
Quanto aſtutamente tu vuoi. *Quamvis callide*. 152. 3
Quanto differiſce mai? *Quantum demum differt?* 44. 1
Quanto la coſa è migliore, tanto è più rara. *Optimum quidque rariſſimum*. 165. 4

Quanto la ſtima? *Quam magni æſtimat*? 149. 4
Quanto manco ec. tanto più ec. *Ut minimum* &c. *Ita maxime* &c. 95. 12
Quanto me. *Juxta mecum*. 89. 7
Quanto men molti foſſe poſſibile. *Quam minime multi*. 149. 5
Quanto mi apparteneva. *Pro mea parte*. 144. 9
Quanto più alcuno ec. tanto più ec. *Ut quiſque maxime* &c. *ita potiſſimum* &c. 92. 11
Quanto più alto poſſo. 149. 11
Quanto più difficile, tanto più eccellente coſa. *Quo difficilius, hoc præclarius*. 162. 1
Quanto prima. *Quamprimum*. 149. 10
Quanto ſi rallegrino. *Quantopere gaudeant*. 153. 8
Quanto ſo, e poſſo. *Vehementer etiam, atque etiam*. 57. 4
Quanto ſtarò a navigare? *Quam mox navigo?* 98. 3
Quanto tempo era, che ec. *Quam pridem*, &c. 149. 3
Quanto vorrete. *Quam voletis*. 149. 14
Quantunque. *Licet*. 90. 5. *Si*. 175. 5
Quantunque toſſero gittate in terra. *Si maxime* &c. 175. 14
Quaſi della miſura d'un piede. *Quaſi pedalis*. 154. 4
Quaſi niente. *Nihil ferme*. 63. 1
Quaſi tutti. *Omnes fere*. ibid.
Quattro giulj per anfora. *Quaternos denarios in ſingulas vini amphoras*. 77. 6
Quegli, il quale. *Is, qui*. 84. 1
Quel, che ho detto pur dinanzi. 145. 19. *Quo proxime Superiore* &c.
Quel, ch'io non ho ben compreſo. *Quæ parum accepi*. 126. 2
Quel

Quel poco, che potremmo. *Quantulum poſſemus.* 153. 5
Quel pocolino. *Quantulum.* 153. 5
Quello ſcrupolo, che non avea avuto di ec. *Quæ religio non fuerat, quominus*, &c. 162. 6
Queſt' è quel tanto, che ec. *Hactenus fuit quod* &c. 65. 2
Queſti ultimi giorni. *Proximis ſuperioribus diebus.* 145. 12
Queſto ci mancava. *At etiam* &c. 26. 2
Queſto ſegno te ne ſia, ſe non altro. *Vel hoc ſignum erit.* 199. 4
Queſto ſolo, e non altri fuor di lui. *Hunc unum, præterea neminem.* 141. 5

R

Reſtavi forſe niente? *Num quidnam reſtat?* 116. 5
Riduſſe la coſa a termine, che ec. *Rem huc deduxit, ut* &c. 70. 3
Riſpetto a me. *Præ me.* 140. 2
Riſpetto a ſe. *Præ ſe.* ibid.
Riſponde sì, o no. *Aut etiam, aut non reſpondet.* 57. 3

S

S' Aggionge a queſto, che non mi parve ec. *Accedit eo, quod* &c. 157. 3
S'altrimenti ſcrivo da quel, ch' io ſento. *Si aliter ſcribo, ac ſentio.* 12. 13
Sarà, come lo riceverai, nè più, nè meno. *Perinde erit, ut acceperis.* 130. 3
Sarà mai queſto? *Hiccine* &c. 70. 4
Saravvi chi dubiti? *Et quiſpiam dubitabit?* 56. 11

S'avvicinano più, che altri, che ſiano. *Proxime accedunt.* 145. 17
Scambievolmente. *Ultro citroque.* 204. 4
Scherzando. *Per ludum.* 129. 4
Scrivendo io queſte coſe, inſin d'allora ec. *Cum hac,* &c. *jam tum* &c. 40. 10
Sebbene. *Etſi.* 58. 2
Sebbene ec. almeno l'approvaſti. *Quamvis* &c. *approbator certe fuiſti.* 132. 1
Sebbene ec. ma pure ec. *Quamquam,* &c. *ſed tamen* &c. 151. 2
Sebbene ad ogni età ec. pur più, che ad ogn' altra, alla vecchiaja ec. *Cum omni ætati, tum maxime* &c. 40. 4
Sebbene rovinaſſe il mondo. *Omnia licet corruerent.* 90. 3
Se ci è alcuno. *Si quiſpiam eſt.* 161. 5
Si ci è coſa, che poſſa ec. queſta ti ſo dire, ch' ella è tale. *Si ulla res eſt, hæc certe* &c. 175. 6
Secondo. *Ex.* 59. 8. *Pro.* 144. 6
Secondo il deſiderio. *Ex ſententia.* 59. 10
Secondo il coſtume. *De more.* 42. 10
Secondo il tempo. *Pro ratione temporis.* 144. 5
Secondo i meriti. *Pro meritis.* 144. 5
Secondo i precetti. *Ex præceptis.* 59. 8
Secondo i tempi noſtri. *Ut apud nos.* 209. 10
Secondo la ſua poſſibilità. *Pro ſuis opibus.* 144. 8
Secondo la prudenza tua. *Pro tua prudentia.* 144. 6
Se a Dio piace. *Si Diis placet.* 175. 22
S'è detto pur troppo. *Satis ſuperque* &c. 171. 5
Se già. *Niſi ſi.* 111. 6
Se già non. *Niſi forte, niſi vero.* 111. 10
Se già non volete qualche altra coſa. *Niſi ſi quid adhuc forte vultis.* 6. 2
Segnalato affatto, ma non già ſuo pari. *Egregium*

giam omnino, ſibi nequaquam parem. 123. 3
Seguita pure. *Perge porro.* 134. 3
Sei manco lontano. *Propius abes.* 145. 7
Sei ore per uno. *Sena hora in orbem.* 77. 20
Sei volte altrettanto. *Sexies tantum.* 192. 10
Se'l credo. S'ella è da credere. *Si Diis placet.* 175. 22
S'ella è giuſta abbaſtanza. *Satis ne juſta ſit.* 103. 1.
Sempre mai. *Uſque.* 208. 4
Se non. *Si minus.* 175. 8
Se non altro, almen con fortezza. *Fortiter quidem certe.* 33. 4
Se non altro, almeno ec. *Sin nihil aliud, ſaltem, ut* &c. 175. 15
Se non altro, provederemo alla riputazione. *Dignitati certe conſulemus.* 211. 1
Se non a te. *Præterquam ad te.* 141. 7
Se non baſta una. *Una ſi parum eſt.* 126. 2
Se non caſtigarli, almeno ec. *Si minus* &c. *at* &c. 175. 7
Se non che. *Niſi* &c. 111. 3. *Præterquam quod.* 141. 8
Se non è matto ſpacciato. *Niſi plane nihil ſapit.* 132. 3
Se non in fatti, almeno ec. *Si minus re, at* &c. 24. 9
Se non la riputazione. *Si minus dignitatem.* 175. 8
Se non ottima, pur almeno ec. *Si non* &c. *at* &c. 175. 11
Se non s'intende così bene. *Si minus intelligitur.* 95. 1
Se no, ti ſcriverò ad ogni modo ec. *Si minus; ſcribam tamen* &c. 175. 8
Senza alcun dubbio. *Facile.* 62. 1
Senza altro, Senza fallo. *Utique.* 212. 1

Senza burla. *Extra jocum*. 60. 2
Senza contraddizione. *Sine controverſia*. 62. 1
Senza eſſer chiamato venne. *Ultro venit*. 204. 1
Senza fermarſi punto. *Statim*. 181. 1
Senza mancarci pur uno. *Ad unum*. 206. 12
Senza penſarci. *Ex tempore*. 59. 15
Senza queſti a niun modo. *His detractis, ne vix quidem*. 202. 6
Se però. *Si modo*. 97. 5. *Niſi ſi*. 111. 6
Se però non ec. *Niſi vero* &c. 111. 10
Se però non ci ſarà qualche coſa ec. *Niſi ſiquid erit* &c. 111. 7
Se però voi non penſate ec. *Niſi vero* &c. 111. 10
Se sì, perchè causa? ec. *Si etiam, quamobrem?* &c. 57. 3
Se ſi foſſe tardato un tantino. *Si tantulum mora fuiſſet* &c. 192. 15
Se ti piace. *Sodes*. 180. 1
Se tu non hai ben inteſo. *Si parum intellexiſti*. 126. 2
Se vi è uomo trattabile, queſti è uno. *Si quiſquam* &c. *hic eſt*. 161. 5
Se vi ſia alcuna. *Ecqua ſit*. 50. 2
Se vuoi, ch' io tel dica. *Si quæris*. 175. 17
Se vuole, o ſe non vuole. *Velit, nolit*. 210. 10
Sia, ma del tuo. *Nempe de tuo*. 107. 3
Sia potente quanto ſi voglia. *Quam velit ſit potens*. 149. 14
S' intende. *Enimvero*. 2. *Scilicet*. 172. 1
S' io mi congratuli, o pur ec. *Gratuler ne, an*, &c. 103. 2
Siam già in tal' età, che ec. *Id ætatis jam ſumus, ut* &c. 84. 7
Siaſi dove ſi voglia. *Ubi ubi ſit*. 198. 14
Sì agli altri, come a me ec. *Cum cæteris, tum mihi* &c. 40. 3
Sì balordi, che ec. *Tam amentes, ut* &c. 186. 6

Sì bene. *Certe.* 33. 2
Sì certo. *Quippe.* 164. 2
Sì ch' il nego. *Nego enimvero.* 52. 1
Sì, o no. *Aut etiam, aut non.* 57. 3
Sì come. *Velut.* 200. 2. *Quemadmodum.* 156. 2
Siccome l'oro nel fuoco, così, ec. *Quaſi aurum igne, ſic* &c. 154. 2
Sì da poco. *Tam iners.* 186. 8
Sì da vicino a Sicilia. *Tam prope ab Sicilia.* 145. 2
Sì, dice. *Quippe, inquit.* 164. 1
Si fa una coſa, e ſi moſtra un' altra. *Aliud dicitur, aliud ſimulatur.* 12. 2
Sì fatte. *Iſtiuſmodi.* 85. 3
Sì grande quanto biſognerebbe. 171. 2
Sì sì, t' intendo; tu vuoi dir colui. *Nempe eum dicis, qui* &c. 107. 1
Signor sì. *Verum.* 201. 9
Signor no. *Minime vero.* 201. 2
Similmente, ſimigliantemente. *Item, itidem.* 87. 17. *Similiter.* 178. 5
Sin' ad uno. *Ad unum.* 206. 12
Sin' a quando? ſin a tanto, che ec. *Quouſque? Quoad* &c. 162. 10
Sin' a quando mai? *Quouſque tandem?* 189. 1
Sin a tanto, che. *Donec.* 46. 3. *Quoad.* 162. 10
Sin, che 'l mondo durerà. *Dum hominum genus erit.* 46. 5
Sin che potè. *Quoad* &c. 162. 10. *Uſque dum.* 208. 7
Sin tanto ſarà lodato, finchè ec. *Tandiu,* &c. *dum* &c. 186. 13
Sino a che termine debba arrivare. *Quatenus* &c. 155. 1
Sino ad un quattrino. *Ad nummum.* 4. 3
Sino ad un certo che ſi può perdonare. *Eſt quatenus* &c. 155. 1

Sin ora. *Adhuc*. 6. 1
Sì per certo. *Quippe*. 164. 1. *Scilicet*. 172. 2
Si può dir niente. *Admodum nihil*. 7. 2
Si può dir tutti. *Omnes fere*. 63. 1
Si può vedere. *Licet cernere*. 90. 6
So certo, che ec. *Non vereor, ne non* &c. 102. 4
So dire. *Scilicet*. 162. 2
So dire, che qui tu eſclami. *Hic enimvero exclamas*. 52. 2
Sol fa in modo, che ec. *Modo facito, ut* &c. 97. 4
Sol queſto ci mancò, che non, ec. *Tantum quod non* &c. 192. 2
Sol queſto ci reſtò. *Tantum non* &c. 192. 22
Solo ſolo. *Unus*. 206. 9
Solo fra gli Stoici. *Unus e Stoicis*. ibid.
Solo tra tutti. *Unus ex omnibus*. 206. 13
Son ſicuro, che ec. *Non vereor, ne non* &c. 102. 4
Son vicino a finire. *Jam jam deſino*. 71. 16
Sono il primo dopo di te in queſta tua Virtù. *Huic tuæ virtuti proxime acedo*. 147. 17
Sono ſtato in caſa ſua come in caſa mia propria. *Sic fui* &c. *tamquam* &c. 177. 2
Sopra, o fuor d'ogni credenza. *Supra quam cuique credibile eſt*. 184. 10
Sopra queſto. *Hac ſuper re*. 184. 2
Sopra tutti gli altri. *Præter cæteros*. 141. 4
Sotto a' morti. *Infra mortuos*. 80. 1
Sotto colore. *Per ſpeciem*. 129. 5
Sotto di me. *Infra me*. 80. 1
Sotto di ſe. *Infra ſe*. 80. 1
Sotto, e ſopra. *Supra, & ſubter*. 182. 9
Sotto preteſto. *Per ſimulationem*. 129. 5
Spingere innanzi l'armento. *Agere porro armentum*. 134. 3
Star bene affatto. *Plane belle ſe habere*. 132. 3

Sti-

Ciruige

Digitized by Google

gle